

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

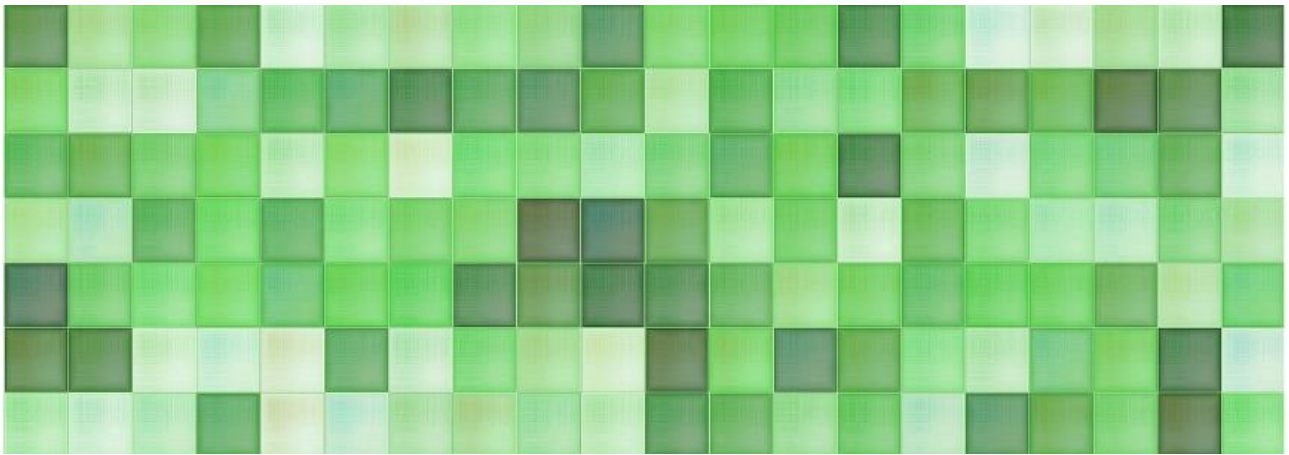
ŠVIETIMO,
MOKSLO IR SPORTO
MINISTERIJA

PROJEKTAS „BENDROJO UGDYMO TURINIO IR ORGANIZAVIMO MODELIŲ SUKŪRIMAS IR IŠBANDYMAS BENDRAJAME UGDYME“

Projekto kodas Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-04-0001

**Ugdymo organizavimo ir
mokymosi pagalbos
teikimo modeliai mokinių
žemiems pasiekimams**

**Vilnius, NŠA
2022 m.**

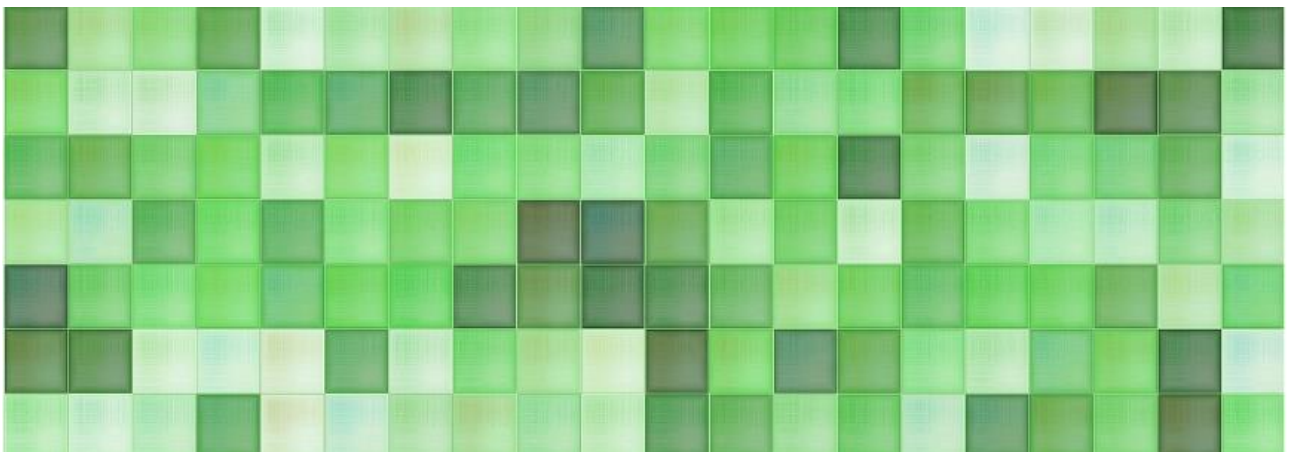

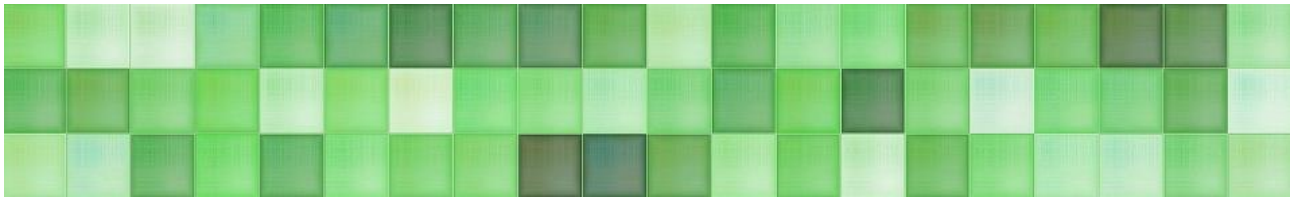
Parengta įgyvendinant projektą „Bendrojo ugdymo turinio ir organizavimo modelių sukūrimas ir išbandymas bendrajame ugdyme“ (09.2.1-ESFA-V-726-04-0001)

Sudarytoja: dr. Gintautė Žibėnienė

Metodinė grupė: Vaidas Bacys, Laima Gudaitė, Aušra Mažonienė, Jelena Žilinska,
dr. Gintautė Žibėnienė

Redakcines pastabas teikė Inesa Vietienė

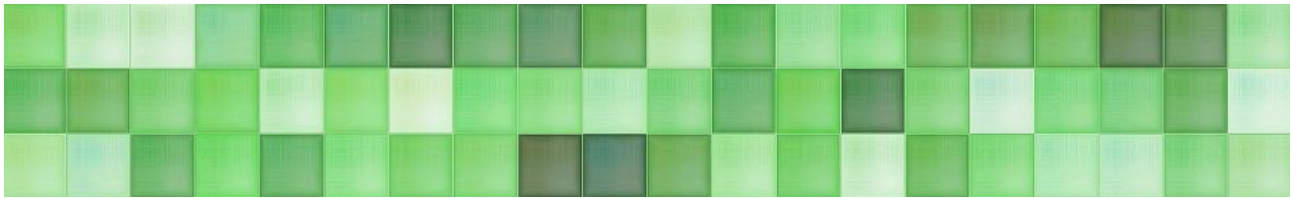

Turinys

Ivadas	5
1. Ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modelių mokinių žemiems pasiekimams gerinti kūrimas.	8
1.1. Ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modelių mokinių žemiems pasiekimams: pasiruošimas veikloms. (Metodinė grupė)	8
1.2. Ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modelių įgyvendinimas. (V. Bacys, G. Žibėnienė)	10
1.3. Kas tikrai svarbu planuojant ir diegiant ugdymo organizavimo pokyčius? Projekto tyrėjų komandos išvalgos mokykloms (J. Valuckienė)	15
1.4. Kodėl reflektuojantys bendruomenės nariai ypač svarbūs įgyvendinant pokyčius mokykloje? (G. Žibėnienė)	17
2. Mokyklų sukurti ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modeliai mokinių žemiems pasiekimams gerinti.	21
2.1. Alytaus r. Simno gimnazija	21
2.2. Alytaus r. Daugų Vlodo Mirono gimnazija	24
2.3. Alytaus r. Krokialaukio Tomo Noraus-Naruševičiaus gimnazija	26
2.4. Akmenės r. Papilės Simono Daukanto gimnazija	29
2.5. Akmenės r. Kruopių pagrindinė mokykla	31
2.6. Anykščių Antano Baranausko pagrindinė mokykla	34
2.7. Anykščių r. Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazija	37
2.8. Ignalinos r. Didžiasalio "Ryto" gimnazija	40
2.9. Joniškio "Saulės" pagrindinė mokykla	43
2.10. Jurbarko r. Klausučių Stasio Santvaro pagrindinė mokykla	46
2.11. Jurbarko r. Smalininkų Lidijos Meškaitytės pagrindinė mokykla	49
2.12. Kauno r. Vilkijos gimnazija	52
2.13. Kauno r. Karmėlavos Balio Buračo gimnazija	55
2.14. Kauno r. Vandžiogalos gimnazija	58
2.15. Kelmės r. Elvyravos pagrindinė mokykla	61
2.16. Kelmės r. Vaiguvos Vlodo Šimkaus pagrindinė mokykla (reorganizuota į Kelmės r. Užvenčio Šatrijos Raganos gimnazijos Vaiguvos V.Šimkaus skyrių)	63
2.17. Kelmės "Aukuro" pagrindinė mokykla	67
2.18. Klaipėdos r. Gargždų "Kranto" pagrindinė mokykla	70
2.19. Klaipėdos r. Dovilų pagrindinė mokykla	73
2.20. Kretingos r. Vydmantų gimnazija	76
2.21. Kretingos r. Jokūbavo Aleksandro Stulginskio mokykla-daugiafunkcis centras	79
2.22. Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazija	82
2.23. Lazdijų r. Šeštokų mokykla	84
2.24. Lazdijų r. Veisiejų Sigito Gedos gimnazija	86
2.25. Molėtų r. Molėtų progimnazija	89
2.26. Molėtų r. Alantos gimnazija	92
2.27. Naujosios Akmenės "Saulėtekio" progimnazija	95

2.28. Pakruojo r. Linkuvos gimnazija	99
2.29. Pakruojo r. Pašvitinio pagrindinė mokykla (<i>reorganizuota į Linkuvos gimnazijos pradinio ugdymo skyrių</i>)	102
2.30. Pakruojo r. Rozalimo pagrindinė mokykla	105
2.31. Panevėžio r. Paliūniškio pagrindinė mokykla	107
2.32. Panevėžio r. Pajstrio Juozo Zikaro gimnazija	110
2.33. Rokiškio Senamiesčio progimnazija	113
2.34. Rokiškio r. Obelių gimnazija	116
2.35. Skuodo Bartuvos progimnazija	118
2.36. Skuodo r. Ylakių gimnazija	121
2.37. Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnazija	124
2.38. Šalčininkų r. Turgelių Povilo Ksavero Bžostovskio gimnazija	128
2.39. Šalčininkų r. Jašiūnų "Aušros" gimnazija	131
2.40. Šiaulių r. Šilėnų mokykla (<i>reorganizuota į Šiaulių r. Kairių jungtinę m-lą</i>)	134
2.41. Šiaulių r. Šakynos mokykla (<i>reorganizuota į Šiaulių r. Gruzdžių gimnazijos Šakynos skyrių</i>)	136
2.42. Šiaulių r. Pakapės mokykla (<i>reorganizuota į Šiaulių r. Kairių jungtinę m-lą</i>)	138
2.43. Širvintų r. Musninkų Alfonso Petrulio gimnazija	140
2.44. Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazija + Švenčionių progimnazija	143
2.45. Švenčionių r. Švenčionėlių Mindaugo gimnazija	146
2.46. Ukmergės r. Taujėnų gimnazija	134
2.47. Ukmergės r. Deltuvos pagrindinė mokykla	152
Priedai	156

Ivadas

Projekto „Bendrojo ugdymo turinio ir organizavimo modelių sukūrimas ir išbandymas bendrajame ugdyme“ (toliau – Projektas) (09.2.1-ESFA-V-726-04-0001) **tikslas** – pritaikyti atnaujintą bendrojo ugdymo turinį įtraukties mokyti sunkumų patiriančių mokinių grupių specifiniams poreikiams ir parengti naują ugdymo turinį proveržio reikalaujančioms sritims stiprinti. Projektas finansuojamas Europos socialinio fondo lėšomis: 2018 m. gegužės 17 d. įsakymas Nr. V-474 „Dėl finansavimo skyrimo projektui, pateiktam pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ 09.2.1-ESFA-V-726 įgyvendinimo priemonės „Ugdymo turinio tobulinimas ir naujų mokymo organizavimo formų kūrimas ir diegimas“ 1.3 veiklą „Ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modelių žemų mokinių pasiekimų gerinimui parengimas ir įgyvendinimas“.

Šis leidinys parengtas pagal Projekto 1.3 veiklą „Ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modelių žemų mokinių pasiekimų gerinimui parengimas ir įgyvendinimas“ numatytos veiklos situacijai gerinti daugiausia žemų pasiekimų mokinių turinčiose BU mokyklose ir atliepia šios veiklos 2-ąjį siekį iš numatytų trijų:

1. siekiama kartu su savivaldybėmis ir mokyklomis išgryninti pagrindines mokinių žemų pasiekimų priežastis, parengti ir išbandyti galimus modelius šioms priežastims šalinti ir mokinių pasiekimams gerinti;
2. numatyta pasiūlyti parengtus ugdymo organizavimo modelius Lietuvos mokykloms, susiduriančioms su žemų mokinių pasiekimų problema;
3. numatyta mokyklų patirtis, modelių poveikį pristatyti pasidalijimo gerąja patirtimi renginiuose, skirtuose suinteresuotoms mokykloms, savivaldybių ar jų institucijų atstovams.

Daugiau informacijos apie projektą: <https://www.nsa.smm.lt/ugdymo-turinio-departmentas/projektai/bendrojo-ugdymo-turinio-ir-organizavimo-modeliu-sukurimas-ir-isbandymas/>

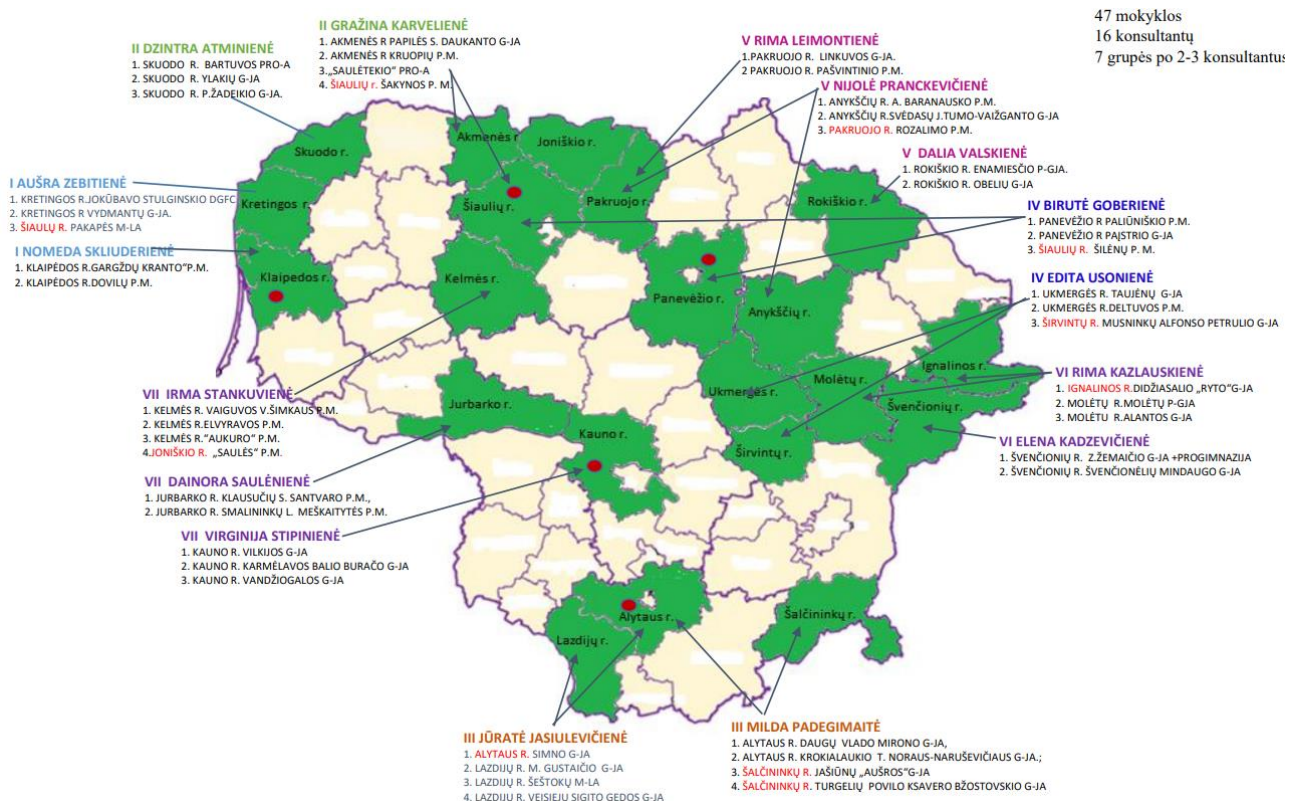
Vienas iš Projekto uždavinių – ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modelių žemiems mokinių pasiekimams gerinti parengimas ir įgyvendinimas. Siekiant įgyvendinti šį uždavinį 47 mokyklose dvidešimtyje savivaldybių (po 2–3 iš kiekvienos savivaldybės) buvo analizuojamos mokinių žemų pasiekimų priežastys, rengiami ir įgyvendinami ilgalaikiai veiksmų planai mokinių

pasiekimams gerinti bei kiekvienoje mokykloje kuriami ir išbandomi ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modeliai mokinių žemiems pasiekimams gerinti. Leidinyje „Ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modeliai mokinių žemiems pasiekimams gerinti“ (toliau – Modeliai) pristatoma mokyklų pirmųjų metų patirtis.

Projekte dalyvauti atrinkta 50 mokyklų iš dvidešimties savivaldybių, kurių mokinių pasiekimai atskirose srityse yra žemesni nei šalies vidurkis. Pateikiami mokyklų pavadinimai tokie, kokie buvo dalyvavimo projekte laikotarpiu, tačiau leidinio turinyje nurodyti dabartiniai ir buvusieji mokyklų pavadinimai). Atrenkant mokyklas atsižvelgta į šiuos aspektus:

1. ugdymo rezultatai, atsižvelgiant į socialinį, ekonominį ir kultūrinį kontekstą (SEK);
2. „pakraščių“ savivaldybės;
3. žiedinės savivaldybės;
4. PUPP, VBE rezultatai;
5. mokytojų kvalifikacijos ir mokinių pasiekimų atitikimas.

Silpną Geros mokyklos požymių raišką turinčios mokyklos (remiantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. lapkričio 14 d. įsakymu Nr. V-888) dalyvauja projekte „Kokybės krepšelis“, todėl šiame projekte jų dalyvavimas buvo apribotas.

Atrinktos mokyklos rašė laisvos formos prašymą pateikdamas argumentus dėl dalyvavimo projekte. Buvo siekiami savanoriško, mokyklos bendruomenėje demokratiškai priimto susitarimo dalyvauti projekte. Pirmosiose 2020–2021 m. veiklose pareiškė norą dalyvauti 49 Lietuvos mokyklos, tačiau įsipareigojimus priimti sutiko 47 mokyklos.

Kiekvienai mokyklai kurti savąjį modelį padėjo konsultantas, kuris teikė ne mažiau kaip 48 ak. val. konsultacijų.

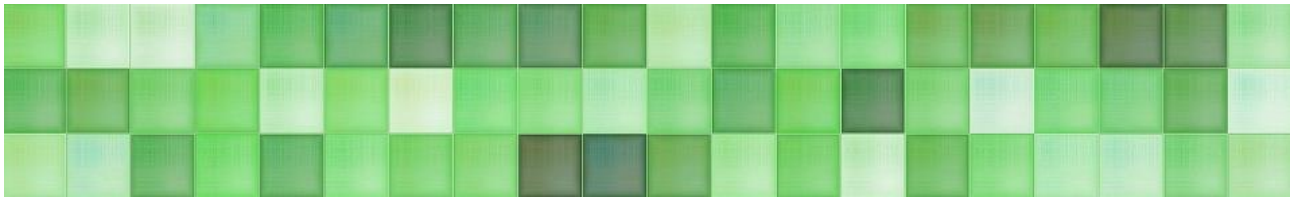
Konsultantai teikė įvairiapusę pagalbą, kadangi mokyklos patyrė papildomų iššūkių dėl COVID-19 situacijos, tačiau esminiai jų duomenys buvo tokie:

- padėti įsivardinti stiprintinas sritis;
- padėti parengti veiksmų planą pasiekimams gerinti ir jį įgyvendinti;
- padėti parengti kiekvienai mokyklai modelio aprašą, atsižvelgiant į mokyklos situaciją, patirtį ir lūkesčius.

Sudėtingesnius klausimus mokyklų konsultantams, o kartais ir mokykloms padėjo spręsti konsultantai-ekspertai Vaidas Bacys ir dr. Gintautė Žibėnienė.

Mokyklas ir kitus šios projekto veiklos dalyvius rūpestingai globojo veiklos metodininkės: Laima Gudaitė, Aušra Mažonienė, Jelena Žilinska. O Projekto veiklas padėjo baigti metodininkė Inesa Vietienė.

Visas veiklas koordinavo, globojo ir prižiūrėjo projekto vadovė Gintarė Andrijauskienė.

1. Ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modelių mokinių žemiems pasiekimams gerinti kūrimas

1.1. Ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modelių mokinių žemiems pasiekimams: pasiruošimas veikloms

2020–2021 m. dalyvaujančios Projekte mokyklos, pirmiausia remdamosi savianalize, išorinio vertinimo duomenimis, mokyklos vidaus tyrimais, konkrečia situacija, išskyrė, ką svarbiausia norėtų keisti siekiant pagerinti mokinių žemus pasiekimus ir kuriant modelius. Vienoms mokykloms buvo sudėtinga išskirti tai, nuo ko pirmiausia nori pradėti ir kokių pokyčių siekia, kitos apsisprendė labai greitai ir tvirtai laikėsi savo pasirinkimo. Buvo siūloma atsižvelgti į tai, kad siekiamas pokytis būtų pamatuojamas, aktualus mokyklos bendruomenei, pagrįstas, t. y. naudojamosi analize, susijusia su mokinių žemais pasiekimais. Tačiau jau per pirmuosius susitikimus išaiškėjo, kad:

- mokyklų siekiamos tobulinti **sritys labai skirtingos apimties** (pvz., vienos mokyklos vienas konkretus tobulintinas aspektas, kitos mokyklos įvardinta daug skirtingų);
- kai kurios mokyklos išskiria **konkretų ar siaurą tobulintiną aspektą** (skaitymo ir teksto suvokimo gebėjimų ugdymas), kitos – abstraktų, platų (reikalinga pagalba pamokų kokybei gerinti ir mokinių motyvacijai didinti; ugdymo įvairovė);
- kai kurios mokyklos per vienerius metus **norėjo patobulinti 3–5 skirtingas plačias sritis**, o tai yra per daug, būtina išskirti prioritetą;
- orientuotasi **į skirtingo amžiaus mokinius**, pvz., 7–8 klasės, 5–10 klasės, 1–10 klasės, tik 10 klasės mokiniai ir pan.;
- mokyklų veiklos kokybės įsivertinimo, išorinio vertinimo metu nustatyti silpnieji veiklos aspektai **ne visose mokyklose siejasi su pateiktais ir norimais tobulinti aspektais**, orientuotais į mokinių pasiekimų gerinimą.

Bendrose diskusijose su projekto metodininkais, mokyklų konsultantais, konsultantais-ekspertais susitarta, kokios modelio koncepcijos laikomasi, t. y. modelis – kaip įrankis, įrankių, veiksmų rinkinys siekiamam pokyčiui įgyvendinti, iškeltam uždaviniui spręsti. Sutarta laikytis klasikinių modelio kūrimo etapų:

1. konceptualusis – objekto savybių, susijusių su užduotimi, pažinimas, analizė;
2. detalusis modelio formulavimas ir jo kūrimas (parengiami užduoties vykdymo instrumentai, planai);

3. bandomasis etapas, per kurį vykdoma užduotis ir tikrinama, ar pavyko pasiekti tikslą.

Taigi kiekviena mokykla rengė metinį planą, mokyklos bendruomenėse, metodinėse grupėse susitarė, kokie pokyčiai svarbūs ir kaip sieks pokyčių. Netikėtas griežtas karantinas pakoregavo dalies mokyklų planus, veiklas, paskatino dar labiau susitelkti, bendradarbiauti ir ieškoti sprendimų. Reguliariai vyko mokyklų konsultacijos su konsultantais, taip pat konsultantų susitikimai, diskusijos su konsultantais-ekspertais, veiklos metodininkėmis. Per šiuos metus mokyklos parengė daug ir įvairios medžiagos, kaitai svarbių priemonių, sukaupė įvairios patirties. Šiame leidinyje negalima viso to pristatyti, tačiau rekomenduojama susidomėjus tiesiogiai bendrauti su mokyklų bendruomenėmis – jos mielai pasidalins savo patirtimi. Kai kurių mokyklų modelių aprašuose pateikiamos nuorodos į mokyklų interneto tinklapius.

Bendrų diskusijų metu sutarta, kaip mokyklos pristatys savuosius ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modelius. Sutarti metodiniai aspektai:

1. mokyklos pristatymą galima rengti savarankiškai supažindinant konsultantą ar derinant su juo arba kartu su konsultantu;

2. pristatymo turinį pasirenka mokykla, tačiau **būtina** atliepti šiuos aspektus:

- pristatyti mokyklą ir (arba) pokyčius įgyvendinusių komandą;
- įvardinti siekiamą pokytį;
- trumpai paaiškinti, kodėl buvo aktualus šis pokytis arba kaip apsisprendė dėl pokyčio;
- trumpai ir aiškiai pristatyti siekiamo pokyčio įgyvendinimo žingsnius ir reflektuoti, ką darytų kitaip, jei būtų jau nueito kelio pradžioje, kodėl (jei nieko nekeistų, atskleisti kodėl);
- ką šiame pokyčio etape įvardintų kaip ypač svarbų dalyką ar dalykus, padėjusius siekiant užsibrėžtų tikslų;
- kaip įsivertino pokytį;
- kuo labiausiai džiaugiasi ir kodėl;
- palinkėti kitoms mokykloms, kurios norėtų spręsti panašią problemą, arba įvardyti, kokia patirtimi galėtų ar norėtų pasidalinti su kitomis mokyklomis (tai labai svarbi dalis).

Pateikiami modelių aprašymai siekiant išlaikyti kiekvienos mokyklos autentišką tekstą, tik siekiant tikslumo, aiškumo buvo koreguojama. Buvo priimtas mokyklų pasirinkimas nesutikti su teikiama patikslinimais, siūlymais trumpinti ar kitaip pateikti modelių aprašymus.

Buvo siekiama, kad visus mokslo metus mokyklas tiesiogiai globoję mokyklų konsultantai pateiktų savo pastebėjimus apie modelių įgyvendinimą, sėkmes, nesėkmes ar kitas įžvalgas. Tačiau kai kurie konsultantai atsisakė pateikti tokius pastebėjimus, todėl prie kai kurių mokyklų modelių jie nepateikti.

Pastaba: mokyklų pateiktų modelių kalba neredaguota – buvo bendras sutarimas, kad kiekviena mokykla užtikrina pateikiamo teksto kokybę. Mokyklų atstovai pateikė sutikimą viešinti sukurtus aprašus apie ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modelius mokinių žemų pasiekimų gerinimui. Mokyklos patvirtino, kad jų pateikiama rašytinė, vaizdinė informacija gali būti viešinama, o viešinti nepilnamečių vaikų fotografijas turi jų tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimus.

1.2. Ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modelių įgyvendinimas

Kreipiantis į Jus, kolegos, vis aplanko mintis, kad švietimo lyderis tiesia naujus, nepramintus kelius. Tiesą pasakius, panašu tuo užsiimam kas dieną, tačiau pastaras neapibrėžtas laikotarpis privertė permąstyti visų pirma kiekvieno paties veikimo principus ir siekinius. Vinstonas Čerčilis yra pasakęs: „Sėkmė susideda iš žingsniavimo nuo vienos nesėkmės prie kitos, neprarandant entuziazmo.“ Covid-19 iššūkiai, pasiruošimas atnaujinamų programų diegimui, galiausiai bendras ugdymo(si) kontekstas. Tai, bene, svarbiausi pastarųjų metų mokytojo iššūkiai. Pandeminis mokymas(is) atskleidė gebėjimą „neprarasti entuziazmo“, kad ir kaip sudėtingai tai rodėsi iš pat pradžių. Išmokome bendrauti virtualioje erdvėje, mokėmės pasitelkti vis daugiau komunikacinių kanalų, klydome ir keitėmės su besikeičiančiomis sąlygomis. Tačiau pats laikas pasižiūrėti į nueitą kelią iš skirtingų žiūros taškų, siekiant įtvirtinti gerąsias praktikas, permąstyti nesėkmes, galiausiai pasidžiaugti!

Projekto „Bendrojo ugdymo turinio ir organizavimo modelių sukūrimas ir išbandymas bendrajame ugdyme“ vienas esminių tikslų – siekti visapusės ugdymo(si) pažangos, užtikrinant ugdymo kokybę ir skiriant tinkamą dėmesį kiekvieno vaiko ugdymo(si) poreikiams tampa bene svarbiausiu mokyklos tikslu. Šiame projekte dalyvaujančių mokyklų mokytojų komandos, globojamos konsultantų regionuose, rinkosi skirtingus siekius. Nors projekto dalyviams teko susidurti su įvairiais iššūkiais (sunkus apsisprendimas, kokio pokyčio norima, baimė, kaip reikės suspėti veiklų kūryje (karantinas, nuotolinis ugdymas(is) ir pan.), tačiau po vienerių veiklos metų mokyklų atstovų įvardintos patirtys projekte pozityvios (žr. 1.1. pav.).

1.1.pav. Mokyklų atstovų įvardinta patirtis Projekte po 1-erių veiklos metų.

Mokyklų atstovai dažnai minėjo tokias sąvokas: „bendradarbiavimas“, „naudinga patirtis“, „nauja“, „įdomu“, „metodų įvairovė“, „džiaugsmas“, komanda“ ir kt. Mokyklų pastebėjimai „nuleista iš viršaus“, „per mažai pagalbos“ irgi labai svarbūs, nes duoda žinią apie mokyklų lūkestį gauti didesnę pagalbą, paramą ar net motyvacijos dalyvauti pokyčiuose stoką („nuleista iš viršaus“) ar dar neatrastą prasmingumą.

Mokyklas visus metus globojo konsultantai. Paprašius juos 1–2 esminiais žodžiais apibūdinti patirtį projekte išryškėjo toks pats pasirinkimas kaip ir mokyklų – „bendradarbiavimas“. Konsultantai akcentavo įgytą patirtį („patirtis“), taip pat kartojosi tokie žodžiai kaip „pasitikėjimas“, „kompetencijos“, „komandiniai susitarimai“ (žr. 1.2. pav.).

1.2. pav. Konsultantų įvardinta patirtis Projekte po 1-erių veiklos metų.

Mokyklų patirtys ir pasiekti rezultatai, įgyvendinti pokyčiai labai įvairūs. Kadangi nebuvo tiesioginio bendravimo su mokyklomis, o tik analizuojama jų pateikta rašytinė informacija apie 1-erių metų veiklą, pastebėjimai vertintini kaip prielaidos. Galima manyti, kad pasiektais pokyčiais ir įgyvendintais tikslais gali džiaugtis tos mokyklų komandos, kurios glaudžiai bendradarbiavo tarpusavyje ir su konsultantais, taip pat aiškiai apsisprendė, kokio pokyčio siekia, susiformulavo aiškų, pamatuojamą ir įgyvendinamą (turinio ir laiko atžvilgiu) tikslą.

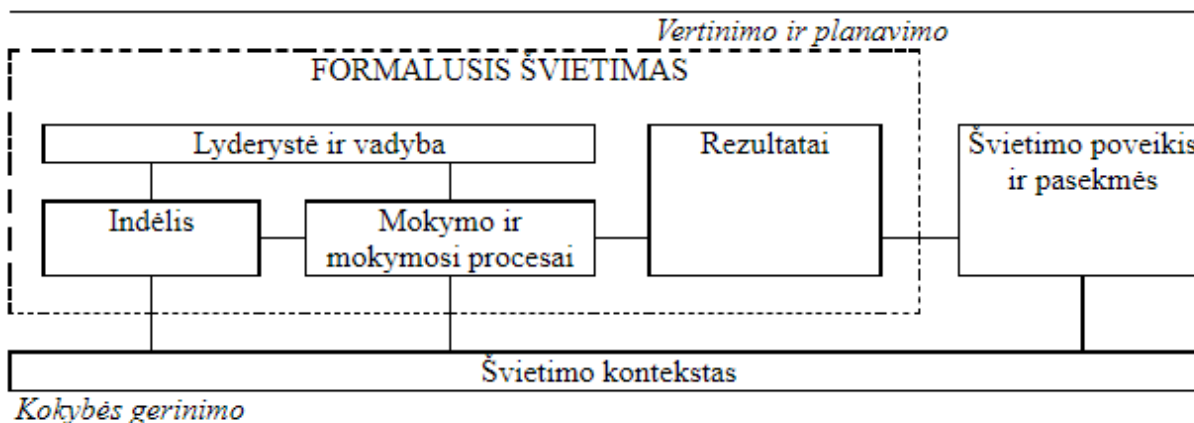
Galima pasidžiaugti mokyklų bendruomenių sutelktumu ir kūrybingumu, yra išties puikių patirčių, kai klasių vadovų, dalykų mokytojų bendrystėje buvo sukurtos įdomios veiklos mokiniams. Ypač vertingas mokyklų bendruomenių atvirumas išivardinant tiek sėkmes, tiek nesėkmes, nes tai leidžia tobulėti. Galima pasidžiaugti tokių mokyklų bendruomenių gebėjimu objektyviai ir atvirai įsivertinti patirtį, nebijoti tobulinti ir nusimatyti ateities veiklas, remiantis patirtimi ir rezultatais – tai labai svarbūs bruožai siekiant pokyčių. Labai tikėtina, kad dar po metų tokios bendruomenės bus pasiekusios rezultatų, kuriais galės tikrai pasidžiaugti. Mokyklų bendruomenės patyrė sėkmę dėl aiškiai apibrėžto siekiamo tobulintino aspekto ir laukiamo rezultato, bendruomenės sutelktumo, tikslingos ir kryptingos veiklos.

Leidinys įdomus savo patirčių skirtingumu, taip pat atskleidžia, kad net nedidelėje mokykloje gali būti sukurta verta dalijimosi su kitomis mokyklomis patirtis. Pvz., mokinių gebėjimas įsivertinti, reflektuoti ypač svarbus ne tik siekiant geresnių rezultatų, tai galimybė geriau suvokti savo ir kitų poelgius, sėkmių ir nesėkmių priežastis, kaip siekti savojo tikslo, bei daugybė kitų teigiamų aspektų. Vienos gimnazijos bendruomenė sukūrė puikiai vizualizuotas, pritaikytas mokinių poreikiams įsivertinimo ir refleksijos formas. O kitos mokyklos sėkmės receptas – skirtas dėmesys išsiaiškinti problemos priežastis ir remiantis tuo tikslingai siekti pokyčių.

Mokyklų rašytinės metinės veiklos patirtys, kai dar nepakankamai pavyko pasiekti pokyčių, vertingos taip pat, nes galima kitoms mokykloms aiškiau pamatyti, kodėl taip nutiko, ir nekartoti tų klaidų. Dažnai to priežastis per platus, nesukonkretintas veiklos tikslas (pvz., socialinio, emocinio ugdymo kryptis labai plati, o kai nesuformuluotas laukiamas rezultatas – tai tampa sudėtinga suvokti dėl ko, ką darome ir ko išties siekiame). Jei tokių mokyklų bendruomenės būtų aiškiau įsivardijusios laukiamus, pamatuojamus rezultatus, atsižvelgusios į pateiktus pastebėjimus, įvardintas rizikas – tai būtų buvęs svarbus faktorius sėkmei. Taip pat surasime patirčių, kuriose matysime, kad mokyklos siekiai labai skirtingi, net nesusiję tarpusavyje. Kai siekis daugiasritis, sunkiai pamatuojamas, neaiškiai ar net prieštarinčiai apibrėžtas – įgyvendinti tampa sunku. Taip pat pasitaikė, kad mokyklos įsivardinta problema ir veiklos tikslas tarpusavyje nesusiję.

Apžvelgiant mokyklų situaciją, iškyla klausimas, ar mes visi vienodai suprantame „kas yra mūsų siekiamas rezultatas“ Čia neabejotinai visi kalbėsime apie švietimo kokybę. Tačiau verta tai

panagrinėti nuodugniau. Siekiant pokyčio privalu susitarti dėl rodiklių, kaip išmatuosime pokytį. Švietimo kokybės siekiniams daug dėmesio skirta įvairiuose švietimo strateginiuose dokumentuose. Formalaus švietimo kokybės užtikrinimo koncepcijoje¹ švietimo kokybės dėmenys apibrėžiami kaip: „<...> indėlis, lyderystė ir vadyba, mokymo ir mokymosi procesai, rezultatai, taip pat du formaliojo švietimo aplinkos dėmenys – švietimo poveikis ir pasekmės bei švietimo kontekstas. <...>“. Čia svarbu pabrėžti, kad kaip sistema ji gali veikti tik derėdama tarpusavyje (1.3. pav.).

1.3 pav. Švietimo kokybės dėmenys

Šaltinis: formaliojo švietimo kokybės užtikrinimo sistemos koncepcija (2008).

Nagrinėjant švietimo kokybės koncepciją verta pastabėti, kad čia kokybė suprantama kaip susitarimas. Taigi visgi dėl ko reikia susitarti?

„• *tikslų* (vertybių, modelių, kuriuos įgyvendinti siekiame),

• *tikslų siekimo būdų* (planų, koku būdu sieksime tikslų, kiek išteklių tam skirsime, kas ir iki kada atliks vienus ar kitus darbus) ir

• *vertinimo kriterijų* (laukiamų rezultatų, kurių tikimės įgyvendinę planą, tikslus, pasiekę standartus).“²

Apžvelgus mokyklų pokyčio projektus/modelius, tenka pripažinti, kad dažnai nueinama lengviausiu keliu, problemos išmatavimui pasirenkami kiekybiniai rodikliai (dažnai net nesilaikant metodologinės logikos dėl imties dydžio). Tai vėliau atsispindi rezultatų vertinime. Vienu atveju negalima teigti, kad pokytis įvyko, dėl to kad rezultatai taikytini tik keletui mokinių. Kitu atveju, rezultatai nepamatuojami, nes yra apžvalginio pobūdžio.

Taigi kalbant apie švietimo kokybę o taip pat ir apie mokyklų pokyčio projektus/modelius verta pastabėti kad EBPO išskyrė keletą aspektų. Ir vienas iš jų: „Kokybė kaip...<...> • Pritaikomumas

¹ Formaliojo švietimo kokybės užtikrinimo sistemos koncepcija. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.332022>

² Švietimo problemos analizė. „Švietimo kokybė“. Prieiga per internetą <https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2018/04/Svietimo-kokybe-2013-11.pdf>

(angl. adaptation). Švietimo sistemos sėkmė priklauso nuo švietimo tikslų kritinės analizės bei gebėjimo atlikti nuolat kintančius asmens ir visuomenės poreikius. Šiuo požiūriu sąlygos, dėl kurių atsiranda pokyčių, traktuojamos kaip priemonės. Tuo tarpu išsilavinimą įgijusių asmenų sėkmė darbo rinkoje, kultūrinis kapitalas (angl. cultural capital) suprantami kaip siekiami rezultatai.³ Taigi dažnai kartojasi mokyklų pokyčio projektuose/modeliuose – siekiama didelio masto pokyčių. Tačiau siekiant didelio masto pokyčio neįvertinami organizacijos ištekliai, bendra organizacijos kultūra ir pasirengimas (branda) pokyčiui. Čia verta suprasti, kad mokykla veikia kaip tampriai susijusių procesų sistema ir siekiant pokyčio vertėtų išsiskirti prioritetus. Mokyklą galime palyginti su mechaniniu laikrodžiu. Sukant vieną krumpliaratį laikrodžio visa sistema veikia, o jei imsime vienu metu sukti visus krumpliaraičius – laikrodžio mechanizmą sulaužysime. Nereikėtų bijoti ir mažesnių pokyčių. Susikoncentravus į vieną problemą mokyklos procesai nedingsta. Tačiau taip išskyrus prioritetus galima pasiekti efektyvesnių darbo rezultatų:

1. problema aiškiai apibrėžta;
2. susitarimai dėl problemos tikslų, siekinių, vertinimo kriterijų lengviau pamatuojami;
3. „problema“ išjudina ir kitas mokyklos posistemas.

Apibendrinant, noriu akcentuoti:

1. Skirkite dėmesio problemos identifikavimui organizacijos, klasės, mokyklos kolektyvo lygmeniu;
2. Identifikuodami probleminę sritį atskirkite priežastis ir pasekmes;
 - (i) Susitarkite dėl: bendrų tikslų; tikslų įgyvendinimo būdų; vertinimo kriterijų.
3. Neužsibrėžkite per didelio pokyčio. Įvertinkite mokyklos išteklius bei pasirengimą pokyčiui.

Panašu, kad šių iššūkių fone, labai svarbu dirbti kartu. Matyt, dažnas dirbdamas vienas, jaučiasi bejėgis. Tiesa ta, kad mes kiekvienas atskirai patiriame nerimą. Todėl labai sveikintinas toks bendras veikimo būdas. Bendrų konsultacijų metu - prasminga net stebėtojo pozicija. Tai leidžia neužsidaryti savuose socialiniuose burbuluose, leidžia pamatyti, kaip su problemomis dorojasi kolegos. Ir visgi, norime palinkėti: „Ir štai pamoka: niekada nepasiduokite... Niekada, niekada, niekada, niekada... Niekur, mažame ar dideliame, reikšmingame ar smulkiame – niekada nepasiduokite, išskyrus garbei ir geram skoniui liepiant.“ V. Čerčilis

Vaidas Bacys ir dr. Gintautė Žibėnienė

³ Švietimo problemos analizė. „Švietimo kokybė“. Prieiga per internetą <https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2018/04/Svietimo-kokybe-2013-11.pdf>

1.3. Kas tikrai svarbu, planuojant ir diegiant ugdymo organizavimo pokyčius?

Projekto tyrėjų komandos įžvalgos mokykloms

Projekte mokyklos sprendė šiuos vadybinius uždavinius:

- kaip tinkamai suplanuoti įgyvendinti pasirinktą ugdymo organizavimo pokytį?
- kaip išbandyti naują modelį, kai gyvą mokinio ir mokytojo bendravimą riboja COVID-19 pandemijos valdymo reikalavimai?
- kaip efektyviai panaudoti ribotus išteklius (laiko, žmonių, mokymo(si) priemonių), kai jų mokyklose visada šiek tiek trūksta?

Kaip tyrėjai sakome – MOKYKLOMS PAVYKO! Projekte išbandyti mokyklų sukurti ugdymo organizavimo modeliai tikrai pasižymi įvairove. Jie skirti dirbti tiek su to paties amžiaus (klasės) mokiniais, tiek jungiant skirtingų klasių mokinius. Jie padeda mokytojui mokyti teksto suvokimo ne tik gimtosios kalbos pamokose, moko ugdyti mokinių socialines-emocines kompetencijas, diegti savivaldų mokymąsi, didinti mokymosi motyvaciją, perprasti skirtingus pedagoginio darbo metodus mokant tiek atskirų dalykų, tiek integruotai, tiek pamokose, tiek mokyklai organizuojant popamokinės veiklas. Ketinantiems išbandyti bent vieną leidinyje pristatytą ugdymo organizavimo modelį, siūlome atkreipti dėmesį į keletą dalykų svarbių, tikintis ugdymo organizavimo pokyčio savo mokykloje sėkmės.

Mokyklos vadovų vaidmuo ir atsakomybė, diegiant naują ugdymo organizavimo modelį

Mokyklos vadovams būtina palaikyti naujas ugdymo organizavimo idėjas, pripažįstant mokinių, kurių pažangos siekiama, mokymosi poreikių individualumą.

- Vadovų komandai reikia numatyti administracines procedūras, inicijuoti vidinius susitarimus, atitinkančius naujo ugdymo organizavimo modelio tikslus / kitokią ugdymo filosofiją.
- Dirbant pagal naują modelį svarbu užtikrinti pagalbą mokytojams ir reikalingus resursus, jų maksimalų prieinamumą.
- Būtina skatinti, motyvuoti ir pripažinti mokytojus, gebančius realizuoti naujus ugdymo organizavimo principus kasdienėje praktikoje.
- Būtina stebėti ir valdyti modelio diegimo inicijuotus pokyčius ne tik pamokose.
- Reikės valdyti ir pasipriešinimą, kuris yra natūrali mokyklos bendruomenės reakcija į naują ugdymo organizavimo praktiką.

Planavimas, planai ir jų įgyvendinimas, keičiant ugdymo organizavimą mokykloje

- Planuojant ugdymo organizavimo pokytį reikia tiek formalumo, tiek įkvepiančio pasiryžimo dirbti kitaip. Neformalus planavimas remiasi emocijomis, yra šiek tiek spontaniškas, neturi griežtos dokumentacijos, bet sutelkia mokytojus veikimui kartu ir padrąsina kaitai.

- Formalūs planai remiasi racionalumu. Jiems įgyvendinti reikalingas nuoseklumas, padedanti priimti veiksmus koreguojančius sprendimus stebėsenos sistema, gana griežtas dokumentavimas ir sutartų sprendimų įgyvendinimas.
- Bet kurio pokyčio plano paskirtis – skirtumo tarp „dabar“ ir „tada“ įvardijimas, naudojant bent dvi rodiklių grupes.
- Ugdymo organizavimo pokyčio įgyvendinime proceso rodikliai parodys, kiek kokių veiklų numatyta, kas bus daroma, keičiant ugdymo organizavimą, ar veiklos vyksta taip, kaip numatyta. Rezultato rodikliai padės pamatyti mokinių mokymo(-si) pokyčius, atsakys, ar pasiektas išsikeltas tikslas.
- Kad rodiklių sistema būtų paveiki, plane turi būti apibrėžtas ugdymo organizavimo pokyčio įgyvendinimo laikas ir dalyvių atsakomybės, numatyti aiškūs pasirinkto modelio diegimo rezultatai, apibrėžiami kaip mokytojų ir mokinių konkrečių kompetencijų pokyčiai.
- Taip pat svarbu nepamiršti, kad planuojame tik sau. Planai turi atskleisti naujo ugdymo organizavimo modelio diegimo logiką, suprantamą visiems veiklų dalyviams kaip bendras kelias nuo tikslo iki rezultato, kurio poveikumas bus matomas ne iš karto, nes mokinių mokymosi motyvacija ir pasiekimai kinta pamažu.

Projektinė veikla kaip kompleksinis mokyklos vystymosi veiksnys

- Pasirinkto ugdymo organizavimo modelio diegimas bus unikalus mokyklos projektas, turintis aiškų tikslą, konkrečius uždavinius ir per numatytą laiką pasiektą rezultatą: kitokią ugdymo organizavimą dirbant su žemų pasiekimų mokiniais.
- Šis projektas bus paveikus visos mokyklos, kaip kompleksinės organizacijos, vystymuisi, jei jo sėkmei įsipareigos tiek mokyklos vadovai, tiek pokytyje dalyvaujantys pedagogai, tiek kiti jų kolegos.
- Tikėtina, kad ugdymo organizavimo pokyčio įgyvendinimas valdymas bus tradiciškai griežtas (deterministinis), tačiau, mokyklos, kaip kompleksinės adaptyvios sistemos, vystymuisi svarbi ir „laisvesnė“ (nedeterministinė) logika, įgalinanti naujo radimąsi skirtinguose mokyklos, kaip kompleksinės organizacijos, lygmenyse.
- Nedeterministinis požiūris atviresnis įvairiapusiškesnei pasirinkto ugdymo organizavimo modelio diegimo sėkmės sampratai. Jis modelio diegimo veiklų kompleksiskumą pripažįsta svarbiausia savybe, apimančia skirtingus aspektus: socialinį kompleksiskumą (dalyvaujančių įgyvendinime skaičių ir įvairovę), kultūrinį kompleksiskumą (skirtingas šio projekto dalyvių patirtis, mąstymo modelius), operacinį kompleksiskumą (dalyvių savarankiskumą ir laisvę pasirinkti veiklas, padedančias siekti bendro tikslo), kognityvinį kompleksiskumą (asmens ar

projekto komandos lygmens refleksijos gebėjimus, tapatumo ar net organizacinės kultūros kaitos potencialą).

- Būtent su naujo ugdymo organizavimo modelio įgyvendinimo veiklų kompleksiskumu siejasi naujos ugdymo organizavimo krypties visoje mokykloje radimosi tikimybė. Prie jos vėliau gali reikėti prisitaikyti visai mokyklai.
- Šitame projekte mokytojams labai svarbu nebijoti nuolat modeliuoti naujas situacijas klasėse, eksperimentuoti ir prisitaikyti prie mokinių reakcijų, išdrįsti veikti kitaip, sėkme pripažįstant nuolatinį naujo radimąsi – nenumatytus planuose savo ir mokinių elgsenos pokyčius.

Drąsos ir valios priimti sprendimus klasėse, nuoseklus kūrybiškumo ir visa apimančio ugdymo organizavimo pokyčio linkėdama visos projekto tyrėjų komandos vardu,

*Dr. Jūratė Valuckienė,
Vilniaus universitetas, Šiaulių akademija*

1.4. Kodėl reflektuojantys bendruomenės nariai ypač svarbūs įgyvendinant pokyčius mokykloje?

Džonas Diujis (J. Dewey) dar 1933 m. aptarinėjo veiksmo refleksijos naudingumą žmogaus gyvenime, įvardindamas, kad tai racionalus atlikto veiksmo apmąstymas siejamas su kritiniu mąstymu. Mokslinėje, metodinėje literatūroje refleksijos sampratos įvairios (išskiriamos skirtingos refleksijos rūšys, skirtingi reflektavimo lygmenys). Refleksija gali būti apibūdinama kaip subjektyvi jausmų išraiška, kaip pagrindinis savivokos instrumentas ar proto veikla, nukreipta tirti savo paties veiksmą, apjungianti patirties apžvalgą, priežasčių ir pasekmių analizę bei išvadas. Visa tai siejama su įvairiapusiu savo veiklos apmąstymu sudarančiu sąlygas pokyčiui. Refleksija – tai asmens savo jausmų, patirčių apmąstymas, siekiant tikslingų pokyčių.

Projekte dalyvaujančios mokyklos, pirmiausiai turėjo susitarti ką norėtų keisti siekiant pagerinti mokinių žemus pasiekimus ir sukurti savitą, jų mokyklai tinkantį „Ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modelį mokinių žemiems pasiekimams“. Tai buvo sudėtingas, daug laiko „prarijęs“ (1/3) etapas daliai mokyklų bendruomenių. Buvo sudėtinga nuspręsti kokių pokyčių siekiama, koks turi būti modelis. Buvo atveju, kai buvo manoma, kad tikslingiau, kai kažkas kitas nusprendžia, kokį pokytį jų mokyklai reikėtų įgyvendinti. Mokyklų atsiliepiamai atskleidžia, kad tai vienas sunkesnių etapų, nes reikėjo objektyviai pasižiūrėti į savo veiklas, apmąstyti, įvardinti, ką svarbu

ir dėl ko tobulinti, įvardinti, su kokiais sunkumais susiduria mokyklos mokiniai, ko siekiame, kokio rezultato tikėtumėmės. Tačiau buvo mokyklų bendruomenių, kurios apsisprendė greitai ir galėjo pagrįsti, kodėl jiems siekiamas pasirinktas pokytis svarbus, kokių rezultatų tikisi. Šiam apsisprendimui padėjo pasinaudojimas savianalizės (vidaus audito), išorinio vertinimo duomenimis, atliekami mokykloje tyrimų rezultatai, konkrečios situacijos analizė. Buvo svarbu atsirinkti, kas yra svarbiausia ir gali būti įgyvendinama per vienerius metus. Tai dar vienas iššūkis –ypač svarbia dalimi tapo mokyklos bendruomenės atstovų gebėjimas susitarti ir pasirinkti. Pastebėta, kad bendruomenėms, turinčioms reflektavimo praktikas (reflektuojančios bendruomenės), pavyksta efektyviau susitarti. Geros mokyklos koncepcijoje (2015)⁴ įvardijama „Mokyklos bendruomenė susibūrusi į nuolatinio mokymosi organizaciją. Savistaba, apmąstymas, ką žinau ir gebu, o ko – ne, kaip dirbu ir kaip būtų galima dirbti, tapęs įprasta praktika, kuria grindžiamas asmeninio mokymosi ir mokymosi su kitais bei iš jų planavimas. Mokykloje klesti mokymosi kultūra – besimokantieji bei mokantys yra skatinami, gerbiami ir palaikomi. Mokyklos bendruomenė refleksyvi: apmąsto ir aptaria savo veiklą ir bendro gyvenimo įvykius, įsivertina, geba pasimokyti iš patirties ir pagrįstai planuoti. Mokyklos nariai geba bendrai formuluoti tikslus, kurti viziją, derinti asmeninius tikslus su mokyklos bendruomenės tikslais.“

Taip, reflektuojanti bendruomenė - viena iš svarbių sąlygų sėkmingam pokyčiui pasiekti. Reflektuodamas asmuo turi būti atviras, nuoširdus, visapusiškai matantis ir mąstantis, gebantis konstatuoti savo sėkmę ir nesėkmes, laukiamo rezultato pasiekimo kokybę, emocinį santykį su reflektuojama veikla ir pan. Atviras ir visapusiškas požiūris, kai pamatome, net tai, ką patogiau nematyti, atveria akis – galime aiškiau suprasti, atidžiau klausytis kitų, išgirsti savo vidinį balsą - visa tai prisideda prie sėkmingų pokyčių, padeda išvengti klaidų, pozityviai žiūrėti į kylančius sunkumus. Reflektuojantis grupėje asmuo kalbėdamasis su kitais gali aiškiau suvokti savo, kitų jausmus, situaciją, kylančius sunkumus ar reflektyviu kalbėjimu sau ir kitam atskleisti netikėtus pastebėjimus, svarbius dabar ir ateityje. Klaidinga manyti ir sakyti „mes tartis, reflektuoti neturim laiko“. Veiklos pradžioje surasti aiškūs atsakymai į klausimus, pvz. „kodėl mums to reikia?“, „kaip aš jaučiuosi ir kodėl?“, „kokių ir kiek pastangų tam reikės?“, „kaip esam tam pasirengę ir ką galim?“ ir panašūs klausimai padeda pasirengti veiklai, įvairiapusiškai ir sėkmingai atsilaikyti susidūrus su sunkumais.

Kodėl refleksija siejama su pokyčiu? Refleksija naudingiausia pačiam reflektuojančiam asmeniui, nes kiekviena iš naujo reflektuojama mintis skatina koreguoti savo mintis, veiklą, nuostatas ir savo santykį su objektu. Reflektuodamas asmuo konstatuoja savo sėkmę ir nesėkmes, tikslo pasiekimo kokybę, emocinį santykį su reflektuojama veikla ir kt., visa tai prisideda prie pozityvių pokyčių,

⁴ *Geros mokyklos koncepcija*, patvirtinta LR Švietimo ir mokslo ministro, 2015 m. gruodžio 21 d. Nr. V-1308. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/f2f65120a7bb11e5be7fbe3f919a1e5be>

sėkmingo tobulėjimo. Refleksija skatina sąmoningą įsipareigojimą dažniau apmąstyti savo veiksmus, kylančias mintis, taip pat giluminį požiūrį į situaciją. Stebint reflektuojantį asmenį, galima aiškiau pamatyti, kas jam svarbu, kaip jis suvokia situaciją, kaip sprendžia problemas. Neretai įvairiuose metodiniuose šaltiniuose apie refleksiją siūloma refleksijos praktikas panaudoti problemų sprendimui ir numatomos tolesnės veiklos projektavimui, pvz. sudarant veiksmų planą. Taigi refleksija:

- padedanti ne tik geriau save pažinti, bet ir įdomiai tobulėti, pritaikoma įvairiose situacijose;
- patogus ir įtraukus refleksijos panaudojimas, nes reflektuoti galime įvairiai - rašyti, kalbėti, atsakinėti į klausimus, piešti, lankstyti ir įvairiai kūrybiškai veikti;
- reflektavimas gali būti kaip žaidimas, pvz. pagal kaip tu dabar jautiesi ir nupiešk savo nuotaiką;
- įvairiapusis taikymas - reflektuoti gali vienas asmuo, su kolega, grupėje;
- asmuo analizuoja savo patirtis, atrasdami jiems svarbius, prasmingus elementus, mokosi išvengti nesėkmių ir nesąmoningai konstruodami naujas prasmes, naujus veiklos būdus.

Svarbiausia siekti konstruktyviai reflektuoti, nes tik tokia refleksija skatina tobulėti, motyvuoja kaitai (Grendstad, 1996⁵; Žibėnienė, Indrašienė, 2017⁶; Thanaraj, 2017⁷):

- aiškiai žinokite apie ką Jūs norite reflektuoti ir suvokite, kodėl Jums tai svarbu;
- atvirai ir objektyviai kalbėkite, rašykite, atvaizduokite savo patirtį, jausmus;
- įvardykite tiek malonius, tiek nemalonus dalykus;
- nepasiduokite kitų spaudimui „visiems buvo gerai, tai ir tau turi būti gerai“ ir pagalvokite, kaip Jūs jautėtės;
- priimkite visokius jausmus, net tuos, kurie laikomi nemaloniais;
- pažvelkite į situaciją įvairiapusiskai;
- pateikite sau įvairiapusiskus klausimus ir nuoširdžiai atsakykite;
- žvelkite į refleksiją rimtai, geriau nedaryti, nei imituoti ar reflektuoti paviršutiniškai, nes neatrasite kelių, kaip keistis ir tobulėti.

A. Tharnaraj (2017) rekomenduoja asmeniui siekiančiam konstruktyvios refleksijos kelti sau tokius klausimus:

- Kokios užduoties aš ėmiausi?
- Ko aš išmokau?

⁵ Grendstadt, N. M. (1996). *Mokytis tai atrasti*. Vilnius: Margi raštai.

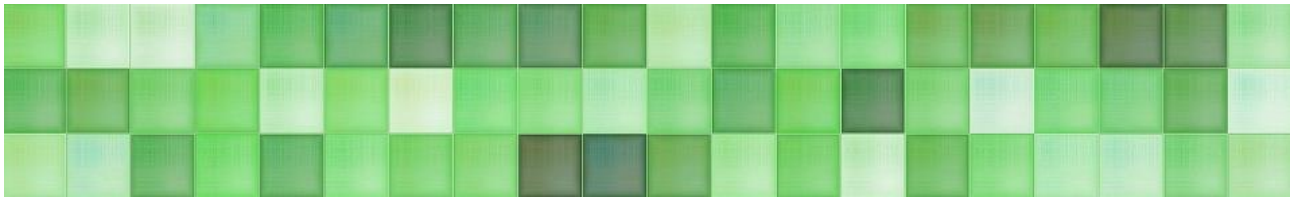
⁶ Žibėnienė, G.; Indrašienė, V. (2017). *Šiuolaikinė didaktika: vadovėlis*. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas.

⁷ Thanaraj, A. (2017). Constructive reflection: getting the best out of reflective learning. *International Journal for Innovation Education and Research*, 5 (2). pp. 40-60.

- Ar yra geresnis būdas atlikti užduotį? (iš naujo įvertinus kelias perspektyvas)
- Kodėl? (iš naujo įvertinti samprotavimus ir sprendimų priėmimą)
- Kaip pasieksiu šio patobulinimo? (pervertinimas ir ateities planavimas)
- Ko aš nežinojau prieš apmąstymus, ką žinau dabar?
- Ką aš sužinojau apie save?
- Jei atradau kažką naujo/kitokio/nepažįstamo apie save, ar noriu ką nors pakeisti, ar aš noriu priimti šį naują suvokimą?

Refleksija išmoko nebijoti pripažinti klaidas, nebijoti sugrįžti prie savo klaidų, nes jas pamačius gali žengti pirmyn. Džiugu, kad daug mokyklų galėjo aiškiai išskirti, ką jiems pavyko atlikti gerai, pamatyti, ką dar reikia nuveikti – tai veda į dar geresnius pokyčius. Tačiau reikėtų dar kartą savęs paklausti, dar kartą susėsti kartu ir reflektuoti, jei yra atsiradęs manymas, kad viskas jau pasiekta, padaryta viskas puikiai ir nieko nekeistumėte. Ar tikrai? Ar tai išties apgalvota, ar tiesiog dar nesam pasiruošę reflektuoti savo sėkmių ir nesėkmių? Nekonstruktyvi (neobjektyvi, paviršutiniška) refleksija neveda į pokytį, ji stabdo. Nekonstruktyviai reflektuojame, kai dar nepakankamai išsiugdytas gebėjimas reflektuoti, kai bijome suklysti, kai per daug apibendrinama (kai reflektuojantis asmuo kalba apie vieną faktą, situaciją ir pagal ją daromos apibendrinančias išvados) ar manome, kad nuo mūsų mažai priklauso. Taip pat apgailestavimas nėra produktyvu - geriau galvoti apie kaitą ir būti šios kaitos dalimi.

*Dr. Gintautė Žibėnienė,
Mykolo Romerio universitetas*

2. Mokyklų sukurti ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modeliai mokinių žemiems pasiekimams gerinti

2.1. Alytaus r. Simno gimnazija

Apie gimnaziją. Alytaus r. Simno gimnazijoje mokosi 351 mokinys. Daug metų džiaugiamės savo mokinių laimėjimais įvairiose srityse, didžiuojamės tuo, kad rajone pirmieji tapome gimnazija.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Per paskutinį dešimtmetį susiduriame su tam tikrais iššūkiais: mokinių skaičiaus mažėjimu, nepalankia socialine, ekonomine, kultūrine aplinka, mokinių mokymosi motyvacijos stygiumi. Mokytojų bendruomenė, suprasdama, jog tokia padėtis kelia naujus uždavinius ir įpareigoja ieškoti veiksmingų priemonių, kurios padėtų pagerinti kiekvieno mokinio pasiekimus, atskleistų jų gebėjimus, nusprendė dalyvauti projekte ir pasirinko tobulintą temą – „Žemų pasiekimų mokinių mokymosi rezultatų gerinimas per socialinį, emocinį ugdymą“.

Mūsų siekiai. Spręsdami įtraukties mokyti sunkumų patiriančių mokinių ugdymo problemą, bendru mokytojų sprendimu pasirinkome socialinio, emocinio ugdymo (toliau – SEU) kryptį ir į projektą įtraukėme 4 ir 8 klasių mokinius.

Kaip mums sekėsi. Subūrėme savanorių grupę ir savo veiklą pradėjome nuo pažinties su konsultante Jūrate: aptarėme problemą, numatėme uždavinius, pasirinkome klasę, kurioje mokinių pažangos rodikliai gana žemi, nes nemaža dalis mokinių mano, kad išsilavinimas nėra didelė vertybė. Šių mokinių menka savivertė, užslopintos emocijos: kai reikia apibūdinti savo jausmus ar savijautą, jie sunkiai parenka žodžius arba tyli. Dauguma mokinių net nekelia sau jokių mokymosi tikslų. 4 klasės mokinius įtraukti į projekto veiklas paskatino noras kuo jaunesniame amžiuje daugiau dėmesio skirti socialiniam, emociniam vaikų ugdymui. Dirbome pagal parengtą planą. Keturi mokytojai dalyvavo SEU mokymuose. Vyko 5 įsitraukusio mokymo matmenų knygos pristatymas mokytojams. Vykdomi mokytojų komandos susitikimai. Po tyrėjų rekomendacijų papildėme planą, kur numatėme, kad kiekvienas mokytojas išsikels sau uždavinį, kaip įgyvendins SEU projekte dalyvaujančiose klasėse (rekomenduojama mokytojams susipažinti su SEU įrankiais). Mokytojai vedė atviras pamokas.

Dalyvaudami projekte 4 ir 8 klasės mokiniai atliko veiklas, kuriose buvo ugdomos socialinės, emocinės kompetencijos: sužinojo, kas yra emocijos, išbandė „Emometrą“ (žr. 2.1. priedą) su pagrindinėmis 48 emocijomis: remdamiesi „Emometru“, nusakė žmonių patiriamas emocijas.

Mokiniai liejo spalvų dėmes ant lapų, piešė savo patiriamas emocijas ant akmenėlių ir jas įvardijo. Skaitė meno terapijos pavyzdžius ir nusakė, kaip juos galima būtų pritaikyti praktiškai. Nurodė, kokia veikla galima užsiimti patiriant neigiamas emocijas. Pasižiūrėję filmo „Išsvirkščias pasaulis“ ištrauką, įvardijo mamos, tėčio ir mergaitės patirtas emocines būsenas. Mokiniai mokėsi būti čia ir dabar per dėmesingą įsisąmoninimą. Visi drauge atliko emocijų paleidimo – kvėpavimo pratimus, rašė refleksijos dienoraštį, vykdė tylos praktiką. Ketvirtokai dalyvavo meno terapijoje: klausėsi V. A. Mocarto, „Scorpions“ A. Orlovos, M. Levickio parašytų ar atliekamų relaksacinių kūrinų, o paskui rašė, kokias emocijas sukėlė girdėta muzika. Klausėsi mokytojos skaitomo kūrinio „Jausmų diagnostika“ ir rašė savo emocijas, gamino „Emocijų diagramas“ ir jose užrašė savo patirtis. Sukūrė plakatą „Emocijos“. Mokiniai mokėsi reflektuoti pagal pasirinktas saldainių popierielių spalvas ir „Emometrą“. Klasės veiklų metu įgytas žinias ir gautus praktinius patarimus nutarė taikyti namuose – kasdieniniame gyvenime.

Mokinių veiklų rezultatų pavyzdžiai. Mokiniai ant lapo atsitiktinai palieja pasirinkta spalva dėmes. Kai jos nudžiūsta, juodu flomasteriu nupiešia tai, ką mato, ir žodžiu paaiškina. Vizualizuotai sugrupuoja savo refleksyviuos pastebėjimus.

Aštuntokai turėjo individualius pokalbius su auklėtoja: mokiniams buvo pateikiami įvairūs klausimai, atrodytų, visai nesusiję su mokymusi, tačiau iš tikrųjų kalbėdamiesi mokiniai analizuodavo savo elgesį, pomėgius, pasirinkimus, sėkmes ir nesėkmes pamokose. Siekdami pažangos, stengėmės motyvuoti ir mokytojus, organizuodami jiems mokymus, ir mokinius, kryptingai didindami jų pasitikėjimą savimi, savo gebėjimais. Konkrečius uždavinius (kokių mokymo(si) rezultatų tikisi pasiekti) kėlė vaikai, o mokytojai mąstė, kaip patobulinti ugdymą, mažinti mokinių patiriamą stresą, pažinti emocijas ir jas valdyti, analizuoti ir vertinti pažangą ir pasiektus rezultatus.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Tikėtina, kad, taikydami plane numatytas veiklas, mokiniai gebės geriau pažinti save ir kitus, mokysis vertinti savo galimybes, patirs mažiau jaudulio ir daugiau teigiamų emocijų, o tuomet kils mokymosi pažangos rodikliai. Šiais metais svarbiausias tikslas buvo išmokyti vaikus atsipalaiduoti, nebijoti klysti, suaktyvinti jų

dalyvavimą pamokose. Aukštesnių rezultatų tikimės sulaukti kitais metais. Šiomet vyko paruošiamieji darbai, o kitąmet bus antras etapas, manome, kad „suvirtinę pamatą“, turėsime daugiau įrankių ir galėsime „pastatyti“ kokybiškesnį namą, kuriame atsiras daugiau vietos savarankiškumui, pasitikėjimui, kūrybiškumui, argumentuotiems siūlymams, o ne kritikai.

Pokytį 8 klasėje vertiname patenkinamai: buvo per mažai laiko, nuotolinis mokymas sulėtino veiklas, todėl palaikyti artimesnį ryšį su mokiniais buvo daug sudėtingiau, o porą mokinių pavyko prakalbinti tik klasės auklėtojai. 4 klasėje teigiami rezultatai ryškesni. Ar įtakos turėjo amžiaus skirtumas, ar kontaktinis mokymas, dar aptarsime.

Jeigu reikėtų grįžti atgal, norėtusi veiklas pradėti nuo mokymų, konsultacijų, per kurias galėtumėm pasisemti praktinių žinių, išgirsti (pamatyti) geros patirties pavyzdžių.

Patirtimi dalijosi Alytaus r. Simno gimnazijos bendruomenė.

Gimnazijos konsultantės komentaras. Pasitelkdama savo turimą darbinę patirtį, praktikas, projekto komanda atidžiai rinkosi, ieškojo mokymo(si) būdų, darančių poveikį ne tik mokinių pasiekimams, bet ir jų socialinių, emocinių kompetencijų ugdymui, ieškojo tiesiausių kelių, siekdama sudaryti visų mokinių mokymąsi palaikančias ir skatinančias sąlygas. Ieškojimų kelias nėra lengvas motyvuotai einat užsibrėžto tikslo link.

Jūratė Jasiulevičienė

2.2. Alytaus r. Daugų Vlado Mirono gimnazija

Nuo klasės valdymo link rezultatų, nuo draudimo link sąmoningumo

Apie gimnaziją. Alytaus r. Daugų Vlado Mirono gimnazija yra viena didžiausių Alytaus rajono gimnazijų. Rašytiniuose šaltiniuose pirmą kartą paminėta Daugų parapinė mokykla 1777 m. 2007 m. kovo 29 d. gimnazijai suteiktas Nepriklausomybės Akto signataro Vlado Mirono vardas. Mes galime pasidžiaugti aukštais gimnazijos mokinių pasiekimais rajoninėse dalykinėse olimpiadose, konkursuose.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Aktuali problema – mokinių žemi matematikos pasiekimai.

Mūsų siekiai. Dalyvaudami projekte, siekėme spręsti mokinių žemų matematikos pasiekimų problemą. Matydami 6 klasės mokinių judrumą, dalies mokinių menką mokymosi motyvaciją, savarankiškumo įgūdžių stoką, nusprendėme juos įtraukti į šį projektą. Siekėme gerinti jų matematikos pasiekimus ir stiprinti šeštokų klasės valdymą.

Kaip mums sekėsi. Projekto komanda = 6 klasės mokinių problemų sprendimo komanda. Supratome, kad komandinis požiūris į problemą ir visuminis jos sprendimas gali keisti situaciją – padėti pasiekti norimų rezultatų. Į komandą įtraukėme direktoriaus pavaduotoją ugdymui, klasės vadovą, matematikos mokytojas, lietuvių kalbos ir literatūros mokytoją, socialinį pedagogą, psichologę. Nuspręsta 6 klasėje matematikos mokymui klasę padalinti į dvi mobilias grupes. Susitarta keisti požiūrį į pamokos organizavimą: už tai, kas ir kaip vyksta pamokoje, turi būti atsakingas ir mokytojas, ir mokiniai.

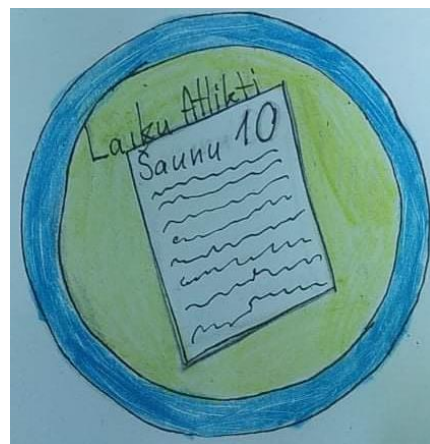
Mokinių atsakomybė. Sprendžiant klasės valdymo problemas, projekto pradžioje didelį dėmesį skyrėme klasės susitarimų kūrimui ir jų laikymuisi. Klasės valandėlių metu juos kūrė patys mokiniai. Daugumai buvo svarbu, kad klasėje dominuotų drausmė ir pozityvi mokymosi aplinka.

Po mėnesio šie susitarimai buvo aptarti ir koreguoti. Jų sumažėjo. Per kiekvieną klasės valandėlę aptardavome, kaip sekėsi laikytis priimtų susitarimų. Pirmasis pačių mokinių sudarytas susitarimų sąrašas buvo draudimai ir ribojimai. Sąrašė dominavo tai, kas trukdė mokytis. Vėlesnis – skatinantis sąmoningą drausmę. Sąrašė dominavo tai, kas įpareigojo elgtis atsakingai.

Mokytojas pamokoje. Matematikos mokytojos pamokose didelį dėmesį skyrė užduočių diferencijavimui ir individualizavimui. Mokinių mokymosi motyvaciją stiprino įvairių informacinių technologijų naudojimas bei kaupiamasis vertinimas, kuris buvo aiškus ir suprantamas mokiniams. Taip pat mokinių mokymosi motyvaciją skatino ir sistemingai vertinamos mokinių žinios, pasiekimai, susitarimas per pusmetį parašyti ne mažiau kaip 10 pažymių, teikti konstruktyvų, kokybišką grįžtamąjį ryšį.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems.

Pokytis. Taip organizuojant ugdymo(si) procesą, buvo pastebėtas pokytis – pagerėjo mokinių mokymosi rezultatai: sumažėjo patenkinamu lygiu besimokančių mokinių skaičius nuo 31 proc. iki 23 proc., padidėjo aukštesniu lygiu besimokančių mokinių skaičius nuo 23 proc. iki 27 proc. (lyginami 5 klasės metiniai ir 6 klasės I pusmečio įvertinimai).

Labiausiai džiaugiamės, kad pasikeitė mokinių elgesys klasėje. Didžioji dalis aktyvūs pamokų metu, visada laiku jungiasi į pamokas, laiku atlieka užduotis. Džiaugiamės klasės padalijimu į dvi grupes. Tai turėjo teigiamos įtakos drausmei pamokoje, pasiekimams, daugiau individualaus dėmesio mokiniui. Pasirinkti metodai atitiko lūkesčius ir pasiteisino. Tai buvo aptariama, akcentuojama pokalbiuose „Mokinys-tėvai-klasės auklėtojas“. Gerėjant mokinių mokymosi rezultatams, auga mokinių pasitikėjimas savimi.

Linkime. Bendrauti, išsakyti, išgirsti, susitarti, atrasti prasmę, veikti, pasitikrinti, džiaugtis. Nebijokite klysti ir bandyti!

Daugų Vlodo Mirono gimnazijos projekto komanda

Gimnazijos konsultantės komentaras. Projekto sėkmę lėmė keletas svarbių dalykų:

- ugdymo plano teikiamų galimybių panaudojimas;
- požiūrio į pamokos organizavimą ir jos vadybą kaita;
- mokinių įgalinimas patiems kurti susitarimus ir tapti atsakingiems už jų laikymąsi;
- tai, kad susitarimai buvo žinomi ir svarbūs mokytojams, klasės vadovei, pagalbos specialistams, vadovams, tėvams (globėjams, rūpintojams) ir veikė kaip mokinio savikontrolės forma, padedanti ugdytis sąmoningą drausmę;
- komandinis darbas ir kompleksinis problemos sprendimas, kuris, kaip parodė mokyklos praktika, gali keisti situaciją ir vesti link norimų rezultatų.

Milda Padegimaitė

2.3. Alytaus r. Krokialaukio Tomo Noraus-Naruševičiaus gimnazija

Sėkmės korys. Sėkmingo mokymosi žingsniai

Apie gimnaziją. Alytaus r. Krokialaukio Tomo Noraus-Naruševičiaus gimnazija 2019 m. minėjo 200 metų jubiliejų. Joje mokosi 197 mokiniai. Kadangi esame nedidelė ilgoji gimnazija, mūsų filosofija: „Dabartis visada kupina ateities“ (G. V. Leibnicias). Dvidešimt šešių pedagogų komanda tiki, kad mūsų gimnazijoje jauku, žmogiškai šilta, gerai pažįstame kiekvieną savo mokinį, stengiamės, kad mokiniai jaustųsi ne tik saugiai, bet ir taptų laisvomis asmenybėmis: būtų empatiški ir atsakingi už savo gyvenimą žmonės.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Kiekvienais metais sulaukiame atvykusių iš kitų mokyklų arba iš užsienio grįžusių mokinių. 2020–2021 m. m. 7 klasės mokiniai pradėjo su 4 naujokais (tai sudaro 30 proc. visų klasės mokinių). Būtent šioje klasėje pastebėjome ne tik adaptacijos, bet ir netinkamo mokinių elgesio bei mokymosi motyvacijos stokos problemą. Projektas paskatino skirti išskirtinį dėmesį šios klasės mokiniams ir spręsti iškilusią problemą. Minėtos klasės mokinius įtraukti į projektą pasiūlė klasės vadovė. Buvo sudaryta komanda iš lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos mokytojų, klasės vadovės (ji ir rusų kalbos mokytoja) bei direktoriaus pavaduotojos ugdymui. Komanda, išsigryninusi pagrindines 7 klasės mokinių mokymosi motyvacijos stokos priežastis, numatė 4 pagrindinius mokinio asmenybės ūgties žingsnius.

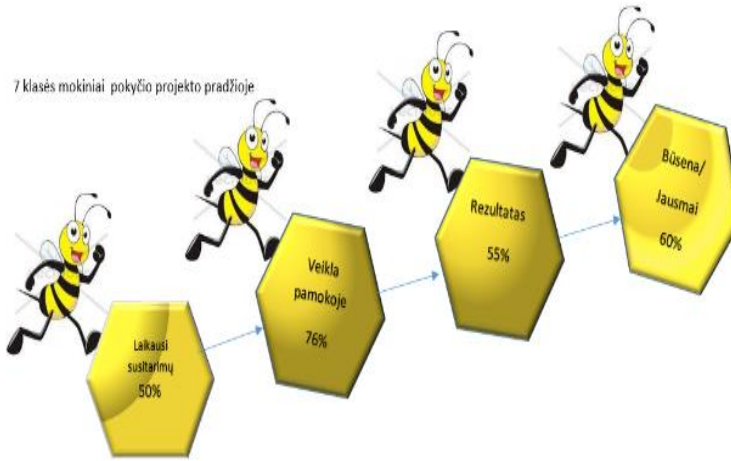
Mūsų siekiai. Tikslas – įgalinti pačius mokinius pamokose aktyviai įsitraukti į įsivertinimo procesą, skatinti įsivardinti sėkmes ir tobulintinus dalykus, matyti juos pasitikinčius savimi, mokytojais, tėvais (rūpintojais), objektyviai vertinančius savo elgseną, mokymąsi, būsenas paauglius.

Kaip mums sekėsi.

Sėkmės korio gimimas ir taikymas. Išgrynintą problemą pristatėme 7 klasės mokiniams, tėvams (rūpintojams), klasėje dirbantiems mokytojams. Matydami, kad mokiniams stinga objektyvumo įsivertinant savo elgesį bei veiklą pamokose, kartu su mokiniais parengėme 4 dalių (žingsnių) įsivertinimo modelį „Sėkmės korys. Mano sėkmingo mokymosi žingsniai“: „Laikausi klasėje priimtų susitarimų“, „Pamokoje dirbau...“, „Pamokoje...“ (orientuota į išmokimą), „Aš...“ (emocijos, būsena pamokoje“). Šis modelis pradėtas taikyti lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos, rusų kalbos, vėliau – anglų kalbos, istorijos ir geografijos pamokose.

Iššūkis. Kontaktiniu mokymosi būdu modelis taikytas tik 2 savaites, visą kitą laiką – nuotoliniu būdu. Tai buvo ir yra nemenkas iššūkis visiems: mokytojams, mokiniams, tėvams (rūpintojams), projekto vykdymo komandai.

Žingsnis sėkmės link.

Kiekvienos pamokos pabaigoje mokiniai su dalykų mokytojais aptardami pirmąjį įsivertinimo žingsnį „Laikaisi klasėje priimtų susitarimų“ ugdėsi sąmoningą atsakomybę: naudodamiesi įsivertinimo lentelėse esančiomis frazėmis (teiginiais) išmoko apibūdinti savo elgesį, objektyviai įvardinti, stengėsi jį koreguoti. Patys vaikai pajuto, kad susitarimų paisymas turi įtakos darbui pamokoje, jų pažangumui, emocinei būsenai. Palyginę 2019–2020 m. m. rezultatus su 2020–2021 m. m. rezultatais pastebėjome, kad mokinių pasiekimai pagerėjo (13,33 proc.). Į mokinių elgesio koregavimą, refleksiją aktyviau įsitraukė ir mokinių tėvai (rūpintojai) (46,66 proc.).

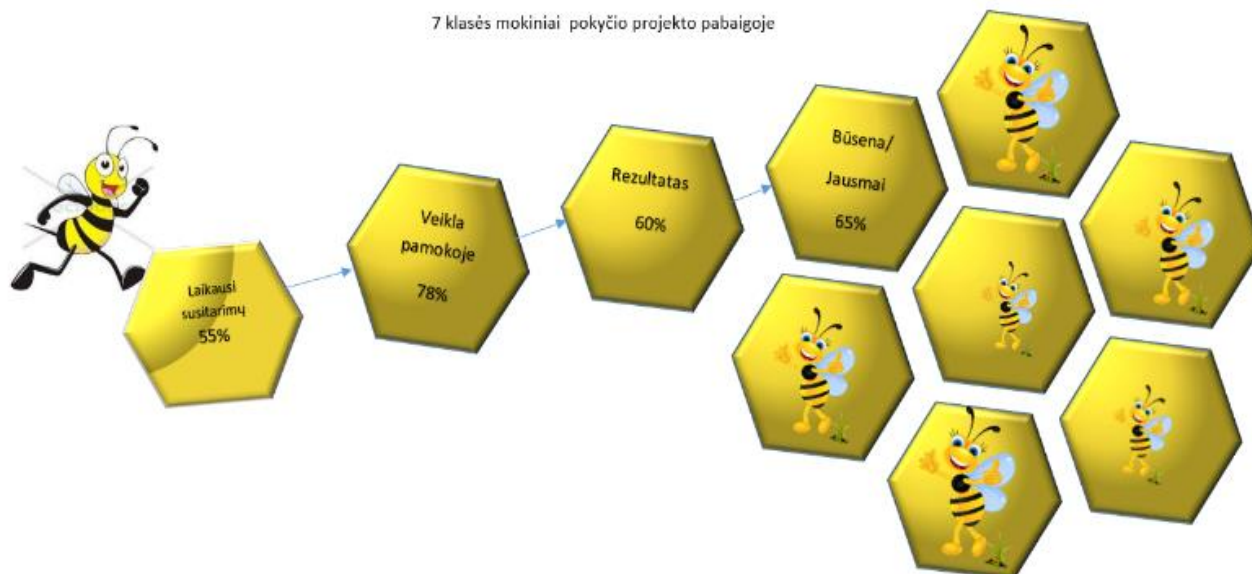
Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems.

Refleksija. Projekte dalyvavusių mokytojų nuomone, pokytis pasiektas. Mokiniam ir jų tėvams (rūpintojams) klasės vadovė parengė nedidelės apimties klausimyną. Akivaizdu, kad mokiniai suprato, jog nuo bendrų susitarimų laikymosi priklauso jų pažanga, asmenybės ūgtis.

Tikėjimas ateitimi. Žingsnius sėkmės link – „Pamokoje dirbau...“, „Pamokoje...“, „Aš...“ tikimės įveikti kitais mokslo metais.

Nauda. Parengėme aiškų, mokiniams priimtina įsivertinimo modelį „Sėkmės korys. Mano sėkmingo mokymosi žingsniai“. Pirmasis žingsnis „Laikaisi klasėje priimtų susitarimų“ buvo bandomas 6 mėnesius. 80 proc. mokinių laikėsi susitarimų, įgijo gebėjimų objektyviai įsivertinti savo elgesį.

Patarimas kitiems. Būkite kūrybiški, originalūs, ryžtingi, ypatingi, sėkmingi (korys). Ką darote, darykite taip, kad būtų pastebėtas kiekvienas mokiny.

Patirtimi dalijosi projekto koordinatore gimnazijoje Janina Šiupšinskienė

Gimnazijos konsultantės komentaras. Sėkmės korį kūrė entuziastinga komanda. Pasitikėjimas savimi ir tikėjimas, kad tai, ką daro, yra svarbu mokiniams, mokytojams, tėvams (rūpintojams) ir gimnazijai, buvo stipru. Tuo metu, kai išgirdau iš komandos narių lūpų žodžius „mes pasijutome svarbiomis gimnazijoje“, supratau, kad projektas įgauna pagreitį ir prasmę. Komanda ir pasirinktos klasės nuėjo nemenką kelio atkarpą. Nebuvo paprasta ir lengva. Įsivertino, suprato, kad tai, ką daro, duoda pridėtinę vertę ir mokiniams, ir mokytojams, motyvuoja, kuria naujus tarpusavio santykius, padeda mokytis ir daro įtaką rezultatams. Mokinio asmeninės pažangos įsivertinimo organizavimas „skleidžiasi“ mokykloje, o ateinantiems mokslo metams planuojami nauji žingsniai. Korys didėja.

Milda Padegimaitė

2.4. Akmenės r. Papilės Simono Daukanto gimnazija

Apie gimnaziją. Akmenės r. Papilės Simono Daukanto gimnazija – mokykla, garsėjanti tradicijomis ir istorijos puoselėjimu.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Jau keletą metų iš eilės gimnazija patiria sunkumų – prastėja nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimų, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, brandos egzaminų rezultatai. Kaip vieną iš priežasčių gimnazijos projekto komanda įvardijo nepakankamą mokinių skaitymo kompetenciją.

Mūsų siekiai. Gimnazijos projekto tikslas – taikant mokymąsi bendradarbiaujant ir skaitymo praktikas, gerinti mokinių skaitymo gebėjimus bei ugdyti sąmoningą skaitymą.

Kaip mums sekėsi. Gimnazijos komanda siekdama pokyčių įgyvendinimo, pasirinko šešis 2 klasės, du 3 klasės, du I gimnazijos klases mokinius. 2–3 klasių mokiniams pasirinkta taikyti: spėjimas iš pavadinimo, apie ką tekstas; teksto skirstymas dalimis; atsakymai į klausimus pilnais sakiniais; teksto ar jo dalies atpasakojimas savais žodžiais; spėjimas, kas toliau bus pasakojama tekste.

I gimnazijos klases mokiniams taikytos praktikos: pabraukti pagrindinę mintį; pažymėti raktinius žodžius; kelti klausimus. Strategijos buvo taikomos pamokose ir konsultacijose.

Gimnazijos komanda veiklos plano vizualizavimą sieja su gimnazijos vardu: Simonas Daukantas dažnai vadinamas Lietuvos ąžuolu, gimnazija turi tradiciją Bendruomenės padėkos šventėje gile apdovanoti labiausiai pasižymėjusius bendruomenės narius, todėl projekto siekiamo pokyčio įgyvendinimo žingsniai pavaizduoti ant ąžuolo šakų.

Pagrindinė projekto sėkmė – tinkamos komandos suformavimas, projekto svarbos supratimas.

Gimnazijoje projekto iniciatyvinė darbo grupė ilgai aiškinosi projekto esmę, keitėsi projekto komandos nariai, komandoje nebuvo lietuvių kalbos ir matematikos mokytojų. Jei būtume kelio pradžioje, atsakingiau formuotume iniciatyvinę darbo grupę.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems.

Dalykai, labiausiai padėję siekti projekto tikslo:

- mokytojų darbo patirtis;
- bendradarbiavimas su tėvais (globėjais, rūpintojais) ir tėvų palaikymas;
- projekto poveikį pamatėme ne tik pasirinktų mokinių mokymosi procese, bet tai paveikė ir klases draugų mokymąsi: mokiniai geba geriau skaityti ir

suprasti skaitomą tekstą, dėl to klasėje geriau jaučiasi, nes dažniau patiria sėkmę; mokiniai išmoko taikyti praktines skaitymo ir rašymo strategijas geografijos pamokose, pvz., sklandžiai skaityti tekstą, rasti reikiamą informaciją vadovėliuose, žinynuose, enciklopedijose, internete, ir kt., ją suprasti, skirti pagrindinę informaciją nuo antraeilės, suprasti vaizdinę informaciją; geba išsiaiškinti sąvokas, atrasti ir paaiškinti raktinius žodžius, geba taikyti gautas žinias praktikoje (tiriamieji darbai, užduotys raštu); pradinių klasių mokiniai turėjo daug susitikimų su gimnazijos bibliotekininke; 2a klasėje du projekto dalyviai pateko į daugiausia klasėje skaitančių mokinių penketuką, trys mokiniai ženkliai pagerino savo skaitymo įgūdžius. vienos pradinės klasės mokiniams projekto pradžioje „neįveikiamu“ buvęs lietuvių kalbos vadovėlis „TAIP“ tapo „įveikiamu“.

Labiausiai džiaugiamės:

- kolegijų pasidalinimu patirtimis, sėkmių ir nesėkmių aptarimu;
- dėmesiu mokymosi sunkumus patiriantiems vaikams;
- kai kurie žemesnių pasiekimų mokiniai pagerino skaitymo įgūdžius, tapo drąsesni, labiau pasitikintys savimi;
- pradinių klasių mokiniai susidomėjo skaitymu; antrokai lanko skaitymo būrelius, turi skaitymo pasus, bendradarbiauja su gimnazijos bibliotekininke (užsiėmimai bibliotekoje, skaitymo pamokos „Zoom“ platformoje), priėmė 20 minučių dienos skaitymo iššūkį, klasėse „auga“ perskaitytų knygų medžiai.

Kitoms mokykloms, kurios norėtų ugdyti mokinių skaitymo kompetenciją, palinkėtume į veiklą įtraukti visus mokytojus ir visų klasių mokinius, nes projekto veiklų poveikį pamatėme ne tik pasirinktiems mokiniams, bet ir jų klasės draugams.

Patirtimi dalijosi Akmenės r. Papilės Simono Daukanto gimnazijos bendruomenė

Gimnazijos konsultantės komentaras. Projekto komandai teko nemenkas išbandymas – keitėsi komandos nariai, kai kuriems komandos nariams padidėjo darbo krūvis, todėl neatsitiktinai komandos nariai kaip sėkmės garantą nurodė tinkamą komandos suformavimą. Mokytojams sunkiausia buvo suprasti, kad nereikia daryti atradimų, o tiesiog dirbti tai, ką tikrai moki. Nuolat atkreipdami mokinių dėmesį į skaitymo praktikas pamatėme rezultatą – pradėjo skaityti antrokai, kurie silpnai skaitė. Geriausias įvertinimas vieno antroko refleksija: „Šiais metais man patiko: mokytoja gera ir skaitymo testai.“

Gražina Karvelienė

2.5. Akmenės r. Kruopių pagrindinė mokykla

Su meile šeimai, gimtajam žodžiui ir tautos palikimui...

Apie mokyklą. Akmenės r. Kruopių pagrindinė mokykla – maža mokykla Lietuvos šiaurėje. Mokykloje šiuo metu mokosi 74 mokiniai (1–10 klasėse), dirba 20 mokytojų. Mes esame nedidelė, balansuojanti ant išlikimo ribos mokykla. Nuolatinė kova už teisę būti mus jau užgrūdino ir išmokė niekuomet nenuleisti rankų, tad mūsų pedagoginis mąstymas jau seniai pakeistas šių dienų realijų.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Mūsų kredo – „su meile šeimai, gimtajam žodžiui ir tautos palikimui...“. Siekiame stiprinti skaitymo ir raštingumo įgūdžius 1–10 klasėse bendradarbiaujant su šeima. Esame įsitikinę, kad, pagerinę mokinių skaitymo ir teksto suvokimo gebėjimus, pasieksime ir geresnių vaikų pasiekimų bei asmeninės pažangos.

Mūsų siekiai. Formuoti mokinių skaitymo ir rašymo kultūrą, sužadinti norą skaityti ir rašyti be klaidų, mylėti savo gimtąją kalbą bei skatinti šeimos įsitraukimą.

Kaip mums sekėsi. Mokykla turi Lietuvos žemėlapiu formos aikštelę: šios aikštelės vaizdas ir tapo vizualizuoto projekto plano, kuriame numatyti projekto žingsniai, pagrindu.

Šio projekto metu nuveikėme nemažai ir tikrai galime pasidžiaugti:

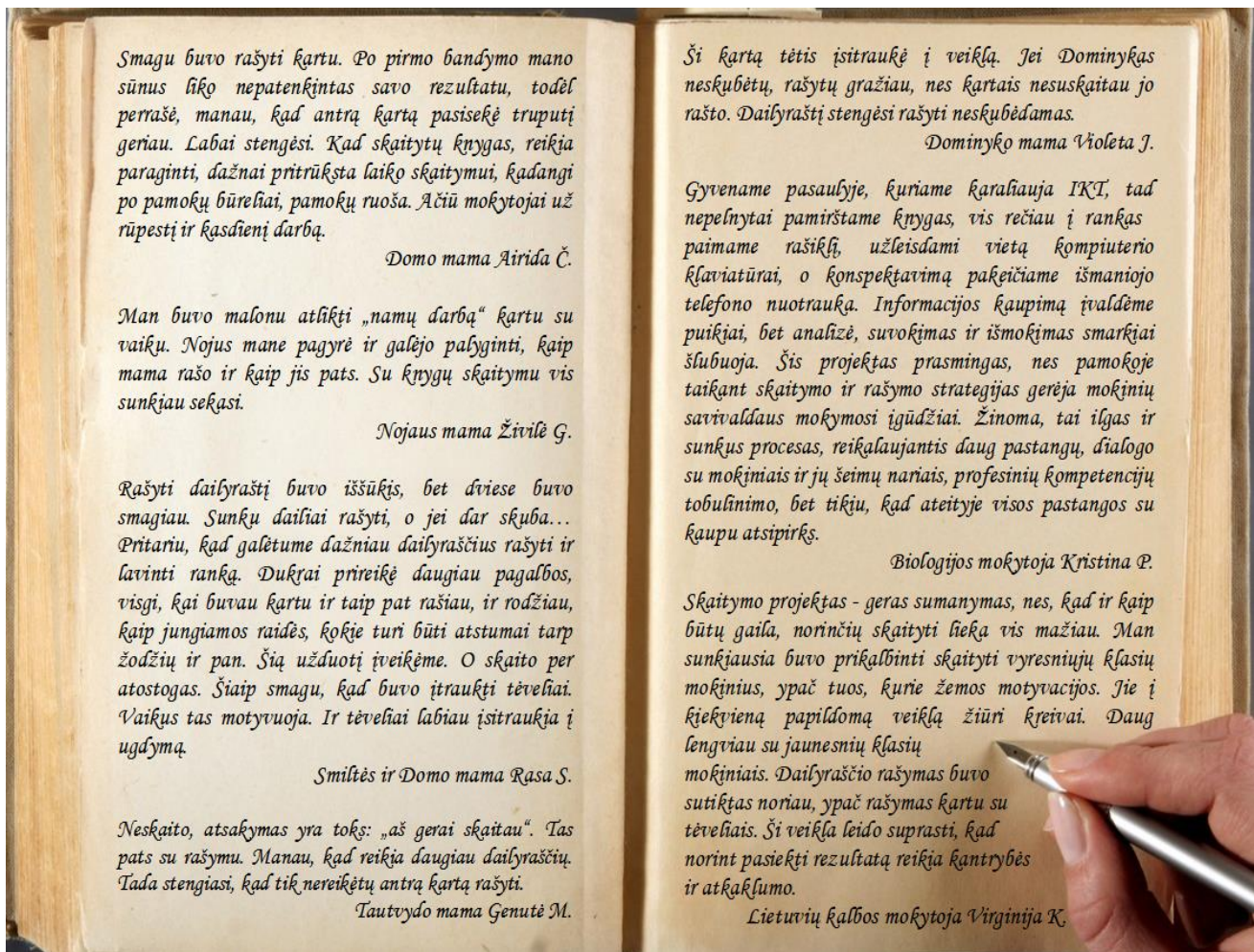
- sistemingai planavome skaitymo ir raštingumo skatinimo strategijų taikymą įvairiose edukacinėse veiklose;
- skaitymo ir raštingumo skatinimo strategijas taikėme įvairių dalykų pamokose;
- įtraukėme tėvus (globėjus, rūpintojus) į bendrą knygų skaitymą, dailiraščio rašymą, gavome teigiamą jų grįžtamąjį ryšį;
- garsiniai skaitymai ir kūrybiški skaitytų knygų pristatymai, pradinių klasių skaitovų konkursas sužadino vaikų norą skaityti, giliau pažvelgti į knygos turinį;
- dalyvavome Šiaulių viešosios bibliotekos projekte „Knygvežiukas veža 2020“;
- analizuodami tekstus vyresniųjų klasių mokiniai mokėsi atskirti akademinę kalbą, argumentuotai išsakyti savo nuomonę įvairiais klausimais;
- 5–10 klasių mokiniai rašė argumentuotą savianalizės rašinį, kuriame gvildeno asmeninės pažangos klausimus ir ją skatinančius veiksnius.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Visos suplanuotos veiklos tiko ir patiko, o norint pamatyti rezultatą vienu metų neužtenka, vaikai turi su tomis veiklomis „užaugti“. Pastaraisiais metais vaikai daugiau dėmesio skiria išmaniesiems įrenginiams, tad knygos ar rašto darbai jų nebevilioja. Jeigu 1–6 klasių mokiniams projekto veiklos patiko, jie noriai jose dalyvavo, tai kalbant apie vyresniuosius tuo pasidžiaugti negalime. 7–10 klasių mokiniai jau turi susiformavusius įpročius, todėl labai sunku juos keisti, o formalus dalyvavimas veiklose, be nuostatų keitimosi, sėkme vadinti negalime.

Norėdami gerinti skaitymo ir rašymo įgūdžius, pirmiausia turime puoselėti skaitymo kultūrą, įtraukdami šeimos narius. Vaikas turi augti draugaudamas su knyga, kuo daugiau rašydamas ranka, analizuodamas skaitomą tekstą, jį interpretuodamas ir matydamas skaitančius tėvus (globėjus, rūpintojus). Be tėvų įsitraukimo sunku tą pasiekti, nes vertybės formuojamos šeimoje. Tėvai šiame projekte ir apskritai mokyklos gyvenime yra patikimiausi mūsų sąjungininkai. Todėl jų įsitraukimą į įvairias ugdomąsias veiklas didinsime ir už šio projekto ribų.

Geriausias projekto veiklų įvertinimas – mokinių, tėvų (globėjų, rūpintojų), mokytojų atsiliepimai.

Jeigu turėdami sukauptą patirtį vėl grįžtume prie starto linijos, pirmiausia pasikviestume tėvų (globėjų, rūpintojų) atstovus įsitraukti į projekto darbo grupės veiklą planuojant ir organizuojant veiklas, numatant strategiją. Labai svarbu paskatinti tėvus drąsiau įsitraukti į mokyklos gyvenimą ir prisiimti asmeninę atsakomybę už vaikų mokymosi pasiekimus.

Patirtimi dalijosi Akmenės r. Kruopių pagrindinės mokyklos bendruomenė

Gimnazijos konsultantės komentaras. Pokytis projekte – tai tėvų (globėjų, rūpintojų) išitraukimas į mokyklos ir savo vaikų gyvenimą ir mokymąsi.

Labiausiai džiugina bendruomenės bendrystė vykdant projekto veiklas.

Mokyklos komanda labai susitelkusi, apie veiklas projekte nuolat skelbė mokyklos interneto svetainėje. Išradingumo ir kūrybiškumo jiems tikrai netrūksta, veiklos patrauklios mokiniams, mokyklai pavyko jas pritaikyti nuotolinio mokymosi laikotarpiu. Džiugu, kad komandos vadove tapo mokyklos direktorė, kad komandoje dirbo bendraminčiai.

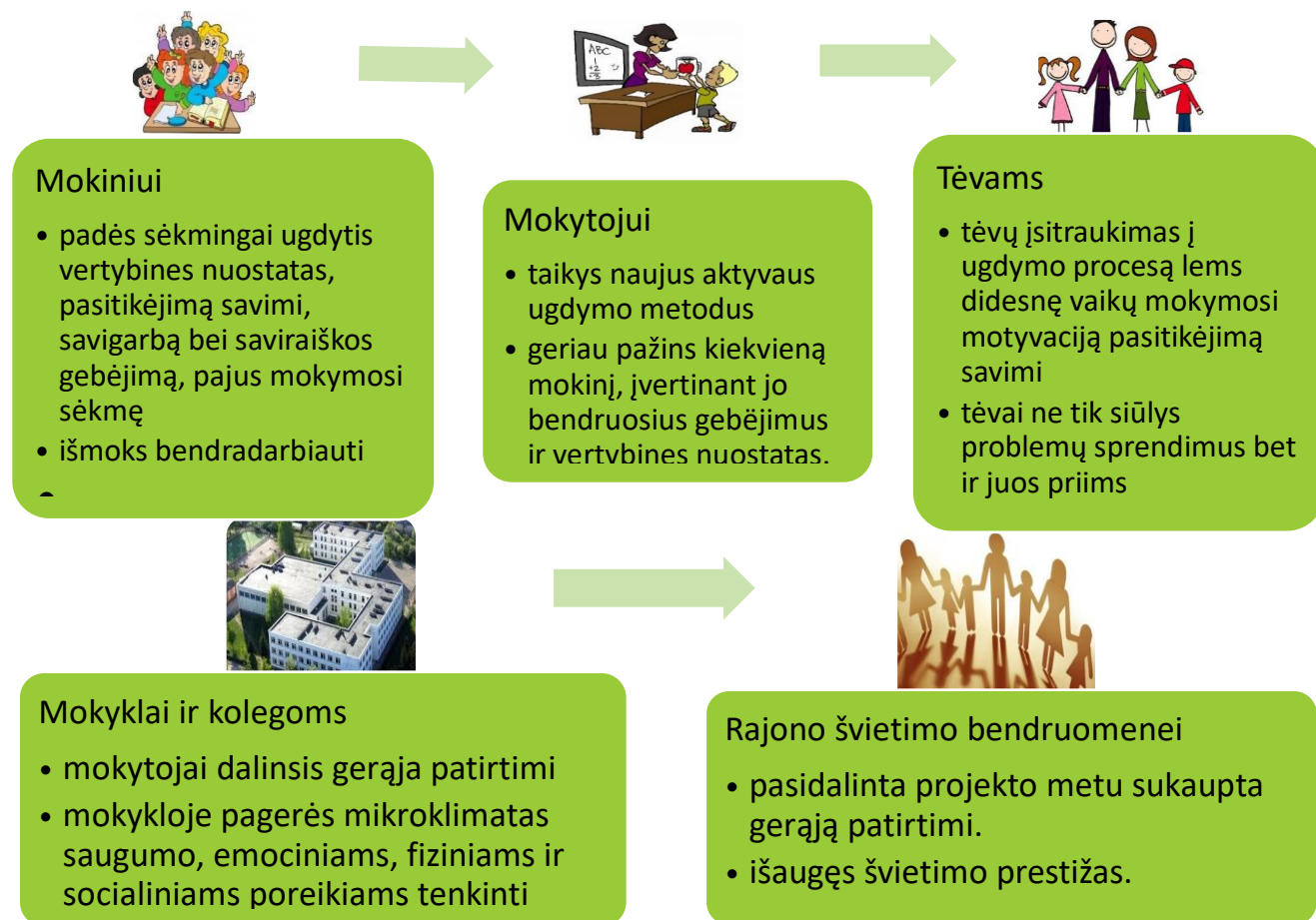
Gražina Karvelienė

2.6. Anykščių Antano Baranausko pagrindinė mokykla

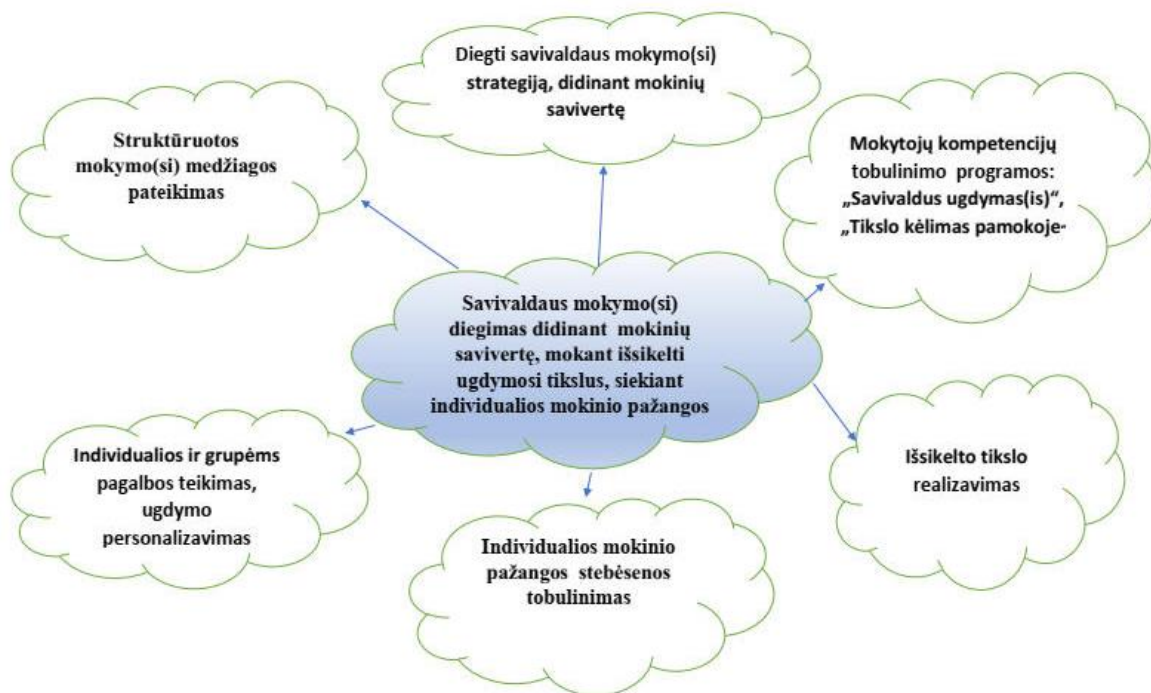
Apie mokyklą. Mokyklos bendruomenė teigia, kad jos nariai aktyviai, kūrybingai ir atsakingai veikia savo įstaigoje, bendrauja bei bendradarbiauja su Nacionalinės švietimo agentūros ekspertais, mokslininkais ir konsultantais.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Kaip didžiausias problemas mokytojai įvardino tai, kad mokiniams trūksta motyvacijos, savarankiškumo, jie negeba susirasti informacijos įvairiuose šaltiniuose, netinkamai pateikia darbus, netvarkingai atlieka namų užduotis, negeba planuoti savo laiko (pamokų ruošos, laisvalaikio). Mokinių savivertė padidėtų, jei jie, mokytojų padedami, įsitrauktų į ugdymosi tikslų išsikėlimą, laikytųsi susitarimų, prisiimtų atsakomybę už savo ūgtį. Visa tai mažais žingsneliais veda prie savivaldaus mokymosi, kuris kelia mokinių savivertę. Taigi savivaldaus mokymo(si) tema yra aktuali mūsų mokyklai.

Mūsų siekiai. Projekto įgyvendinimo metu tikėjomės išbandyti, kaip savivaldus ir personalizuotas mokymasis pamokoje gali padėti tapti brandžia asmenybe; išanalizuoti ir suprasti, kaip sukurti sąlygas, kad mokinys taptų savo mokymosi „šeimininku“, t. y. atsakingu už savo mokymąsi, asmeninių tikslų kėlimą, laiko planavimą.

Kaip mums sekėsi. Pirmiausia buvo nustatyti 6 klasių mokinių mokymosi stiliai. Mokymo(si) medžiaga pateikiama atsižvelgiant į mokinių mokymosi stilių įvairovę. Mokiniai išsikelia sau pamokos tikslą, pasinaudodami mokytojo pateiktu „tikslų meniu“. Mokytojai pateikia konkrečius

užduočių vertinimo kriterijus, kuriais remdamiesi mokiniai dirbdami poromis ar grupėmis padeda vieni kitiems pasiekti išsikeltų tikslų. Ugdymas buvo organizuojamas įvairiose erdvėse. Taip pat dalyvavimas edukacinėse veiklose, pažintinėse programose (žr. 2.1. pav.) ir integruotose pamokose (žr. 2.2. pav.), mokiniams suteikia papildomų galimybių.

2.1 pav. Istorijos pamoka „Liudiškių pilialknis“. 6 klasė

2.2 pav. Integruota dailės – istorijos – technologijų pamoka „Senovės Graikijos atspindžiai Anykščiuose“. 6 klasė

Mokiniams buvo teikiama individuali ir grupinė pagalba, ugdymas personalizuojamas. Kiekvieno dalyko mokytojas kartu su mokiniu stebėjo jo pažangą, aptarė ją su mokiniais

individualiai. 6 klasėse buvo pildomi vaiko individualios pažangos vertinimo lapai ir reflektuojama. Buvo braižomos mokinių individualių pasiekimų kreivės, su mokiniais analizuojamas pokytis.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Džiaugiamės pasiektais rezultatais: pagerėjo mokinių pasiekimai, jų mąstymas pradėjo keistis, suvokiant, kad gali patys prisiimti atsakomybę už savo mokymosi rezultatus ir siekti asmenybės tobulėjimo. Džiaugiamės mokinių teigiamomis emocijomis ir patirtimis.

Norime palinkėti mokykloms, bandančioms spręsti panašias problemas, nebijoti iššūkių, keičiant savo mąstymą ir požiūrį į problemas ir jų sprendimo būdus.

Patirtimi dalijosi Antano Baranausko mokyklos bendruomenė

Mokyklos konsultantės komentaras. Mokyklai nepavyko konkretizuoti problemos ir dėl to pasirinkti tikslingų priemonių. Tai fiksavo ir mokslininkai. Tačiau mokyklai pavyko skirti didesnę dėmesį žemiems mokinių pasiekimams, susitarti, kad tikslinga analizuoti mokinių pasiekimus, daugiau dėmesio skirti savivaldžiam mokymuisi organizuoti ir vykdyti, pradedant nuo mokymo išsikelti, susiformuluoti mokymosi tikslą.

Nijolė Pranckevičienė

Pastaba: Antano Baranausko mokyklos bendruomenė nesutinka su mokyklos konsultantės komentaru, „nesutinkame, kad mums nepavyko konkretizuoti problemos ir pasirinkti tikslingų priemonių“. „Manome, kad pavyko padėti mokiniams, turintiems mokymosi sunkumų, surasti būdus kaip tapti savo mokymosi "šeimininku", t. y. atsakingu už savo mokymąsi, asmeninių tikslų kėlimą, laiko planavimą“ (Antano Baranausko mokyklos atstovas).

2.7. Anykščių r. Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazija

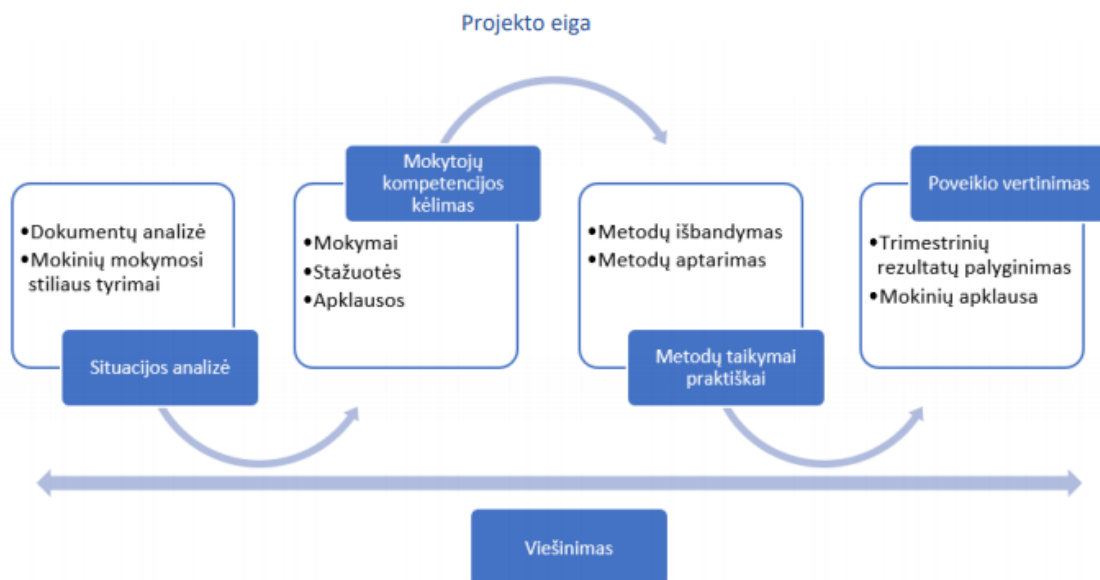
Kinestetinio ugdymo metodai lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pamokose bei mokytojų bendradarbiavimas

Apie gimnaziją. Anykščių r. Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazija – dieninė, savarankiško mokymosi bendrojo ugdymo mokykla, vykdanči ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas. Gimnazijos filosofija – ...ieškokime gyvenime deimančių“ (Juozas Tumas-Vaižgantas).

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Šiuolaikinio mokytojo pagrindinė funkcija – pritaikyti ugdymo turinį taip, kad kiekvienas mokinys pagal savo poreikius ir išgales bręstų kaip asmenybė, įgytų kompetencijų, būtinų tolesniam mokymuisi bei prasmingam aktyviam gyvenimui šiuolaikinėje visuomenėje. Eric Jensen teigia: „Užuot kiekvieną mokinį mokę populiariausiu būdu, turime nepamiršti mokiniui pasiūlyti pasirinkimą ir įvairovę. Tai taip paprasta. Žmogaus smegenys vienu metu atlieka daug procesų. Jos skirtingais būdais mokosi – ir dažniausiai vienu metu.“ Remiantis I ir II gimnazijų klasių mokinių metinių pažymių vidurkiais ir mokytojų pastebėjimais, išgryninta problema – mokinių negebėjimas dirbti ilgai ir sistemingai, dėmesio neišlaikymas. Siekiant gerinti ugdymo(si) kokybę, būtina atsižvelgti į mokinių mokymosi stilių. Pagal gimnazijoje stebėtų pamokų protokolus matyti, kad mokytojai taiko nepakankamai įvairius mokymo(si) metodus, stinga metodų, praktikų kinestetiniam mokymui(si). Dauguma pamokų gimnazijoje tokios, kai dominuoja mokytojas, o mokinys pasyvus, jam tenka pasyvaus informacijos gavėjo ir nurodymų vykdytojo vaidmuo. Tokios pamokos mokiniams neįdomios ir tai lemia žemus mokinių pasiekimus.

Mūsų siekiai. Mūsų veiklos tikslas – pagerinti mokinių pasiekimus taikant tikslingai pasirinktus kinestetinio mokymo(si) metodus lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pamokose. Pasirinkdami kinestetinių mokymo(si) metodų taikymą pamokose siekėme, kad kiekvienas mokinys išmoktų naujų, sudėtingesnių dalykų, įgytų įvairių gebėjimų, prasmingos patirties (stebėjimo, tyrinėjimo, eksperimentavimo, žaidimo, kūrybos, taip pat socialinių sąveikų). Siekėme, kad kiekvienam mokiniui būtų sudaryta galimybė išbandyti įvairius mokymo(si) metodus, praktikas, būdus, atitinkančius jų mokymosi stilių, vadovaujant pačių mokymuisi bei nuolat stebint savo asmeninę pažangą, taisant mokymosi spragas.

Kaip mums sekėsi. Aprašėme projekto vykdymo eigą, vykdėme projektą etapais, įsivertindami pasiektus rezultatus.

1 etape „Situacijos analizė“ aprašėme mokinių mokymosi stiliaus nustatymo tvarką, koregavome mokinių pasiekimų ir stebėsenos tvarką. Atlikta I g ir II g klasių mokinių apklausa apie mokymosi stilių. Nustatyta, kad 27 proc. mokinių tikslinėje grupėje būdingas regimasis (vizualinis), 27 proc. – girdimasis (audialinis) ir 49 proc. – veikimo (kinestetinis) mokymosi stilius.

2 etape „Mokytojų kompetencijos kėlimas“ gimnazijos mokytojai dalyvavo mokytojų kompetencijų tobulinimo programos „Mokinių gebėjimų dirbti išlaikant dėmesį stiprinimas, taikant kinestetinius metodus ir priemones“ 6 val. trukmės mokymuose ir 3 val. trukmės metodinėje dienoje dalijosi savo patirtimi, sėmėsi patirties iš kolegų.

3. Siekiant pagerinti mokinių pasiekimus, nauji metodai buvo taikomi pamokose ir atliktos mokinių bei tėvų (globėjų, rūpintojų) apklausa. 89 proc. tėvų pastebėjo, kad jų vaikai noriau jungiasi prie lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pamokų. 67 proc. mokinių pripažino, kad jie geriau įsitema pamokos metu mokomus dalykus. Naujai išmokti ir taikomi metodai aptarti metodinės tarybos posėdyje ir mokytojų tarybos posėdyje. Atliktoje mokinių apklausoje 83 proc. mokinių įvardijo, kad jie patyrė mokymosi sėkmę.

4. Tyrime dalyvavo 9 mokiniai. Palyginus trimestrinis rezultatus paaiškėjo, kad 8 mokiniai pagerino lietuvių kalbos ir literatūros ugdymosi rezultatus, tik 1 rezultatai suprastėjo, 1 mokinys pagerino matematikos mokymosi rezultatus.

5. Apklausti mokiniai įvardijo, kad mokytojų parinkti ugdymo metodai ir formos padėjo jiems įgyti prasmingos patirties: tyrinėti, eksperimentuoti, stebėti ir pan.

6. Projektas buvo viešinamas gimnazijos informaciniuose šaltiniuose – tinklalapyje ir socialiniuose tinkluose.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Iš pradžių sunku buvo įsivaizduoti, kaip taikyti kinestetinio mokymo(si) metodus nuotoliniu būdu, tačiau pradėjus dirbti at-

sirado naujų minčių ir sprendimo būdų. Mokytojai ieškojo medžiagos internete, patys kūrė trumpalaikius projektus integruodami dalykus. Mokiniai džiaugėsi savo darbais ir juos drąsiai pristatė. Įsimintina metodinė diena gimnazijoje, kur pamatėme, kad mūsų gimnazijos mokytojai geba išradingai taikyti kinestetinio ugdymo metodus pamokose, noriai dalijasi patirtimi.

Dauguma mokinių pagerino lietuvių kalbos ir literatūros ugdymosi rezultatus. Užsimezgė abipusis ryšys tarp mokytojų ir mokinių siekiant užpildyti mokymosi spragas. Mokiniai įsitraukė į įsivertinimą ir asmeninės pažangos stebėjimą.

Visi mokiniai yra skirtingi ir būtina atrasti prie kiekvieno priėjimą, kad mokinys patirtų mokymosi sėkmę ir pasiektų geresnių ugdymosi rezultatų. Susistemintas dalyvavimo projekte poveikis pateikiamas (žr. 2.2. priedą).

Patirtimi dalijosi Anykščių r. Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos bendruomenė

Gimnazijos konsultantės komentaras. Gimnazija projektui įgyvendinti subūrė motyvuotą komandą, kuri dirbo labai tikslingai ir rezultatyviai, į projekto veiklas įtraukė ir kitus gimnazijos bendruomenės narius. Projekto komandai bendradarbiaujant su metodine taryba pavyko sukonkretinti spręstiną problemą ir parengti planą su tikslingomis priemonėmis. Gimnazijos bendruomenė tikslingai mokėsi kinestetinių ugdymo(si) metodų, ieškojo būdų, kaip pasirinktus metodus efektyviai taikyti vykdant nuotolinį ugdymą. Ir, tikėtina, todėl, jog pagrindinis dėmesys buvo skiriamas pamokos kokybei, gimnazijai pavyko pasiekti, kad mokinių pasiekimai pagerėtų. Tikiu gimnazijos projekto metu įgytos patirties tvarumu.

Nijolė Pranckevičienė

2.8. Ignalinos r. Didžiasalio „Ryto“ gimnazija

Geras savęs pažinimas – paskata penktokams siekti asmeninės pažangos stiprinant mokymosi motyvaciją

Apie gimnaziją. Ignalinos r. Didžiasalio „Ryto“ gimnazija – ryčiausia Lietuvos mokykla, esanti pastaraisiais metais žiniasklaidos stigmatizuojamame miestelyje. Mokyklos misija – matyti kiekvieną vaiką, atsižvelgti į jo poreikius ir kiekvienam padėti pasiekti pažangą.

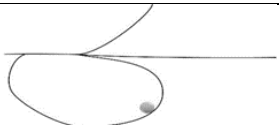
Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Mažėjantis mokinių skaičius, socialinės rizikos šeimos, SUP mokinių gausa – mūsų kasdienybė ir bėdos. Projekte pasirinkome penktokus, kadangi jie patiria adaptacijos sunkumų, šioje klasėje turime mokinių, dirbančių pagal pritaikytas ir individualizuotas programas.

Mūsų siekiai. Padėti penktokams pažinti savo stipriąsias savybes ir silpnybes, kad kiekvienas ugdytųsi pagal savo gebėjimus.

Kaip mums sekėsi. Štai toks mūsų projekto nueitas kelias.

		
<p>Mokslo metų pradžia. Viskas suplanuota, numatyta, susitarta. Tačiau po mėnesio į klasę ateina naujokas – romų tautybės berniukas iš Anglijos, kuris kalba tik angliškai, romų kalba ir silpnokai rusiškai. Ką daryti? Prieš akis tik duobė ir daug nežinomybės.</p>	<p>Nutarėme tirti penktokų mokymosi stilius, klasės vadovė suplanavo pokalbius, diskusijas su mokiniais, padedančias jiems geriau pažinti save. Bet kaip dirbti su naujoku? Kaip jį priims klasės mokiniai? Tenka dar kartą viską pergaltoti iš naujo ir ieškoti naujų būdų.</p>	<p>Galime pasidžiaugti! Sutelkta mokytojų komanda įveikia beveik visas kliūtis. Vėl viskas savo vietoje: naujokui sudaryta individuali programa, tiriamo penktokų mokymosi stilius, vyksta diskusijos, klasės valandėlės, individualūs pokalbiai su mokiniais ir jų tėvais (globėjais, rūpintojais).</p>

Šiuo laikotarpiu daugiausia darbo tenka klasės vadovei, mokant mokinius įsivertinti, aptarti, kas padeda ir kas trukdo mokytis, o ypač koordinuojant ir nuolat stebint, kad apklausos ir individualūs pokalbiai mokiniams neįkyrėtų.

	
<p>Ar tik vienas kelias veda į sėkmę? Tikrai ne! Stengiamės pažinti kiekvieną mokinį, jam padėti, parodyti kelius, padedančius siekti pažangos. Tačiau ir vėl nauji iššūkiai – prasideda nuotolinis mokymas. Ką daryti su mūsų naujoku? Jis beveik nesijungia prie pamokų. Kaip jam padėti? Kaip tęsti suplanuotas veiklas su visais penktokais?</p>	<p>Didiname komandą, nuolat tariamės, diskutuojame. Labai pasiteisina konstruktyvus mokytojų bendravimas, nuolatinis keitimasis patirtimi ir informacija. Daug ką pergalvojame iš naujo. Dalis numatytų žingsnių nepasiteisina, tenka vėl grįžti atgal ir pradėti iš naujo, vėl tartis ir ieškoti išeičių. Bet viskas tik į gera – taip mes tobulėjame!</p>

Nuotolinio mokymo metu daug bendraujame su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), prašome pagalbos padėti prisijungti pamokoms, teikiame informaciją, individualiai aptariame stipriąsias mokinių puses. Deja, turime pripažinti, kad ne su visais tėvais pavyksta užmegzti kontaktą ir susitarti.

<p>Baigiasi pirmasis pusmetis. Atrodo visai blogai... Vienas mokinys skęsta nepatenkinamų pažymių jūroje, kitas piktybiškai trukdo visiems per pamokas. Mūsų naujokas, regis, dar nesupranta, kaip svarbu mokytis lietuvių kalbos, kartoti išmokus žodžius. Panašu, kad jau ima depresuoti.</p>	<p>Mūsų svajonės ir pastangos beveik žlunga. Aure, viltis! Turintiems mokymosi sunkumų mokiniams leista ateiti į mokyklą! Mokykloje neturime tiek specialistų, kad galėtume dirbti su kiekvienu individualiai. Mokiniais padeda kas tik gali: spec. pedagogė, logopedė, soc. pedagogė, aktyviai įsijungia administracija.</p>	<p>Valio! Po truputį kylame aukštyr. Supratome, kad mūsų visų mokytojų atsakingumas, susitelkimas ir geranoriškumas padėjo keisti situaciją. Mūsų naujokas sėkmingai gyvai dirba su spec. pedagoge. Jau ženkliai gerėja ir kitų mokinių reikalai.</p>

Šiuo laikotarpiu labai svarbu daryti tiek, kiek tuo metu galima ir kiek pavyksta padaryti. Maži žingsneliai taip pat atneša sėkmę. Svarbus komandinis darbas ir administracijos palaikymas.

<p>Gerai, kai nepaisant visų sunkumų visada yra kam padėti, kartais pastūmėti. Kai sutelktai dirba visa mokyklos komanda, kartu tariasi, kartu ieško išeičių, dalijasi patirtimi ir nuoširdžiai džiaugiasi kiekvienu pasiekimu. Kai visada sulaukiama administracijos pagalbos ir palaikymo.</p>	<p>Mūsų visų bendradarbiavimas pereina į naują lygmenį. Mokytojai aktyviai tarpusavyje bendradarbiauja, planuoja, dalijasi patirtimi. Mokiniai draugiškesni, palaiko ir padeda vieni kitiems. Naujokas gerai jaučiasi, jau noriau ateina į mokyklą, palaiko kontaktus su klasės draugais, jie kiek galėdami jam padeda.</p>	<p>Baigiasi mokslo metai, su jais ir projekto veiklos. Mes visi pasikeitėme! Ir mokytojai, ir mokiniai, ir tėvai (globėjai, rūpintojai). Svarbiausia, mokiniai išmoko save įsivertinti, įvardinti savo stiprybes ir silpnybes, drąsiai apie tai kalba, žymiai pagerėjo santykiai. Mokytojai stengiasi maksimaliai pažinti kiekvieną mokinį. Dalis tėvų noriau bendrauja ir rūpinasi savo vaikų pasiekimais.</p>

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Pasibaigus mokslo metams, posėdyje aptarėme nueitą kelią ir pasiekimus. Visi pritarėme, kad jeigu būtume nueito kelio pradžioje, nieko nekeistume, nors jis buvo nelengvas. Nuotolinis mokymas privertė kelis kartus keisti

veiklas ir daug ką pergalvoti iš naujo. Numatytas planas įgyvendintas iš dalies, tačiau džiaugiamės matomu pokyčiu. O neįgyvendintas veiklas perkelsime į kitus mokslo metus.

Palinkėjimas kitoms mokykloms. Visi žinome, kad dirbant su mokiniais, vienas kelias ne visada duoda norimą rezultatą ir tas, kas tinka vienam, nebūtinai tiks kitam. Svarbu nebijoti iššūkių, juos drąsiai priimti. Dažnai ištikusi nesėkmė atneša naujų minčių ir idėjų. Labai svarbu dirbti komandoje ir veikti išvien vardan rezultato, kartais ir dėl labai mažo.

Patirtimi dalijosi Ignalinos r. Didžiasalio „Ryto“ gimnazijos bendruomenė

Gimnazijos konsultantės komentaras. Mylėti kiekvieną, kuris ateina į mokyklą mokytis, – šios mokyklos stiprybė. Tai yra tikra, akivaizdu ir atneša rezultatą.

Rima Kazlauskienė

2.9. Joniškio „Saulės“ pagrindinė mokykla

Apie mokyklą. Joniškio „Saulės“ pagrindinės mokyklos strateginio plano tikslas – telkti mokyklos bendruomenę sprendžiant aktualias ugdymo problemas, numatyti, kaip bus įgyvendinti mokyklos veiklai keliami reikalavimai, pasirinkti reikiamas mokyklos veiklos kryptis ir prioritetus, planuoti kaitos pokyčius. Mokyklos vizija – gera mokykla, misija – mokykla, orientuota į gerą mokyklą, vertybės – bendruomenės narių bendravimas ir bendradarbiavimas, tolerancija, pagarba, filosofija – tik pats augdamas gali auginti.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Mokiniam, turintiems mažesnę mokymosi motyvaciją, elgesio ir mokymosi sunkumų, sudaromos jaunimo klasės. 2020–2021 m. m. naujai sudaryta 7j klasė, kurioje mokosi žemesnę mokymosi motyvaciją turintys mokiniai. Klasėje mokosi 9 mokiniai – 6 berniukai ir 3 mergaitės. Klasėje mokosi 5 specialiųjų ugdymo poreikių mokiniai, iš kurių 3 – pagal individualizuotas programas. Ne visiems klasės mokiniams pavyksta susikaupti, išlaikyti dėmesį, trūksta mokymosi įgūdžių, žinių, motyvacijos. Ši klasė projekte dalyvauja dėl siekimo pagerinti jų ugdymosi pasiekimus, mokymosi motyvacijos skatinimo.

Mūsų siekiai. Siekiama, integruojant mokymosi dalykus, siejant juos su praktika, padėti mokiniams labiau pasitikėti savimi. Integruojant mokomuosius dalykus, parengtas baigiamasis

projekto darbas – mokyklos istorijos pristatymas ir mokyklos senojo pastato maketas. Šie darbai siejami su mokyklos 85-mečiu. Šių metų tikslas – 7j klasės mokinių įtraukimas į aktyvų (projektinį) mokymąsi (tarpdalykinė integracija) istorijos, informacinių technologijų, anglų kalbos; matematikos, technologijų, dailės dalykų, siekiant jų pasiekimų gerinimo.

Kaip mums sekėsi. Integruotose istorijos, informacinių technologijų, anglų kalbos pamokose mokiniams pristatyta trumpa mokyklos istorija, skirta savarankiška užduotis: pagal pateiktus klausimus nurodytuose šaltiniuose surasti reikšmingas mokyklos istorijos datas. Darbas buvo tęsiamas informacinių technologijų pamokų metu. Mokiniai ieškojo įvairių istorinių laikotarpių mokyklos fotografijų, patys fotografavo dabartinius mokyklos pastatus. Sunkoka buvo priskirti rastas fotografijas konkrečiam istoriniam mokyklos etapui. Atlikę šią užduotį mokiniai rengė „PowerPoint“ pateiktis, kuriose sukūrė mokyklos istorinę laiko juostą lietuvių ir anglų kalbomis.

Integruota veikla vyko matematikos, technologijų, dailės pamokose. Pastatas išmatuotas naudojant tam tikrus įrankius, atlikti matematiniai skaičiavimai, kurie reikalingi masteliui paskaičiuoti, kad būtų pagamintas galutinis produktas. Mokiniai įsivertino turimas žinias apie mastelį, žemėlapių skaitymą. Įtvirtino pastato ilgio, pločio, aukščio sąvokas.

Kurdami mokyklos senojo pastato modelį, mokiniai taikė jau įgytas žinias, pagamino modelį, dailės pamokose, taikydami spalvų, atspalvių gamas, nuspalvino pastato maketą autentiška spalva.

Kiekvienam mokiniui buvo skirta daugiau individualaus dėmesio, todėl atsiskleidė mokinių asmeninės savybės ir gebėjimai. Buvo tobulinamos bendradarbiavimo, pažinimo, mokėjimo mokytis kompetencijos. Įgyvendindami projekto veiklas mokiniai įgijo naujų praktinių-profesinių įgūdžių, kurie skatino apmąstyti būsimos profesijos pasirinkimą. Mokiniai išitraukė į veiklas, įgijo didesnę pasitikėjimą savo jėgomis, pagerėjo emocinė būklė, savarankiško ir grupinio darbo įgūdžiai.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Subūrėme stiprią mokytojų komandą projektui įgyvendinti, kuri puikiai dirbo nuotoliniu ir kontaktiniu būdu, projekto pristatymui išleidome standą. Sukūrėme konkretų veiklos planą, parinkome tinkamus metodus, veiklos formas ir būdus. Skiriant veiklas vadovavomės mokinių patirtimi ir įgūdžiais. Sėkmes ir nesėkmes pasitikrinome atlikdami tarpinius matavimus, numatydami tolesnes veiklas. Per integruotas

veiklas atspindėjo mokytojų kompetencija didinti mokinių aktyvumą, naudojant jų gyvenimišką patirtį, skatinant domėjimąsi savo mokyklos, gimtojo miesto istorija.

Nebijokime pokyčių, naujovių, projektinė veikla tam puikiai tinka.

Patirtimi dalijosi Joniškio „Saulės“ pagrindinės mokyklos bendruomenė

Mokyklos konsultantės komentaras. Joniškio „Saulės“ pagrindinės mokyklos projekto įgyvendinimo sėkmė – vadovų ir mokytojų pozityvumas, drąsa eksperimentuoti ir kelti sau bei mokiniams iššūkius, sistemingas reflektavimas apie veiklas, susitarimų kultūra ir sutelktumas dėl mokinių sėkmės. Projekto komanda, išanalizavusi, išskaičiusi problemą, išsikėlė maksimalų iššūkį – integruoti įvairius dalykus ir per mokslo metus atlikti projektinį darbą, skirtą mokyklos jubiliejui. Esmė – 7j klasės mokinių aktyvus dalyvavimas pamokose, gerėjantys mokymosi rezultatai. Viso projekto metu nebuvo net mažiausios abejonės, kad nepavyks. Ir rezultatas stulbinantis!

Didžiausia pagarba ir padėka visai projekto įgyvendinimo komandai ir 7j klasės mokiniams.

Irma Stankuvienė

2.10. Jurbarko r. Klausučių Stasio Santvaro pagrindinė mokykla

Žemi 8 klasės mokinių matematikos pasiekimai dėl ugdymui nepalankių socialinių-emocinių sąlygų šeimose

Apie mokyklą. Pagrindinė mokykla, kurios vizija – stipri mokykla, efektyviai dirbanti, ugdati partnerystės pagrindais darnią, pilietišką asmenybę. Mokykloje 2020–2021 m. mokėsi 80 mokinių. 8 klasėje – 10 mokinių. Pokyčius įgyvendinanti komanda: direktoriaus pavaduotoja ugdymui, matematikos ir fizikos mokytoja, klasės vadovė ir anglų kalbos mokytoja, IT mokytoja, lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja, technologijų mokytoja. Visi komandos nariai dirba aštuntoje klasėje. Į veiklą įsitraukė mokyklos psichologė, kiti šioje klasėje dirbantys mokytojai.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Problema – žema 8 klasės mokinių motyvacija mokytis. Rėmėmės mokinių apklausa, nacionaliniais mokinių pasiekimų patikrinimais. Keletas mokinių teigė, kad matematikos niekada neprireiks, kiti mokiniai neįtę tėvų (globėjų, rūpintojų) palaikymo, motyvavimo, o dauguma teigė, kad tingi. Tėvų prisijungimo prie elektroninio dienyno duomenys rodė, kad šeimos nariai mažai domėjosi vaikų pasiekimais. Tarp mokinių vyravo požiūris, kad nėra svarbu gerai mokytis – gyvenime yra daug galimybių ir be vidurinio išsilavinimo. Didesnės klasės mokinių dalies tėvai (globėjai, rūpintojai) neskatinė vaikų siekti geresnių rezultatų.

Mūsų siekiai.

Siekis	Lūkestis
Padėti mokinių šeimoms įsitraukti į mokinių mokymąsi.	Į mokinių mokymąsi įtraukus šeimas, suteikus daugiau psichologinių žinių mokiniams ir jų šeimos nariams pagerėtų aštuntos klasės mokinių mokymosi rezultatai.
Skatinti mokinių motyvaciją mokytis matematikos.	Suformavus požiūrį, kad matematika reikalinga kasdienybėje, kiltų šio dalyko mokymosi motyvacija.

Kaip mums sekėsi.

Siekiamo pokyčio įgyvendinimo žingsniai. I etapas. Socialinių-emocinių kompetencijų ugdymas. Programa mokiniams ir tėvams (globėjams, rūpintojams) „Paauglystės kryžkelės“. Psichologės užsiėmimai tėvams „Asmeninio pavyzdžio galia“. Mokymai mokytojams „Pozityvus jaunimo ugdymas“.

II etapas. Mokymosi motyvacijos stiprinimas. Mokinių savivertės ugdymo užsiėmimai „Savivertės įtaka mokymosi motyvacijai“.

III etapas. Mokomės kitaip. Sėkmės pajutimas. Individualaus konsultanto – draugo mokytojo pasirinkimas. Integruota matematikos, fizikos chemijos pamoka „Archimedo pramintu taku“, Atradimų diena.

Svarbus dalykas, padėjęs siekiant užsibrėžtų tikslų. Sėkmingam mokymuisi būtina komanda: mokinys, mokytojas, šeima, pagalbos mokiniui specialistai. Sėkmingai suburta mokytojų ir mokyklos psichologės komanda dirbo darniai ir produktyviai. Bendras siekis padėjo užmegzti artimesnį ryšį su mokiniais ir jų tėvais (globėjais, rūpintojais). Buvo svarbus supratimas, kad didelę reikšmę mokymosi pasiekimams gerėti turi motyvuojanti artimiausia aplinka, draugai.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems.

Kaip įsivertinome pokytį? Mokiniai patyrė, jog bendradarbiaudami, dirbdami kartu gali pasiekti daugiau nei kiekvienas atskirai. Bendrai planuodami veiklas su tėvais (globėjais, rūpintojais) suprato, kad ne tik mokytojai atsakingi už mokymąsi. Formavosi požiūris, kad matematika reikalinga kasdienybėje. Nusiteikimas mokymuisi taip pat svarbus siekiant rezultatų. Mokinių refleksijos mokslo metų pabaigoje: „Po psichologės mokymų supratau, kad svarbu žinoti, kodėl mokausi“, „Įdomu buvo dirbti kartu“, „Matematika gali būti įdomi“, „Buvo smagu, kai mama padėjo“, „Iš pradžių buvo nejauku, bet patiko kalbėtis su mokytoja“.

Kuo labiausiai džiaugiamės? Artimesnis bendradarbiavimo ryšys tarp mokinių, mokytojų ir mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) kelia motyvaciją siekti darnesnio ugdymosi proceso tiek mokiniams, tiek mokytojams.

Palinkėjimas kitoms mokykloms, kurios norėtų spręsti panašią problemą. Mokiniais reikia įvairesnės veiklos. Netradicinės užduotys, dalykų integracija juos motyvuoja labiau. Svarbus asmeniškai skiriamas dėmesys mokiniui. Daugiau dėmesio skirti palankios socialinės-emocinės nuotaikos kūrimui, skatinti šeimas įsitraukti į mokyklos gyvenimą, ugdymą.

Patirtimi dalijosi Jurbarko r. Klausučių Stasio Santvaro pagrindinės mokyklos projekto vykdymo komanda

Mokyklos konsultantės komentaras. Renkantis problemą buvo remiamasi socialinio konteksto, kuriame veikia mokykla, duomenimis. Su visa mokyklos bendruomene buvo diskutuojama, kaip kompensuoti nepalankią namų aplinką teikiant pagalbą ne tik mokiniams, bet ir jų šeimoms. Klausučių Stasio Santvaro pagrindinės mokyklos komanda susitelkė gerinti 8 klasės mokinių matematikos pasiekimus. Mokykla įžvelgė, kad tam didelę reikšmę turi nepalanki socialinė-emocinė aplinka šeimose. Komanda ieškojo būdų, kaip dirbant kartu su šeimomis kompensuoti mokymosi (ugdymosi) aplinkos namuose trūkumus.

Komanda siekė, kad visi mokytojai įsijungtų į veiklas, skatino susikurti savitas sistemas ir nuosekliai, visiems įsitraukiant, laikantis prisiimtų susitarimų, taikyti priemones, kartu stebėti jų efektyvumą. Nauja buvo tai, kad mokytojai nusprendė, jog šie siekiai turi būti visą mokyklos veiklą apimančios vertybinės jungtys, telkiančios kryptingai veikti ir mokytojus, ir vaikus, ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

Pradedant vykdyti veiklas, buvo ir nusivylimo momentų dėl nuotolinio mokymo, dėl veiklų neefektyvumo. Tekdavo komandą motyvuoti, skatinti.

Mokykloje vykę pokyčiai reikalavo iš visų bendruomenės narių kantrybės, pakantumo, bendradarbiavimo, laiko. Iš pradžių labai nedidelius pokyčius matydami mokytojai svarstė, kas iš to, ką ypatingo projektas duos, kažin ar ką pakeis. Visgi mokytojų apsisprendimas, nusistatymas, kad siekiant pokyčio reikalingas visų bendras darbas, leido pasiekti gerų rezultatų.

Dainora Saulėnienė

2.11. Jurbarko r. Smalininkų Lidijos Meškaitytės pagrindinė mokykla

Kaip pagerinti mokinių skaitymo ir teksto suvokimo rezultatus

Apie mokyklą. Pagrindinė mokykla, kurios vizija – kūrybinga, motyvuojanti, puoselėjanti tradicijas ir ugdanti stiprias pilietiškas asmenybes mokykla. Mokykloje 2020–2021 m. mokėsi 96 mokiniai. 5 klasėje – 10 mokinių. Pokyčius įgyvendinanti komanda: direktoriaus pavaduotoja ugdymui, matematikos ir IT mokytojas, klasės vadovė ir anglų kalbos mokytoja, lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja, dorinio ugdymo mokytoja. Į veiklą įsitraukė ir kiti šioje klasėje dirbantys mokytojai, mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai).

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Pasibaigus penktokų adaptacijai, atkreipėme dėmesį į žemus mokinių ugdymo(si) rezultatus. Išanalizavome, kad viena iš priežasčių – silpni skaitymo ir teksto suvokimo gebėjimai. Todėl ir nusprendėme koncentruotis į tai.

Mūsų siekiai. Sudaryti sąlygas pagerinti 5 klasės mokinių ugdymo rezultatus, ugdant jų skaitymo ir teksto suvokimo gebėjimus įvairių dalykų pamokose.

Kaip mums sekėsi. Siekdami didinti skaitymo motyvaciją:

1. įkūrėme skaitymo erdvę KNYGŲ NAMELIS, kur buvo kaupiamos knygos, mainomasi jomis;
2. redagavome mokomųjų dalykų mokinių žinių vertinimo ir įsivertinimo tvarkos aprašus, kur numatėme taikytinus papildomus vertinimo ir įsivertinimo kriterijus už nurodytos papildomos literatūros perskaitymą ir pristatymą pamokų metu;
3. įgyvendinome įvairias kultūrinės-pažintines veiklas, skatinančias skaityti, pvz., skaitytuvų konkursas (integruotas lietuvių kalbos ir anglų kalbos renginys), komikso kūrimas pagal nurodytą literatūros kūrinių (integruota gamtos, lietuvių kalbos ir IT pamoka), dailės konkurso, skirtas Kovo 11-ajai ir Gimtosios kalbos dienai paminėti, velykinis protmūšis (integruota tikybos-etikos ir dailės pamoka), dalykinės mokomųjų dalykų dienos;
4. į skaitymo ugdymo veiklas įtraukėme 5 klasės mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus), organizuodami SKAITYMO IŠŠŪKĮ visai šeimai (reikėjo perskaityti pasakų knygą, nuotykių knygą, knygą, kurios pavadinime yra paminėtas skaičius, knygą, kurios viršelis geltonos spalvos, knygą, kurios siužetas paremtas tikrais istoriniais faktais, viską aprašyti SKAITYTOJO UŽRAŠUOSE), SKAITYMO IŠŠŪKĮ užbaigėme baigiamuoju renginiu visai šeimai;
5. vyko nuolatinis bendradarbiavimas su Smalininkų miestelio biblioteka;
6. projekto įgyvendinimo grupė pravedė paskaitas mokyklos mokytojams „Kaip motyvuoti mokinius neįprastais metodais?“ ir „Skaitymo strategijos ir teksto suvokimo gebėjimų ugdymas įvairių dalykų pamokose“ bei mokiniams „Mokymosi skaityti svarbos suvokimas“.

Taikydami skaitymo ir teksto suvokimo į strategijas įvairių dalykų pamokose:

1. atnaujinome informacines kabinetų erdves, skirtas svarbiausioms dalyko sąvokoms įsiminti;
2. sudarėme pagrindinių mokomųjų dalykų rekomenduojamos perskaityti literatūros sąrašus ir pateikėme mokiniams;
3. taikėme aktyvius skaitymo ir teksto suvokimo metodus įvairių mokomųjų dalykų pamokose, vedėme atviras, integruotas pamokas 5 klasėje, stebėjome jas ir dalijomės gera patirtimi;
4. pamokose naudojome skaitymo ir teksto suvokimo užduotis, skatinančias kritinį mąstymą ir savarankiškumą;
5. buvome numatę sudaryti galimybę raiškiojo skaitymo valandėlėms pradinėse klasėse, kur 5 klasės mokiniai turėjo skaityti grožinės literatūros kūriniai, tačiau dėl nuotolinio mokymo ši veikla nebuvo įgyvendinta. Ją atidėjome kitiems mokslo metams.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Pokyčio kokybę įsivertinome lygindami 5 klasės mokinių mokymosi rezultatus (lyginome mokslo metų pradžios ir mokslo metų pabaigos pasiekimus). Labiausiai džiugina pagerėję 5 klasės mokymosi rezultatai, padidėjęs mokinių atsakingumas už savo pasiekimus, pagerėjusi skaitymo kokybė, sustiprėję tarpusavio bendrystės ryšiai (mokiniai – tėvai (globėjai, rūpintojai) – mokytojai).

Refleksija. Peržvelgdami nuveiktus darbus, manome, kad nieko kitaip nedarytumėme, nes įgyvendintos veiklos pasiteisino ir davė teigiamų pokyčių. Pats svarbiausias dalykas, siekiant tikslo, – kolegų nuoširdus bendradarbiavimas, įgyvendinant veiklas, vienas kito palaikymas, kai būna sunku, pasitikėjimas vienas kitu.

Palinkėjimas kitiems. Išminties savo sprendimuose, pasirenkant veiklas, kantrybės ir užsispyrimo, siekiant tikslų, darnios komandos ir nebijoti savo nežinojimo ir nemokėjimo – visuomet yra galimybė kreiptis į žinančius ir mokančius.

Patirtimi dalijosi Jurbarko r. Smalininkų Lidijos Meškaitytės pagrindinės mokyklos pokyčius įgyvendinanti komanda

Mokyklos konsultantės komentaras. Projekte dalyvavo stipri mokyklos komanda. Nustatydama problemą ir siekdama pokyčio mokykla atliko apklausą, analizavo pasiekimų rezultatus ir priėjo prie išvados, kad **SKAITYMO IR TEKSTO SUVOKIMO GEBĖJIMAI** yra vieni svarbiausių, siekiant mokinių geresnių ugdymo(si) rezultatų, pasirinko 5 klasę ir ieškojo būdų, nukreiptų į mokinių skaitymo ir teksto suvokimo įgūdžių tobulinimą.

Didžiausią teigiamą įtaką pokyčiams padarė mokyklos komanda ir visi mokytojai, kurie kartu priėmė sprendimus, numatė veiklas ir jas nuosekliai, pagal galimybes vykdė.

Projektas pareikalavo iš komandos, mokytojų sutelktumo, atsakingumo, susitarimų laikymosi, bendruomeniškumo.

Dainora Saulėnienė

2.12. Kauno r. Vilkijos gimnazija

II gimnazijos klasių mokinių žemų matematikos pasiekimų gerinimas

Apie gimnaziją. Kauno r. Vilkijos gimnazija 2020–2021 m. m. dalyvaudama projekte įgyvendino veiklas IIa ir IIb gimnazijos klasių mokinių žemiems matematikos pasiekimams gerinti. Projekto veiklas organizavo ir įgyvendino II klasių matematikos mokytojos. Siekiant projekto tęstinumo, projektines idėjas lygiagrečiai įgyvendino ir kitos matematikos mokytojos. Šios lydinčios projektą mokytojos dirbo su 6 mokinių grupe. Projektą kuravo direktoriaus pavaduotoja bendrajam ugdymui.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Ypač žemi 10-ies II gimnazijos klasių mokinių matematikos mokymo(si) pasiekimai paskatino mokytojus didesnę dėmesį skirti padedant mokiniams pagerinti šiuos pasiekimus bei surasti būdus, praktikas kaip stiprinti mokinių mokymosi motyvaciją.

Mūsų siekiai. Projekto veiklomis siekėme atskleisti mokiniams matematikos žinių svarbą kasdieninėse veiklose, jos reikšmę ieškant atsakymų į klausimą, koks turi būti žmogaus ir jį supančio pasaulio santykis, surasti tai, kas mokinius motyvuotų atsakingiau mokytis.

Kaip mums sekėsi. Gimnazijoje matematikai mokyti II klasėse taikomas išorinis diferencijavimas – mokiniai į ugdymo(si) poreikių grupes skirstomi pagrindinio ugdymo pirmojo koncentro pabaigoje, atsižvelgiant į mokinio pastangas, pusmečio, metinius, diagnostinių atsiskaitymų ir nacionalinių pasiekimų patikrinimo rezultatus. Mokiniai ugdymo(si) poreikių grupes gali keisti pagal gimnazijos ugdymo plane nustatytą tvarką.

Įgyvendinant projektą buvo tikimasi glaudesnio mokytojų tarpusavio bendradarbiavimo, stipresnės mokinių mokymosi motyvacijos – mokinio didesnio noro atsakingai dalyvauti pamokose, pajėgumo savarankiškai atlikti bent dalį namų darbų, drąsiau konsultuotis, jei iškiltų mokymosi sunkumų, kad pagerės mokinio individuali pažanga ir 0,4–1 balu mokymosi pasiekimai.

Pokyčio siekėme:

- taikdami į mokinį orientuotus mokymo(si) metodus;
- diferencijuodami ir individualizuodami ugdymo turinį naudojant „Eduka“ mokymo platformą ir „Microsoft Teams“ virtualią aplinką;
- skirdami diferencijuotas namų darbų užduotis;
- organizuodami pamokas kitose aplinkose (PKA);
- plėtodami individualią pagalbą mokiniui;
- organizuodami mokinių grupines konsultacijas „Galim geriau“;
- fiksuodami, analizuodami mokinio individualią pažangą (MIP);

- kartu su mokiniu koreguodami pasiekimų lūkesčius;
- palaikydami ryšius ne tik su mokiniu, bet ir su klasės vadovu, kuruojančiu vadovu, tėvais (globėjais, rūpintojais).

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Įgyvendinant projektą atmintin įsirežė mokinių noras įsijungti į praktines veiklas (projektai „Margučiai“, „Velykinis pyragas“, „Darni aplinka“ ir kt.), kurias mokiniai kūrė bendradarbiaudami su mokytoju, atsižvelgdami į metų laiką, artėjančias tradicines šventes, į pomėgius, turimus resursus. Pvz.

„Margučiai“

1 uždutis: Duotas dažų kiekis kubo formos indo visam paviršiaus plotui nudažyti.

Nurodyti, kiek dažų reikia vienam dm^2 . Surasti kubo formos indo briaunos ilgį.

2 uždutis: Pasirinkite 10 kiaušinių, kiekvieną pasverkite, apskaičiuokite kiaušinių svorio vidurkį, raskite kiaušinių svorio medianą, kiaušinių masės modą.

3 uždutis: Iš popieriaus pagaminti gauto dydžio indą ir į jį sudėti nudažytus kiaušinius – margučius.

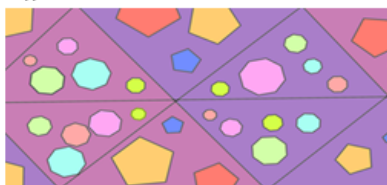
„Nuo lašo iki vandenyno“

Projekto tikslas: Parodyti matematikos pritaikymą gyvenime, kaip per matematinius skaičiavimus susivokti mus supančiame pasaulyje.

Uždutis: Išnagrinėti vandens telkinių pakrančių užterštumo statistiką. Išnagrinėti Vilkijos ir Vilkijos apylinkių Nemuno pakrančių užterštumą: apskaičiuoti akcijos „Darom“ metu surinktų ir išrūšiuotų šiukšlių masę, duomenis pavaizduoti diagrama.

„Ornamentai“

Mokinė surinko medžiagą apie ornamentų istoriją, jų kūrimo ir panaudojimo galimybes, simbolių reikšmę, pateikė pavyzdžių ir pati sukūrė ornamentą iš geometrinių figūrų. Pagal ornamentą sukūrė matematinį uždavinį ir jį išsprendė.

„Mano kubas“

Mokinys gamino kubą, kurį sudaro kitos geometrinės figūros. Jis surašė kubo, kvadrato ir trikampių savybes, kubo, kvadrato ir trikampių elementų radimo formules, sukūrė matematinį uždavinį pagal savo pagaminto kubo matmenis ir jo elementus, išsprendė sukurtą uždavinį.

„Darni aplinka“

Užduotis: Apskaičiuoti kiemo papuošimo iš natūralių medžiagų savikainą ir bent 5 naudojamų geometrinių figūrų tūrius.

„Velykinis pyragas“

Mokinė kepė velykinį pyragą. Surinko medžiagą apie saldumynų žalą ir naudą, pagal recepto duomenis sukūrė matematinį uždavinį ir jį išsprendė.

Svarbus ir reikšmingas buvo ir mokytojų, vykdančių projektines veiklas, kolegialus bendradarbiavimas, dalinimasis patirtimi, veiklomis, pagalba vienas kitam, komandinis veiklų planavimas ir jų įgyvendinimas.

Pakito kai kurių mokinių požiūris į matematiką. Mokiniai suprato, kad matematikos mokytis gali būti smagu ir naudinga. Džiugina kai kurių mokinių padaryta individuali pažanga bei sustabdytas šių mokinių pasiekimų, pažangumo, mokantis matematikos, kritimas.

Kauno r. Vilkijos gimnazijos pokyčius įgyvendinusi matematikos mokytojų komanda linki kitoms mokykloms atskleisti matematikos svarbą gyvenime, parodyti, kad matematikos dėsniai egzistuoja aplink mus, mūsų kasdieninėje veikloje, tradicijose, papročiuose. Gimnazijos matematikos mokytojai įsitikino, kad matematikos mokymas per praktines veiklas mokinius „veža“. Ne iš vieno projektinėse veiklose dalyvaujančio mokinio mokytojos dažnai išgirdavo: „Kada vėl bus projektinė veikla?“.

Patirtimi dalijosi Kauno r. Vilkijos gimnazijos matematikos mokytojos

Gimnazijos konsultantės komentaras. Gimnazijos matematikos mokytojai sutelkė dėmesį į ypač aktualią ir nelengvai sprendžiamą problemą – žemų matematikos mokymo(si) pasiekimų gerinimą. Virtualios aplinkos panaudojimas, ugdymo turinio aktualizavimas organizuojant patirtinį mokymąsi padėjo mokytojams surasti atsakymus į klausimus: *Ko mokiniai nori? Kas motyvuoja mokinius? Kaip mokiniai gaus tai, ko jie nori? Ar mokiniai žino, ko nori, ar kas skatina juos? Kaip motyvacija keisis ir plėtosis?* Sustabdytas šios grupės mokinių matematikos rezultatų prastėjimas teikia vilties, kad sistemingas ir nuoseklus žemų pasiekimų mokinių gebėjimų taikyti teorines matematinės žinias praktikoje ugdymas sustiprins jų mokymosi motyvaciją bei skatins siekti aukštesnių mokymosi pasiekimų.

Virginija Stipinienė

2.13. Karmėlavos Balio Buračo gimnazija

Reemigrantų socialinė, akademinė integracija gimnazijoje ir už jos ribų

Apie gimnaziją. Karmėlavos Balio Buračo gimnazija yra Kauno rajono savivaldybės biudžetinė įstaiga, vykdanči ne tik bendrojo ugdymo, bet ir priešmokyklinio, pradinio bei pagrindinio ugdymo programas. Gimnazija turi dvikalbio ugdymo patirtį, nes iki 1997 m. mokykla buvo mišri: joje buvo mokoma lietuvių ir rusų kalbomis. Keičiantis situacijai pasaulyje, atsirado poreikis prisiminti turėtą patirtį ir išmokti dirbti su mokiniais, atvykusiais iš užsienio. Nuo 2019 m. Karmėlavos Balio Buračo gimnazija priklauso mokyklų, priimančių iš užsienio grįžusius vaikus, tinklui.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. 2020–2021 m. m. į gimnaziją atvyko 13 skirtingo amžiaus iš užsienio grįžusių mokinių. Pastebima, kad mokiniai susiduria su mokymosi kalbos pasikeitimo ir kalbos prasmės suvokimo sunkumais. Atlikus grįžusių mokinių lietuvių kalbos įvertinimą, pusei jų buvo nustatytas žemas arba labai žemas lietuvių kalbos mokėjimo lygis. Likę mokiniai patiria sunkumų dėl lietuvių kalbos žinių spragų. Taip pat sunkumų kelia ir užsienio šalyse įgytos skirtingos akademinės (pastebimi ir kitų mokomųjų dalykų mokymosi pasiekimų neatitikimai) bei socialinės patirtys. Su iššūkiais susiduria ne tik mokiniai, bet ir mokytojai. Jie neturi pakankamai darbo su reemigrantais patirties, mokytojams trūksta specialiųjų diagnostinių, metodinių ir mokymo priemonių.

Mūsų siekiai. Užtikrinti sėkmingą reemigrantų socialinę, akademinę integraciją gimnazijoje ir už jos ribų.

Kaip mums sekėsi.

Iš užsienio grįžusių mokinių monitoringo rengimas. Ieškodami problemos sprendimo būdų, pradėjome bendradarbiavimą su Vilniaus lietuvių namais, Kauno Aleksandro Puškino gimnazija bei VDU Humanitarinių mokslų fakultetu. Sukaupta patirtis padėjo atsakyti į probleminį klausimą KAS LEMIA MOKINIO SĖKMĘ? (žr. 2.3. pav.).

Atsižvelgdami į schemoje išskirtas sritis, sukūrėme mokinių monitoringo modelį (nuoroda į dokumentą: <https://www.buraco.kaunas.lm.lt/wp-content/uploads/2021/06/Gimnazijos-planas.pdf>), kurį sudaro 3 etapai: adaptacinis, formalusis, analitinis.

Siekdami užtikrinti sklandų lietuvių kalbos mokymąsi, sudarome individualų mokymo planą, kuriame įvardijame, kiek papildomų lietuvių kalbos konsultacijų ar pamokų skirti: 1-3 papildomos lietuvių kalbos konsultacijos per savaitę ir 5 papildomos lietuvių kalbos pamokos per savaitę.

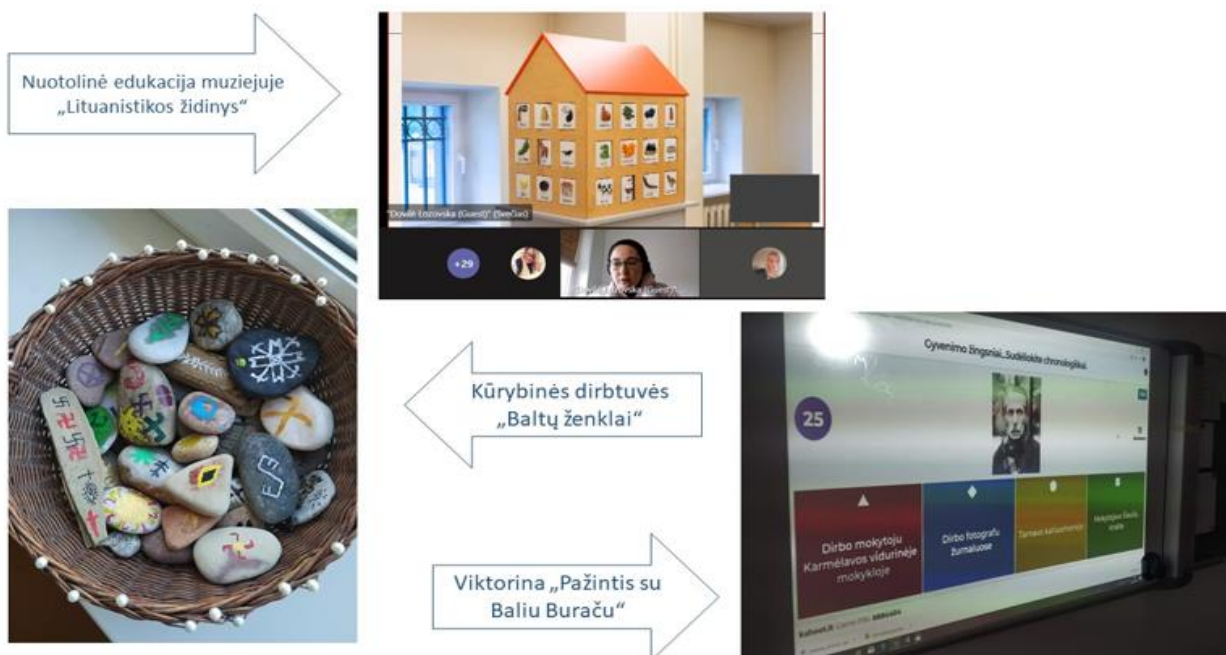
2.3 pav. Kas lemia mokinio sėkmę?

Į kitus mokomuosius dalykus integruojami lietuvių kalbos mokymo(si) fragmentai. Dažnai ar pagal atskirą planą bei poreikį organizuojamos integruotos anglų kalbos ir lietuvių kalbos pamokos, kuriose mokiniai anglų kalbos tekstus verčia į lietuvių kalbą, sudaro nežinomų žodžių žodynėlius, mokosi palyginti lietuvių ir anglų kalbų skirtumus; kitų dalykų pamokose mokiniai pagal poreikį sudaro mokomųjų dalykų terminų žodynėlius.

Per neformaliojo vaikų švietimo veiklas gimnazijoje kuriama ugdymo(si) aplinka, užtikrinanti palankų emocinį klimatą ir tarpkultūrinę integraciją.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems.

Remdamiesi 2015–2017 m. „Erasmus+“ KA2 projekto „Mokyklos be sienų“ patirtimi, įkūrėme Vertikaliąją klasę reemigrantams ir pradėjome pritaikymą. Vertikaliosios klasės tikslas – saugus emocinis mikroklimatas ir greitesnė reemigrantų adaptacija ir integracija. Taikydami šį integravimo būdą, suburiame skirtingo amžiaus ir skirtingų kultūrų mokinius. Naujai atvykę mokiniai bendradarbiauja kartu su anksčiau grįžusiais mokiniais (*Big brother* principas). Džiaugiamės surengtomis kūrybinėmis dirbtuvėmis „Kalėdų dekoracijos“, nuotoliniu būdu įvykusiais užsiėmimais apie baltų ženklus, Kūčių ir Kalėdų tradicijas bei interaktyvia viktorina „Ką žinau apie Balį Buračą?“ Šį metodą kitais mokslo metais planuojama taikyti ir gabių mokinių ugdymui.

Pateikiame šiais mokslo metais į gimnaziją mokyti atvykusių 2 šeimų pavyzdžius. Pradėję mokyti, mokiniai teigė, kad jie nemato ilgalaikio gyvenimo Lietuvoje perspektyvų, todėl požiūris į lietuvių kalbos mokymąsi buvo neigiamas. Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų komandos sukurtas monitoringo modelis ir bendradarbiavimas iš dalies lėmė teigiamą pokytį. Mokiniai pavyko užmegzti pozityvų kontaktą su bendraklasiais, mokytojais bei pagalbos mokiniui specialistais. Be to, mokinių požiūris į lietuvių kalbą tapo pozityvesnis. Vienam mokiniui netgi pavyko pasiekti geresnių lietuvių kalbos rezultatų, todėl galima teigti, kad pritaikytas monitoringo modelis veikia.

Baigiamasis žodis apie pokyčių įgyvendinimą. Mūsų stiprybė yra susikalbėjimas ir glaudus bendradarbiavimas su gimnazijos bendruomene: tėvais (globėjais, rūpintojais), mokiniais, administracija, mokytojais bei pagalbos mokiniui specialistais.

Patirtimi dalijosi Karmėlavos Balio Buračo gimnazijos pedagogės Svetlana Konkova (lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja metodininkė, teatro mokytoja), Sandra Janušonienė (lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja metodininkė), Vida Miškinienė (specialioji pedagogė, logopedė metodininkė), Aldona Petkevičienė (matematikos vyresnioji mokytoja).

Gimnazijos konsultantės komentaras. Gimnazijoje ypač stipriai plėtojama pasidalytoji lyderystė, kuri padeda siekti užsibrėžtų mokyklos tikslų. Būtent šis faktorius ir nulėmė sėkmingą projekto veiklų planavimą, organizavimą ir įgyvendinimą. Sukurtas iš užsienio grįžusių mokinių adaptacijos bei mokymosi pagalbos teikimo modelis bus taikomas ir toliau. Kai kurie jo elementai (pvz., „Vertikali klasė“) planuojami taikyti organizuojant gabių mokinių ugdymą gimnazijoje.

Virginija Stipinienė

2.14. Kauno r. Vandžiogalos gimnazija

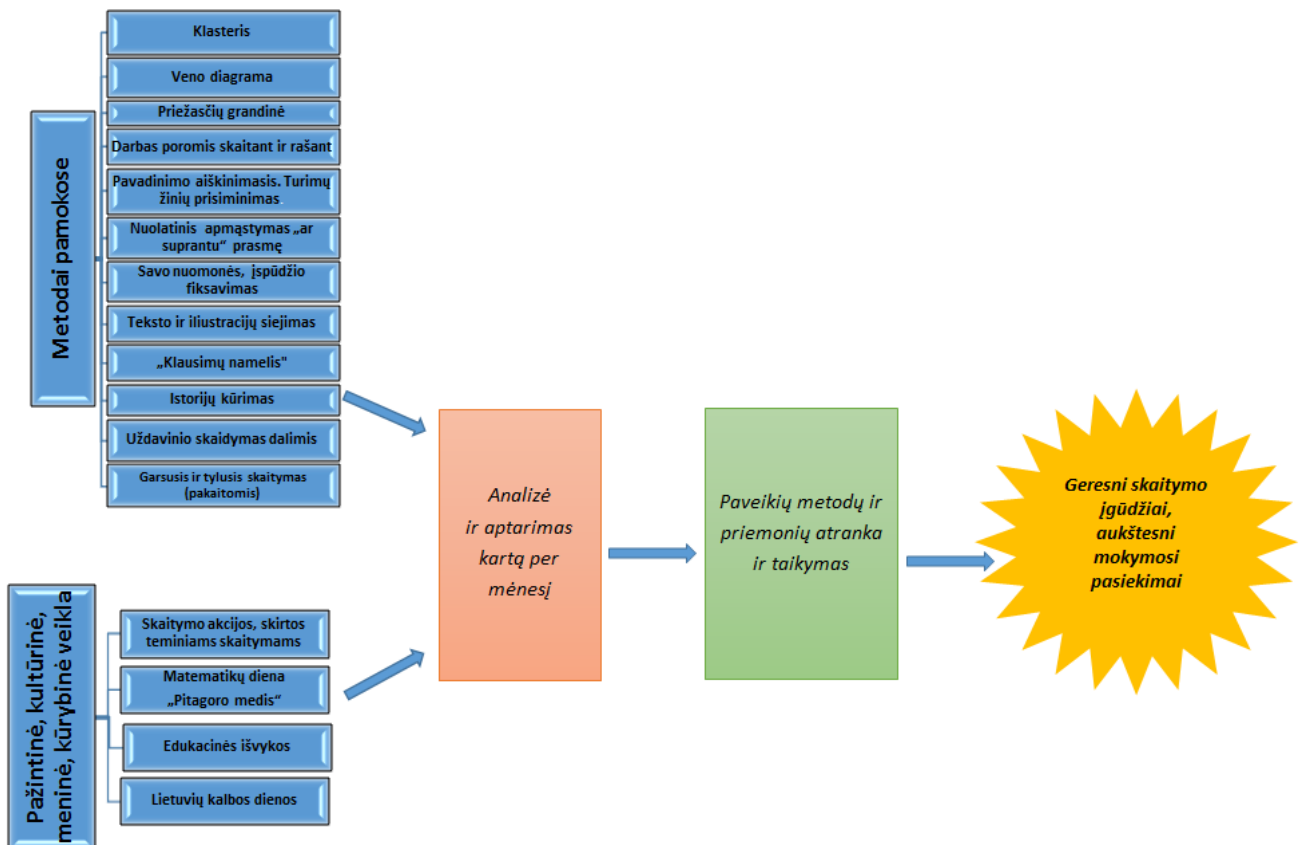
6 klasės mokinių ugdymo(si) pasiekimų gerinimas

Apie gimnaziją. Kauno r. Vandžiogalos gimnazija yra labiausiai nutolusi nuo centro žiedinės savivaldybės mokykla. Nedidelė mokytojų kaita lemia ne tik bendruomeniškus santykius su mokiniais ir jų šeimomis, bet ir gerus PUPP, VBE ir MBE rezultatus.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Analizuojant mokinių individualią pažangą, išryškėjo nepakankami mokinių skaitymo gebėjimai, kurie lemia ne tik gimtosios kalbos, bet ir kitų dalykų mokymosi sėkmę bei visą vaiko ugdymo(si) procesą.

Mūsų siekiai. Ieškant būdų, kaip pagerinti 6 klasės mokinių ugdymo(si) pasiekimus, nutarta pradėti nuo žemų pasiekimų mokinių skaitymo gebėjimų lavinimo. Klasėje mokosi 6 mokiniai, kurie turi mokymosi sunkumų, todėl šiuo projektu siekiame sudaryti sąlygas įgyti kuo didesnę teksto suvokimo strategijų taikymo patirtį. Nuspręsta, kad reikalinga bendra sistema, kuri padėtų žemų pasiekimų mokiniams tobulinti skaitymo įgūdžius lietuvių kalbos ir literatūros, socialinių ir tikslųjų mokslų dalykų pamokose.

Kaip mums sekėsi. Rugsėjo mėnesį gimnazijos projektinė grupė parengė detalų planą, kuriame numatė, kokius metodus taikys įvairių dalykų pamokose bei kokias neformaliojo vaikų švietimo veiklas organizuos mokinių skaitymo gebėjimams tobulinti.

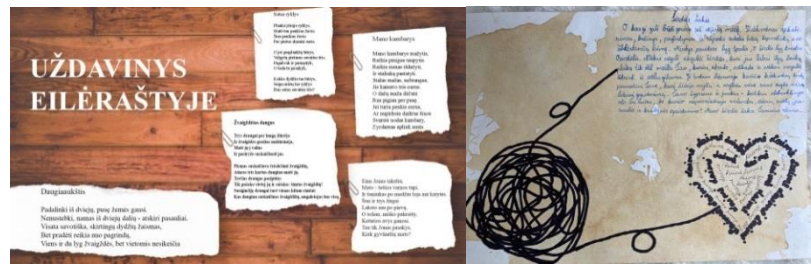

Glaudžiai bendradarbiaudami ir veikdami numatytomis kryptimis, gimnazijos mokytojai kiekvieną mėnesį dalyvaudavo aptarimuose ir diskusijose. Dėl ilgai užsitęsusio nuotolinio

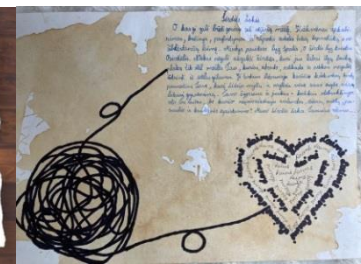
mokymo(si), kai kurių veiklų nebuvo įmanoma įgyvendinti. Tačiau sėkmingai taikytos ar įgyvendintos priemonės bei veiklos: Klasterio metodas, Veno diagrama, užklasinis skaitymas, savo nuomonės ar išpūdžio fiksavimas, teksto ir iliustracijų siejimas, istorijų ir paralelinių uždavinių kūrimas, remiantis patirtimi, projektai „Pitagoro medis“ ir „Gražiausias vardas – Lietuva“, Lietuvių kalbos dienos gimnazijoje, konkursai „Uždavinys eilėraštyje“ ir „Laimės akimirkos“ ne tik lavino mokinių skaitymo įgūdžius, bet ir stiprino jų mokymo(si) motyvą, ugdė pilietiškumo, kūrybiškumo, kritinio mąstymo kompetencijas.

„Gražiausias vardas – Lietuva“

„Uždavinys eilėraštyje“

„Laimės akimirkos“

Stebimi šie mokinių skaitymo ir teksto suvokimo pokyčiai:

- lengviau sieja skaitomą tekstą su anksčiau įgytomis žiniomis, atsako į klausimus iš teksto savais žodžiais;
- nesunkiai suranda pagrindinę mintį, įvardina skaityto teksto svarbiausias idėjas, iš teksto išskiria menines priemones;
- be mokytojo pagalbos sudaro teksto turinio planą, naudodamiesi klausimais, trumpomis formuluotėmis, raktiniais žodžiais;
- 4 mokiniai (tarp jų yra ir silpnai besimokančių) jau drąsiai skiria raidinius reiškinius nuo skaitinių reiškinių, teisingai vartoja matematinės sąvokas;
- išmoko uždavinį skaidyti dalimis, išsiaiškinti sąvokų reikšmę.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Vienu balu pagerėjo 3 mokinių lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos ir istorijos metiniai įvertinimai. Projekto įgyvendinimo laikotarpiu mokinių akademinį pasiekimą gerėjimas ryškėjo laipsniškai, tikėtina, kad bus akivaizdžiau pastebimas mokiniams grįžus į klases.

Mokytojų mintys apie projektą:

Patyriau, kokį džiaugsmą gali sukelti skaitomas ir suprastas lietuviškas tekstas, išsiaiškintas žodis iš užsienio atvykusiai mokinei, kuri sunkokai skaitė ir suprato žodžius prieš projektą. Jos potyriai atsispindėjo rašiniuose: „Aš laiminga, kad galiu mokytis tėvelio kalbos (jis lietuvis), pamatyti jo gimtinę. Jaučiausi panaši į Eglę iš pasakos „Eglė žalčių karalienė“, kuri atkeliauja į žemę. Viskas nauja, bet labai artima, nes visa tai girdėjau iš tėvelio pasakojimų prieš miegą.“ Ypač

džiugu, kad mergaitė ne tik skaito lietuvišką tekstą, bet jau geba ir diskutuoti, pateikti savo nuomonę apie jį, atsako į klausimus ir jaučiasi labai laiminga.

Lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja

Džiaugiuosi, kad vaikai nebijo reikšti savo minčių, nuomonės, fantazuoti, kas būtų nutikę, jei istoriniai įvykiai būtų pasisukę kita linkme. Puiku, kad moka gretinti praeities įvykius su dabartinais, juos lyginti. Taip pat džiugu, kai mokiniai patys užduoda klausimus analizuodami tekstą, domisi vadovėlyje neaprašytais dalykais.

Istorijos mokytoja

Išmokau geriau pastebėti, ko nesupranta mokiniai, todėl galiu geriau suprasti jų lūkesčius ir padėti. Supratau, kodėl mokiniams sunku analizuoti didelės apimties matematikos užduotis, naujas sąvokas.

Matematikos mokytoja

Net ir nedideliais žingsneliais, einant pokyčių keliu, galima ką nors pakeisti; patobulinti; suvienyti; nudžiuginti; papildyti; padėti patirti sėkmę; sudominti.

Supratome, kad visiems reikia mokytis. Jei mokosi mokiniai, vadinasi, kartu mokosi ir mokytojas.

Patirtimi dalijosi Kauno r. Vandžiogalos gimnazijos bendruomenė

Gimnazijos konsultantės komentaras. Pokyčius įgyvendinančios komandos stiprybė – noras mokytis, ieškoti naujų būdų ir galimybių iškilusioms problemoms spręsti. Projekto veiklų įgyvendinimo laikotarpiu socialinių, gamtos ir tikslųjų mokslų dalykų mokytojai labai daug dėmesio skyrė įvairių skaitymo strategijų išbandymui, taikymui bei poveikio vertinimui, lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja – kolegų konsultavimui. Norėdamas išmokyti skaityti tekstus bet kurio dalyko mokytojas turi ne tik gerai išmanyti įvairias skaitymo strategijas, bet ir pats turi būti įvaldęs jų taikymą praktikoje. Dėl pozityvaus nusiteikimo ir glaudaus bendradarbiavimo mokytojams pavyko atrinkti tinkamiausius metodus, priemones, būdus tikslinės mokinių grupės skaitymo gebėjimams tobulinti ir vieningai juos taikant pastebėti akivaizdžius pokyčius.

Virginija Stipinienė

2.15. Kelmės r. Elvyravos pagrindinė mokykla

Negrožinio teksto strategijų taikymas

Apie mokyklą. Kelmės r. Elvyravos pagrindinė mokykla – bendrojo ugdymo įstaiga, įgyvendinanti ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ir pagrindinio ugdymo programas. Joje mokosi 111 mokinių, juos moko 22 mokytojai ir specialistai (logopedas, specialusis pedagogas, socialinis pedagogas, mokytojų padėjėjai). Mokykla įsikūrusi netipiniame pastate. Visi mokiniai į mokyklą pavėžėjami geltonuoju ir Kelmės autobusų parko autobusais. Mokiniai ne iš mokyklos priskirtos teritorijos renkasi mokyklą dėl gero mikroklimato ir saugios aplinkos, todėl mokinių skaičius nemažėja. Projektą vykdo 4 mokytojai: matematikos mokytojas ir 3 pradinė klasių mokytojos. Projekte dalyvauja dar 8 įvairių dalykų mokytojai (biologijos, istorijos, geografijos, matematikos, lietuvių, rusų, anglų kalbų, fizikos, chemijos).

Sprendžiama problema ir siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Apie 50 proc. 7 klasės mokinių nesupranta matematinių sąvokų, negeba spręsti tekstinių, loginių užduočių, nes žemi teksto suvokimo įgūdžiai. Nustatyti šią problemą padėjo atlikti matematikos diagnostiniai testai. Jie parodė žemus matematikos mokymosi pasiekimus. Aptariant problemą paaiškėjo, kad daugelyje dalyko pamokų mokiniams sunku suvokti negrožinį, dalykinį tekstą.

Mūsų siekiai. Siekiama išsiaiškinti, ar konkrečių negrožinio skaitymo strategijų taikymas per pamokas padėjo pasiekti geresnių ugdymo(si) rezultatų.

Kaip mums sekėsi? Priimti susitarimai dėl konkrečios skaitymo strategijos, kitų metodų, kurie gerintų mąstymą, taikymo per matematikos ir kitas pamokas. Buvo įvertintas mokinių matematikos testų rezultatų pokytis pradinio ir galutinio testavimų metu. Identifikavus problemą mokytojai ieškojo jos sprendimo būdų. Buvo susitarta visose klasėse taikyti „Klausimų namelio“ strategiją.

Projekto žingsniai:

- sudaryta projekto darbo grupė;
- identifikuota problema ir nustatyti jos sprendimo būdai;
- aptartas „Klausimų namelio“ strategijos taikymas matematikos ir kitose pamokose;
- taikyta „Klausimų namelio“ strategija (pradinėse klasėse, biologijos, istorijos, geografijos, matematikos, lietuvių, rusų, anglų kalbų, fizikos, chemijos) pamokose;
- sukauptos skaitymo strategijų metodinės priemonės „Klausimų namelis“;
- buvo apmokyti 5 mokiniai pagalbininkai iš 6–10 klasių, jie aktyviai įsitraukė į projekto įgyvendinimą;
- vyko mokinių savanorystė;
- suaktyvėjo kolegų gerosios patirties sklaida;

- įkurtas konsultacinis kampelis (2.3. priedas);
- įkurtos mobilios klasės lauke (2.4. priedas).

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Aptardami „Klausimų namelio“ strategijos taikymą dalykų mokytojai nurodė, kad ši strategija skatino mokinius nuosekliai skaityti ir analizuoti bet kurį tekstą, vadovaujantis tais pačiais žingsniais, mąstyti, gerino teksto vertinimo, interpretavimo, samprotavimo, išvadų darymo įgūdžius. Mokytojai akcentavo mokinių pagalbinių naudą – tobulėjo ir pačių pagalbinių ir visų mokinių bendradarbiavimo, darbo porose, grupėse įgūdžiai.

Projekto įgyvendinimo žingsnių nekeistume, nes matome naudą – pavasarį atliktų matematikos diagnostinių testų rezultatai yra nežymiai aukštesni. Buvo sudarytos mokiniams sąlygos įsitraukti į savanorišką veiklą, mokiniai galėjo mokytis patys ir padėti kitiems, tobulinami bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžiai. Projekto metu mokytojai išmoko taikyti negrožinio skaitymo teksto strategiją „Klausimų namelis“, įkurtas konsultavimo kampelis ir išnaudotos edukacinės erdvės lauke (mobilios klasės). Vyko aktyvus mokinių ir mokytojų bendradarbiavimas.

Labiausiai džiaugiamės, kad projekto metu vyko nuoširdus ir kolegialus bendradarbiavimas tarp mokytojų. Visi noriai įsijungė į projekto vykdymą. Mokiniai patyrė lyderystės, savanorystės džiaugsmą. O svarbiausia, kad mokytojams „Klausimų namelio“ strategija buvo naudinga ugdymo procese. Šis metodo taikymas patiko ir mokiniams, pagerėjo jų mokymosi motyvacija. Jie aktyviai atliko užduotis pamokose naudodamiesi „Klausimų nameliu“.

Visoms mokykloms patartume dalyvauti projekte, nes projekto veiklos padeda spręsti problemas, ieškoti ir atrasti naujų sprendimo būdų. Suteikia malonų bendravimą tarp mokytojų, mokinių, mokyklos administracijos. Projekto vykdomos veiklos sukėlė malonių išpūdžių ir potyrių mokantis kontaktiniu ir mišriu būdu mokytojams ir mokiniams.

Patirtimi dalijosi Kelmės r. Elvyravos pagrindinės mokyklos projekto komandos nariai: Dalia Butkuvienė, pradinė klasių vyresnioji mokytoja; Inga Zablockienė, pradinė klasių vyresnioji mokytoja; Danguolė Kučinskienė, pradinė klasių vyresnioji mokytoja; Arvydas Zdanavičius, matematikos vyresnysis mokytojas.

Mokyklos konsultantės komentaras. Kelmės r. Elvyravos mokykla – iniciatyvi, ieškanti ir atrandanti kelius, kaip sudominti ir motyvuoti mokinius, sukurti palankią ir patrauklią mokymo(si) aplinką. Projekto metu ieškota naujų mokymo būdų, galinčių padėti mokiniams lengviau suvokti negrožinį tekstą, matematinės sąvokas. Atrasta „Klausimų namelio“ strategija pateisino mokytojų lūkesčius, sudomino mokinius. Kam įdomu – kviečiame atvykti į Kelmės r. Elvyravos pagrindinę mokyklą, kurioje projekto įgyvendinimo komanda pasiruošusi pristatyti savo patirtį ir atsakyti į dominančius klausimus.

Irma Stankuvienė

2.16. Kelmės r. Vaiguvos Vlado Šimkaus pagrindinė mokykla

Mokymosi sunkumų iš matematikos turinčių 7 klasės mokinių individualios pažangos pasiekimas

Apie mokyklą. Kelmės r. Vaiguvos Vlado Šimkaus pagrindinė mokykla – nedidelė miestelio mokykla, prieš 7 metus ji buvo vidurinė. Šiuo metu čia mokosi per 80 mokinių, dirba 24 pedagoginiai darbuotojai. Tapus pagrindine mokykla, keitėsi mokytojų kontingentas – dauguma jų dirbti atvyksta iš gimnazijų. Tai turi savų plusų ir minusų – kūrybingi mokytojai atsiveža patirtį iš kitų mokyklų, ją derina su mūsų mokyklos tradicijomis ir patirtimi, pritaiko, kas tinka vaikų ugdymui(si) mūsų mokykloje. Didžioji dalis mokykloje dirbančių mokytojų nebijo taikyti naujovių, ieško tinkamiausių būdų ir metodų optimaliam rezultatui su turimais mokiniais pasiekti. Kai kas gal tai pavadintų ir rizika, tačiau turime mokinių, su kuriais dirbant reikia daug kūrybiškumo, gebėjimo išmokyti sunkiai besimokantį vaiką, nesunaikinti jo pasitikėjimo savimi, motyvacijos.

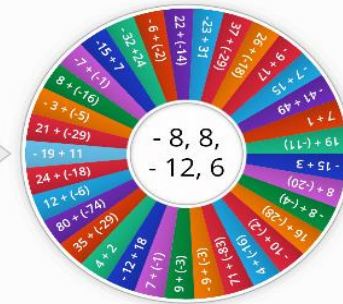
Šio projekto komandoje dirbo direktoriaus pavaduotoja ugdymui Salomėja Aginskienė, matematikos vyresnioji mokytoja Danutė Barauskaitė, lietuvių kalbos ir literatūros vyresnioji mokytoja Jolanta Venckienė, istorijos mokytoja metodininkė Rainolda Drungėlienė, pradinė klasių mokytoja metodininkė Danguolė Barauskienė, socialinė pedagogė Diana Strelkauskienė.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Dėl pokyčio apsispręsta peržiūrėjus mokinių pasiekimus iš matematikos, jie žemiausi. Su didžiausiais sunkumais susiduria 7 klasės mokiniai. Panašiai šie vaikai mokėsi ir būdami 5 ir 6 klasėse.

Mūsų siekiai. Padėti pagerinti 7 klasės mokiniams (trys asmenys susiduria su dideliais sunkumais) žemus matematikos ugdymosi(si) rezultatus, padėti jiems padaryti pažangą, taikant individualius mokymo(si) metodus ir stiprinant jų savivertę bei pasitikėjimą.

Kaip mums sekėsi. Pokyčio veiksmai pradėti įgyvendinti lapkričio mėnesį. Įvertinta, kokios temos sekėsi sunkiausiai, sudaryti matematikos mokymo(si) teminiai planai kiekvienam mokiniui, atsižvelgiant į jų pasiekimus. Svarbiausias žingsnis – taikyti mokymo(si) metodus, tinkančius šiems mokiniams. Matematikos mokytoja pasinaudojo jau turima patirtimi, ją aptarė su projekto komanda. Projekto komandos narių buvo sudarytas **siūlomų mokymo(si) metodų paketas** – dalis iš jų sėkmingai išbandyti, dalį dar reikėjo patikrinti. Sunkumų sukėlė nuotolinis mokymas(is). Mums tikę metodai, kuriuos taikant geriausiai sekėsi septintokams mokyti matematikos pamokose ir įtvirtinti temą:

Bandymų ir klaidų metodas. Taikomas sprendžiant paprasčiausias tiesines lygtis, pradedama nuo kelių tariamų sprendinių ir tikrinama, kuris tinka. Tinka sprendžiant procentų uždavinius. Pavyzdžių mokiniai ieško internetinėse parduotuvėse.

„Netikro“ darbo vertinimas. Visi trys mokiniai tikrina ir vertina mokytojo išspręstą uždavinį, klaidas taiso ir aiškina.

Pagirk, patark, paklausk! Mokiniam patinka būti „mokytojais“, įvertinti savo ir draugų darbus. Tam naudojama „3 P“ taisyklė „Pagirk, patark, paklausk“. Mokiniai, naudodami šį metodą, vertina draugų darbus. Taip jie mokosi pastebėti klaidas, jas analizuoti, daryti išvadas, ieškoti naujų sprendimų.

Dėlionė. Mokiniam duodamos išspręstos lygtys, sumaišoma sprendimo eiga, mokiniai turi sudėlioti teisingą sprendimą.

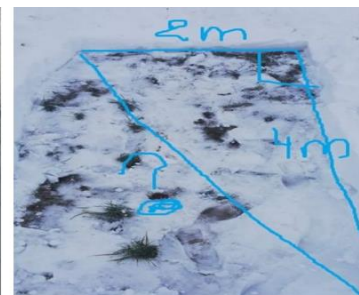
Sugalvok klausimą. Mokytojas pateikia svarbiausius su pamokos tema susijusius teiginius, o mokiniai, jei reikia su mokytojo pagalba, sugalvoja klausimus, kad teiginys būtų atsakymas.

„**Minčių lietus**“. Šis metodas parankus mokinių mąstymo įgūdžiams ugdyti, naujoms idėjoms generuoti. Jo esmė tokia: mokytojas pateikia klausimą ar pasiūlo temą, paragindamas mokinius vardyti kuo daugiau galimų atsakymų į pateiktą klausimą ar pareikšti kuo daugiau minčių pasiūlyta tema. Mokiniai mintis užsirašo, po to jos kartu aptariamos.

„**Pagalbos langelis**“. Mokinys, spręsdamas uždavinį, susidūręs su sunkumu, individualiai prašo pagalbos mokinio, kuris sėdi prie „Pagalbos langelio“. Mokinys turi paaiškinti, kaip ir kiek padarė ir įvardinti sunkumą, kurio negali įveikti. Kartu su sėdinčiu prie „Pagalbos langelio“ išsiaiškina ir pašalina kliuvinį, numato 1-2 žingsnius į priekį.

Metodas „Darbas porose“. Duodama ta pati užduotis dviems mokiniams. Abu sprendžia, tada pasitaria tarpusavyje ir nusprendžia, kurį atsakymą pateiks vertinimui. Jie turi pagalbėti, pasidalinti, pristatyti. Tada pora pristato užduotį, aptariami rezultatai.

Labai svarbus mokiniams veiksmas – įsivertinti savo darbą, t. y. **gebėti įvardinti, ką išmoko ar moka, kas konkrečiai nepavyko (kai nepavyksta pačiam, tada su mokytojo pagalba) ir ką reikia toliau daryti (tolesnių žingsnių numatymas su mokytojo pagalba)**. Temos, kurios ypač sunkios šiems mokiniams, buvo iš geometrijos: figūros, jų perimetrų, plotų, tūrio apskaičiavimas. Mokiniam reikėjo matyti figūrą realioje aplinkoje. Mokantis panaudoti daiktai, esantys mokinių aplinkoje. Pamokų ciklas vadinosi „Geometrija aplink mus“. Mokiniai turėjo pažinti geometrines figūras savo aplinkoje, sukurti jas ir tada atlikti skirtingas užduotis.

Labai svarbi **ugdymosi aplinka** – mokiniams žymiai lengviau skaičiuoti procentus, mokyti veiksmų su trupmenomis ir kt., kai jie lankydavosi internetinėse parduotuvėse, apžiūrėdavo savo namus, kiemą. Rengdama užduotis matematikos mokytoja D. Barauskaitė teigė, kad ne kartą ji yra vaikams priminusi Juozo Erlicko žodžius „Ar jūs matėte kada gatve einantį x ar y?“. Šiuose žodžiuose labai daug tiesos. Mokiniams, kuriems sunkiai sekasi įsivaizduoti, geometrija buvo neįveikiama. Išėitis – vizualizuota uždavinio sąlyga.

Pvz. Vizualizavimas sprendžiant uždavinius. Metodas: „Netikro“ darbo vertinimas. Prisimenama teorija. Visi trys mokiniai vertina mokytojos paruoštą darbą. Pakartojama kaip rasti 1%, 10%, 20%, 25%, 50%, 75% .Grįžtama prie lygčių:

		<p>Gabrielius nusi-pirko naminio sviesto 5 indelius ir sumokėjo 15 eurų. Kiek kainuoja vienas indelis sviesto? Sudarykite lygtį ir ją išspręskite.</p> $x+x+x+x+x = 15$ <p>Ats.: 3 eurai $x= 3$ $5x=15$ $x= 15:3$</p>	<p>Taikydamas dėlionės metodą ar taip gavai?</p> $x+x+x+x+x = 15$ $5x=15$ $x= 15:3$ $x= 3$ <p>Ats.: 3 eurai</p>
--	--	---	---

Lygiagrečiai su matematikos mokytoja savo darbą su septintokais tęsė ir socialinė pedagogė D. Strelkauskienė. Ji teigė, kad projekto pradžioje šiems vaikams trūko pasitikėjimo savimi, buvo žema savivertė. Socialinė pedagogė su septintokais dirbo pagal susikurtą metodiką – kiekvienas mokinykūrė knygą „Tai esu aš“.

Jei būtume nueito kelio pradžioje, keistume tik vieną dalyką – nuotolinį mokymą į kontaktinį, nes pastarasis suteikia žymiai platesnes galimybes rinktis mokymo(si) būdus ir metodus, ugdymo(si) aplinkas. Kontaktinis bendravimas leidžia matyti daug pasakančią mokinio kūno kalbą.

Patys svarbiausi dalykai, leidę pasiekti numatytų tikslų, buvo labai pozityvi mūsų mokinių reakcija į siūlomas veiklas ir darnus komandinis darbas. Ne kartą iškilo diskusijų dėl mokymo metodų, socialinio pedagogo pagalbos tikslingumo ir kryptingumo, pažangos vertinimo ir kt., po diskusijų priėdavome vieningos nuomonės. Kas 2 mėnesius buvo vykdoma tarpinė refleksija, kur pasitikrindavome, kaip sekėsi mokiniams ir mums, komandai. Reflektuodavome pokalbiais, individualiai atlikdami užduotis, atsakydami į klausimus. Numatyto pokyčio sėkmingumą įrodė

pakitę matematikos pasiekimai: 1 mokinys pasiekė įvertinimą 5 (pakilo 1 balu), dviejų mokinių pasiekimai pagilėjo, sutvirtėjo ir iš ketverto, kuris buvo arti trejeto, tapo tvirtu ketvertu.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Visa komanda džiaugėmės atrastu „raktu“ į vaikų protus ir širdis. Apie tai byloja mūsų mokinių pasiekti rezultatai ir jų, kaip jaunų asmenybių, pokytis – jie tapo laisvesni, klausiantys, norintys dirbti pamokose. Tokia matematika jiems įdomi. Savo patirtimi, kaip mokomi matematikos žemų gebėjimų mokiniai, komanda gali pasidalinti su kolegomis.

Patirtimi dalijosi Kelmės r. Vaiguvos Vlado Šimkaus pagrindinės mokyklos matematikos vyresnioji mokytoja D. Barauskaitė, socialinė pedagogė D. Strelkauskienė ir direktorės pavaduotoja ugdymui S. Aginskienė.

Mokyklos konsultantės komentaras. Kartais būna labai sunku pokyčių, permainų laikotarpyje rasti noro ir jėgų vykdyti papildomą veiklą, net jei tai daroma dėl mokinių. Pradžioje taip buvo ir su Kelmės r. Vaiguvos Vlado Šimkaus pagrindine mokykla.

Kilusios abejonės, netikrumo jausmas ir begalinis entuziazmas direktoriaus pavaduotojos ugdymui S. Aginskienės po pokalbio apie projektą.

Aiškliai išdėliotos mintys, idėjos, puikiai suburta ir darniai veikianti komanda, sistemingas bendravimas ir reflektavimas apie veiklas, kuklumas kalbant apie padarytus darbus, žvilgsnis į priekį, į ateitį – nors mokyklos ateinančiais metais ir nebebus (išliks tik kaip Kelmės r. Užvenčio Šatrijos Raganos gimnazijos skyrius).

Šios mokyklos projektui apibendrinti labai tinka Vandos Juknaitės žodžiai: „Mažuose pasaulio kampeliuose maži žmonės darydami mažus, gerus darbus pamažu keičia pasaulio veidą.“

Irma Stankuvienė

2.17. Kelmės „Aukuro“ pagrindinė mokykla

Pagalbos teikimas žemų matematikos pasiekimų mokiniams 6-ose klasėse.

Apie mokyklą. Kelmės „Aukuro“ pagrindinės mokyklos strateginio plano tikslas – atsižvelgiant į valstybės švietimo politiką, Kelmės rajono savivaldybės švietimo prioritetus ir pagrindinius tikslus numatyti mokyklos strateginius tikslus, telkti mokyklos bendruomenę aktualioms problemoms spręsti, pasirinkti teisingas mokyklos veiklos kryptis ir prioritetus, planuoti mokyklos raidą. Mokyklos vizija – savita, šiuolaikiška, tobulėjanti ir bendradarbiaujanti mokykla kiekvienam. Mokyklos misija – mokykla, kuri saugioje aplinkoje teikia kokybišką, šiuolaikinius reikalavimus ir rekomendacijas atitinkantį pradinį, pagrindinį išsilavinimą, orientuotą į kiekvieno mokinio individualius gebėjimus ir kompetencijas.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Siekdama

kokybiško ir efektyvaus ugdymo proceso organizavimo tobulinimo, aukštesnių mokinių mokymosi pasiekimų, tėvų (globėjų, rūpintojų) įtraukimo į mokinių ugdymą, Kelmės „Aukuro“ pagrindinės mokyklos mokytojų bendruomenė nuolat ieško naujų idėjų, todėl entuziastingai prisijungė ir prie šio projekto įgyvendinimo nuo 2020 m. rugsėjo mėn. (iki 2021 m. birželio mėn.).

Mūsų siekiai. Siekiame „Aukuro“ mokykloje – pagerinti šešių 6 klasių mokinių matematikos ugdymo(si) pasiekimus, individualius matematikos pasiekimus. Išsikėlus aiškų projekto tikslą, buvo numatytos priemonės, parengta projekto vizualizacija ir veiklų kalendorius.

Kaip mums sekėsi. Projekto įgyvendinimas Kelmės „Aukuro“ pagrindinėje mokykloje prasidėjo direktorės Astos Zavadskienės įsakymu patvirtintos darbo grupės sudarymu, kurios

koordinatorius direktoriaus pavaduotojas ugdymui Vidimantas Parnaruskas, nariai matematikos mokytoja Sigutė Stonienė, fizikos, chemijos ir žmogaus saugos mokytoja Sigita Rukaitė–Kalytienė, pradinių klasių metodinės grupės pirmininkė Sonata Rimkuvienė, saviraškos metodinės grupės pirmininkė Ingrida Makauskienė ir fundamentaliųjų mokslų metodinės grupės pirmininkė Violeta Truncienė.

Pirmojo projekto darbo grupės susitikimo metu susitarta dėl projekto įgyvendinimo mokykloje tikslo, parengtas įgyvendinimo planas, aptarti terminai, atsakingi asmenys, tikslinė projekto grupė.

Eil. Nr.	Veikla	09	10	11	12	01	02	03	04	05	06
1.	Pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašo analizė	■									
2.	Konsultacinis centras „Mokinys-mokiniui“		■	■	■	■	■	■	■	■	
3.	Pagalbos mokiniui matematinis kampelis			■	■	■	■	■	■	■	■
4.	Individualios matematikos mokytojo konsultacijos		■	■	■	■	■	■	■	■	■
5.	Laikinosios grupės matematikos pamokose pagal gebėjimus		■	■	■	■	■	■	■	■	■
6.	Informacija atrinktų mokinių tėvams			■			■				■
7.	Mokytojų kvalifikacijos kėlimas					■	■				
8.	Poveikio tyrimas – tarpinė efektyvumo analizė		■	■	■	■	■	■	■	■	
9.	Patirties aprašymas.										■

Reikėtų pripažinti, kad rengdami priemonių planą nepakankamai įvertinome nuotolinio ugdymo(si) situaciją, todėl, jei reiktų projekto įgyvendinimo laikotarpį apibūdinti vienu žodžiu – tai būtų „iššūkis“, nes nuo 2020 m. lapkričio mėn. mokyklos šeštokai mokėsi nuotoliniu būdu. Taip pat labai svarbu pabrėžti, kad siekiant aukštesnių mokinių mokymosi pasiekimų labai svarbus nuolatinis, atviras ir nuoširdus bendravimas su mokiniais, o nuotolinio mokymo(si) metu ne visuomet pavyko užmegzti nuoširdų pokalbį, ypač su projekte dalyvaujančiais mokiniais.

Viena šio projekto veikla – pagalbos mokiniui „kampelis“ matematikos kabinete – kol kas yra neįgyvendinta, nes nuotolinio mokymo(si) metu tai buvo nereikšminga, tačiau numatytas veiklos įgyvendinimo terminas pratęstas iki 2021 m. spalio 1 d.

Mokinių, dalyvaujančių projekte, atranką vykdė matematikos mokytoja Sigutė Stonienė, nes 2020–2021 m. m. būtent ji buvo abiejų mokykloje besimokančių 6 klasių matematikos mokytoja. Atrinktų mokinių (6a kl. – 3 mokinių ir 6b kl. – 3 mokinių) 2020 m. lapkričio 1 d. matematikos pasiekimai.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems.

Priemonės ir rezultatai:

1. Vadovaujantis 2020–2021 m. m. mokyklos ugdymo planu šeštokams yra skiriama penkta matematikos pamoka, kurioje jie skiriami į du pogrupius pagal gebėjimus. Maksimalus konsultacijų skaičius 27, iš kurių: 6a kl. nuotolinių pamokų 25, kontaktinių – 2; 6b kl. nuotolinių pamokų 22,

kontaktinių – 5. Kiekvienai klasei pamokų skaičius skiriasi dėl COVID-19 pandemijos apribojimų ir nuotolinio mokymo(si) trukmės.

2. Visą projekto vykdymo laikotarpį šie šeši mokiniai lankė matematikos konsultacijas (bent vieną kartą per savaitę). Konsultacijos vykdavo 2 kartus per savaitę, iš viso 58 konsultacijos per visą projekto įgyvendinimo laikotarpį, tačiau projekte dalyvaujantiems šeštokams buvo privaloma bent viena konsultacija per savaitę.

3. Projekte dalyvaujantys mokiniai taip pat konsultavosi mokyklos pagalbos centre „Mokinys – mokiniui“ bent vieną kartą per savaitę. Atliktus lyginamąją analizę paaiškėjo, kad projekte dalyvavusių mokinių matematikos pasiekimai lyginant 2020 m. lapkričio 1 d. ir 2021 m. gegužės 31 d. įrodo projekto įgyvendinimo efektyvumą.

4. Šeštokų matematikos mokytoja Sigutė Stonienė labiausiai džiaugiasi:

1. *Mokinių matematikos mokymosi motyvacija*, nes mokiniai noriai kreipiasi pagalbos, diskutuoja, domisi matematikos dalyku, užsibrėžia tikslus ir išsikelia uždavinius jiems įgyvendinti dėl aukštesnių matematikos pasiekimų.
2. *Aukštesniais individualiais mokinių matematikos pasiekimais*. Tai sužadino mokinių smalsumą ir susidomėjimą matematikos dalyku.
3. *Gilesnėmis matematikos žiniomis*, nes nuolat teikiama individuali matematikos mokytojo, mokykloje veikiančio pagalbos centro „Mokinys – mokiniui“ priskirtų mokinių-konsultantų konsultacijos. Taip pat projekte dalyvaujantys mokiniai mokėsi veikti savarankiškai ir kartu ieškoti kilusių problemų sprendimo būdų.

Dalyvavimas šiame pokyčių projekte tapo dar vienu sėkmingai įgyvendintu iššūkiu siekiant aukštesnių matematikos mokymosi pasiekimų Kelmės „Aukuro“ pagrindinėje mokykloje.

Jau 1982 m. T. Peterso ir R. Watermano tyrimais nustatyta, kad aukščiausio įvertinimo sulaukė 75 JAV kompanijos po to, kai jose tapo įprasta palankiai reaguoti į pokyčius ir juos priimti, tad linkime drąsiai priimti iššūkius ir naujoves savo mokyklų bendruomenėse.

Patirtimi dalijosi Kelmės „Aukuro“ pagrindinės mokyklos bendruomenė ir matematikos mokytoja Sigutė Stonienė

Mokyklos konsultantės komentaras. Kelmės „Aukuro“ pagrindinė mokykla – didelę projektų įgyvendinimo patirtį turinti mokykla. Matematikos mokytoja Sigutė Stonienė su kolege Sigita Rukaite-Kalytiene bei direktoriaus pavaduotoja ugdymui Ieva Siliūne – tai tie projekto įgyvendintojai, minčių generatoriai, kurie net sunkiausiomis sąlygomis (nuotolinis mokymas, padidėję darbo krūviai) sugebėjo maksimaliai įgyvendinti projektą, išanalizuoti gautus duomenis ir nutiesti kelius projekto tvarumui ir tęstinumui.

Irma Stankuvienė

2.18. Gargždų „Krantų“ pagrindinė mokykla

Sisteminis bendradarbiavimas, siekiant mokymosi pažangos

Apie mokyklą. Gargždų „Krantų“ pagrindinės mokyklos kultūra, vertybės turi daug sąlyčio taškų su vykdyto projekto siekiniais. Mokykla yra vienintelė rajone UNESCO asocijuotų mokyklų tinklo narė, devintą kartą apdovanota Aplinkosauginio švietimo fondo Žalioji vėliava ir sertifikatu. Be bendrojo ugdymo veikia dvi spec. lavinamosios klasės. Aktyviai praktikuojamas pasidalytosios lyderystės modelis prisidėjo prie to, kad kelinti metai neturime antramečiančių mokinių.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Mokiniam perėjus į dalykinę sistemą blogėjantys pasiekimai vis labiau atspindi mažėjančią mokinių mokymosi motyvaciją. Praktika rodo – tėvams (globėjams, rūpintojams) aktyviai stebint mokinio pažangą, pasiekimai arba gerėja, arba išlieka nepakitę, o dėmesys ir pagalba skatina mokinius nepasiduoti ištikus nesėkmei ir pasitikėti savimi siekiant geresnių rezultatų. Dėl šios priežasties į projekto įgyvendinimo komandą įsitraukė klasių vadovai, tiesiogiai bendraujantys su tėvais, ir dalykų, kurių rezultatus mokiniai siekė pagerinti, mokytojai.

Mūsų siekiai. Sistemingai bendradarbiauti mokyklos bendruomenės nariams siekiant mokinių individualios pažangos. Rengdami veiksmų planą numatėme: periodišką refleksiją padės pagerinti pasiekimus kas du mėnesius 0,2 pažymio, t. y. iki mokslo metų pabaigos – 1 pažymiu; pasirašydami trišalius Mokinio sėkmės planus mokiniai ir tėvai (globėjai, rūpintojai) įsipareigos dėl pažangos siekio.

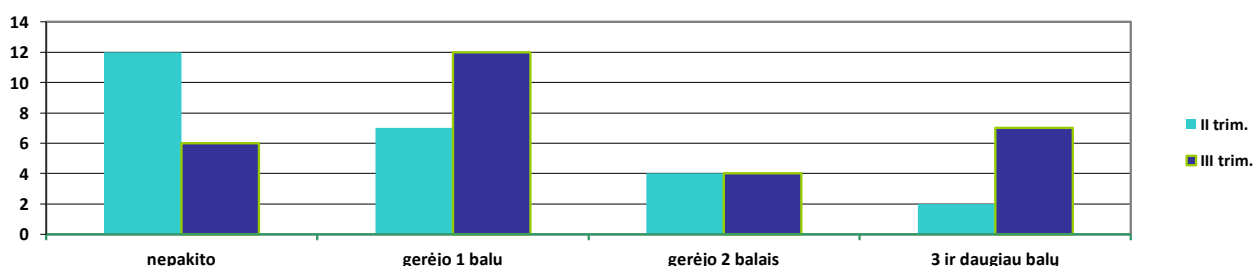
Kaip mums sekėsi. Pasirinkome šeštas klases. Susibūrė 19 mokinių savanorių grupė iš keturių klasių. Pokyčio tvarumą numatėme įsivertinti aštuntoje klasėje (Nacionalinis mokinių pasiekimų patikrinimas). Paskatinome gerai besimokančius bendraklasius tapti šių mokinių pagalbinkais – „ekspertais“, numatėme glaudų tarpusavio mokinių – jų tėvų (globėjų, rūpintojų) – mokytojų – klasių vadovų bendradarbiavimą: kas antrą savaitę vykdomus pasitarimus. Pasirinktas trišalių pokalbių modelis teikė vilties – ne tik pagerinti mokinių pasiekimus, bet ir ugdyti savivaldaus mokymosi principus (mokyklos pasirinkta tobulintina kryptis ankstesniais metais), žr. 2.4 pav.

Dėl mokinių pasirinktų mokomųjų dalykų didžiausias krūvis teko matematikos ir lietuvių kalbos mokytojams bei klasių vadovams, dviem iš jų teko būti abiejuose vaidmenyse. Su kiekvienu mokiniu vyko individualus darbas, teikiantis mokytojams įvairiausių potyrių – nuo džiugėsio ir pasitenkinimo kiekvienu mažiausiu mokinio pasiekimu iki nevilties dėl nepakankamai dedamų pastangų, tėvų (globėjų, rūpintojų) nusišalinimo.

2.4 pav. Gargždų „Kranto“ pagrindinės mokyklos žemų pasiekimų gerinimo modelis

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Matuojant pasiekimų pokytį II ir III trimestrų rezultatai buvo lyginami su I trimestro rezultatais. Išsiskyrė keturios mokinių grupės: 1) pasiekimų nepagerinę, 2) pasiekimus pagerinę iš vieno dalyko, 3) pasiekimus pagerinę iš dviejų dalykų, 4) pasiekimus pabloginę. III trimestro duomenimis, nustatyti 76 proc. sėkmės atvejai (mokiniai pavyko išlaikyti arba pasiekti geresnių rezultatų). Remdamiesi analize manome, kad 24 proc. nesėkmės atvejų įtakos turėjo tėvų (globėjų, rūpintojų) pasyvumas, mokiniai nedalyvavo papildomose konsultacijose ir pamokose. Nudžiugino pasiekimus pagerinę net dviem ar daugiau balų – tokių buvo! Pokytis įvyko (2.5. pav.). Deja, neaišku dėl jo tvarumo, nes svarbiausias pokytis privalėjo įvykti mokinio mąstysenoje, savęs vertinimo procese, susiformavusiame savivaldumo lygyje.

2.5. pav. Mokinių pasiekimų pokytis – sėkmės atvejai

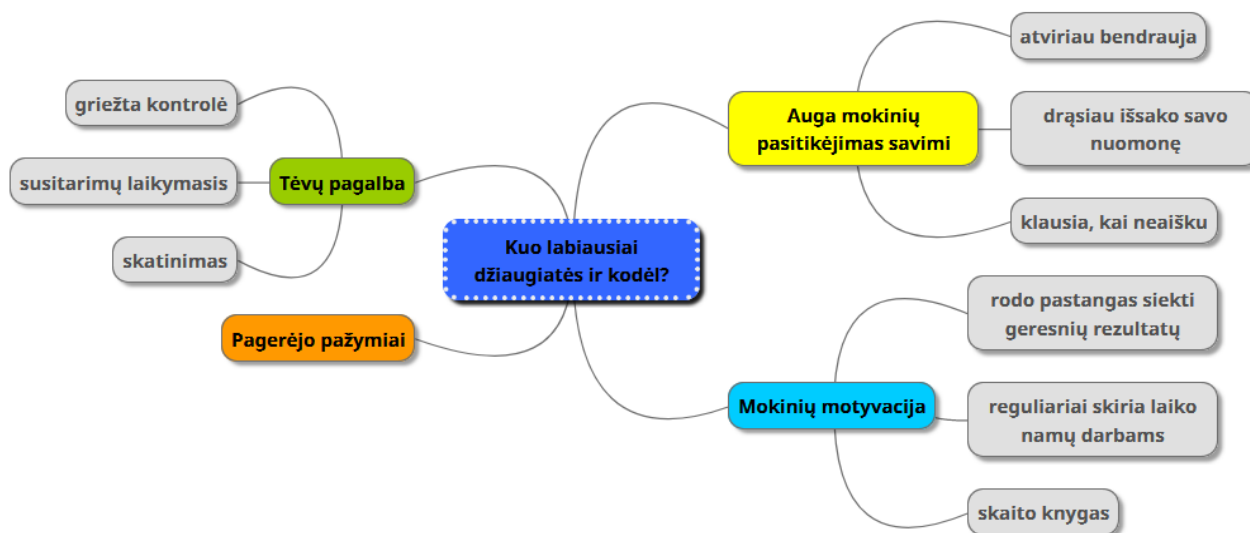
Mokinių ir tėvų (globėjų, rūpintojų) nuomone, didžiausia šio projekto nauda – tai dėmesys vaikui, auginantis mokymosi motyvaciją, drąsą klausti ir prašyti pagalbos, suteikiantis galimybę tobulėti, kai, rodos, tik geriausiems gali sektis.

Mokinių įvardinta nauda „Kas tau buvo svarbiausia dalyvaujant projekte?“

pagerėjo pažymiai
papildomos pamokos
dažnai girdavo
kai klausdavo per pamoką
dažnai tardavosi su manim
pasiekti gerų rezultatų
kaip išsikelti tikslą
konsultacijos
mokytojos pagalba
kartu su tėvais

Mokytojai pastebi, kad šis modelis veiksmingas tik tuomet, kai susitarimų laikosi ir sistemingai dirba visos įsipareigojusios pusės. Siekiant išlaikyti tėvų (globėjų, rūpintojų) aktyvų domėjimąsi vaikų pasiekimais dalykinėje sistemoje, tikslinga trišalių individualių pokalbių kultūrą diegti jau pradinėse klasėse. Mokytojų apibendrinta refleksija:

Kuo labiausiai džiaugiatės ir kodėl?

Kitoms mokykloms, ketinančioms spręsti panašią problemą, patartume leisti užsibrėžti tikslą gerinti pasiekimus ne tik blogai besimokantiems, bet ir pažangiems, norintiems pasiekti geresnių rezultatų.

Patirtimi dalijosi Gargždų „Kranto“ pagrindinės mokyklos bendruomenė

Mokyklos konsultantės komentaras. Mokyklos pasirinktas modelis buvo naudingas dviem aspektais: trišalių pokalbių *sistemingumas ir reguliarumas* padėjo mokiniams ugdyti laiko planavimo gebėjimus, atsakomybę bei savivaldaus mokymosi įgūdžius, o individuali pagalba „čia ir dabar“ – mažinti atotrūkį tarp turimų ir naujai įgyjamų žinių. Modelio veiksmingumas mokinių savivertei stiprinti per pasiekimų augimą pasitvirtino tik iš dalies: vieni mokiniai tapo drąsesni, aktyvesni pamokų metu, kiti, anaiptol, pagalbos vengė. Šiais atvejais reikalinga individuali prieiga, prižasčių ištyrimas ir suasmeninti pagalbos būdai.

Nomeda Skliudrienė

2.19. Klaipėdos r. Dovilų pagrindinė mokykla

Pagalba mokiniams reemigrantams – ugdymo personalizavimas

Apie mokyklą. Dovilų pagrindinė mokykla jau dešimtmetį taiko įtraukiojo ugdymo principus, organizuoja ugdymą atsižvelgdama į ugdytinių individualius gebėjimus ir poreikius. Nacionaliniuose lygybės ir įvairovės apdovanojimuose mokykla įvertinta „Įveiktos kliūtis“ apdovanojimu už nuolatinių iššūkių įveikimą įtraukiant vaikus su negalia į bendrąjį ugdymą, tai – devynerius metus buvusi rajono sportiškiausia, sveikatą stiprinanti, nacionalinio audito metu septyniskart pripažinta OLWEUS mokykla.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Iš emigracijos grįžę vaikai – tai dar viena tikslinė grupė, kuriai norime padėti, kad mokiniai per trumpesnę laiką sėkmingiau integruotųsi bei tarp bendraamžių tiek pasiekimų ir kompetencijų, tiek emocinės gerovės ir savirealizacijos aspektais jaustųsi „lyg žuvys vandenyje“. Didžiausias šių mokinių sunkumas – lietuvių kalbos žinios, dėl kurių nukenčia teksto suvokimas, atitinkamai ir rezultatai kitų dalykų pamokose. Kaip teigia projekte dalyvavusi mokytoja, „mokydama reemigrantus neturėjau patirties ir nesupratau, kad mokinį, atvykusį iš svetur, reikia mokyti visko: pamokose rašoma parkeriu, o ne pieštuku, laikomės sąsiuvinyje tvarkos, šiems mokiniams atskirai reikia aiškinti kiekvieną sąvoką (pvz., jie nesuprato žodžio „mįslė“), sunku su perkeltinėmis prasmėmis, nežino žodžio „diktantas“, nesupranta, kodėl kiekvieną dieną reikia daryti namų darbus ir t. t. Manychiau, reikia eiti mažais žingsniais, metodus ir būdus reikia derinti prie konkretaus mokinio, jų gebėjimai gali skirtis“.

Didėjant žmonių mobilumui, Lietuvos mokyklose auga ir mokinių, grįžusių iš emigracijos, skaičius. Skirtingos gyvenimo užsienyje socialinės ir ekonominės patirtys bei akademiniai pasiekimai skatina mokyklą ieškoti sprendimų, palengvinančių mokinių reemigrantų integraciją.

Mūsų siekiai. Siekdami padėti mokiniams reemigrantams išsikėlėme tikslą sudaryti ugdymo personalizavimo veiksmų ir priemonių planą, padėsiantį siekti mokymosi pažangos per pagalbos teikimą, bendradarbiavimą su tėvais (globėjais, rūpintojais) ir palankios mokymuisi ir integracijai aplinkos kūrimą (planas sudarytas).

Kaip mums sekėsi. Ketinimus sujaukęs karantinas didelės įtakos plano įgyvendinimui nepadarė, tačiau namie mokęsi mokiniai neturėjo galimybės spartinti savo kalbinės, socialinės ir kultūrinės integracijos per aplinką, kurią mokyklos erdvėse. Laimei, klasių vadovai galėjo supažindinti mokinius nuotoliniu būdu su lietuvių tradicijomis pasinaudodami kultūros paso edukacijų galimybėmis.

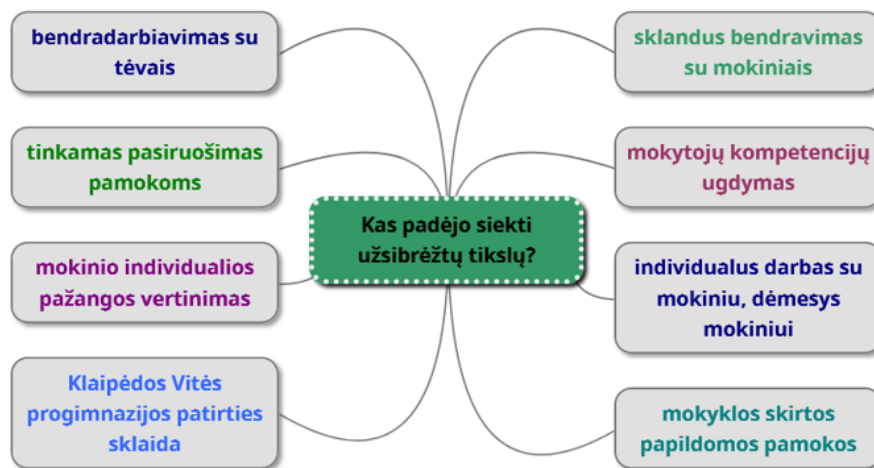
Darbo su mokiniams reemigrantais ypatumai, mokytojų refleksijos atskleidė, kad tiek visuomenės ir valstybės telkiamas dėmesys iš emigracijos grįžusiems Lietuvos piliečiams, tiek pačių

mokinių sąlyginai aukšta mokymosi motyvacija, platesnė pasaulėžiūra ir išsiskiriančios charakterio savybės kelia ir mokytojų motyvaciją ieškoti individualių priemonių šioms mokinių būdams, padedant jiems siekti individualios pažangos (mokytojų refleksijos). Šiuo atveju mokiniai – tarsi „akmenuotame krante savo prigimtine misija „augti ir žaliuoti“ įkūnijantis augalas“, o mokytojų, mokyklų, savivaldybių ir valstybės vadovų pareiga – tuos akmenis pašalinti.

Tėvų (globėjų, rūpintojų) patirtis. Mano sūnus pradėjo lankyti Dovilų pagrindinę mokyklą 2020 m. rugsėjo 1 d., po dešimties metų, praleistų Londone. Prieš prasidedant mokslo metams, visa šeima jautėme jaudulį, kaip seksis prisitaikyti prie naujos aplinkos, draugų ir įveikti lietuvių kalbos iššūkius. Tačiau visas nerimas dingo jau pirmosiomis rugsėjo dienomis. Mokytojų ir klasės draugų dėka sūnus mokykloje jautėsi puikiai. Jis greitai prisitaikė prie pasikeitusios aplinkos, susirado draugų, su jais bendrauja ir laisvalaikiu. Esame dėkingi mokytojams, kurie ne tik prieš karantiną, bet ir nuotolinio mokymosi metu dirbo su vaiku per papildomas pamokas, o „Zoom“ pamokose geranoriškai paaiškino nesuprantamus žodžius, skyrė laiko aiškinimui. Namuose taip pat vyko intensyvus darbas. Skaitėme knygas, jas aptarėme, atidžiai ruošėme namų darbus. Džiugu po metų matyti rezultatą: platesnį lietuvių kalbos žodyną, rašymo pažangą ir, svarbiausia, gerą savijautą. mokykloje.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Projekto komandos išsikeltas vienas iš uždavinių – 100 proc. mokinių metinis lietuvių kalbos ir matematikos pasiekimų lygis pagerės 10 proc. – viršijo lūkesčius. Mokinių pasiekimai išaugo 16–17 proc. (mokyklos tinklalapyje pasiekimų diagramos: prognozės, pokytis).

Linkėdami kitoms mokykloms sėkmės sprendžiant mokinių reemigrantų ugdymo personalizavimo ir integracijos problemą, rekomenduojame darbo pradžioje priimti visoms grupėms bendrus susitarimus ir jų laikytis (mokyklos tvarka, kultūra, taisyklės), su mokiniu aptarti dalyko mokymosi ir pagalbos teikimo planą bei lūkesčius, mokytojams kurti artimesnį ryšį su mokiniu ir glaudesnį bendradarbiavimą su tėvais (globėjais, rūpintojais).

Patirtimi dalijosi Dovilų pagrindinės mokyklos bendruomenė

Mokyklos konsultantės komentaras. Mokinių reemigrantų integravimo problemos sprendimas – ne vienerių metų trukmės mokyklos vadovų, mokytojų ir šeimų bendradarbiavimo ir pagalbos teikimo mokiniams kelias. Šioje mokykloje sprendžiant problemą labai padėjo vadovų lankstumas ieškant visų įmanomų pagalbos būdų skirtingų poreikių mokiniams, aukštos mokinių motyvacijos sąlygotas dalykų mokytojų pozityvumas ir noras jiems padėti, klasių vadovų glaudus ryšys su auklėtiniais, jų poreikių, individualių savybių ir šeimos gyvenimo aplinkybių pažinimas. Pažįstant mokyklos propaguojamą įtraukiojo ugdymo filosofiją, nekyla abejonė, kad pasibaigus projektui ir toliau bus atsižvelgiama į mokinių reemigrantų individualius ugdymosi poreikius.

Nomėda Skliudienė

2.20. Kretingos r. Vydmantų gimnazija

5 klasės silpnesnių gebėjimų mokinių skaitymo įgūdžių stiprinimas

Apie mokyklą. Gimnazijos filosofinė nuostata – „Ne mokyklai, o gyvenimui mes mokomės“.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Įprotis skaityti yra didžiulė kūrybos ir vaizduotės paskata. Skaitymas skatina protinę veiklą, kalbos įgūdžius, padeda ugdyti vaikų dėmesio koncentraciją. Knygos vaikų gyvenime turėtų užimti tiek pat vietos kaip ir žaidimai. Knygos praturtina, verčia pasinerti į nuotykius, teikia gausybę informacijos. Deja, mokiniai vis rečiau randa laiko knygai. Dėl to silpnėja mokinių skaitymo, teksto suvokimo, raštingumo gebėjimai, todėl Kretingos r. Vydmantų gimnazija vykdo projektą „5 klasės silpnesnių gebėjimų mokinių skaitymo įgūdžių stiprinimas“. Projektą aktyviausiai vykdė lietuvių kalbos mokytoja metodininkė Indrė Ivonciienė. Tolesniems darbams yra nusiteikusi šios klasės matematikos mokytoja metodininkė Rasa Griškevičienė. Pastebėti ryškiausi skaitymo ir teksto suvokimo, supratimo sunkumai:

1. Teksto skaitymo motyvacijos nebuvimas. Silpnesnių gebėjimų mokiniai skaito ne savo noru, o tik iš pareigos. Reikia aiškinimų, kuo tekstas gali būti naudingas, kodėl smagu skaityti. Jei mokinys skaitys nenoriai, neįstengs suprasti skaitomo teksto, neįjungs savo vaizduotės, emocijų.
2. Prasta skaitymo technika. Silpnesni (pagal akademinis pasiekimus) mokiniai daug jėgų atiduoda žodžiui perskaityti, o ne visam sakiniui, todėl nesupranta turinio, negeba atsakyti į paprastus ar bendresnius klausimus. Tokie mokiniai neretai dar skiemenuoja, netikslios pauzės. Sunkumus išduoda ir kūno kalba: lūpų krutėjimas, vedimas pirštu ir kt.
3. Skurdus vaiko žodynas bei nedidelė gyvenimiška patirtis. Skatinama nežinomų žodžių reikšmių ieškoti žodynuose, stengtis suvokti iš konteksto. Svarbus žodžio supratimas skaitant grožinį tekstą, nes reikia suvokti ne tik tiesioginę, bet ir perkeltinę reikšmę.
4. Kalbos spragos. Skaitymo įgūdžiams, teksto suvokimui trukdo ir netaisyklingas garsų tarimas, sakinių konstrukcijos, intonavimo trūkumai.
5. Nerišli mokinio kalba. Negeba pajauti grožiniame kūrinyje vaizduojamų jausmų, patirti įspūdžių, negeba to perteikti žodžiais.

Mūsų siekiai: 5 klasės silpnesnių gebėjimų mokinių skaitymo įgūdžių stiprinimas.

Kaip mums sekėsi. Siekiant gerinti mokinių skaitymo gebėjimus, veikla buvo organizuojama 3 etapais: veikla prieš skaitymą, skaitymo metu ir po skaitymo. Prieš pradėdant skaityti – išsiaiškinama pavadinimo reikšmė, keliami probleminiai klausimai, kokios iliustracijos ir pan. Skaitymo metu – detalai skaitomas tekstas, pasitikrinama perpasakojant savais žodžiais, aptariamos neaiškios vietos. Po skaitymo – temos, pagrindinės minties atskleidimas, probleminių klausimų

iškėlimas. Stiprinant mokinių skaitymo gebėjimo įgūdžius neužmiršamas ir raštingumas, iš perskaityto, aptarto teksto atliekamos užduotys: teksto suvokimo (ištraukos), rašybos ir skyrybos. Taip pat mokinių skaitymo gebėjimams gerinti padeda šiuolaikinės IT priemonės, įvairios programėlės. Vaikams labai patinka užduotys, parengtos platformose: <https://wordwall.net/>, <https://learningapps.org/>. Jos yra nedidelės apimties, vaizdžios, konkrečios, žaismingos ir, svarbiausia, leidžia pajusti sėkmę.

Norėdami paskatinti mokinius daugiau skaityti, prisiminėme 2013 m. leidyklos „Alma littera“ inicijuotą projektą „Augu skaitydamas“, kurio tikslas – padėti formuoti vaikų skaitymo įpročius, ugdyti skaitymo įgūdžius bei paversti skaitymą mėgstamu užsiėmimu ir tokiu būdu užtikrinti geresnę jų ateitį.

Penktokai buvo kviečiami ant simbolinių medžių klijuoti lapelius su perskaitytų knygų pavadinimais ir taip juos „auginti“.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Įgyvendinti projekto 100 proc. nepavyko dėl pandemijos. Nuotolinis mokymas išvargino tiek mokytojus, tiek mokinius, trūko gyvo, kontaktinio bendravimo. Neįgyvendintos liko patrauklios, motyvuojančios skaitymo erdvės idėja. Mokiniais sunkiai sekėsi šiuos gebėjimus lavinti nuotoliu, nes neliko socialinio proceso – aktyvaus bendravimo, diskusijos su kitais mokiniais. Ne visada pavykdavo susieti naują patyrimą su jau turimu.

Patirtimi dalijosi gimnazijos bendruomenė

Gimnazijos konsultantės komentaras. Vydmantų gimnazijos bendruomenė supranta nuolatinės ugdymo proceso kaitos poreikį ir siekia, kad kiekvienas gimnazijos mokinys ugdymosi procese panaudotų savo gebėjimų potencialą ir pasiektų tokių ugdymosi rezultatų, kokie yra užprogramuoti kiekvieno mokinio prigimtyje. Gimnazijos mokytojai nuolat analizuoja mokinių rezultatus, įvardija sėkmių ir nesėkmių priežastis.

Projekto vykdymo pradžioje gimnazijos mokytojai išsikėlė hipotezę, kad ne itin aukšti mokinių matematikos pasiekimai, galimai, yra susiję su tuo, kad mokiniai blogiau geba suvokti tekstą, todėl dažnai nesupranta uždavinių sąlygų.

Tam, kad būtų galima pamatuoti, ar išsikelta hipotezė teisinga ir kokios priemonės padeda mokiniams geriau suprasti tekstą, gimnazijos mokytojai atliko pradinį tyrimą, kuris būtų pamatuotos mokinių pažangos atskaitos taškas.

Buvo nuspręsta, kad projekto veiklos taps gimnazijos metų veiklos ir ugdymo planų dalimi.

Force majeure privertė gimnazijos bendruomenę prisitaikyti prie aplinkybių ir keisti veiksmų planą. Veiklos buvo siaurinamos, atsisakyta mokinių pažangos pamatavimo, nes pasikeitė pirminio

matavimo aplinkybės ir sąlygos. Projektą planavo visa bendruomenė, todėl apie plano kaitą bendruomenė buvo nuolat informuojama.

Dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo gimnazijos bendruomenės valios, nepavyko įgyvendinti visų projekto plano priemonių. Situacija suteikė neįkainojamą patirtį bendruomenei, suformavo nuostatą, kad mokytojai turi būti pasiruošę nuolatinei kaitai, pasiruošę stebėti, analizuoti, prisitaikyti, planuoti savo veiklą taip, kad galėtų mokiniams suteikti maksimaliai kokybišką ugdymą.

Vydmantų gimnazija išbandė, o kitais mokslo metais sieks toliau gerinti mokinių skaitymo gebėjimus pagal projekto metu sukurtą metodiką. Nuotolinis ugdymas suteikė kitą atspalvį pirminei skaitymo gebėjimo tobulinimo metodikai – skaitymo gebėjimus mokiniai gali tobulinti internete.

Aušra Zebitiene

2.21. Kretingos r. Jokūbavo Aleksandro Stulginskio mokykla-daugiafunkcis centras

Vizualiojo teksto suvokimo mokymo praktikų taikymas, siekiant gerinti mokinių gamtamokslinio ir matematinio ugdymo(si) pasiekimus

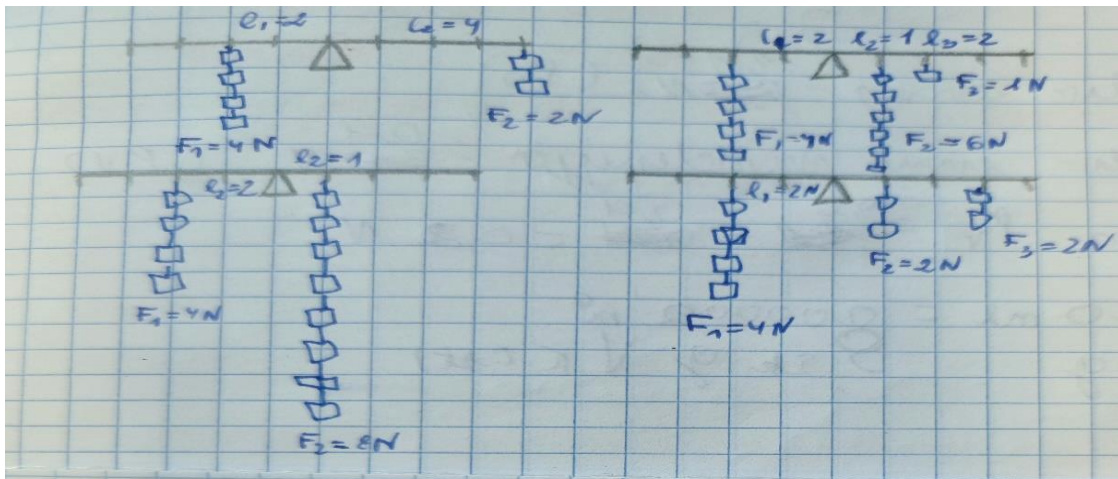
Apie mokyklą. Mokykla Jokūbavo kaime jau veikė 1919 m., tačiau nuolatinių patalpų neturėjo. 1935 m. Suktinių kaime pastatyta dviaukštė pradinė mokykla. Šios mokyklos statyba rūpinosi mokyklos vedėjas P. Bortkevičius, kuris iki 1941 m. vadovavo mokyklai. 1944 m. mokykla sudegė. Iki 1964 m. mokykla vėl glaudėsi privačiose patalpose. Vykdamt švietimo reformą, mokykla tapo devynmetė. 1991 m. mokyklai suteiktas prezidento Aleksandro Stulginskio vardas. Nuo 1999 m. mokykla dešimtmetė. Nuo 2016 m. mokykla-daugiafunkcis centras. Šiuo metu mokyklai vadovauja direktorė Lidija Šiškienė. Mokykla po nepriklausomybės atgavimo palaiko ryšius su prezidento Aleksandro Stulginskio dukra ir anūku. Anūkas kasmet aplanko mūsų mokyklą.

Mokykloje įsteigtas prezidento Aleksandro Stulginskio muziejus. Čia eksponuojami to laikotarpio eksponatai, prezidentui A. Stulginskiui priklausę daiktai, baldai. Kaupiami duomenys apie A. Stulginskį. Mokykloje susiformavusi labai stipri bendruomenė, puoselėjanti tradicinius renginius, dalyvaujama rajono ir šalies projektuose bei veiklose.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas Prie projekto prisijungėme siekdami pagerinti mokinių gebėjimus suvokti skaitomą tekstą ir užduotis, gerinti mokinių mokėjimo mokytis kompetenciją. Mokiniai mokėsi suvokti tekstą jį vizualizuojant grafiškai, piešiniais, simboliais, sudarant schemas, diagramas, lenteles ir pan.

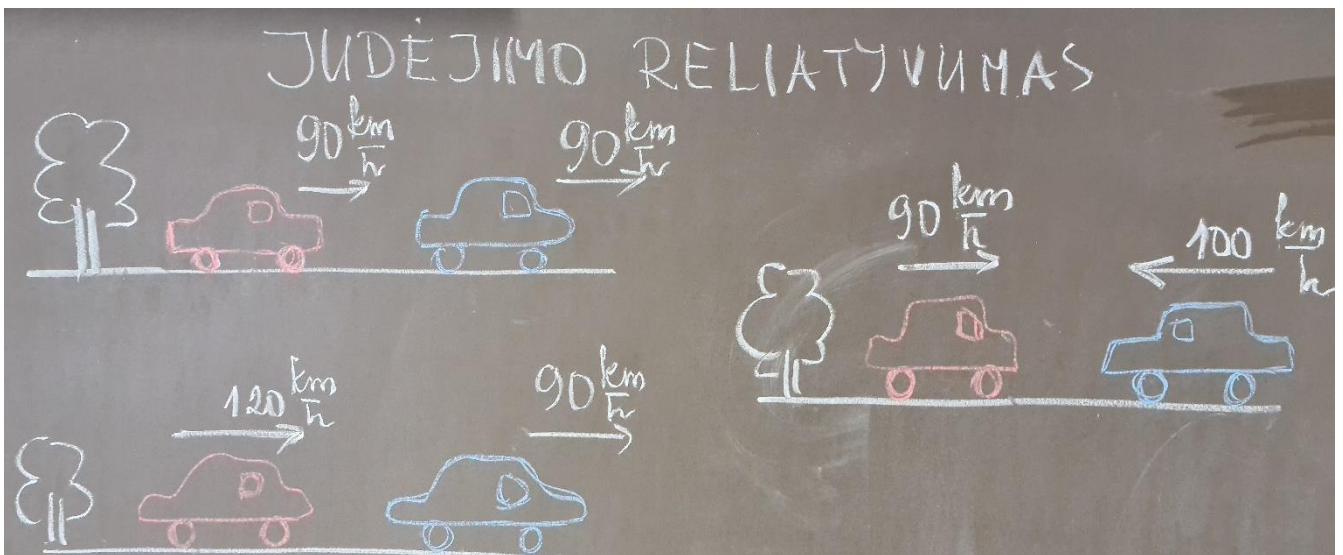
Kaip mums sekėsi. Projekte dalyvavo ū klasės mokiniai, kurie gamtamokslinių ir tikslųjų dalykų tekstą mokėsi analizuoti naudodami vizualizaciją. Mokiniai patyrė džiaugsmą taikydami šį metodą.

Projekto pradžioje informavome mokyklos bendruomenę apie dalyvavimą veikloje. Įsivertinome klasės gebėjimą suvokti užduotis, nenaudojant vizualizacijos. Mokytojai savarankiškai ieškojo informacijos, dalinosi patirtimi, taikė įgytas žinias pamokose. Gegužės–birželio mėn. patikrintas mokinių teksto suvokimas atliekant užduotis, pastebėta, kad mokiniai atlikdami užduotis taikė vizualizacijos metodą ir 30–40 proc. mokinių rezultatas pagerėjo. Sunku buvo stebėti ir fiksuoti mokinių daromą pažangą, nes mokiniai mokėsi nuotoliniu būdu. Duomenų analizė atskleidžia kolegialaus grįžtamojo ryšio ir vizualiojo teksto suvokimo mokymo būdo taikymo veiksmingumą. Jei būtume nueito kelio pradžioje ir projekte dalyvautume iš naujo, įtrauktume ir kalbų, ir socialinių mokslų dalykus, kad pagerėtų mokinių teksto suvokimo įgūdžiai įvairių dalykų pamokose.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Projekto metu mokytojai mokydami ir mokydami patobulino savo kompetencijas. Mokiniai ir mokytojai patyrė džiaugsmą, dalinosi patirtimi mokydami teksto suvokimo vizualizuojant. Ši veikla padėjo ugdytis intelektualaus skaitytojo, gebančio analizuoti ir vertinti įvairius tekstus, kompetenciją.

Džiugino mokytojų bendradarbiavimas, dalijimasis patirtimi, veikimas kartu įveikiant iššūkius. Bendradarbiaujantys mokytojai gali veiksmingiau skatinti individualią mokinio pažangą ir padėti jam pasiekti aukštesnį ugdymosi lygį.

Patirtimi dalijosi Kretingos r. Jokūbavo Aleksandro Stulginskio mokyklos-daugiafunkcinio centro bendruomenė

Gimnazijos konsultantės komentaras. Mokyklos-daugiafunkcinio centro mokiniai yra iš labai įvairios sociokultūrinės aplinkos. Mokykloje mokosi mokiniai, atvykę gyventi ir mokytis iš Klaipėdos miesto ir iš aplinkinių kaimų.

Projekto veiklų planavimo pradžioje mokyklos-daugiafunkcio centro pedagoginė bendruomenė į projekto veiklas įsitraukė, remdamasi kolegės taikoma pedagogine praktine patirtimi. Buvo nuspręsta turimą patirtį praplėsti ir išbandyti didesnei mokinių grupei.

Pedagogės taikoma metodika padėjo kai kuriems mokiniams pasiekti gerą ugdymosi pažangą, nes jiems buvo taikoma skaitymo strategija – vizualizacija.

Pasitarimų dėl projekto vykdymo metu mokytojai ir administracija nusprendė šią skaitymo strategiją taikyti 5–8 klasių visiems mokiniams per tikslųjų mokslų pamokas.

Pandemija pakeitė mokyklos projekto vykdymo planą, bet nebuvo atsisakyta pagrindinės temos – vizualizacijos strategija buvo taikoma per visų dalykų pamokas.

Projekto vykdymo metu išryškėjo Jokūbavo Aleksandro Stulginskio mokyklos-daugiafunkcio centro stiprybė – vieningumas ir kolegialumas. Ši savybė sustiprino bendruomenę išbandyti kitas, mokinių pasiekimus gerinančias strategijas – mokytojai vieningai veikė dėl bendro tikslo, noriai diskutavo, dalijosi patirtimi, neatsisakė idėjos, tik keitė jos įgyvendinimo planą.

Išbandyta skaitymo strategija bus taikoma ateinančių mokslo metų mokyklos-daugiafunkcio centro ugdymo procese.

Aušra Zebitiene

2.22. Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazija

Kolegialus matematikos mokymas(is) 7 klasėje

Apie gimnaziją. Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazija 2021 m. pavasarį skaičiavo per 100 savo veiklos metų, čia mokėsi 815 mokinių. Tai didžiausia pagal mokinių skaičių švietimo įstaiga rajone. Projekte dalyvavo 54 septintokai, veiklas įgyvendino 5 mokytojai, psichologas, direktorius ir jo pavaduotojai ugdymui.

(Nuotraukoje – projekto darbo grupė ir projekto konsultantė).

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Šiuo metu gimnazijai labiausiai aktualus

mokinių matematinių kompetencijų ugdymas, kadangi pastaraisiais metais mokinių pasiekimų patikrinimų rezultatai mūsų netenkina. Atsiranda būtinybė mokiniams teikti matematinę pagalbą, inicijuoti pokyčius. 7 klasės mokiniai pasirinkti neatsitiktinai – pastebėta, kad akademiniai pasiekimai ir motyvacija mokytis matematikos pradeda žemėti būtent šiuo laikotarpiu. Ugdymo turinyje atsiranda naujų dalykų, išryškėja paauglystės ypatumai, gilėja ugdymosi spragos. Didesnėse ar probleminėse klasėse pamokų metu mokytojui sunku atsižvelgti į skirtingus visų mokinių ugdymo(si) poreikius. Papildomi dalyko moduliai ar tradicinės konsultacijų valandos po pamokų žemų pasiekimų mokiniams nepasiteisina, nes ne visiems mokiniams užtenka motyvacijos juos rinktis, atvykti ir pasirūpinti savimi. Todėl svarbiausia mūsų taikomo metodo ypatybė – pagalba mokiniui čia ir dabar, būtent pamokoje.

Mūsų siekiai. Esminiai projekto komandos tikslai buvo išbandyti kolegialaus mokymo(si) metodą, siekti pagerinti gimnazijos 7 klasių mokinių matematikos akademinius pasiekimus ir emocinę būseną.

Kaip mums sekėsi. Pasidalinsime metodo įgyvendinimo žingsniais.

Pasirengimo etapas. Susitariama, kas turi gauti pagalbą, kokių pokyčių siekiama, kas dirbs, pasiskirstoma veiklomis, funkcijomis, atsakomybėmis, numatomas darbo apmokėjimas. Mokinių pažinimo tikslais parengiamos pasirinktų klasių charakteristikos (2.5 priedas), kuriose išanalizuoti mokinių dalyko mokymosi pasiekimai, pažanga, dalykinės kompetencijos, poreikiai, lūkesčiai, su klasių kontekstu susipažįsta pagalbą teiksiantys mokytojai. Sinchronizuojami pamokų tvarkaraščiai, kad mokytojai galėtų dirbti kolegialiu būdu.

Taikymo etapas. Metodas taikomas vienai klasei ne mažiau kaip 30 pamokų tradiciniu kontaktiniu, hibridiniu ar nuotoliniu būdu. Pamokose dirba du dalyko specialistai: pagrindinis ir pagalbininkas. Pirmasis – pamokos vadovas ir organizatorius. Būtent jis nurodo, kam pagalbininkas turi skirti

savo dėmesį, rekomenduoja, kaip ir su kuo dirbti. Pagalbininko darbo intensyvumui įtakos turi pamokos tipas, pamokos temos sudėtingumas. Dažniausiai per pamoką pagalba teikiama 3–6 mokiniams, bet dirbant kontaktiniu būdu buvo fiksuota ir 13 pagalbos atvejų. Kolegialaus mokymo(si) esmė – nuolatinis mokytojų bendradarbiavimas: pamokos eigos, uždavinių, metodų, priemonių, rezultatų, sėkmių ir nesėkmių aptarimai. Vienas pagrindinių mokytojo padėjėjo veiklų pamokoje – mokinių darbų tikrinimas, pakartotinai paaiškinant tai, kas buvo neaišku, talkinant atlikti užduotis, padėsinant, paskatinant geru žodžiu. Visas darbas mokant tradiciniu ar hibridiniu būdu vyksta klasėje, o nuotoliniu būdu – kompiuterinės programos „kambariuose“. Pagalbininko veikla fiksuojama dienoraštyje. Metodo taikymo laikotarpiu stebimos pamokos tiek pedagoginiu, tiek psichologiniu aspektais, bandant įvertinti metodo įtaką jo dalyviams (2.6. priedas).

Pamataavimo etapas. Pasibaigus vertinimo laikotarpiui, dalyko mokytojas atlieka lyginamąją akademinį pasiekimų analizę. Mūsų 7 klasėse savo matematinės kompetencijas pagerino 11 proc. 7a ir 4 proc. 7b žemų pasiekimų mokinių. Pamokų stebėjimo metu išvelgta, kad patobulėjo pamokos organizavimas, nes kolegos dalyvavimas pamokoje kartais verčia pasitempti. Gimnazijos psichologas pastebėjo teigiamą poveikį mokinių mokymosi aktyvumui, darbo tempui, įsitraukimui į mokymąsi, darbingumui, savikontrolei, savarankiškumui, paskatinimo poreikiui, dėmesio sukaupimui.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. 7 klasės matematikos mokytoja savo refleksijoje nurodė: „*Mokiniai labai džiaugėsi projektu. Jie greičiau ir dažniau sulaukė asmeninio dėmesio, turėjo galimybę aktyviai dalyvauti pamokoje: dažniau spręsti užduotis lentoje, atsakyti į klausimus, dažniau būti pagirti, pastebėti ir paskatinti.*“

Temos realizavimas dirbant nuotoliniu būdu mums buvo iššūkis, nes reikėjo surasti anksčiau netaikytų techninių-metodinių sprendimų. Džiaugiamės, kad kolegialaus mokymo metodas pasiteisino, jį taikysime ir ateityje, tačiau visgi mokytojai įsitikinę, kad geresnių rezultatų galima pasiekti dirbant tradiciniu kontaktiniu būdu. Taip pat tikimės, kad mūsų sukurta klasės charakteristikos forma naudosis ne tik gimnazijos matematikai, bet ir kitų dalykų mokytojai ir tai keis, tobulins gimnazijos planavimo kultūrą.

Patirtimi dalijosi Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijos projekto koordinatorius direktoriaus pavaduotojas ugdymui Dainius Kalesnikas

Gimnazijos konsultantės komentaras. Kolegialaus mokymo(si) pagalbos modelio taikymas pamokoje: 1) mokytojui sudaro daugiau galimybių matyti kiekvieną mokinį atskirai – mokymosi sunkumų turintį ir itin gabų, taikyti tinkamesnes mokymo strategijas; 2) kiekvienam mokiniui sudaro daugiau galimybių patirti sėkmę, ją išgyventi, pozityviau žvelgti į mokymąsi, būti labiau motyvuotam.

Jūratė Jasiulevičienė

2.23. Lazdijų r. Šeštokų mokykla

6–7 klasėse mokinių erdvinio suvokimo ugdymas matematikos pamokose

Apie mokyklą. Lazdijų r. Šeštokų mokyklos projekto komandoje dalyvavo 34 mokiniai iš 6–7 klasių, veiklas įgyvendino 2 matematikos mokytojai, veiklų įgyvendinimą koordinavo direktoriaus pavaduotoja ugdymui.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Tema buvo pasirinkta neatsitiktinai: remiantis mokyklai kasmet pateikiamomis NMPP testavimo analizėmis, viena iš mokyklos ugdymo problemų – žemi mokinių matematiniai gebėjimai, o ypač sudėtingai sekėsi geometrija, matai ir matavimai. Mokiniai sunkiai suvokia erdves, erdvinius kūnus, jų matmenis, kyla problemų apskaičiuojant geometrinių figūrų plotus, tūrius. Sunkiausiai sekasi mokiniams šią matematikos ugdymo sritį pritaikyti praktikoje. Ši tendencija buvo ilgalaikė ir turėjo būti koreguojama.

Mūsų siekiai. Tikslas buvo ugdyti mokinių erdvinio suvokimo kompetenciją, tobulinant matematikos mokytojų erdvinio suvokimo ugdymo metodikos kompetenciją, mokant mokinius pažinti, analizuoti ir kurti erdvines figūras, atlikti jų parametrų matematinis skaičiavimus, stiprinant matematikos ir kitų mokomųjų dalykų integracinius ryšius erdvinio suvokimo ugdymo kontekste. Kokybiiniu rodikliu planavome laikyti mokinių ugdymo rezultatų pagerėjimą 10 proc. geometrijos, matų ir matavimų veiklos srityje lyginant su pradiniais vertinimo rezultatais.

Kaip mums sekėsi. Įgyvendinimo etapai:

1. *Paruošiamieji darbai:* klasių dalyvių atranka, tikslų ir uždavinių išgryninimas, mokytojų projekto veiklų įgyvendintojų atranka, susitarimai dėl darbo formų, metodikos, užsiėmimų dažnio, lūkesčių iš projekto rezultatų. Buvo pertvarkytas 6–7 klasių ir matematikos mokytojų pamokų tvarkaraštis. Išdiskutuota, kaip modeliuoti mokinių erdvinio suvokimo ugdymą matematikos pamokose.

2. *Veiklų įgyvendinimas:* kiekvienas matematikos mokytojas savo klasėse šioms veikloms įgyvendinti skyrė po 1 valandą per savaitę. Užsiėmimų metu mokiniai pakartodavo matematikos pamokų metu įgytas žinias, tada mokėsi natūralioje aplinkoje atpažinti plokštumos ir erdvines figūras, įvardinti jų savybes ir elementus, įvaldyti braižymo ir matavimo įrankius, pritaikyti gebėjimus kurti geometrinių figūrų modelius ir matuoti jų parametrus bei apskaičiuoti. Susiformavus pagrindinėms žinioms ir įgūdžiams, buvo vykdomas praktinis žinių ir įgūdžių panaudojimas. Šios veiklos buvo vykdomos integruojant į kitus mokomuosius dalykus, gyvenimiškas situacijas, mokinių buitį, karjeros galimybių paiešką erdvių, konstrukcijų, įrenginių projektavimo, kūrimo ir konstravimo srityse.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. *Projekto veiklų rezultatai:* palyginus su pradiniais mokinių vertinimo rezultatais geometrijos, matų ir matavimų veiklos srityje mokinių pasiekimai pagerėjo 16 proc. Mokiniai suprato teorinių žinių reikalingumą ir svarbą gyvenimiškose situacijose bei profesinėje veikloje, tapo atsakingesni, smalsesni, išmoko labiau

džiaugtis savo sėkmėmis, bendradarbiauti su klasės draugais atliekant užduotis, nuotolinio ugdymo metu į veiklas įtraukti ir šeimos narius. Projekte dalyvaujantys matematikos mokytojai bendravo ir bendradarbiavo tarpusavyje, analizavo mokinių ugdymo(si) rezultatų pokyčius, sukūrė užduočių banką, susistemino mokinių darbus, nuotolinio ugdymo metu atrado ir išmoko naudoti naujus interaktyvius mokymo įrankius. Dalį savo darbų mokiniai naudodamiesi „Padlet.com“ programa sukėlė į dvi interaktyvias pamokas, kurias bus galima naudoti ir kitais mokslo metais, jas papildant naujomis formulėmis, naujais pavyzdžiais. (Vaizdinė medžiaga pateikta nuorodose: plokštumos figūros <https://padlet.com/akanceviciene/c9kakvfaem37pany> ir erdvinės figūros <https://padlet.com/akanceviciene/k6p4tq1b4lib5cgr>; kviečiame būtinai atsidaryti šias nuorodas).

Suorganizuotos trys netradicinio ugdymo dienos, matematikos dalyko erdvinio suvokimo ugdymo turinį integruojant į menų ir technologijų, gamtos ir tikslųjų mokslų bei informacinių technologijų dalykus, karjeros planavimą.

Refleksija: veiklų įgyvendinimo metu komandos nariai – mokiniai, mokytojai, projekto koordinatorius mokykloje ir mokyklos direktorius – nuolatos reflektuodavo, atsižvelgdami į iššūkius, poreikius ir galimybes, koreguodavo ugdymo procesą.

Projekto įgyvendinimo iššūkiai: nuotolinis mokymas apunkino visų mokinių įsitraukimą į veiklas, trūko gyvo bendravimo ir tikrų emocijų. Tačiau mokytojai ir mokiniai turėjo progą atrasti naujas ugdymosi aplinkas, panaudoti netradicines medžiagas, atrasti naujus techninius sprendimus, kad veiklos būtų įgyvendintos sėkmingai.

Projekto įgyvendinimo sėkmės formulė: teorinių žinių pritaikymas praktikoje, siejant jas su mokinių aplinka, ateities karjeros galimybėmis.

Patirtimi dalijosi Lazdijų r. Šeštokų mokyklos projekto komandos nariai: direktoriaus pavaduotoja ugdymui Jurgita Vaičekienė ir matematikos mokytojos Alina Kancevičienė ir Ona Žėkienė.

Mokyklos konsultantės komentaras. Projekto įgyvendinimo laikotarpiu mokyklos komanda dirbo nuosekliai ir kūrybiškai, kurdama mokymo modelį, kurio paskirtis padėti mokiniams veiksmingiau mokytis, suteikiant konkrečių žinių iš konkrečios srities, ieškoti paveikesnių mokymo(si) būdų, taikyti mokymo medžiagą, skiriant laiko veiklai, kuri praturtina mokymo(si) turinį ir daro jį aiškesnį.

Jūratė Jasiulevičienė

2.24. Lazdijų r. Veisiejų Sigito Gedos gimnazija

Šeštos klasės mokinių mokymosi motyvacijos gerinimas matematikos pamokose

Apie gimnaziją. Lazdijų r. Veisiejų Sigito Gedos gimnazijoje mokosi 417 mokinių. Tai antroji pagal mokinių skaičių gimnazija rajone.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Mūsų netenkina mokinių matematikos pasiekimai gimnazijoje. 6 klasė buvo viena iš dviejų pasiekusi žemiausius pažangumo rodiklius gimnazijoje 2019–2020 m. m. Klasėje mokosi 26 mokiniai, iš jų 19 proc. yra specialiųjų ugdymo(si) poreikių. Mokinių, pasižyminčių silpna motyvacija, – 35 proc., o 42 proc. klasės mokiniams būtina tobulinti socialinio-emocinio ugdymo kompetencijas. Stiprioji klasės pusė – labai geras pamokų lankomumas.

Mūsų siekiai. Mūsų siekiamas tikslas – pagerinti dalies 6 klasės mokinių (20 proc.) mokymosi motyvaciją matematikos pamokose. Norėjome šią klasę „paauginti bent laipteliu aukščiau“ visomis prasmėmis: mokymosi motyvacijos, pažangos, atsakingumo, santykių kūrimo, savimonės.

Kaip mums sekėsi. Mokiniai mokėsi įsivertinti savo gebėjimus, išsiskirti pamatuotus asmeninius tikslus, jų siekti per numatytą laikotarpį. Kad tą padarytų, turėjo daug bendrauti ir bendradarbiauti tarpusavyje, konsultuotis su klasės vadove, matematikos mokytoja, specialiąja pedagoge, tartis su tėvais (globėjais, rūpintojais). Sumodeliuotos veiklos pristatytos bendrame šio projekto vykdytojų ir 6 klasės tėvų susirinkime. Norėdami įvertinti save ir išsakyti lūkesčius, siekdami nustatyti startinę poziciją ir įvertinti galutinį rezultatą mokiniai rašė „Laišką sau, matematikai ir matematikos mokytojui“. Aptarus signalinius pirmojo pusmečio matematikos pasiekimų rezultatus, sudarytos trišalės sutartys „Mokinys-mokytojas-tėvai“, kurios sutartais laikotarpiais buvo peržiūrimos, aptariamoms ir, jeigu reikia, koreguojamos.

Šioje klasėje buvo svarbu įsivardinti ne tik asmenines stipriąsias ir tobulintinas puses, bet ir atrasti bei pripažinti klasės stiprybes ir silpnąsias puses. Mokydamiesi pozityvaus dialogo, mokiniai patys susikūrė penkias motyvacinės taisyklės ir stengėsi jų laikytis ne vien tik matematikos pamokų ar klasės valandėlių metu, bet visų dalykų pamokose.

Stiprindama ugdymo kokybę ir veiksmingumą matematikos pamokose, mokytoja taikė individualizavimo ir diferencijavimo įrankius: mokiniai buvo suskirstyti pagal gebėjimų grupes, atsižvelgiant į tai buvo diferencijuojamos užduotys pamokose bei namų darbai, teikiamos papildomos konsultacijos. Taip pat mokiniai mokėsi teikti pagalbą vieni kitiems. Gabesnieji mokiniai aiškino silpniau besimokantiesiems, dovanodami savo žinias ir patirtį. Šis metodas turėjo teigiamos įtakos ne tik gilinant matematinės žinias, bet ir gludinant tarpusavio santykius.

Taigi ugdymo modelio, skirto 6 klasės mokinių mokymosi motyvacijai gerinti matematikos pamokose, pagrindiniai aspektai yra šie: mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokytojų siekiamo

pokyčio prasmės suvokimas; mokinių motyvuojančių metodinių priemonių pasiruošimas; mokinių mokymas(is) išsikelti asmeninius ugdymo(si) tikslus, juos įsivertinti, reflektuoti; mokinių motyvacijai svarbūs dalykai ir jų laikymasis kiekvienoje pamokoje; efektyvus grįžtamasis ryšys; mokinių, mokytojų, tėvų bendradarbiavimas, mokinių pagalba vienas kitam; didesnis dėmesys diferencijuotam ir individualizuotam ugdymui.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Didelį pasitenkinimą tiek mokiniams, tiek komandos nariams teikė praktinių projekto užduočių vykdymas. Įgyvendinti du integruoti trumpalaikiai matematiniai projektai, pravestos penkios integruotos matematikos pamokos, organizuota Matematikos diena (www.veisiejai.lm.lt).

Džiaugiamės projekto dalyvių: komandos, 6 klasės mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų), klasės vadovo, o kartu ir administracijos bei kolegų bendruomeniškumu. Susitelkimas padėjo įgyvendinti beveik visas numatytas veiklas, rasti sprendimus, šias veiklas „apvelkant nuotoliniu rūbu“. Džiaugiamės platėjančiu mokinių akiračiu, stiprėjančia šeštokų mokymosi motyvacija matematikos pamokose. Tikslas pasiektas. Stebint šios klasės pažangumo pokyčius bei lyginant pirmojo pusmečio signalinių matematikos įvertinimų rezultatus su pirmojo pusmečio pažymiais, pažangą padarė 42 proc. mokinių. O lyginant startinę poziciją su antrojo pusmečio signaliniais rezultatais, sėkmę patyrė 61 proc. klasės mokinių.

Mokytojai teigia, kad pagerėjo 6 klasės tarpusavio santykiai, mokiniai tapo draugiškesni, atviresni, sumažėjo netinkamo elgesio atvejų, nes geriau valdo savo emocijas, stengiasi būti atsakingi. Tam įtakos turėjo ir kas savaitiniai socialinių-emocinių kompetencijų ugdymo užsiėmimai. Vaikai tapo laisvesni, drąsesni, išaugo jų kūrybiškumas, džiaugiasi tiek asmenine pažanga, tiek ir bendrais klasės rezultatais.

Atkaklumas, kūrybiškumas, sprendimų ieškojimas, susitarimai ir jų laikymasis veda pažangos link. Projektas – tai mažas modelis, kuris tinkamas taikyti visame gimnazijos kontekste, siekiant pažangos ir auginant mokinių motyvaciją. Einame teisinga kryptimi. Priemonės ir susitarimai, kurie naudojami pažangai matuoti, yra paveikūs ne tik vienos klasės kontekste.

Klasėse, turinčiose žemesnę mokymosi motyvaciją ir nepasižyminčiose itin aukštais akademiniais pasiekimais, svarbu laiku ir tinkamai pabrėžti mokinio sėkmes, kad ir nelabai dideles, tačiau konkrečiam mokiniui tai gali būti svarbus laimėjimas. Netgi gebėjimas laikytis taisyklių ir to įvardijimas garsiai mokinių motyvuoja. Viena iš projekto sėkmių yra glaudus tėvų (globėjų, rūpintojų) įsitraukimas. Tam įtakos turėjo ir nuotolinis mokymasis, tačiau tėvų dėmesys ir pagalba savo vaikui išaugo.

Projekto veiklos sklandžiai įsiliejo į bendrą gimnazijos gyvenimą, o keliami tikslai ir uždaviniai glaudžiai siejasi su gimnazijos strateginiais siekiais ir veiklos planais. Projekto vykdymas tik dar la-

biau sustiprino mintis, kad skirtingų gebėjimų mokiniai aktyviai įsitraukia į mokytojų siūlomas veiklas ir veikia kartu siekdami bendro tikslo – motyvacijos mokantis, jei tos veiklos patrauklios, jei sudaromos sąlygos bandyti, nebijant suklysti, jei yra skatinami imtis aktyvaus vaidmens savo pačių mokymosi procese. Veiklų organizavimas ir vedimas įtvirtino gebėjimą „apeiti“ mokymosi sunkumus, atliepti mokinio ugdymo(si) poreikius ir suteikti mokiniui galimybę pajusti sėkmę.

Susipažinęs su matematinės Pi konstantos atsiradimo istorija,
6 klasės mokinys Rokas V. nupiešė ją sniege.

Patirtimi dalijosi Lazdijų r. Veisiejų Sigito Gedos gimnazijos bendruomenė

Gimnazijos konsultantės komentaras. Dalyvavimas projekte gimnazijos projekto komandai sudarė daugiau galimybių per 6 klasės mokinių matematikos mokymosi situacijas labiau gilintis į žemų matematikos pasiekimų priežastis, ieškoti būdų ir kelių, kaip auginti mokinių mokymosi motyvaciją, pažangą, atsakingumą, savimone, kaip kuriant sėkmingesnius bendravimo santykius eiti link aukštesnių mokymosi pasiekimų.

Jūratė Jasiulevičienė

2.25. Molėtų progimnazija

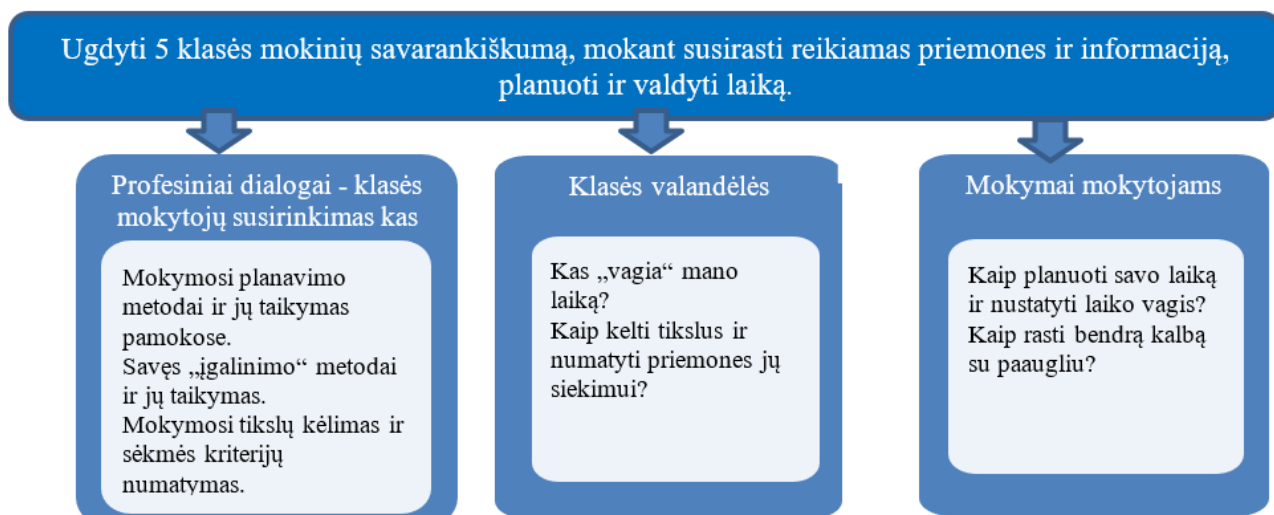
5 klasės mokinių savarankiškumo ugdymas, mokant juos susirasti reikiamas priemones, informaciją, planuoti ir valdyti laiką

Apie progimnaziją. Molėtų progimnazijoje 2020–2021 m. m. mokėsi 379 smalsūs, judrūs, nekantraujantys užaugti 5–8 kl. mokiniai. Kasdien vis kitokius džiaugsmus ir iššūkius, dirbdami su paaugliais, patiria 29 mokytojai, 3 mokytojų padėjėjai, 1 specialusis pedagogas, 1 socialinis pedagogas, 1 psichologas.

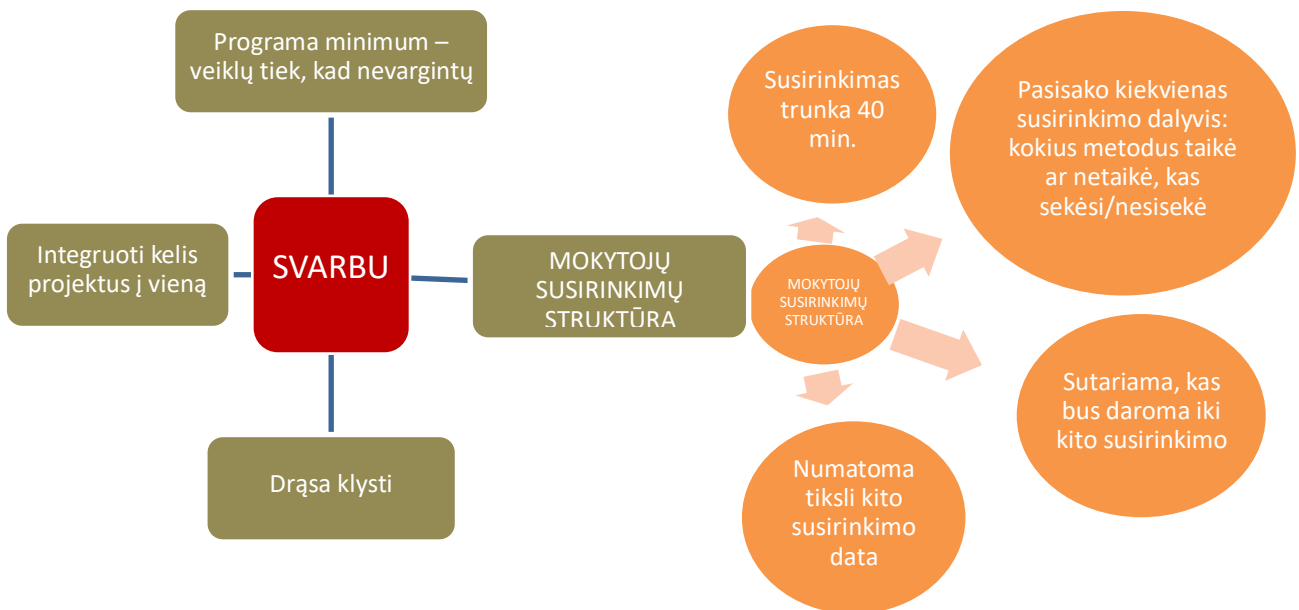
Kodėl mums buvo aktualus pokytis ir kaip apsisprendėme? Kasmet progimnazijoje pradėję mokyti penktokai susiduria su jiems neįprasta aplinka: didele mokykla, kiekvieną dalyką mokančiu vis kitu mokytoju. Natūralu, jog prisitaikant prie dalykinės sistemos ir sutikus naujų skirtingų žmonių, sudėtinga prisiminti, ką reikia kiekvienai pamokai pasiruošti, kur susirasti reikiamą informaciją, savarankiškai susiplanuoti mokymosi žingsnius. Todėl nutarėme į šį projektą įtraukti 5 klasėje dirbančius mokytojus ir ugdyti 5 klasės mokinių savarankiškumą, mokant susirasti reikiamas priemones ir informaciją, planuoti ir valdyti laiką. Mokytojai pastebėjo, jog penktokai prastai pasiruošia pamokoms, pamiršta, pameta priemones, neperskaito reikiamos informacijos, nepasiruošia pamokoms, nežino ar pamiršta prisijungimo prie e. dienyno duomenis ir pan. Visa tai glaudžiai siejasi su mokymosi pasiekimais – juk negali pasiekti pamokos uždavinio, jei neturi visų reikalingų priemonių, negebi savarankiškai susirasti reikiamos papildomos informacijos.

Mokykla dalyvavo „Lyderių laikas 3“ projekte, kurio tema buvo „Profesinis dialogas – savivaldžiam mokinių mokymuisi“. Nutarėme, jog galime sujungti dviejų projektų veiklas ir mokytojų profesiniai dialogai bus puiki priemonė ieškoti, bandyti, tartis ir susitarti, kokius metodus taikysime savo pamokose, kad vaikai būtų savarankiškesni ir atsakingesni.

Kaip mus sekėsi? Kokius pokyčio įgyvendinimo žingsnius nusimatėme?

Šiame pokyčio etape mums ypač svarbūs dalykai

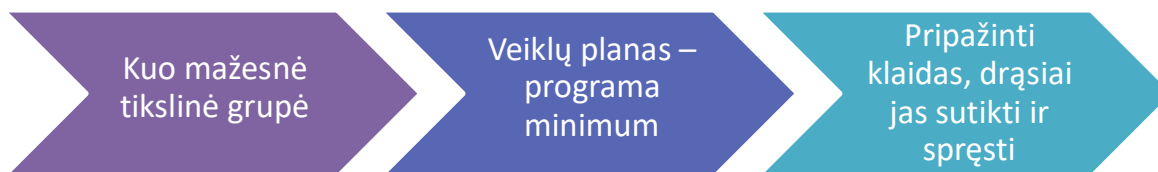

Mūsų rezultatai, kuo daugiau, refleksija ir patarimai kitiems. Jeigu būtume nueito kelio pradžioje, ko gero, nieko nekeistume. Todėl, kad pavyko numatyti ir suplanuoti tiek, kiek nesunkiai įgyvendinome ir pasiekėme užsibrėžtą tikslą. Labai džiaugiamės, kad pavyko sujungti dviejų projektų veiklas, neįtautėme papildomo darbo.

Nuolat stebėjome mokinius, aptardavome profesinių dialogų metu, o mokslo metų pabaigoje reflektavome mokyklos mokytojų pasitarime.

Palinkėjimas kitoms mokykloms.

Patirtimi dalinosi Molėtų progimnazijos bendruomenė

Mokyklos konsultantės komentaras. Šios mokyklos sėkmės raktas – tai, kad buvo svarbus pats procesas siekiant rezultato – daryti tai, kas numatyta, atviri pokalbiai, kas pasisekė, mokytojų drąsa pasakyti, kad kas nors nepavyko ar dar net nebandyta daryti, ir nuolatinis ieškojimas geriausių sprendimų.

Rima Kazlauskienė

2.26. Molėtų r. Alantos gimnazija

5 klasės mokinių asmeninės pažangos ir pasiekimų stebėjimo įrankių parinkimas bei taikymas

Apie gimnaziją. Tai ilgoji gimnazija, kurioje svarbus kiekvienas. Mūsų prioritetas – kiekvieno mokinio pažanga. Gimnazijos strategijoje, metiniame veiklos plane numatyta tobulinti ir įgyvendinti mokinių asmeninės pažangos stebėjimo, įsivertinimo sistemą, siekiant savivaldaus mokymosi.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Pradinių klasių mokiniai kaupia savo darbus aplankuose. Kartu su klasės mokytoja reflektuoja apie savo patirtį mokantis. Atėjus į penktą klasę ši patirtis nutrūksta. Mums norėjosi tęstinumo. Mokykloje svarbu ne tik akademiniai pasiekimai, bet ir asmenybinė ūgtis, kurios pažymiu nepamatuosi. Stebėdami mokinių asmeninę pažangą, pasiekimus supratome, kad 5–8 klasių mokiniai patiria nemažai sunkumų. Susidūrę su paauglystės iššūkiais, mokiniai ne visuomet geba patys save pažinti, įsivertinti savo pasiekimus. Pajutome, kad mūsų taikomi metodai neduoda laukiamo rezultato. Subūrėme kūrybinę komandą ieškoti būdų, kaip padėti šiems mokiniams geriau pažinti save, įsivertinti ir siekti aukštesnių rezultatų. Todėl numatyti laukiami įgyvendinamų pokyčių rezultatai:

- visi mokiniai supažindinti su asmeninės pažangos stebėjimo sistema ir svarba siejant su savivaldžiu mokymu, gebėjimu nusistatyti mokymosi poreikius, prisiimti atsakomybę už savo mokymąsi bei rezultatus;
- mokiniai pildo asmeninės pažangos lapus, įsivertina, analizuoja ir planuoja tolesnius ugdymo(si) žingsnius, kartu su mokytoja reflektuoja savo patirtis.

Mūsų siekiai. Sukurti nesudėtingą, patrauklų mokinių asmeninės pažangos ir pasiekimų įrankį, kuris būtų paprastas naudoti, informatyvus – sukurti pasiekimų ir pažangos fiksavimo knygelę.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Atsižvelgdami į skirtingus amžiaus tarpsnius ir aktualijas, nutarėme šią knygelę pirmiausia pritaikyti 5 klasės mokiniams, ją išbandyti ir patobulinti tęsti vyresnėse klasėse.

Kūrybinė komanda profesinių dialogų metu numatė du uždavinius:

1. sukurti mokinių asmeninės pažangos ir pasiekimų matavimo, fiksavimo įrankį „Mano pasiekimų knygelė“;

2. mokyti mokinius vertinti ir įsivertinti savo pažangą.

Kiekvieną savaitę vyko komandos susitikimai, kurių metu dalijomės sumanymais, idėjomis, kokia forma, koks bus knygelės turinys, apipavidalinimas ir pan. Į kūrybinį procesą įsitraukė penktokai ir jų tėvai (globėjai, rūpintojai). Sulaukėme įvairių pasiūlymų dėl knygelės dizaino, skyrių pavadinimų, mokymosi pažangos vaizdavimo diagramomis. Daugiausiai laiko užėmė diskusijos ir susitarimai dėl knygelės turinio.

Knygelę sudaro skyriai:

- „Susipažinkime: tai aš“;
- „Tėveliai (globėjai) apie mane“;
- „Mano šeima ir artimiausia aplinka“;
- „Žmonės, kuriais pasitikiu“;
- „Mano pasiekimai, kuriais didžiuojuosi“;
- „Mano tikslai“;
- „Mokytojai apie mane“;
- „Svarbiausių mano asmenybės savybių TOP 3“;
- „Mokomieji dalykai, kurie man labiausiai patinka“;
- „Mokomieji dalykai, kurie man geriausiai sekasi“;
- „Bendrosios kompetencijos“;
- „Mokymosi pažanga“;
- „Sėkmės laipteliai“.

Refleksija. Darbai buvo beveik įgavę pagreitį, kai nelauktai prasidėjo nuotolinis mokymas. Tuomet knygelės reikalus kuriam laikui teko atidėti į šalį. Gerai, kad jau buvo pradėti maketavimo darbai. Kūrybinės komandos nariai pasiskirstė pareigomis ir dirbo individualiai, kas savaitę pasitarti susijungdami nuotoliniu būdu. Pasibaigus pirmam pusmečiui, mes jau turėjome knygelės maketą ir ją išspausdinome. Nuotolinis mokymas sutrukdė ją pradėti naudoti, bet klasės vadovas susitarė su mokiniais pildyti elektroninį variantą. Pavyko visiškai įgyvendinti pirmo uždavinio veiklas. Antrą uždavinį įgyvendinome tik iš dalies – tik pradėjome mokyti mokinius vertinti ir įsivertinti savo pažangą. Pasibaigus mokslo metams, su 5 klasėje dirbančiais mokytojais, aptarėme patirtis, mokinių ir

tėvų (globėjų, rūpintojų) nuomones, knygelės privalumus. Sutarėme, kad knygelės pildymą pradėsime kitais mokslo metais sugrįžę į kontaktinį ugdymą.

Ko palinkėtume kitoms mokykloms? Labai svarbu turėti tikslą ir planą, kaip jo sieksime, bet dar svarbiau yra komanda. Sprendžiant problemas, svarbu suburti komandą iš tų žmonių, kuriems tema yra aktualiausia. Mūsų atveju – metodinių grupių deleguoti mokytojai. Pasiskirstymas pareigomis, susitarimų laikymasis, profesiniai dialogai padėjo kūrybinei komandai įgyvendinti suplanuotus darbus. Smagu, kad pavyko įtraukti į darbus mokinius bei jų tėvus (globėjus, rūpintojus). Pasiekimų knygelė tapo ne tik kūrybinės komandos, bet ir pačių mokinių projektu.

Mokyklos konsultantės komentaras. Sėkmę lėmė prasmės matymas tame, ką norėjo mokykla padaryti, ir kūrybinės komandos narių bendradarbiavimas siekiant užsibrėžto tikslo.

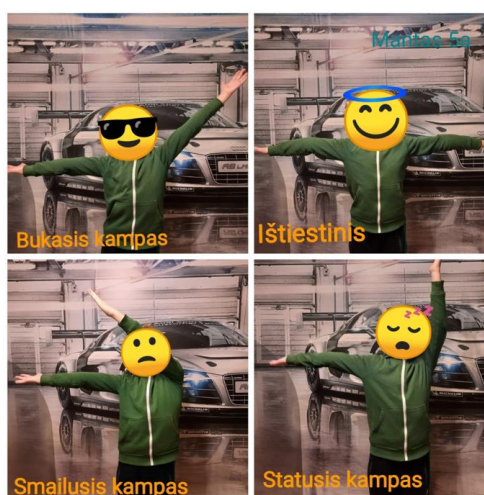
Rima Kazlauskienė

2.27. Naujosios Akmenės „Saulėtekio“ progimnazija

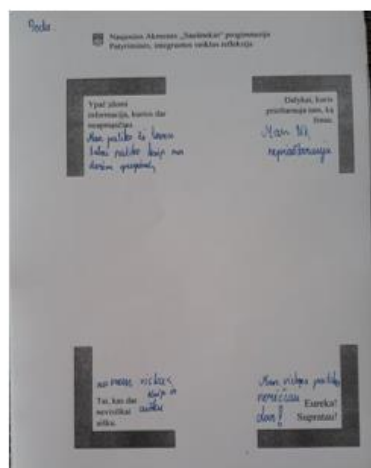
Apie progimnaziją. Naujosios Akmenės „Saulėtekio“ progimnazija – gausiausia mokinių skaičiumi mokykla Akmenės rajone.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Dar „Lyderių laiko 3“ projekte mokykla susidomėjo patirtiniu ugdymu, todėl norėdami tęsti pradėtas veiklas savo pokyčio projekto tema pasirinko patirtinį mokymąsi. Projekto komandos siekiai – organizuoti praktinį patyriminį mokymą žemų pasiekimų mokiniams; parodyti kolegoms galimybes ir juos įtraukti į tokių veiklų kūrimą tam, kad mokiniai turėtų galimybę geriau įsisavinti žinias per realią gyvenimišką patirtį.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Praktinis patyrimas yra vienas seniausių ir geriausių mokymosi būdų. Progimnazijos mokiniams, kurie išgyvena paauglystės krizę – asmenybės įsitvirtinimo visuomenėje problemą – praktinis patyrimas, įrodymas „Aš veikiu, nes galiu“ yra labai svarbus. Projekto metu akcentuojame kolegoms, kad vaikai geriausiai mokosi iš savo asmeninės patirties ir savo atradimų. Mokiniams sudarome sąlygas, situacijas įtvirtinti pamokose įgytas žinias praktinėje patyriminėje veikloje. Per tokias veiklas užsimezgęs mokinio ir mokytojo emocinis santykis padeda rasti bendrą kalbą ir įprastų pamokų metu. Praktinių patyriminių veiklų metu atsiskleidžia mokinio mąstymas, kai jis turi įveikti kylančius iššūkius; elgesys neįprastose edukacinėse situacijose, lyderystės prisiėmimas, atsakomybė priimti sprendimus, kritiškas mąstymas, klausimų ir atsakymų ieškojimas. Taip formuojasi ir stiprėja bendravimo įgūdžiai.

„Plusai ir minusai matematikoje ir literatūroje“

Žemų pasiekimų mokiniai dažniausiai turi geresnius įgūdžius veikti praktiškai, todėl jiems dažnai pasiseka įveikti užduotis ir dažnai patiria sėkmę. Patyriminiame ugdyme svarbiausia ne žinios, o patirtis. Kuo daugiau patirties, tuo geresni įgūdžiai. Pajutę sėkmę, žemų pasiekimų mokiniai auginasi savivertę, drąsiau išsako nuomonę, argumentuoja, ilgiau išlaiko motyvaciją.

Projekte sukūrėme neapčiuopiamą produktą – sistemingą patyriminį mokymąsi. Ši sistema dar nėra įsitvirtinusi, bet kolegoms padeda atkreipti dėmesį į mokinius, kuriems galime suteikti daugiau pagalbos.

Sukūrėme intensyvesnio mokytojų dalykinio bendradarbiavimo atmosferą. Atradome tarpdalykinių integracijos ryšių ir jau dabar turim pamokų planus, kuriuos galėsime naudoti kitais metais. Mokytojai integruotas - patyrimines pamokas pradėjo labiau sieti su mokinių pomėgiais ir pasaulinėmis aktualijomis. Atrado sąlyčio taškų tarp klasikinio mokslo teorijų ir kasdienio paauglių gyvenimo. Mokytojai išsigrynino jiems pagal mokomąjį dalyką labiausiai tinkančias refleksijų formas, aktualizavo klausimus.

Mokyklos administracija pradėjo nuoseklesnį mokinių pagalbos specialistų, neformalaus ugdymo, Visos dienos mokyklos veiklų apjungimą ir bendradarbiavimą siekiant padėti sunkiau besimokantiems mokiniams.

Pateikiame keletą integruotų pamokų pavyzdžių iš 26 suplanuotų:

1.	Basų kojų tako įrengimas.	Atsinešdami į mokyklą pačių rinktas rudens gėrybes, po to jas rūšiuodami, atpažins medžius, krūmus ir jų dalis.
2.	Pliusai ir minusai matematikoje ir literatūroje	Įtvirtins teigiamų ir neigiamų skaičių tiesę. Skirs patogias ir nepatogias emocijas. Gebės apibūdinti herojų ir jo charakterio raidą. Gerės akademiniai gebėjimai.
3.	Skaitau Kalėdų seneliui...	Gerės mokinių skaitymo technika. Ugdysis sąmoningo skaitymo įgūdžiai.
4.	Koks mano ūgis matuojant perskaitytomis knygomis?	Skatins sąmoningą skaitymą. Gilins tekstinių uždavinių sprendimo įgūdžius. Plėsis angliškų žodžių žodynas.
5.	Garsinė knyga	Gerės skaitymo technika. Populiarės skaitymas kaip laisvalaikio praleidimo būdas. Ugdysis sąmoningo skaitymo įgūdžiai. Plėsis IKT taikymo įgūdžiai.
6.	„Tautinė vėliava“	Įtvirtins vėliavos ilgio, pločio, skirtingų spalvų plotų apskaičiavimą. Santykis 3:5. Koto ilgio, kokiam aukštyje kabinama, kampo laipsnis: pastato ir vėliavos koto kampas.
7.	„Memų kūryba“	Diskutuos apie gimtosios kalbos vietą šiandienos pasaulyje. Sukurs Mem'ą tema "... žmogų iš kalbos pažinsi".
8.	Kaziuko mugė. Sąskaita.	Įtvirtins vertės matų skaičiavimą trupmenų išraiška. Įtvirtins statistinių duomenų rinkimą ir tvarkymą.

Džiaugiamės tarpdalykinės integracijos kokybe ir įvairiapusiškumu. Nustebinome patys save ir kitus, jog galime sukurti tiek daug įtraukiančių užduočių mokiniams. Mūsų kuriamos veiklos atitiko nūdienos aktualijas, o užduotis atrinkome tokias, kad mokiniai galėtų įtvirtinti išmoktas teorines žinias praktikoje.

1918

1990

2021

Akvilė 7b

Metai iš metų... Mokiniai myli mokyklą: mėgsta muziką, mėgsta matematiką.

„Memu kūryba“

Kai pamatai dienyne, kiek užduota namų darbu.

Kamilė

Koks mano ūgis matuojant perskaitytomis knygomis?

„Dvi nepriklausomybės“. Žodis miesto žemėlapyje.

Refleksija. Jei grįžtume į pradžią, nekeistume nieko. Mus tenkina rezultatai, iš mokinių refleksijų matome, kad jie padarė asmeninę pažangą plačiaja prasme, visi patyrėme gerų emocijų, susivienijome.

Pokyti įsivertinti padėjo sukurtos refleksijos formos, kurias naudojome norėdami patitikrinti savo veiklų paveikumą.

Atsiliepimai iš integruotų dienų (mokinių kalba taisyta):

- per šias pamokas aš supratau, kad man reikia daugiau skaityti;
- šiandien dirbdamas jaučiuosi... puikiai, nes buvo linksmos pamokos;
- man pavyko šiandien dirbti geriau;
- ką kitą sykį darysiu kitaip? stengsiuosi pasiruošti pamokoms;
- kai kuriose veiklose nekreipiau dėmesio, o po to nežinojau, ką daryti;

- prisipažinsiu - gal ir nedirbau labai gerai, bet stengiausi, ir man tai patiko;
- padirbėjau gerai, bet viena užduotis nepavyko, vis tiek esu patenkinta;
- nieko nepasiūliau, nes viskas patiko; šaunuoliai mokytojai, kad padarė tokias įdomias pamokas šiandien....

Nuoroda į vieną iš refleksijos formų: <https://forms.gle/SU5UPkUdrL95eUGV9>

Refleksijų paruoštukai greitam panaudojimui, pagalba kolegoms:

<https://forms.gle/kj846GifKVwiiHfn6>

<https://forms.gle/neuxcNwkRz1J73wVA>

<https://forms.gle/FYzcyjSaoZLeWCTvV6>

<https://forms.gle/Rx6MqQTnK8eLbYTK9>

Projektui gimnazija susikūrė logotipą „Aš veikiu, nes galiu“. O jei reikėtų vienu žodžiu apibūdinti projekto laikotarpį – tai diazas.

Patirtimi dalijosi Naujosios Akmenės „Saulėtekio“ progimnazijos bendruomenė

Mokyklos konsultantės komentaras. Mokyklos komanda įdėjo daug darbo kiekvieną mėnesį organizuodami patyrimines veiklas. Veiklos buvo organizuojamos skiriant vieną dieną per mėnesį mokytos medžiagos įtvirtinimui. Savaitės dienas skirtingais mėnesiais rinkosi skirtingas, kad kuo daugiau įvairesnių dalykų būtų įtraukta į patyrimines veiklas. Didžiausias pasiekimas- mokytojų bendrystė, kai jie planuoja užduotis ir mėnesio veiklos vykdymą bei refleksijos formas, kurias pildo ir mokiniai, ir mokytojai.

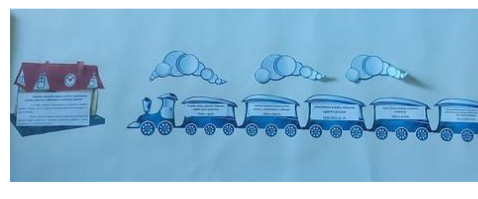
Gražina Karvelienė

2.28. Pakruojo r. Linkuvos gimnazija

Apie gimnaziją. Pakruojo r. Linkuvos gimnazija, neseniai atšventusi 100 metų jubiliejų, puoselėja ne tik šimtmetes gimnazijos tradicijas, bet ir rūpinasi ugdytinių pasiekimais. 2020 m. rugsėjo mėn. mokytojai, dirbantys 6 klasėje, įsitraukė į projektą. Į komandą, kuriai vadovavo direktoriaus pavaduotoja ugdymui Daiva Danielienė, buvo pakviesti mokytojai (juk „ne šventieji puodus lipdo“): Danguolė Romanovienė (lietuvių kalba ir literatūra), Laura Prancelevičienė ir Virginija Ogintienė (anglų kalba), Laima Ožiūnienė (matematika), Vaida Lapinskienė (psichologė), Odeta Daniševičiūtė (spec. pedagogė, logopedė) ir klasės vadovė Giedrė Masionienė.

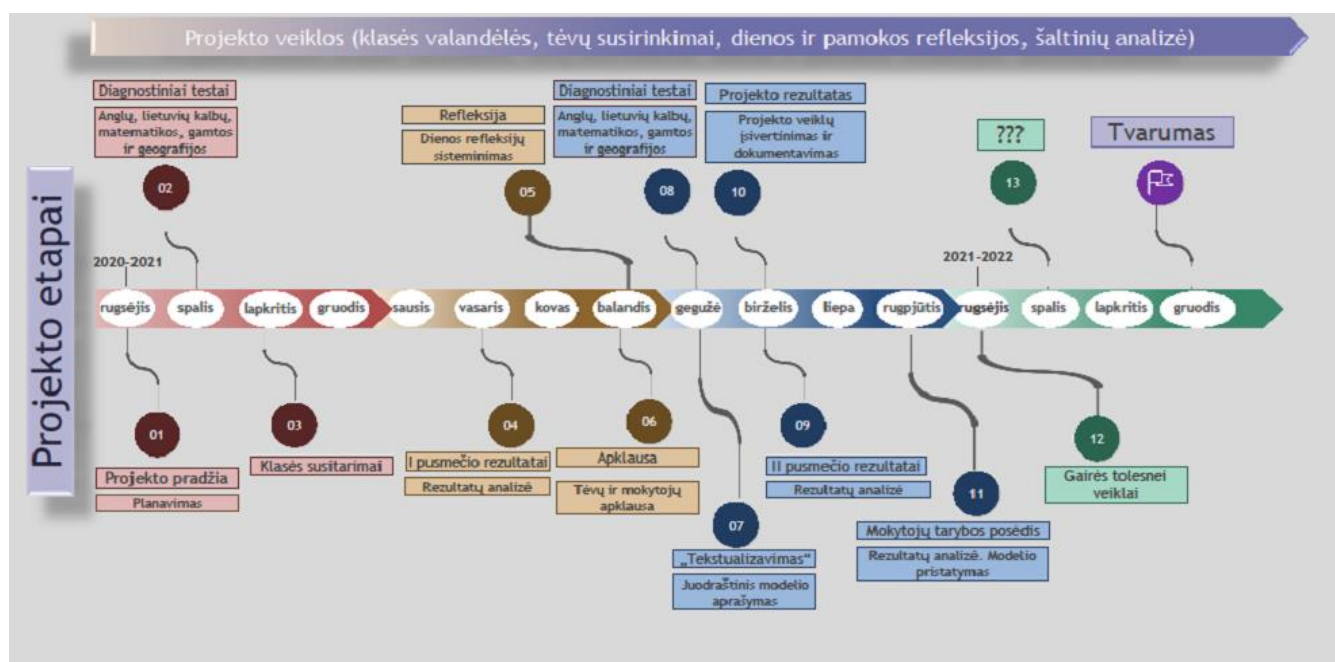
Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Siekėme pagerinti 6 klasės mokinių pasiekimus, fiksuojant jų pažangą. Ugdytinių poreikiai bei gebėjimai (tiek mokymosi, tiek socialiniai) yra skirtingi. Projektas suteikė galimybę artimiau pažinti vaikus ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus). Tik kartu susitelkę (mokytojai, mokiniai ir tėvai) galėjome tikėtis rezultato (nors ir minimalaus). Mokinių žinios ir rezultatai yra gana silpni, todėl šis projektas buvo galimybė pasiekti geresnių rezultatų. Taigi, anot Marko Aurelijaus, „pirma, nedaryk nieko be priežasties ir tikslo; antra, nedaryk nieko, kas neduotų naudos visuomenei“. Tad...

Mūsų siekiai. Išsikėlėme tokį tikslą: taikydami įsivertinimo ir refleksijos metodus, gerinsime 6 klasės mokinių mokymosi rezultatus bei stiprinsime klasės kultūrinio ir socialinio gyvenimo aspektus.

Geležinkelio stotis – tai tikslas, kurį turėjome pasiekti įgyvendindami šį projektą.

Kaip mums sekėsi. Susidarėme veiklų planą.

Gimnazijoje įgyvendinant projektą pasirinkta tobulintina sritis: 6 klasės mokinių pažangos stebėjimas ir fiksavimas siekiant pagerinti žemus mokinių pasiekimus. Buvo vieningai nutarta, kad reikia taikyti įsivertinimo ir refleksijos metodus ir IT įrankius reflektavimui.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Iš individualių pokalbių su mokytojais supratome, kad mums trūksta žinių apie įsivertinimą ir refleksiją. Tad mūsų kelionės pirmuoju gidu sutiko pabūti doc. dr. Gintautė Žibėnienė pasidalindama refleksijos metodų taikymo idėjomis. Kad judėtume į priekį, nutarėme išlipti dar vienoje stotelėje, kur mūsų laukė įdomi patirtis su IT įrankiais refleksijai.

„Sunkumų šerdyje slypi galimybės“ (Albertas Einšteinas)

Priemonių turėjome, tad buvo laikas pradėti veikti. Klasės vadovė su mokiniais priėmė bendrus susitarimus, kurių privalėjo laikytis bendraudami ne tik su mokytojais, bet ir tarpusavyje. Atlikome diagnostinių testų, rašytų mokslo metų pradžioje, analizę. Šios analizės tikslas – palyginti su testais, kurie bus parašyti mokslo metų pabaigoje. Iš analizės paaiškės, kiek davė naudos mūsų susikurtos priemonės.

Kuo labiausiai džiaugiamės? „... daryk, ką gali“ (Arthuras Ashe). Kad būtų pasiektas tikslas, įtraukėme ir tėvus (globėjus, rūpintojus). Buvo organizuojami individualūs susitikimai su tėvais, vaikais ir mokytojais. Šitame traukinuko vagone jautėmės labai gerai. Džiugu buvo matyti laimingus tėvų veidus, kai gyrėme vaikus ne tik už mokymąsi, bet ir už gražų, pavyzdingą elgesį. Žinoma, kadangi klasėje yra vaikų, kuriems trūksta socialinių įgūdžių, tai labai korektiškai buvo patariama, kaip ir ką reiktų „patobulinti“. Atlikus diagnostinius testus paaiškėjo, jog mokinių žinios kai kurių dalykų pagerėjo (lietuvių kalba ir literatūra 56 proc.), kitų dalykų nežymiai pagerėjo.

Kas kėlė nerimą, liūdesį? Didžiausias liūdesys – nuotolinis mokymasis ir bendravimas. Galbūt mes nenuėjome ten, kur ketinome, bet ... sustojome ir išlipome iš traukinio tik pailsėti, įkvėpti gaivos, kad galėtume toliau judėti į priekį. Juk „tūkstančio mylių kelionė prasideda nuo vieno žingsnio“ (Lao Dzė). Pirmąjį žingsnį mes žengėme.

Mieli kolegos, linkime jums nepasiduoti ir siekti tikslo, o kad jį pasiektumėte, siūlome išbandyti įvairius refleksijos metodus. Mūsų komanda džiaugėsi *classroom screen* įsivertinimu bei dienos refleksija (5 klausimai), taip pat svarbu yra nuolatinis bendravimas su tėvais (globėjais, rūpintojais) ir vaikais, o svarbiausia – kolegų palaikymas ir tikėjimas tuo, ką darote.

Patirtimi dalinosi Pakruojo r. Linkuvos gimnazijos bendruomenė

Mokyklos konsultantės komentarai. Komandai sekėsi pastiprinti mokytojus įsivertinimo ir refleksijos taikymui 6 klasėje. Kita sėkmė – susitelkimas vykdant tėvų (globėjų, rūpintojų) bendradarbiavimo ir įsitraukimo stiprinimo veiklas, klasės vadovo veiklos stiprinimas (organizuoti nuotoliniai tėvų susirinkimai, klasėje dirbančių mokytojų susirinkimas). Mano nuomone, pagrindiniai

veiksniai – tinkama komandos sudėtis (klasės vadovė, psichologė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, dalykų mokytojai) individualiems susitikimams, kuriuose dalyvauja ir mokinys, organizuoti. Be to, sėkmingai pritaikyti ir refleksijos įrankiai (pvz., taikytas „Gyvenimo traukinio“ įrankis II pusmečio tikslams išsikelti).

Rima Leimontienė

2.29. Pakruojo r. Pašvitinio pagrindinė mokykla

Apie mokyklą. Nuo 1802 m. aktyvi, vieninga, puoselėjanti ir kurianti tradicijas, nuolat besimokanti, siekianti pokyčių bendruomenė. Projekto komanda mokykloje: Jūratė Aleknavičiūtė, Stanislava Ausmanienė, Monika Nakčiūnienė, Dalia Baltramaitienė, Gitana Marcinkevičienė, Saulius Morkūnas.

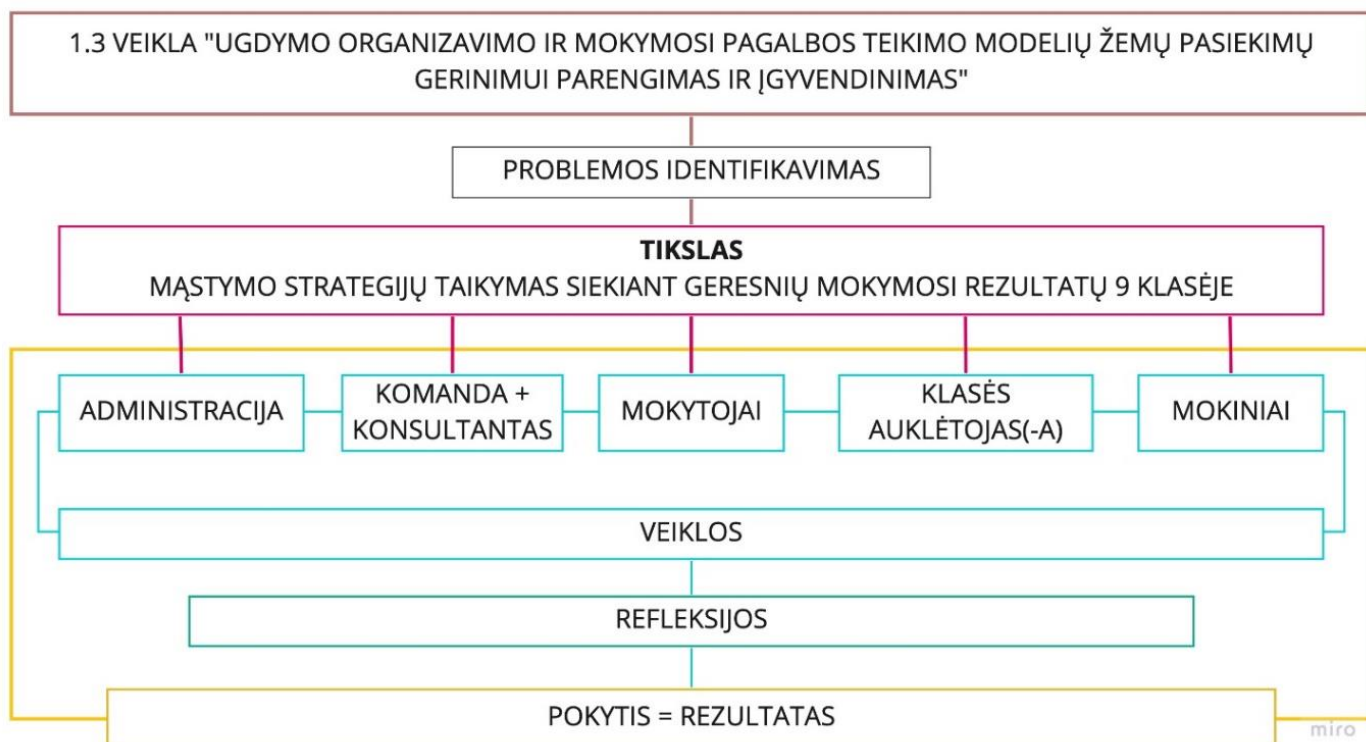
Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Palyginus 9 klasės mokinių I ir II pusmečių rezultatus, nustatyta, kad 50 proc. mokinių iš 7 mokomųjų dalykų akademiniai pasiekimai pakilo intervalu 0,05–2,78. Anketų mokiniams apie mokymąsi duomenų analizė parodė, kad įvairios grafinės struktūros, schemas, mąstymo žemėlapiai dažniausiai naudojami: atlikti praktines pamokos ir namų darbų užduotis; suvokti, įsiminti naują mokomąją medžiagą ir pristatyti vaizdžiai informaciją kitiems. Mąstymo žemėlapiams (toliau – MŽ) intensyviau naudojama mokantis anglų kalbos, matematikos, istorijos; žymesnis pokytis – matematikos, lietuvių kalbos ir literatūros, fizikos pamokose.

Mūsų siekiai. 50 proc. 9 klasės mokinių mokomųjų dalykų akademiniai pasiekimai kils bent 0,05 balo intensyvinant mąstymo žemėlapių naudojimą pamokose.

Kaip mums sekėsi

Veiklos modelis

(https://www.pasvitinys.lt/wp-content/uploads/2021/06/Veiklu_planas.docx)

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems.

NUOLATINĖS VEIKLŲ REFLEKSIJOS – RAKTAS Į POKYČIUS!

Apie projektą mokytojų akimis

Mokytoja Gitana: MŽ - vaizdus būdas mąstyti nuosekliau, perkelti savo mintis žingsniais tam tikru algoritmu; pagalba kuriant mąstymo vaizdinius. Tokia ir yra mokymosi esmė. MŽ - tiesesnis kelias į sėkmę, pažangą tiek mokiniams, tiek mokytojams.

Mokytoja Jūra: O taip, radau, ko ieškojau. MŽ veikia per asociacijas: juose yra daug spalvų. Jie skatina mūsų visų smegenis prisiminti tai, kas jau išmokta, arba kurti naujas mintis. Džiaugiuosi moksleiviais, kurie atrado MINDOMO.

Mokytoja Irena: Džiaugiuosi devintokų sukurtais burbulu, medžio ir sekos MŽ. Mokiniai juos kuria noriai ir atsakingai, jaučiasi svarbūs. Gražių medžio ir sekos žemėlapių radome Eduka klasės platformoje.

Mokytoja Monika: Naudojami žemėlapiai: medis, sekos. Programos: Mindomo, Powerpoint. Namų darbams užduotas MŽ pakelia įvertinimą. Tarpinė išvada - kuo dažniau naudojami MŽ, tuo geresni įgūdžiai, įvertinimai, motyvacija.

Mokytoja Dalia: Naudojami MŽ: medžio, burbulu. Rusų k. pamokose kurti MŽ geriau sekasi gabesniems mokiniams. Džiugu tai, kad ir silpnesnių gebėjimų mokiniai, padedant mokytojai, įveikia užduotis.

KĄ MUMS TAI REIŠKIA?

MUS VIENIJA

Apie projektą mokinių akimis

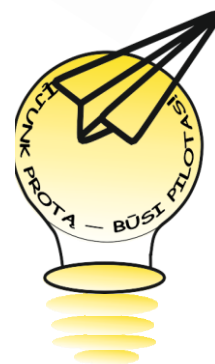
Austėja: MŽ kūrimas man patinka. Juos naudojame įvairiuose pamokose apibendrinimui, pristatymui, apibūdinimui, analizei.

Lukas: Mėgstu MŽ, nes išlaisvina mąstymą ir padeda įsiminti pamokos medžiagą.

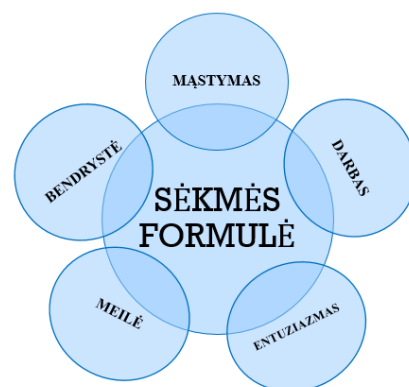
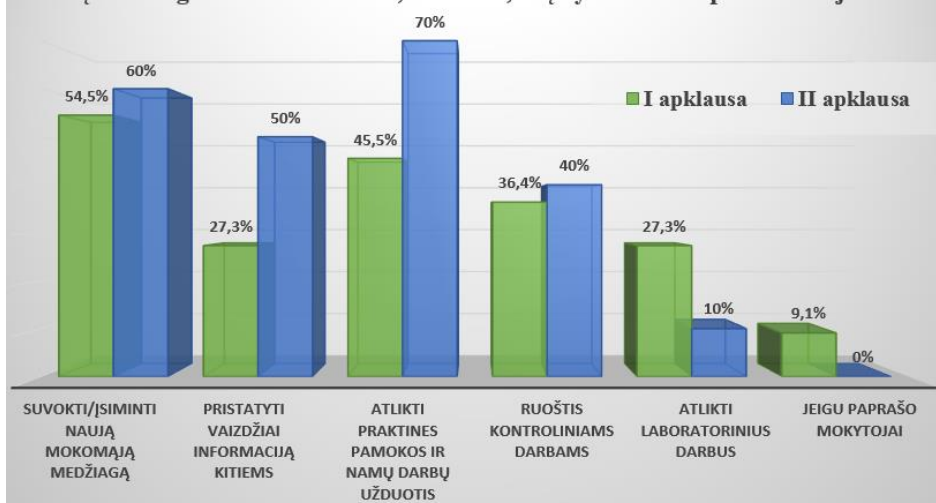
Kristina: MŽ moko atrinkti esminius dalykus. Juos panaudosiu ne tik pamokose, be ir kuriant renginiams scenarijus, planuojant savo laiką ir kt.

Edvardas: Sunkiai sekasi sudėlioti mintis pagal seką, rasti ryšį, sąsajas. Lengviau dirbti su Apskritimo, Burbulo mąstymo žemėlapių schemomis.

Raimondas: Norėčiau daugiau sužinoti apie MŽ sudarymą naudojant programėles „Popplet“, „Mindomo“ ir kt. Patinka MŽ sudarymas istorijos, lietuvių kalbos, matematikos pamokose.

Įvairias grafines struktūras, schemas, mąstymo žemėlapius naudoju

Rekomendacijos. Siekiant pokyčio tikslinga atlikti tyrimą projekto pradžioje ir pabaigoje; racionaliau naudoti MŽ įvairiose pamokos struktūrinėse dalyse; išlaikyti pasirinktą MŽ naudojimo intensyvumą ir tikslingumo pusiausvyrą; renkantis MŽ tipą atsižvelgti į dalyko mokomąją medžiagą; MŽ naudojimą įtraukti į vertinimo kriterijų sąrašą; siūlyti mokiniams rinktis alternatyvius MŽ kūrimo įrankius; nuolat organizuoti mokytojų metodines refleksijas – pasidalinimus; įtraukti į klasės vadovo darbo planą reguliarias valandėles – pokalbius akademiniams pasiekimams aptarti. Analizuojant pokytį matuoti individualią, pagal mokomuosius dalykus ir klasės pažangą tikslinga imti pažymių vidurkius.

Patirtimi dalinosi Pakruojo r. Pašvitinio pagrindinės mokyklos bendruomenė

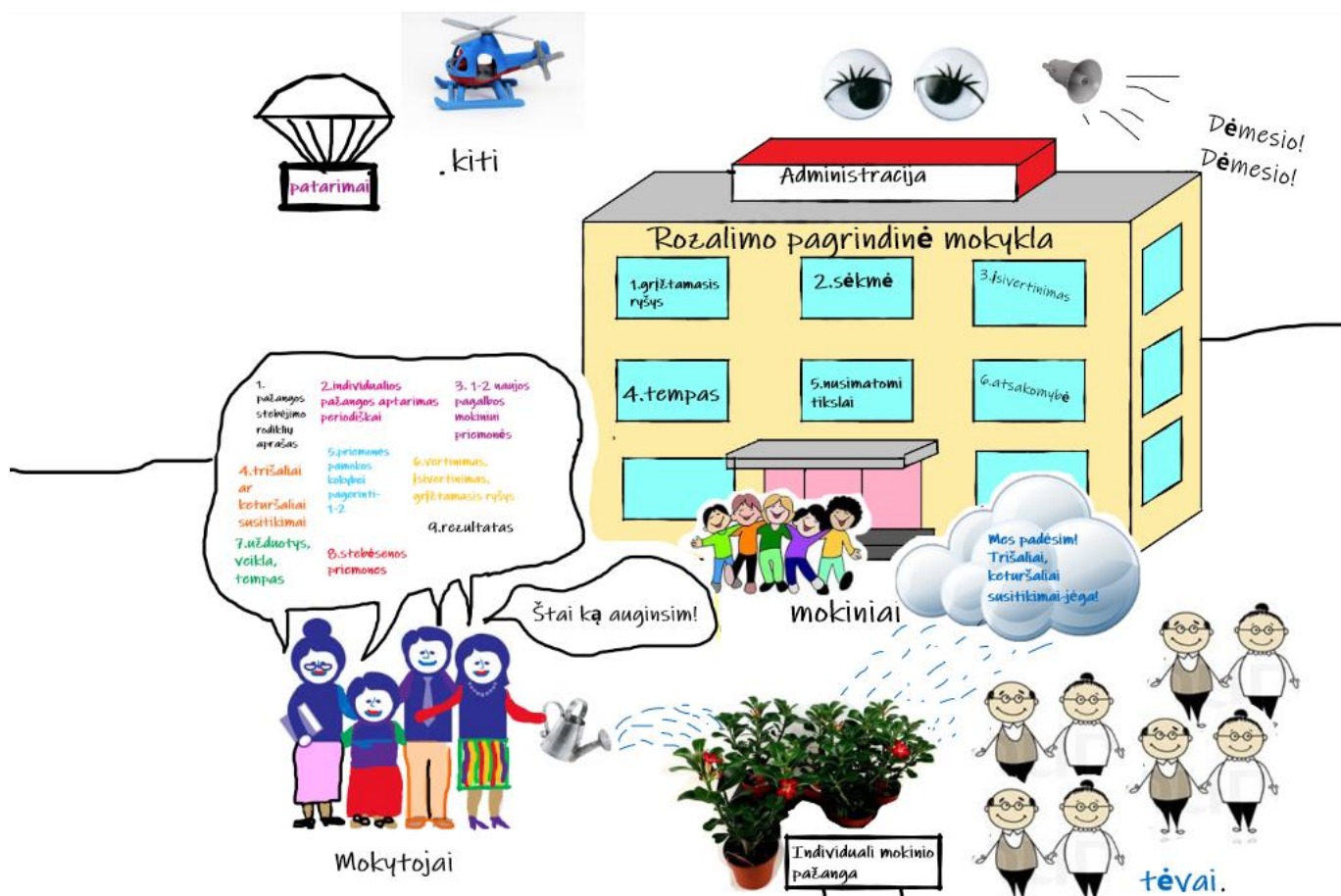
Mokyklos konsultantės komentarai. Sėkmingas bandymas įgyvendinti pokytį per projekto atmosferos kūrimą mokykloje. Pavyko sumotyvuoti, įgalinti 9 klasės mokinius dalyvauti projekte, perteikti veiklų išskirtinumo visame mokyklos kontekste idėją tiek devintokams, tiek jų tėvams (globėjams, rūpintojams). Logotipo kūrimas, klasės valandėlės tam labai padėjo. Anot mokytojos Irenos, „devintokai jautėsi pakylėti, jog jie išskirtiniai, kad būtent jų klasė dalyvauja projekte“. Pokyčio svarba patvirtinama, jo tęstinumas ir tvarumas užtikrinamas mąstymo strategijų taikymą įtraukiant į mokyklos 2021–2023 m. strateginį planą.

Rima Leimontienė

2.30. Pakruojo r. Rozalimo pagrindinė mokykla

Mokinių individuali pažanga

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Mokinių individuali pažanga svarbi veiklos sritis kiekvienoje mokykloje. Ištyrus situaciją, priėmus patarimus, pasitarus, gimė štai toks veiklos planas:

Gražus, spalvingas, suprantamas, aiškus, linksmas, įkvepiantis, išsamus. Pakilia nuotaika atrodė, kad ...

Paašškėjo, kad kai ko trūksta. Pažiūrėjus atidžiai – *tai mokinių žodžių*.

Kokie jų norai? Kaip jie jaučiasi? Kokia jų gyvenimo istorija? Kokios gyvenimo aplinkybės darė ir daro įtaką jų formavimuisi, kartu ir pasiekimams. Ar jie nenori, ar *negali*?

Ar mokymosi turinys jiems mielas, ar sukelia nerimą, baimę?

Į tokius klausimus gauti atsakymus yra nelengva, daug reikėtų atlikti papildomo darbo ir tyrimų. Gal net neįmanoma.

Į mokinius kiekviena grupė (mokytojai, tėvai (globėjai, rūpintojai), administracija, patarėjai) žvelgia iš savo prizmės, todėl veikla, skirta (primesta) mokiniams, gali ir neturėti poveikio.

Kaip mums sekėsi ir mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems.

Įžvalgos tokios:

- besąlyginio teigiamo požiūrio strategija yra puiki priemonė, kuri veikia palengva, tačiau duoda gerų rezultatų;
- galimybės patirti sėkmę kartojant.

Šiam kartui pakaks. Po keleto metų galima bus pasakyti daugiau.

Patirtimi dalinosi Pakruojo r. Rozalimo pagrindinės mokyklos bendruomenė

Mokyklos konsultantė buvo Nijolė Pranckevičienė.

2.31. Panevėžio r. Paliūniškio pagrindinė mokykla

Trumpalaikės ir ilgalaikės matematikos konsultacijos 9 klasės mokiniams

Apie mokyklą. Panevėžio r. Paliūniškio pagrindinės mokyklos projekto vykdymo komanda: direktoriaus pavaduotoja ugdymui Audronė Grigaliūnienė, matematikos vyresnysis mokytojas Alvidas Grigaliūnas, 9 klasės vadovė Daiva Vilniškienė, socialinė pedagogė Rūta Martinkėnienė, mokytojos Dalia Šedurskienė, Daiva Piškovienė, Zita Maršantienė.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas? Atlikus mokyklos srities „Ugdymas(is) ir mokinių patirtys“ veiklos kokybės įsivertinimą nustatyta, kad tik 53 proc. 5–10 klasių mokinių savarankiškai geba išsikelti mokymosi tikslus, pasirinkti užduočių atlikimo būdą, klausti ir paprašyti pagalbos, aptarti ir vertinti savo mokymąsi, planuoti ir valdyti laiką. Rugsėjo mėn. 5–10 klasių mokiniams vykdyti matematikos diagnostiniai testai. Nustatyta, kad Bendrujų programų matematikos patenkinamo lygio nepasiekė daug 9 klasės mokinių. Atsižvelgus į matematikos mokytojo rekomendacijas, projekte dalyvavo 6 mokiniai, kurių pasiekimai buvo žemiausi. Iš jų 83 proc. naujai atvykę mokiniai, 50 proc. mokinių 8 klasėje turėjo papildomus matematikos darbus, 33 proc. mokinių ugdomi pagal pritaikytas programas.

Mūsų siekiai. Panevėžio r. Paliūniškio pagrindinė mokyklos pasirinkta tobulintina sritis – trumpalaikės ir ilgalaikės matematikos konsultacijos 9 klasės mokiniams. Siekiamas pokytis – pagerės 9 klasės mokinių motyvacija, matematikos bendrosios žinios ir praktiniai įgūdžiai, socialinė-emocinė būseną.

Kaip mums sekėsi? Buvo vykdomi siekiamo pokyčio įgyvendinimo tokie žingsniai:

- darbo grupės nariai sudarė projekto planą, aptarė veiklų vykdymą, dalyvavo nuotolinėse konsultacijose su projekto koordinatorė, mokyklų komandų susitikimuose su projekto tyrėjais, vykdė plane numatytas veiklas;
- matematikos mokytojas vedė trumpalaikes ir ilgalaikes konsultacijas 9 klasės mokiniams; parinko ir taikė mokymosi metodus ir būdus, tuo laikotarpiu atitinkančius mokinių poreikius;
- klasės vadovė užtikrino mokinių konsultacijų lankymą; trišalių pokalbių metu nustatė tėvų (globėjų, rūpintojų) ir vaikų lūkesčius, aptarė mokymosi priemones, pagalbos teikimo galimybes. Bendradarbiaudama su dalyko mokytoju, švietimo pagalbos specialistais teikė savalaikę informaciją tėvams apie jų vaikų sėkmes ir nesėkmes;
- socialinė pedagogė konsultantė ugdė mokinių socialumą, aiškinosi socialinio pobūdžio veiksmus, turinčius įtakos ugdymo proceso gerinimui;

- specialioji pedagogė teikė metodinę pagalbą efektyvinant konsultacijas (parengtos rekomendacijos specialiųjų poreikių mokiniams; mokiniai mokydami patyrė mažiau nesėkmių);
- Vaiko gerovės komisija analizavo mokiniams taikytų priemonių ir būdų pasiekimams gerinti veiksmingumą ir teikė rekomendacijas.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Buvo ugdomos pažinimo, socialinė, emocinė, kūrybiškumo, pilietiškumo, kultūrinė, komunikavimo kompetencijos.

Refleksija. Jei būtume kelio pradžioje, nekeistume nieko, nes pasiekėme norimą rezultatą: keitėsi mokyklos požiūris į mokinio individualumą, gerėjo sąlygos asmenybei bręsti, kurios lėmė ugdymo ypatumus, mokymosi pasiekimus.

Šiame pokyčio etape ypač svarbu buvo projekto koordinatorės, visos komandos ir kitų dalyvių (mokinių, tėvų (globėjų, rūpintojų), švietimo pagalbos specialistų) produktyvus, dalykiškas, profesionalus, inovatyvus, nuoširdus bendradarbiavimas.

Taikytos mokymo strategijos: mokymo diferencijavimas, konsultavimas, personalizuotas, individualizuotas mokymas, žinių taikymas, motyvacijos didinimas, mokinių mokymosi pažinimas, socialinis-emocinis ugdymas. Taikytos mokinių mokymosi strategijos: asmeninės pažangos vertinimas, įsivertinimas, refleksijos, laiko valdymas, planavimas, skaitymo strategijos, bendraamžių ir tėvų (globėjų, rūpintojų) rūpinimasis, įsiminimo strategijos skirtingiems mokiniams. Taikytos pedagogų bendradarbiavimo strategijos: visų komandos narių profesinė sąveika, specialiojo pedagogo-logopedo ir socialinio pedagogo pagalba, tėvų įtraukimas į projekto veiklą.

Pagerėjo 9 klasės mokinių mokymosi motyvacija – mokiniai aktyviau dalyvavo pamokose, padėjo vieni kitiems, buvo skatinami klausti, tyrinėti, ieškoti, pritaikyti, analizuoti, spręsti problemas, kurti, patyrė išskirtinį dėmesį sau kaip asmenybei. Remiantis klasės „termometru“ duomenimis nustatyta, kad pagerėjo bendras klasės mikroklimatas – mokiniai tapo labiau pasitikintys savimi, pakilo jų savivertė, sustiprėjo psichologinis atsparumas išorės veiksniams, bendradarbiavimo įgūdžiai. Lyginant I ir II pusmečių rezultatus matematikos bendrosios žinios ir praktiniai įgūdžiai 67 proc. mokinių pakilo nuo 0,23 iki 0,38 balo. Labiausiai džiaugiamės bendrais mokyklos pokyčiais: kito požiūris į mokinio individualumą, pageidaujamo elgesio skatinimą, sutartų taisyklių laikymąsi. Mokiniai mokėsi pamatuoti savo pažangą, įsipareigoti už siekiamus tikslus, susiplanuoti veiklos uždavinius ir juos vykdyti.

Kontaktiniu būdu vykdomos konsultacijos turėjo didesnę poveikį mokinių motyvacijai negu nuotolinės matematikos konsultacijos. Teigiamo rezultato galima pasiekti, kai konsultacijos teikiamos panašių gebėjimų 3–4 mokinių grupei arba individualiai.

Džiaugėmės kiekvieno darbo grupės nario indėliu į projekto veiklas.

Aiškinantis mokinių poreikius ir likviduojant spragas dalyvavo ir kiekvieno mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai). Jų užduotis – paaiškinti vaikui, kad jo sėkmę ar nesėkmę mokantis pirmiausia

lemia paties pastangos, t. y. kiek laiko ir darbo jis įdės mokydamasis, tokie ir bus jo rezultatai bei pasiekimai.

Palinkėjimas kitoms mokykloms – ieškokite individualaus problemų sprendimo kelio remdamiesi savo stiprybėmis, bendradarbiaudami, pasitikėdami savo jėgomis, žiniomis ir patirtimi.

Patirtimi dalijosi Panevėžio r. Paliūniškio pagrindinės mokyklos bendruomenė

Mokyklos konsultantės komentaras. Džiaugiuosi mokyklos darbo grupės dalykiškumu, nuoširdžiu bendradarbiavimu, naujovių paieška, patirties tobulinimu. Svarbiausia, kad įgyvendinant pasirinktą sritį sutelktos direktoriaus pavaduotojos ugdymui, klasės vadovės, švietimo pagalbos specialistų ir matematikos mokytojo pastangos pagerinti mokinių matematikos pasiekimus, o kartu ugdyti mokinių ir mokytojų kompetencijas, mokinio asmenybę, mokymą priartinti prie mokinių poreikių ir galimybių.

Birutė Goberienė

2.32. Panevėžio r. Pajūrio Juozo Zikaro gimnazija

7 klasės 10 mokinių individualios pažangos stebėjimas ir fiksavimas lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos, istorijos, biologijos ir anglų kalbos pamokose, siekiant pagerinti žemus mokinių pasiekimus

Apie mokyklą. Panevėžio r. Pajūrio Juozo Zikaro gimnazijos komanda – gimnazijos direktorė Gita Kubilienė, direktoriaus pavaduotojas ugdymui Rimantas Pranys, mokytojos Ramunė Batutienė, Skaidra Čepelienė, Renata Juškienė, Nijolė Kalkienė, Lina Valikonienė, Inga Vilkė, švietimo pagalbos mokiniui specialistės socialinė pedagogė Geda Nakvosienė, specialioji pedagogė logopedė Jolanta Stonienė, psichologė Rasa Vaičiūnaitė.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Gimnazijoje įgyvendinant projektą pasirinkta tobulintina sritis: 7 klasės 10 mokinių individualios pažangos stebėjimas ir fiksavimas lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos, istorijos, biologijos ir anglų kalbos pamokose, siekiant pagerinti žemus mokinių pasiekimus.

Siekiamas pokytis – pagerinti 7 klasės 10 mokinių lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos, istorijos, biologijos ir anglų kalbos pasiekimus, stebint ir fiksuojant mokinių individualią pažangą.

Šis pokytis mūsų gimnazijai buvo aktualus, nes palyginome valstybinių brandos egzaminų duomenis šalyje, Panevėžio rajono savivaldybės gimnazijose ir mūsų gimnazijoje, analizavome 4 ir 8 klasių NMPP, PUPP pasiekimus, mokinių pusmečių ir metinius įvertinimus. Matėme, kad daugelio mokinių dalykų pasiekimai, egzaminų rezultatai yra žemi, todėl apsisprendėme dalyvauti projekte ir pagerinti pasirinktų 10 mokinių individualią pažangą.

Kaip mums sekėsi. Parengėme pagrindinių veiklų, priemonių planą, kaip dirbsime su mokiniais. Nustatėme kiekvienam mokiniui išskylančius ugdymosi sunkumus ir numatėme būdus jiems šalinti, pasitelkiant švietimo pagalbos specialistus – psichologę, socialinę pedagogę, specialiąją pedagogę ir tėvus (globėjus, rūpintojus).

Patobulinome mokinio individualios pažangos stebėjimo ir fiksavimo lapus, įtraukdami mokinių, klasės vadovo ir tėvų refleksiją. Papildėme gimnazijos ugdymo planą, kad visa gimnazijos bendruomenė žinotų ir tam tikra prasme būtų įtraukta į projekto veiklų įgyvendinimą.

Bendradarbiavome su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), juos įtraukėme į mokinio individualios pažangos stebėjimą ir vertinimą. Jautėme tėvų domėjimąsi mokinių pažanga, didesne šios grupės mokinių kontrole.

Parengėme mokinio individualios pažangos stebėjimo ir fiksavimo gerosios patirties aprašą.

Sukūrėme mokinio individualios pažangos stebėjimo ir fiksavimo modelį.

Parinkome tokius darbo metodus, kurie skatintų mokinių mokymosi motyvaciją (mokytojo pagyrimai, individualūs komentarai, pastabos, individualios konsultacijos, užduočių diferencijavimas ir individualizavimas pagal mokinių gebėjimus, polinkius ir poreikius, asmeninės pažangos fiksavimas).

Jei būtume nueito kelio pradžioje, nekeistume nieko. Manome, kad tikslingai sudarėme žemų pasiekimų 10 mokinių grupę, nes būtent šiems mokiniams buvo reikalinga pagalba.

Pasirinkome kalbą, tikslųjų ir socialinių mokslų dalykus (lietuvių kalbą ir literatūrą, matematiką, istoriją, biologiją ir anglų kalbą) neatsitiktinai, nes 8 bei 10 klasėse tikrinamos šių dalykų žinios. Sudarytos sąlygos šiose pamokose skirtingų gabumų ir pomėgių mokinių saviraiškai.

Svarbiausias dalykas, parodantis, kad veikėme tinkama linkme, yra pagerėję dalykų vertinimai ir padidėjusi mokinių mokymosi ir elgesio motyvacija bei savivertė. Pastebimas mokytojų ir mokinių komunikavimo pokytis, didesnis dėmesys mokinio asmenybei, individualias galimybes ir poreikius atitinkantis ugdymas. Mokytojai pamokose skiria daugiau pasirenkamųjų užduočių, naudoja kūrybinių darbų, praktinių darbų, projektų metodus.

Tikslų pasiekti padėjo mokinių motyvacijos skatinimas – pagyrimas, paskatinimas kalbėti, padrąšinimas dirbti dviese, grupėje, gerų darbų ir pokyčių akcentavimas. Tai suteikia mokiniams teigiamų emocijų, kurios skatina mokytis ir tobulėti.

Kiekvieną mėnesį vykdoma mokinių refleksija leido geriau pažinti mokinius, įvertinti jų pažangą. Didėjo mokinių pasitikėjimas savimi, gerėjo mokinių ir mokytojų komunikavimas.

Svarbu mokymo metodų įvairovė, ypač kūrybinių darbų, praktinių tyrimų, projektų atlikimas; galimybė mokiniams pasirinkti individualizuotas, tikslingas klases ir namų darbų užduotis (labai padėjo „Eduka“ klasė, „Kahoot“, „eTest“ sistema); vertinimas kaupiamaisiais balais ir pažymiais.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija. Patyrėme šio projekto prasmę, nes buvo pasiektas tikslas – pagerinti 7 klasės 10 mokinių lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos, istorijos, biologijos ir anglų kalbos pasiekimai, stebint ir fiksuojant mokinių individualią pažangą. Analizuodami mokinių pasiekimus matome, kad gerėjo mokinių pažangumas, motyvacija, komunikavimas su mokytojais; pagerėjo bendravimas ir bendradarbiavimas su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais); ypač pagerėjo mokėjimo mokytis kompetencija, nes išmoko dirbti individualiai ar grupėje, ieškoti informacijos, vertinti naujas žinias, įgytas kompetencijas taikyti praktiškai.

Džiaugiamės, kad pavyko įveikti šio projekto iššūkį kartu su mokiniais ir visų mokinių mokymosi rezultatai pagerėjo. Mokytojai mokėsi ir tobulėjo kartu, naudojo daug įvairių programų („Zoom“, „Teams“, „Messenger“, „Kahoot“, „Eduka“ klasė ir kt.). Daug diskutuota aktualiais klausimais, kolegoms pristatytos išbandytos naujovės. Pasidalyta gerąja patirtimi ir išbandytais mokymo būdais. Pavyko geriausius lietuvių kalbos kūrybinius darbus publikuoti net nacionalinėje

virtualioje parodoje „Pažink kalbos dalis“. Pamokose buvo ugdomos įvairios kompetencijos: socialinė, kūrybiškumo, pažinimo, emocinė, pilietinė. Džiaugiamės, kad šiame projekte dalyvavo 6 mokytojos, mokančios skirtingus dalykus, siekdamos pagerinti mokinių mokymosi rezultatus, pakėlė mokinių mokymosi motyvaciją.

Turime surinkę reikiamą informaciją apie kiekvieno konkretaus mokinio pasiekimus, tai leidžia mokytojui efektyviau dirbti taupant laiką. Atrinkome veiksmingiausias darbo metodus (mokytojo pagyrimai, individualūs komentarai, pastabos, individualios konsultacijos, užduočių diferencijavimas ir individualizavimas pagal mokinių gebėjimus, polinkius ir poreikius, asmeninės pažangos fiksavimas) ir internetinius įrankius. Sukurtą modelį galime taikyti savo kasdiniame darbe.

Patarimai kitiems. Mokykloms, norinčioms spręsti žemų mokinių pasiekimų problemą, linkime drąsiai imtis iniciatyvos ir nuosekliai remtis parengtu veiksmų planu. Labai svarbu siekti pagrindinio projekto tikslo – išsiaiškinti žemų pasiekimų priežastis ir patiems kurti mokymosi pagalbos teikimo modelius mokinių pasiekimams gerinti. Mūsų mokinių asmeninės ūgties priežastis – į projekto komandą įsijungė ne tik mokytojai, bet ir švietimo pagalbos mokiniui specialistai, gimnazijos administracija. Reikia siekti aktyvios tėvų (globėjų, rūpintojų) paramos ir įsitraukimo. Ypač svarbu gerai parengta ir taikoma pagalbos mokiniui sistema bei specialistų profesinė sąveika. Taip pat dėmesys ugdymo personalizavimui, diferencijavimui. Svarbu ne tik žinių gilinimas, bet ir holistinis asmenybės ugdymas. Kiekvieną mėnesį vykdoma refleksija leidžia geriau pažinti mokinius, įvertinti jų pažangą, tai skatina jų pasitikėjimą savimi, didina motyvaciją. Mokytojams reikia dalytis sėkmėmis ir atradimais. Mokiniai ypač atsiskleidžia atlikdami kūrybinius darbus, projektus, noriai juos atlieka, geriau įsitema informaciją. Šio modelio sukūrimas skatino mokinius aktyviau dalyvauti pamokose, gerino jų mokymosi rezultatus.

Patirtimi dalijosi Panevėžio r. Pajūrio Juozo Zikaro gimnazijos bendruomenė

Mokyklos konsultantės komentaras. Džiaugiuosi gimnazijos komandos kūrybiškumu, nuoširdžiu darbu su mokiniais ir bendradarbiavimu su kolegomis. Svarbiausia, kad komandos nariai, tiesiogiai vykde projektą, atrado įvairesnę pedagoginių funkcijų spektrą ir suprato reikšmingus dalykus, padedančius įgyvendinti mokyklos misiją – geri ugdymo(si) rezultatai ir turtingos, įsimeinančios, prasmingos, malonios gyvenimo mokykloje patirtys, t. y. holistinis asmenybės ugdymas, mokinių savivertės kėlimas ir jų įvairių kompetencijų tobulinimas, dėmesys mokinių poreikiams, personalizuotas (suasmenintas) ir savivaldis mokymas(is), nuostatų pozityvumas, entuziazmas, atvirumas naujoms patirtims ir išmintis.

Birutė Goberienė

2.33. Rokiškio Senamiesčio progimnazija

Apie mokyklą. Rokiškio Senamiesčio progimnazijoje mokosi beveik 200 5–8 klasių mokinių.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Mokytojai analizuodami paskutinių penkerių metų mokinių pasiekimus pastebėjo, kad mokinių, pasiekiančių aukštesnįjį gebėjimų lygį, yra tik apie 18–23 proc. Tuo tarpu nepasiekiančių minimalaus lygmens – 12–17 proc.

Kiekvienais metais 6 ir 8 klasių mokiniai dalyvauja NMPP. Jo rezultatai rodo, kad progimnazijos mokiniams sunkiausiai sekasi atlikti teksto suvokimo, interpretavimo, mąstymo reikalaujančias užduotis. Matyti, kad ugdytiniams siekti aukštesnių rezultatų trukdo per menki skaitymo ir teksto suvokimo gebėjimai. Mokytojai, kaip numatyta progimnazijos dokumentuose (Mokinių mokymosi pasiekimų gerinimo plane, Mokymosi pagalbos mokiniui teikimo tvarkos apraše), siekdami geresnių ugdymo(si) rezultatų, taiko įvairias metodikas, kartu su mokiniais ir jų tėvais (globėjais, rūpintojais) aptaria mokymosi pagalbos priemones, tačiau mokinių, ugdomų pagal bendrąsias programas, ugdymo(si) rezultatai mažai tekinta. Identifikavome problemą: dalis mokinių **negeba** pakankamai gerai **suprasti, ką skaito**, todėl nestiprėja jų **kritinio-loginio mąstymo įgūdžiai**.

Mūsų siekiai. Įsijungdama į projekto „Ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modelių žemų mokinių pasiekimų gerinimui parengimas ir įgyvendinimas“ veiklas progimnazijos bendruomenė vylėsi sutelktai įveikti vieną kliūtį kelyje į sėkmingesnį ugdymą(si) – **išmokyti 6 klasės mokinius teksto skaitymo strategijų, kad jas taikydami mokiniai ugdytųsi kritinį-loginį mąstymą**.

Kaip mums sekėsi. Pokyčių įgyvendinimo žingsniai.

- 1 Pradėdami mokyti geriau suvokti skaitomą tekstą mokytojai susitarė, kad pirmus du mėnesius pamokose bus taikomos siejamosios strategijos – „prijaukinamas“ pats skaitymo procesas: pasirenkami neilgi tekstai, išsiaiškinamas pavadinimas, randami „raktiniai“, svarbiausi, žodžiai, sugalvojami pavadinimai atskiroms pastraipoms, braižomi minčių žemėlapiai, skatinama ką nors įvaizduoti, fantazuoti ir bandyti nuspėti, kas bus pasakojama toliau.
- 2 Trečią ir ketvirtą projekto mėnesį susitarėme naudoti sudėtingesnes kritinį mąstymą ugdančias skaitymo strategijas, mokyti mokyti: pabraukti, kas svarbiausia, išvardinti pagrindinius dalykus, pavaizduoti grafiškai, pažymėti žemėlapyje ir pan., daryti santrauką, užsirašyti, kas neišaišku, sugalvoti giminingų sąvokų, struktūruoti naudojant grafinius piešinius, schemas ir pan.
- 3 Penktą ir šeštą projekto mėnesį numatėme atlikti skaitomo teksto refleksijos reikalaujančias užduotis: aprašyti, pagrįsti faktus, samprotauti, nusakomi kylančius jausmus, išgyvenimus,

klasifikuoti, palyginti, aptarti priežastis ir pasekmes, surasti skirtumus, kontrastą, suformuluoti klausimus pagal tekstą ir atsakyti į juos.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Laikantis plano, kiekvieno etapo metu buvo stiprinamos ir pagrindinės (peržvelgti tekstą, prisiminti, kas jau žinoma, kelti klausimus, numatyti ir prognozuoti, apibendrinti), ir konkrečios disciplinos skaitymo (remtis turimomis žiniomis, specializuotu žodynu, grafiniu ir matematinio vaizdavimu, palyginti pagrindinę mintį su teiginiais, esančiais tekste, naudoti konkrečiam dalykui būdingą samprotavimą įvertinant teiginius) strategijos.

Ne mažiau svarbu buvo nuolat skatinti skaityti, todėl mokiniams pristatėme asmenybes, kuriems skaitymas – gyvenimo aistra, rengėme greito skaitymo varžytuves, tekstų iliustracijų konkursą, mokiniai kūrė fotoilustracijas perskaitytai knygai, rašė laišką patikusiam veikėjui, pristatė didžiausią, seniausią, mažiausią, vertingiausią namų bibliotekos knygą, įkvėpti perskaitytos knygos kūrė haiku.

SKAITYMO KONKURSAI. SKAITYMAS NETRADICINĖSE ERDVĖSE

Skaitome Vaižgantą

Skaitymas netradicinėse erdvėse

Kas du mėnesius šeštokai dalykų pamokose atliko skaitymo ir suvokimo testus. Jų rezultatų pokyčių dinamika ir išvados.

Refleksija. Svarbiausios įžvalgos pasibaigus projektui:

- daugiau kaip trečdalis mokinių pagerino savo skaitymo ir teksto suvokimo rezultata;
- pasiteisino atidus, analitinio skaitymo užduotys, įtraukiančios veiklos, susietos su mokinių aplinka, jų gyvenimo patirtimi;
- mokiniai išmoko greitai surasti reikalingą informaciją įvairiuose šaltiniuose (vadovėliuose, žinyuose, internete) ir ją suprasti;
- „prijaukinome“ negrožinius tekstus ir išmokėme juose rasti, išsiaiškinti ir suprasti pateiktą informaciją;
- parodėme, kad suvokti tekstą ir jį įsiminti padeda vizualizacijos – žemėlapiai, nuotraukos, iliustracijos ir kt.

MOKINIŲ TEKSTO SKAITYMO IR SUVOKIMO PASIEKIMŲ DINAMIKA

Mokykloms, pasiryšiančioms **pamokose taikyti skaitymo strategijas ugdančių mokinių kritinio-loginio mąstymo gebėjimus**, patartume:

- nuosekliai mokyti teksto skaitymo ir suvokimo strategijų: tekstuose surasti, kas svarbiausia, į ką reikia atkreipti dėmesį norint „atrankinti“ visą tekstą;
- kolegialiai bendradarbiauti diferencijuojant mokiniams užduotis ir individualizuojant vertinimą;
- naudoti netradicinius (kritinį mąstymą ugdančius) mokymo metodus;
- labiau išnaudoti mokymui aplinką, net jei būtų dirbama nuotoliniu būdu.

Didžiausia projekto sėkmė, nulėmusi mokinių mokymosi rezultatų gerėjimą, buvo aktyvus visų progimnazijos mokytojų įsitraukimas į projekto veiklas, susitelkimas siekiant bendro tikslo.

Patirtimi dalijosi Rokiškio Senamiesčio progimnazijos bendruomenė **Mokyklos konsultantės komentaras.**

Rokiškio Senamiesčio progimnazija nuo pirmų susitikimų kryptingai siekė savo išsikelta tikslo. Visi progimnazijos mokytojai įsitraukė į projekto veiklas suprasdami, kad siekiant ugdyti mokinių kritinį-loginį mąstymą, kiekvienas mokytojas turi mokyti vaikus skaityti ir suprasti savo mokomojo dalyko tekstus. Nuoširdus darbas, tikėjimas tuo, ką darai ir susitelkimas siekiant bendro tikslo lėmė mokinių mokymosi rezultatų gerėjimą.

Dalia Valskienė

2.34. Rokiškio r. Obelių gimnazija

Apie gimnaziją. Gimnazija – aktyvi ir tobulėjanti bendruomenė, kurios nariai jaučiasi saugūs, yra kūrybiški, ugdo kritiškai mąstantį ir pilietišką žmogų. Kuriant modelį, suburta komanda, kurią sudaro 1–4 klasių mokytojos ir lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja, dirbanti 5 klasėje. Mokytojai atliko diagnostinį mokinių raštingumo įvertinimą ir numatė žingsnius, kaip bus gerinamas mokinių raštingumas.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Rokiškio r. Obelių gimnazijoje 1–5 klasėse iš viso mokosi 74 mokiniai. Tai sudaro 41 proc. visų mokyklos mokinių. Šios amžiaus grupės mokiniai sudaro didžiąją gimnazijoje besimokančių mokinių, priskiriamų prie nepalankiomis socioekonominėmis ir sociokultūrinėmis sąlygomis augančių vaikų, dalį. Kasmet atliekami mokinių pasiekimų patikrinimai rodo, kad apie 36 proc. 1–5 klasių mokinių turi žemus lietuvių kalbos raštingumo pasiekimus.

Mūsų siekiai. Šiuo projektu siekėme suteikti papildomas galimybes 1–5 klasių mokiniams gramatinio raštingumo kompetencijų ugdymuisi, tenkinant individualiuosius mokinių ugdymosi poreikius ir galimybes.

Kaip mums sekėsi. Taikėme suasmenintą mokymą(si), periodiškai stebėjome ir analizavome mokinių pasiekimus. Didžiausias dėmesys skiriamas diktantų rašymui, gramatinių užduočių atlikimui, klaidų aptarimui, analizavimui. Palyginę diagnostinių diktantų rezultatus įvertinome pokytį – džiaugėmės daugelio mokinių padaryta pažanga.

Visų projekte dalyvavusių klasių mokiniai apie aštuonis kartus per mėnesį lietuvių kalbos pamokose rašė diktantus (pirmos klasės mokiniai rašė raides ir žodžius). Nuotolinio mokymo metu mokiniai atliko raštingumo užduotis skaitmeninėse mokymo(si) aplinkose. Buvo atliekama mokinių klaidų analizė.

Kiekvieną mėnesį vyko projekto veiklų aptarimas, vertinimas, koregavimas, gairių tolesnei veiklai numatymas. Komandos nariai dalinosi gerąja patirtimi, kalbėjo ne tik apie sėkmes, bet išsakė ir problemas.

Svarbu paminėti, kad mokiniai suprato projekto svarbą, noriai dalyvavo projekte, siekė pagerinti lietuvių kalbos raštingumą, atliko jiems skirtas užduotis, dalyvavo konsultacijose.

Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) buvo supažindinti su projekto tikslais, uždaviniais, numatytais veiklomis. Mokytojai individualių pokalbių su tėvais metu aptarė vaiko rezultatus gramatinio raštingumo srityje. Projekto pabaigoje mokiniai rašė diagnostinį diktantą.

Mūsų gimnazijos komanda linki nuolat tobulėti, nebijoti iššūkių, ieškoti naujų mokymo būdų, metodų, tartis ir bendradarbiauti su kolegomis, dalintis gerąja patirtimi, ieškoti ir atrasti tai, kas tinka mokyklai.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems.

Labai pasiteisino mokinių klaidų analizės lentelės (2.7-2.8 priedai). Atsižvelgiant į individualias mokinio klaidas buvo taikomas suasmenintas mokymas, teikiama individuali ir grupinė pagalba, skiriamos individualios užduotys mokymosi spragoms likviduoti.

Didžiausia problema – nuotolinis mokymas, kadangi jo metu nelengva buvo įgyvendinti suplanuotas veiklas. Rašydami diktantus kompiuteriu, padarydavo tokių klaidų, kurių nebūdavo rašant į sąsiuvinius.

Patirtimi dalijosi Rokiškio r. Obelių gimnazijos bendruomenė.

Mokyklos konsultantės komentarai. Bendradarbiavimo, atsakomybės ir dialogo kultūra grįstas darbas padėjo gimnazijos komandai siekti pokyčio. Atsakomybę jautė visi — projekto komandos nariai, mokiniai, mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai). Tik bendri susitarimai ir jų laikymasis veda siekiamo tikslo link.

Dalia Valskienė

2.35. Skuodo Bartuvos progimnazija Planas pagal Matą

Apie mokyklą. 2020 metų spalio mėn. Skuodo miestelyje Bartuvos upėje pasirodė keistas, bet modernus laivas. Jame sėdintis trejetas žiūrėjo į raibuliuojantį vandenį, kol išvydo Bartuvos progimnazijos atvaizdą.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas.

Rūpestingasis Matas šūktelėjo:

– Aplankykite šios progimnazijos trečiokus ir ketvirtokus, girdėjau, jiems sunkiai sekasi skaičiuoti!

Judrusis Pieštukas pašoko iš vietos, atsisuko į draugus ir paragino:

– Ko jūs delsiate? Greit stojam ir lekiam į progimnaziją padėti vaikams!

Galvotrūkčiais, kliūdami už besimėtančių kubų formos plytelių, tiesiai per stačiakampę žaidimų aikštelę, kampu kirsdami kvadratinį kiemą įgriuvo į erdvę gretasienį – mokyklos fojė. Čia į juos iš stiklinio kubelio geranoriškai pažvelgė visažinė tetulė ir pasidomėjo, ko ieško.

Išgirdusi atvykusiųjų tikslą pakvietė mokytojas Vidą, Vaidą, Ingridą, Astą, Aidą, Vilną ir Rasą.

– Pramanas, kad vaikai nemoka matematikos. Mūsų mokiniai patys geriausi!

Matas, iš rankų sunėręs trikampus, nepasidavė ir pareiškė:

– Gerai, kad mylite ir giriate vaikus, bet mes žinome faktus.

– Mes turime draugų, kurie mums pranešė NMPP rezultatus, – pritarė Liniuotė.

Mūsų siekiai.

– Studijavome ir analizavome visą dieną. Akivaizdu, kad kai kuriems Bartuvos progimnazijos vaikams reikia pasimokyti ploto ir perimetro skaičiavimų, – paantrino judrusis Pieštukas.

– Jūsų noras padėti – neįkainojama vertybė! Imkimės darbo! – džiaugėsi pavaduotoja.

– Koks planas? – nerimavo mokytoja Asta.

– Turiu planą! Štai jis! – režė Matas ir čia pat, ant kvadratinių šaltų grindų plytelių išskleidė gerokai aptrintą, stačiakampį popieriaus lapą (2.9. priedas).

– Sumanu... Ir veiklos nenuobodžios, patirtinės. Yra erdvės bendradarbiauti, nusimato malonių tarpusavio santykių kūrimo galimybės, – samprotavo mokytoja Vaida.

– Pažiūrėkite, galutinis rezultatas turėtų motyvuoti mokinius. Manau, kad patrauklios veiklos suteiks gerų emocijų visiems! – džiaugėsi mokytoja Rasa.

– Šitas planas būtų lyg mostelėjimas burtų lazdele šioje pasakoje, – svarstė mokytoja Vilma, – ir dar matome rodykles, kurios rodo aiškų kelią iš šio mokslo spragų labirinto.

Staiga jaunieji pagalbininkai žvilgtelėjo į skritulį – laikrodį, kabantį virš stiklinio kubo.

– Jūsų aplinkoje tiek daug įvairių geometrinių figūrų, kad net rankos pačios kyša jas matuoti, – drąsiai pareiškė Liniuotė.

– Veikite drąsiai, bet tiksliai, o mums laikas plaukti tolyn, lankysime jus! – išpyškino rūpestingasis Matas.

Ir vaikai nurūko link Bartuvos kranto, kur jų laukė ir garsiai ūkė modernusis laivelis. Mokytojos, įkvėptos vaikų entuziazmo ir didžiulio noro mokytis, pradėjo veikti. Iš stebuklingo, gerųjų pagalbininkų palikto stačiakampio popieriaus lapo, lyg bangos Bartuvos upėje, lyg sidabruoti karpiai jos dumblynuose plaukė padedančios mintys: „kuriame, braižome, matuojame, statome, dėliojame, piešiame, skaičiuojame ir... džiaugiamės“.

Ir staiga vieną dieną STOP! PIRMOJI KLIŪTIS! Į MOKYKLĄ – DRAUDŽIAMA!

Kaip mums sekėsi. Iš balto debesies pabiro traškios, žėrinčios snaigės, apklojo žemę minkštais patalais. Žiema. Tyla. Ekranai. Šaltis.

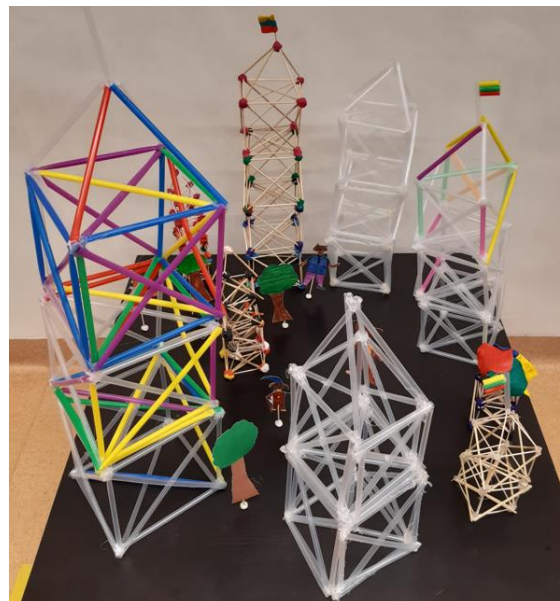
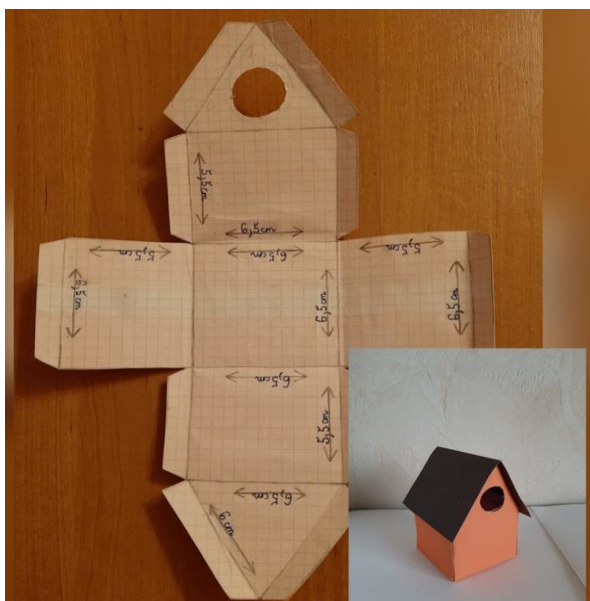
Tada mokytoja Aida prisiminė Pieštuką. Rasa – Liniuotė. Asta prabilo Mato mintimis:

– Planas veikia! Tik iš kitos pusės! Sukim lapą lyg laikrodį ir veikime toliau.

Visos mokytojos įsmeigė akis į planą. Ir staiga sename popieriaus lape palengva išryškėjo didžiulės, keistos raidės. Mokytojos iššifravo: „EIKIT TEN, KUR ĖJOT, TIK KITU KELIU.“

Ir tuo pat metu ant girgždančio sniego kiemuose atsirado keisčiausių sniego namelių, tvirtovių, įdomiausių kėdučių, suoliukų, pripėduotų kvadratų, trikampių, daugiakampių, ledo piramidžių ir kūgių. Ir visur tarp šių nuostabiausių statinių zujo vaikai ir kažką matavo, rašė, skaičiavo. Vėliau sniego skulptūrų miestelyje apsigyveno besmegeniai, nykštukai ir sniego angelai.

O šiltų namų kompiuterių ekranuose pasimatė, kaip vaikai kuria lėles iš figūrų ir vaidina 630 cm² scenoje. Po kiek laiko vaizduokliai pasipuošė įvairiaspalviais eskizais iš geometrinių figūrų fotosienelei, nes visi norėjo dalyvauti eskizų konkurse. Pavasariop net inkilėlių maketai pasirodė. Ir nė vieno kreivo šleivo, nes skaičiavimus ketvirtokai atliko tiksliai.

Linksmos mokytojos gyrė vaikus ir pačios džiaugėsi. Staiga popieriuje vėl žybtelėjo keistosios raidės ir prieš akis švystelėjo šifruotė: „SIE-NE-LĖ. MES – SU JU–MIS.“

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Sulig tais žodžiais mokyklos durys atsivėrė ir vaikai sugužėjo į išsiilgtas klases. Prasidėjo galingas, visus įtraukiantis veiksmas prie senos, sandėlyje užmirštos vaidinimams tarnavusios širmos. Vaikai matavo, skaičiavo plotą, kirpo įvairias geometrines figūras, dėliojo jas ant senos širmos, konstravo, klijavė...

Vieną rytą progimnazijoje visi išvydo pamiltus moksluokius Matą, Liniuotę ir Pieštuką:

– Šiandien progimnazijoje matome dar 30 laimingų vaikų, kurie per metus išmoko mokytis kitaip, susidraugavo su liniuote, pieštuku ir matais. Savo tikslą pasiekėme! – aktyvieji pagalbininkai išsoko į laivą mokinių sukurtoje sienelėje ir liko stebėti matomų vaizdų: senovės miestų maketų, kaimų, tvirtų aukštų dangoraižių konstrukcijų ateities miesto maketuose.

– Tegul ši pasaka tęsiasi ir kitais metais!

Patirtimi dalijosi Skuodo Bartuvos progimnazijos matematikos projekto dalyviai

Mokyklos konsultantės komentaras. Linkiu, kad ši pasaka būtų be galo... Su naujais veikėjais, naujomis situacijomis, svarbiausia – nepraraskite entuziazmo organizuojant kitokį, įdomesnį, mokymą, vykdykite patirtinę veiklą, ugdykite mokinių savarankiškumą ir kūrybiškumą.

Dzintra Atminienė

2.36. Skuodo r. Ylakių gimnazija

Apie mokyklą. Skuodo r. Ylakių gimnazijoje 2020–2021 m. m. mokosi 261 mokinys, dirba 30 pedagoginių darbuotojų. Gimnazija siekia efektyviai ir kokybiškai organizuoti bendrojo ugdymo įstaigos veiklą, telkti gimnazijos bendruomenę spendžiant aktualiausias šiuolaikinio ugdymo problemas, numatyti, kaip bus įgyvendinami gimnazijos įvairiapusiai ugdymo veiklai keliami tikslai ir uždaviniai, pasirinktos reikiamos gimnazijos veiklos kryptys ir prioritetai, numatomi ir planuojami švietimo kaitos pokyčiai.

Sužinoję, kad galėsime dalyvauti projekte, subūrėme iniciatyvių ir ryžtingai nusiteikusių mokytojų komandą, tai matematikos mokytoja Zita, informacinių technologijų mokytojas Andrius, technologijų mokytojai Remigija ir Darius ir komandos vadovė Virginija.

Sprendžiama problema. Jau keletą metų pastebime, kad mokiniai praranda mokymosi motyvą, yra nepakankamai tenkinami mokinių, patiriančių sunkumų mokantis, poreikiai. Todėl nutarėme projekto metu dirbti su mokiniais, kurie šiais mokslo metais yra šeštokai, ir stebėti, ar taikant integruotą matematikos, informacinių technologijų ir technologijų mokymą pagerės mokinių rezultatai. Manome, kad toks mokymas padės mokiniams geriau suprasti geometriją, matus ir matavimus, mokiniai pajus, kur ir kaip galima taikyti matematikos žinias praktikoje.

Mūsų siekiai. Tikėjome, kad ne mažiau kaip 85 proc. 6 klasės mokinių pasieks pagrindinį lygį, ir įdomu buvo sužinoti, kiek per mokslo metus paaugs kiekvieno mokinio matematikos rezultatai.

Kaip mums sekėsi? Įsivertinome, kokios mokinių žinios ir gebėjimai mokslo metų pradžioje, kokias užduotis atlikdami patiria sunkumų. Suderinome matematikos, technologijų ir informacinių technologijų ugdymo planus, numatėme integruotų pamokų temas ir laiką. Informavome tėvus (globėjus, rūpintojus) apie projekto vykdymą, raginome domėtis, kaip jų vaikams sekasi mokytis matematikos, stebėti ir su vaikais aptarti pažangos augimą.

Pirmus du projekto vykdymo mėnesius didžiausias dėmesys buvo skiriamas matematikos uždavinio sąlygos skaitymo įgūdžių ugdymui.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Vedėme integruotas pamokas: „Kampai. „Scratch“ programa figūrų piešimas pagal kampus“, „Daugiakampiai. Jų plotas, perimetras. Užgavėnių kaukių gaminimas iš pasirinktos medžiagos ir ploto skaičiavimas“, „Tūrinės

geometrinės figūros. Jų talpos numatymas. Margučių dekoravimas geometrinėmis figūromis“. Projektinis darbas „Matematika praktikoje“ – integruojant matematikos, technologijų ir informacinių technologijų žinias pagaminti aitvarai.

Įsivertinome, reflektavo ir mokytojai, ir mokiniai.

Planuodami veiklas nežinojome, kad reikės dirbti nuotoliniu būdu, gal būtume visai kitoki darbo pobūdį pasirinkę. Tačiau vykdėme tai, ką suplanavome, mažai ką keisdami. Dabar galime sakyti, kad dauguma veiklų pasiteisino, tik paskutinio projektinio darbo negalėjome atlikti taip, kaip planavome. Kadangi mokiniai į mokyklą negrižo, tai vieno aitvaro visi kartu gaminti negalėjome, mokytojai tik konsultavo mokinius, padėjo daryti brėžinius, o aitvarus darė namuose su tėvais (globėjais, rūpintojais).

Mums buvo svarbu. Mums svarbiausia buvo paskatinti mokinius mąstyti kitaip, parodyti, jog matematika nėra „baubas“, tai ne tik skaičiai, taisyklės ir formulės, kurių niekada gyvenime nereikės. Norėjome, kad jie suprastų, jog matematika yra svarbi kiekvieno žmogaus gyvenime, jos prireikia netikėčiausiose situacijose, kad ją galima lengvai pritaikyti kasdienėje veikloje ir padėti išspręsti tam tikrus gyvenimo klausimus. O tai pasiekti padėjo tarpdalykinė integracija ir matematikos žinių taikymas praktinėje veikloje.

Iš kur žinome, ar pavyko?

<i>Emocijos</i>	
prieš	po
<p>„Matematikos pamokos man kartais patinka, būna įdomu per jas, o kartais nepatinka. Tačiau dažnai matematika būna sunki ir tuomet ji man pasidaro nebeįdomi bei nuobodi.“ (Deividas)</p> <p>„Matematika nėra įdomus dalykas, tačiau kartais ji gali būti visai įdomi. Manau, kad realiame gyvenime tikrai nepanaudosime tiek žinių, kiek mokomės per matematikos pamokas.“ (Urtė)</p> <p>„Matematika sunki, bet reikalinga pamoka. Ypač ji bus naudinga ateity. Man matematika kartais patinka, kartais nepatinka. Patinka tada, kai suprantu einamas temas.“ (Augustas)</p>	<p>„Man labai patiko, kad būtent mūsų klasę išrinko dalyvauti šiame projekte. Tikrai manau, kad buvo naudinga. Tokie projektai galėtų vykti dažniau, tada juose dalyvauti turėtų galimybę ir kitos klasės. Manau, kad ir kitiems patiktų, kaip ir man.“ (Emilė)</p> <p>„Po šio projekto supratau, jog matematika susijusi su daugeliu dalykų ir kad ji svarbi gyvenime. Su ja susidurti gali net ir netikėčiausiose situacijose. Matematika ne tik naudinga, bet ir įdomi!“ (Akvilė)</p> <p>„Matematika labai reikalinga gyvenime, ypač jei dirbsi statybininku.“ (Gvidas)</p>
... ir faktai	
<p>Mokslo metų pradžioje daugumos (net 13 iš 19) mokinių matematikos žinios ir gebėjimai buvo įvertinti pažymiais nuo vieneto iki šešeto, o po I pusmečio daugumos (13) įvertinti jau nuo šešeto iki dešimtuko. Po II pusmečio pastebimas dar didesnis teigiamas pokytis, nes įvertinimą nuo šešeto iki dešimtuko gavo net 15 mokinių iš 19 besimokančių toje klasėje. Mokinių pažymių vidurkis padidėjo daugiau nei vienu balu.</p>	

Labiausiai džiaugiamės:

- kad skeptiškas mokinių šypsenas, pranešus, jog kažką naujo, kitaip reikės daryti, keitė nuosirdūs ir laimingi veidai, nes buvo įdomu, suprato ir atrado kažką nauja;
- kad mokiniai, kurie dažniausiai būdavo tylūs, sunkiai prakalbinami, projekto metu labiau atsiskleidė, parodė savo kūrybiškumą, lankstumą, savitumą.

Pagerėjo ne tik mokinių matematikos mokymosi rezultatai, bet per matematikos pamokas įgytas žinias jie praktiškai taikė technologijų ir informacinių technologijų pamokose. Išėję temas apie geometrines figūras, jų matavimus, ilgio, pločio, perimetro, ploto apskaičiavimus per technologijų pamokas gamino Advento vainikus, Užgavėnių kaukes, dekoravo margučius. Per informacinių technologijų pamokas su programa „Scratch“ piešė geometrines figūras panaudodami koordinatės komandų blokais. Mokiniai, kurie geriausiai perprato programos veikimą, sudėliojo blokus ir nupiešė labai sudėtingas geometrines figūras.

Baimės akys didelės, bet ... mokytojai įveikia viską. Šis projektas ir mokymas nuotoliniu būdu išmokė, jog neįveikiamų darbų nėra. Kadangi projektas vyko pandemijos metu, maloniai nusitebino tai, kad mokiniai, kai nori, gali nusiteikti, susitelkti ir kiek įmanoma produktyviau dirbti. Aišku, pirmiausia reikia mokytojų entuziazmo, pozityvaus nusiteikimo ir noro padėti kiekvienam mokiniui patirti sėkmę. Todėl svarbiausiu darbu gal ir galima įvardinti tinkamų priemonių pasirinkimą tikslui pasiekti: tai yra sėkminga dalykų (matematikos, technologijų, informacinių technologijų), mokymo būdų bei metodų, bendradarbiavimo bei kūrybiškumo integracija. Visos šios patirtys tikrai bus naudingos patiems, jomis galima pasidalinti ir su kolegomis.

Patirtimi dalijosi Skuodo r. Ylakių gimnazijos bendruomenė

Mokyklos konsultantės komentaras. Dar daug gerų idėjų neleido įgyvendinti šiandieninė situacija šalyje. Nesustokite, papildę komandą naujais nariais toliau dirbkite taip, kad mokiniams matematika tikrai nebūtų „baubas“, tegu mokiniai per praktiką, integraciją patiria mokymosi džiaugsmą.

Dzintra Atminienė

2.37. Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnazija

Laboratorinių darbų praktika sudominant mokinius, mokantis gamtamokslinius dalykus

Apie mokyklą. Mūsų gimnazija, atšventusi 100 metų sukaktį, yra brandaus amžiaus, turi brandžių pasiekimų, nuolat siekia naujovių, yra kūrybinga, šiuolaikiška. Gimnazijos bendruomenė gyvena pokyčių laikotarpį. Iš esmės įgyvendintas pagrindinis gimnazijos siekis – tapti atvira pokyčiams, besimokančia visą gyvenimą gimnazija, kurioje gera gyventi ir augti. Reikia nuolat mokytis mokytojams ir gimnazijos administracijai, planuoti ir įgyvendinti sisteminius pokyčius, kurie leidžia mokytojams koncentruotis į pamokos kokybės gerinimą. Gimnazijos bendruomenė atvira pozityviai kaitai, bendradarbiaujanti, susitelkusi, iniciatyvi, geranoriška, kultūringa, kurianti saugią aplinką, pasitikinti savo sugebėjimais ir besididžiuojanti savo mokykla. Tai siekianti tobulėti organizacija, puoselėjanti savo tradicijas, tautiškumą, toleranciją, lanksčiai prisitaikanti prie besikeičiančių sąlygų.

Kodėl mums buvo aktualus pokytis ir kaip apsisprendėme? Pasirinkta projekto tema – „Laboratorinių darbų praktika sudominant mokinius, mokantis gamtamokslinius dalykus“. Pasirinkdami projekto temą ir išsikeldami tikslą, sudarėme sąlygas mokiniams biologijos, chemijos, fizikos srityje integruoti tarpusavyje ir su kitais mokslais, o pasiekimų lygį kelti per laboratorinių darbų praktiką sudominant mokinius, mokantis gamtamokslinius dalykus. Ši integracija pasiteisino, nes ji sudarė daugiau galimybių pritaikyti biologijos, chemijos, fizikos užduotis pagal mokinių poreikius, pagal jų gebėjimus ir polinkius.

Mūsų siekiai:

- atliekant praktikos darbus vertinti mokslo ir technologijų poveikį žmogui ir aplinkai atsižvelgiant į socialinius ir ekologinius veiksnius;
- dalyvaujant gamtos klasėje gebėti pateikti informaciją apie gyvąją gamtą, gamtos mokslų atradimus, aplinkosaugą;
- atliekant praktinės veiklas, ilgalaikes užduotis pritaikyti įgytas žinias, supratimą ir gebėjimus: 1) formuluoti hipotezes ir planuoti tiriamuosius darbus; 2) gebėti apdoroti duomenis, pavaizduojant schemose, grafikuose, diagramose; 3) mokėti pagrįsti savo darbo rezultatus mokslo duomenimis ir faktais.

Kaip mums sekėsi? Organizuojant šio projekto veiklą buvo **numatyti** gimnazijos **žingsniai pokyčių link:**

- tobulinti mokinių gamtamokslinėje srityje pasiekimų lygį (stebint ir analizuojant ugdymą(si), kuriant palankias ugdymosi aplinkas);
- gilinti veiklos sritį „gamtos tyrimai, medžiagos ir kitimai“;
- tobulinti mokytojų kompetencijas (skatinti mokytojų patirties sklaidą, domėjimąsi ugdymo (si) organizavimo naujovėmis).

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Gimnazijos komanda pasirinko 24 IIA klasės mokinius. Mokytojai nutarė kelti mokinių pasiekimų lygį gamtamokslinėje srityje, suprasdami, kad į šiuolaikinį gamtamokslinį ugdymą integruojamos šios srities žinios, gebėjimai, kūryba ir, aišku, praktinis realizavimas. Aplinka yra toji sfera, kuri sujungia gamtos mokslus į vientisą sistemą. Ši integracija pasiteisino, nes ji sudarė daugiau galimybių pritaikyti biologijos, chemijos, fizikos užduotis pagal mokinių poreikius, pagal jų gebėjimus ir polinkius. Atsirado daugiau galimybių priartinti mokymąsi prie gyvenimo, ir mokiniai turėjo galimybę įgyti gyvenimiškos patirties.

Projekto metu atsirado nuoširdesnis bendravimas komandoje (tiek mokinių, tiek mokytojų), vaikų tarpusavio santykiai, nes kai kurias veiklas atliko porose. Mokiniai pajuto artimesnį, glaudų ryšį su mokytojais ir tėvų (globėjų, rūpintojų) palaikymą.

Mokiniai buvo atsakingi už veiklas, atsirado pasitikėjimas, dalis jų labai susidomėjo tyrinėjimu, atsakingai rengė pristatymus, tobulino asmeninę, komunikacinę, mokėjimo mokytis kompetencijas.

Projektas pateikė labai daug emocijų: atsakomybę, baimę, nerimą, įtampą, pyktį, liūdesį, pasitikėjimą, nuostabą, džiaugsmą.

Smagiausia – artimesnis ryšys su mokiniais, konkrečios veiklos ir jų rezultatai, pasidalijimas patirtimi, komandos susivienijimas bendram tikslui pasiekti. Mums, mokytojams, pavyko pažinti mokinius, gebančius gaminti paprastus prietaisus ir net mokačius pasididžiuoti savo atliktais darbais, o tai visada nuteikia emociškai pakiliai, „atradimas“, kad tariantis beveik su kiekvienu mokiniu galima sutarti.

Dirbdami nuotoliniu būdu mokiniai išmoko savarankiškai surasti reikalingą medžiagą pamokai, gilino žinias ir, aišku, laukė pasikeitimų. Buvo sunku, nes mūsų pasirinktas kelias buvo praktinis. Namuose bandymus atlikti sunku, reikėjo sugalvoti tokius, kurie papildytų teorines žinias ir praplėstų mokinių akiratį.

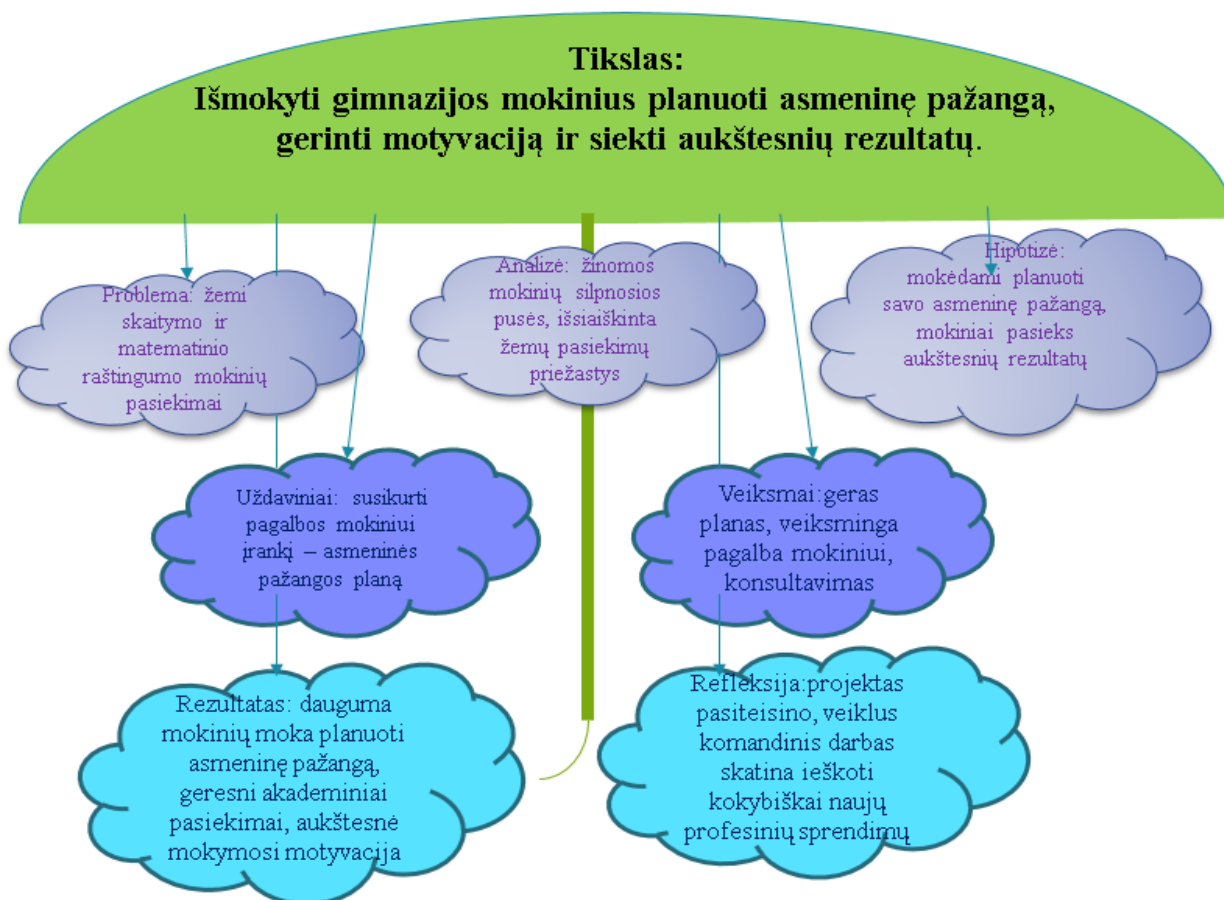
Viską galima išgyventi, esame mokytojai praktikai, mokiniai neturi pajusti iškilusių sunkumų, o komanda buvo šauni (Danutė, Irena, Juneta, Donatas, Kristina, Inga), projekto metu susidariusias situacijas išmokome spręsti ramiai, išsikalbėdami, atrasdami kompromisinius sprendimus.

2.38. Šalčininkų r. Turgelių Povilo Ksavero Bžostovskio gimnazija

Apie mokyklą. Šalčininkų r. Turgelių Povilo Ksavero Bžostovskio gimnazija lenkų dėstoma kalba yra viena iš seniausių mokyklų rajone. Gimnazija teikia pradinį, pagrindinį ir vidurinį išsilavinimą. Vaikams suteikta galimybė ugdytis ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse. Gimnazija atvira kaitai, siekia mokinių mokymosi pažangos, ugdo įvairių gebėjimų ir poreikių mokinius tolesniam sėkmingam mokymui(si), puoselėja tautines ir krikščioniškas tradicijas.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Tačiau PISA, NMPP, PUPP testų rezultatai parodė, kad gimnazijoje yra mokinių, kurių skaitymo ir matematinio raštingumo pasiekimai žemi. Projekto „Ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modelių žemų mokinių pasiekimų gerinimui parengimas ir įgyvendinimas“ metu buvo numatytos veiklos situacijai pagerinti, daugiausia dėmesio skiriant žemų pasiekimų turintiems mokiniams. Pastebėta, kad pagrindinė mokinių žemų pasiekimų priežastis – nemokėjimas planuoti savo asmeninės pažangos, o per dalyko medžiagos komponavimą galime parengti ir išbandyti modelį šioms priežastims šalinti ir mokinių pasiekimams gerinti.

Mūsų siekiai.

Kaip mums sekėsi. Projekte dalyvavo 6 ir 8 klasių mokiniai bei lietuvių kalbos ir literatūros, gimtosios (lenkų) kalbos, matematikos mokytojai, projekto įgyvendinimo gimnazijoje darbo grupė,

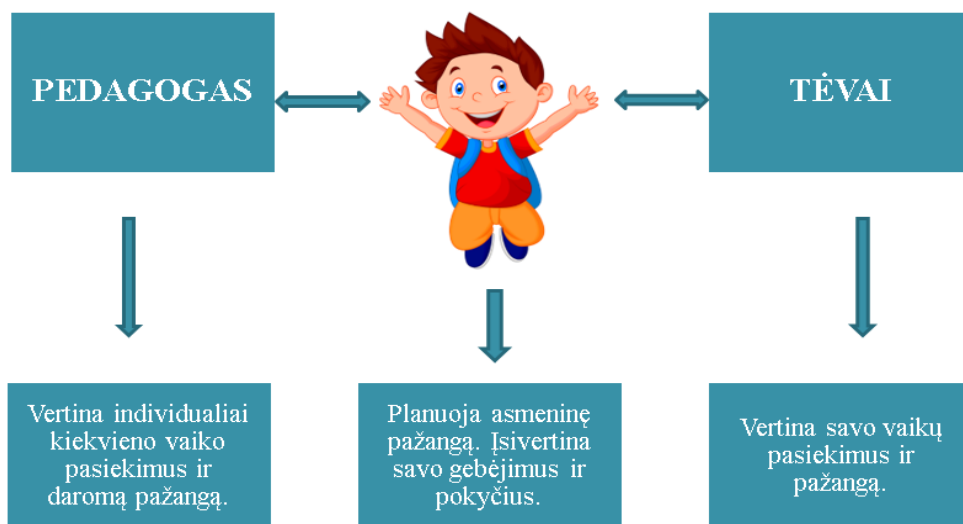
mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai). Suformuluotas tikslas – išmokyti gimnazijos mokinius planuoti asmeninę pažangą, gerinti motyvaciją ir siekti aukštesnių rezultatų, numatyti uždaviniai tikslui pasiekti. Suprasdama, kad pokyčiams dažniausiai yra priešinamasi, projekto grupė nuolat kalbėjo apie pokyčių naudą mokiniams, mokytojams, tėvams, mokyklai. Regis, pavyko! Iškeltas tikslas ir iššūkis paskatino gimnazijos projekte dalyvaujančius mokytojus, mokinius bei jų tėvus ieškoti tobulėjimo kelio, atsiverti naujovėms, jas generuoti ir ieškoti aktualių tobulėjimo galimybių, atliepiant kiekvieno vaiko ugdymosi poreikius ir siekiant jo individualios pažangos.

Visi sutarėme dėl rezultatų pasiekimo būdo: jų neturėtų būti siekiama per skaudžias patirtis. Nuo pat projekto įgyvendinimo pradžios daug kartų prie vieno stalo susėdo suburta projekto komanda, projekto konsultantė Milda, kuri motyvavo, kartu džiaugėsi pirmais pasiektais rezultatais. Gimė veiklos planas. Išmokome neplanuoti iš karto labai daug darbų. Visus sprendimus išmokome priimti ne individualiai arba mažose grupėse, o pasitarę su mokiniais, pagalbos specialistais, klasės vadovais, tėvais (globėjais, rūpintojais). Veiklos pradžioje atlikome mokinių apklausą. Mokiniai atsakė į klausimus: „Kas yra mokinio asmeninė pažanga?“, „Kokios žinios ir gebėjimai tau reikalingi?“, „Iš ko galima spręsti apie tavo pažangą ir pasiekimus?“, „Kaip tu pats gali prisidėti prie savo pažangos?“, „Kaip tu pats gali pamatuoti savo pažangą?“, „Kas gali padėti tau siekti asmeninės pažangos?“. Tai kartu buvo ir mokinių įtraukimo, aktyvinimo būdas, skatinimas susimąstyti ir galvoti apie mokymosi pažangą, prisiimti daugiau asmeninės atsakomybės už rezultatus.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Mokytojai priėmė iššūkį: patys kūrė mokinio asmeninės pažangos planą, jį pildė, reflektavo – prisiimdami mokinio vaidmenį. Tai buvo mokytojų mokymasis, padėjęs suvokti, kodėl mokiniams pavyksta arba nepavyksta sėkmingai pasirengti ir įgyvendinti asmeninės pažangos planą.

Planuodami savo asmeninę pažangą, mokiniai mokėsi suvokti save kaip asmenybę, džiaugtis savo pasiekimais ir kantriai spręsti klausimus, mokėsi nebijoti klysti, tikėti, kad pavyks. Mokytojų padedami jie mokėsi priimti naujus iššūkius, kaip kelią į tobulėjimą, rengė planus, gavo nuolatinę ir sistemingą mokytojų pagalbą, mokėsi reflektuoti.

Parengtos rekomendacijos mokinių namų darbams atlikti, įvairios metodikos sėkmingam dalykų mokymuisi. Įkūrėme Konsultacinio ugdymo centrą, skirtą įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams, kurie negalėjo ar nespėjo dirbti pamokoje kartu su bendraamžiais (nuotolinio mokymo būdu). Pagrindiniai kuriamo modelio elementai, kurie pasiteisino: lygiavertis bendradarbiavimas, suvokimas, kad veikla prasminga tiek, kiek padeda tobulėti asmeniui ir teikia emocinį pasitenkinimą (mokiniui, mokytojui, tėvams). Atvirumas, komandinis darbas, laisvė rinktis, teisė abejoti, pagarba patirčiai – svarbios projekto vertybės. Supratome, kad planavimas ne mažiau svarbesnis negu pats planas, o principo „mažiau yra daugiau“ laikymasis keičia mokyklos veiklą, planavimą, kultūrą.

Proceso rezultatai matomi – pagerėjo mokinių pasiekimai, vyko veiklos, padedančios kiekvienam pasiekti asmeninės pažangos, – tai, dėl ko ir buvo inicijuoti pokyčiai.

Projektas „gyvas“, visos veiklos naudingos ir vyksta natūraliai. Keičiasi metodinė veikla ir mokytojų tarpusavio bendradarbiavimas: dalijimasis mokinio asmeninės pažangos plano rengimo, mokinių pažinimo, vertinimo ir kitais klausimais. O siekiant, kad pokyčiai taptų ilgalaikiai, būtinas realus visos gimnazijos bendruomenės indėlis, realios pastangos, pagrįstos suvoktais siekiais ir tinkama analize. Mes tam nusiteikę ir pasirengę.

Mūsų linkėjimai: **Drąsiai priimkite iššūkius ir nebijokite pokyčių. Padarykite dėl savęs ir savo mokinių šiek tiek daugiau, negu darėte iki šiol. Verta.**

Patirtimi dalijosi Šalčininkų r. Turgelių Povilo Ksavero Bžostovskio gimnazijos direktoriaus pavaduotoja ugdymui Tatjana Michalovskaja

Gimnazijos konsultantės komentaras. Mažais žingsneliais – toks ėjimas buvo projekto metu. Reikėjo šiek tiek laiko tam, kad projekte dalyvaujantys mokytojai suprastų, jog mokinio asmeninės pažangos planavimas – tai ne laiko „gadinimas“ ir netaupymas, o atvirkščiai – mokinio mokymas mokytis, mokymas planuoti laiką, kur kas daugiau individualizavimo, mokymosi pagalbos ir ženkliai didesnis tėvų (globėjų, rūpintojų) įsitraukimas, domėjimasis vaiko pažanga ir rezultatais. Projekto pradžioje reikėjo daryti, nes taip buvo suplanuota. Besibaigiant mokslo metams – norėjosi tobulinti, nes tai padėjo mokytis ir mokytis, ypač nuotolinio mokymosi metu. Belieka mokyklai palinkėti, kad mokinio asmeninės pažangos planas ir ateityje būtų tobulinamas, keičiamas, pritaikomas skirtingų poreikių mokiniams. Šioje daugiakalbėje aplinkoje tai vienas iš įrankių, padedančių mokytis ir mokytis.

Milda Padegimaitė

2.39. Šalčininkų r. Jašiūnų „Aušros“ gimnazija

Besmegenis ištirpo – kepurė liko

Apie mokyklą. Šalčininkų r. Jašiūnų „Aušros“ gimnazija yra tęstinė ugdymo institucija, kurioje mokosi mokiniai iš daugiakultūrės aplinkos. 65 proc. mokinių yra iš mišrių šeimų, dominuojanti bendravimo kalba tiek šeimose, tiek tarpusavyje – rusų. Nors įvardindami tautybę, dažniausiai nurodo lenkų, bet $\frac{1}{3}$ yra baltarusių, likę – rusų, ukrainiečių ir kitų tautybių.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Pasirinkta 5 klasė, kurioje mokosi 16 mokinių. Mokiniai skiriasi akademiniiais pasiekimais, elgesiu, temperamentu, bendravimo įvairove. Sutelkti klasę kaip kolektyvą, išsikeliant bendrus tikslus ir jų siekti – pagrindinis veiksnys, galėjęs atnešti teigiamų pokyčių. Mokytojų komandą sudarė skirtingų mokomųjų dalykų mokytojai: lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja metodininkė Violeta, anglų kalbos mokytoja metodininkė Gerda, matematikos mokytoja metodininkė Kristina.

Mūsų siekiai. Siekti mokinių tiek akademinį, tiek bendravimo pokyčių buvo apsispręsta pasirenkant integruotas veiklas. Tai suteikė galimybių mokiniams pasiekti sėkmę ir per saviraišką parodyti savo stipriąją pusę. Grupinė veikla telkė klasę kaip kolektyvą, ugdė atsakomybę už grupės narių. Į projektinę veiklą žiūrėjome ne kaip į formalų įsipareigojimų vykdymą, bet tikslingą veiklą, nukreiptą į galutinį rezultatą – pagerinti mokinių savivertę, paskatinti jų bendravimą ir bendradarbiavimą. Šios veiklos turėjo būti susietos ir su akademiniiais pasiekimais. Taigi integravome ne tik dalykines žinias, bet ir bendrąsias kompetencijas, ypač gebėjimą bendradarbiauti.

Kaip mums sekėsi? Įgyvendinimo žingsniai. Mokytojų tikslas – organizuoti tokias veiklas, kuriose mokiniai patirtų sėkmę, galėtų dalintis rezultatais, sulauktų įvertinimo. Karantino laikotarpį ir nuotolinį ugdymą(si) įvertinome kaip naują galimybę įtraukti į veiklas ir tėvus (globėjus, rūpintojus). Veiklos turėjo atitikti keliamus tikslus, bet nebūti nei per sudėtingos, nei per lengvos. Visas laikas suskirstytas į tris etapus pagal keliamus tikslus ir konkrečius uždavinius tikslui pasiekti.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems.

I etapas – klasės sutelktumas ir tėvų (globėjų, rūpintojų) įtraukimas: skirta integruota užduotis „Mano besmegenis“. Su šeimos nariais lipdo charakteringą besmegenį, pasidalina nuotraukomis ir sukuria jo istoriją. Per matematikos užsiėmimus pakartoja geometrines figūras, gamindami iš popieriaus besmegenio namelį, kepurę. Paruošia atviruką su anglišku tekstu ir išsiunčia bendraamžiams į JK. Akademiniai gebėjimai ugdomi per kūrybinį rašymą, vaizduotės lavinimą, pastabumą.

II etapas: kūrybiškumo, pastabumo ugdymas siejant regimą vaizdą su teksto kūrimu. Mokiniai susipažįsta su perkeltinėmis prasmėmis, metafora kaip stiliaus raiškos priemone. Ugdoma jautrumo gamtai, savo aplinkai kompetencija. Dalijasi rezultatu, sukuria bendrą visos klasės veiklos albumą.

Su tom besmegenėm gali
būti visaip... Net gali išdygti ra-
gai. Tuomet besmegenėi tarp
ragų styro plaukai.

O jeigu besmegenė nori būti
stilinga?

Tuomet juodas šalikas ir pirš-
tinės jai labai pritinka.

Todėl jums sakau: su besme-
geniais gali būti visaip...

Goda G.

III etapas – „Susidraugaukime“. Veikla, skirta mokytiis rengti vaizdo reportažą apie įdomų laisvalaikį. Čia pagalbininkų vaidmenį atliko tėvai (globėjai, rūpintojai). Atsiųstus reportažus vertino patys mokiniai, aptarė jų vaizdo ir kalbos turinį. Turėjo galimybę įsivertinti kalbėjimo įgūdžius lietuvių ir anglų kalbomis. Kas nesukūrė reportažo, nupiešė tokį draugo portretą, kuriame atsispindėjo jo pomėgiai.

IV etapas: įsivertinimas, refleksijos. Mokiniai sugrįžo į mokyklą. Turėjo galimybę bendrauti gyvai, projektinę veiklą aptarti, pasidalinti sėkmėmis, naujais patyrimais netradicinėje aplinkoje.

Palinkėjimai. Pasitikėti savimi ir mokiniais – svarbiausia visose situacijose. Kad ir kaip nusvirtų rankos – komandoje išeitį galima surasti. Bet projektinę veiklą vertintume kaip pavykusią, nes pagerino bendradarbiavimo ir bendravimo įgūdžius. Ir svarbiausia – visi patyrė sėkmę. Anot vieno mokinio, „besmegenis ištirpo, bet kepurė liko“.

Patirtimi dalijosi Šalčininkų r. Jašiūnų „Aušros“ gimnazijos bendruomenė

Gimnazijos konsultantės komentaras. Kiekvienos problemos sprendimo sėkmingumas dažnai priklauso nuo pasirinkto sprendimo kelio, gebėjimo lanksčiai reaguoti į situaciją bei nuo žmonių, su kuriais kartu sprendžiama problema.

Gimnazijos komanda, išvelgusi tarp 6 klasės mokinių nepakankamos savivertės problemą, pasirinko eiti kūrybiškumo ugdymo keliu, ieškojo tarpdalykinių ryšių.

Kūrybiškas projekto komandos vadovės ir klasės vadovės Violetos požiūris į ugdymo procesą, išvalgumas, jos psichologijos žinios, gebėjimas greitai reaguoti, pasirinkti problemos sprendimo kelią ir jį keisti – yra tai, kas lėmė sėkmingą projekto įgyvendinimą ir pokytį. Paprasta žemiška idėja davė gerą impulsą veikti ir keistis klasės kolektyvui ir atskiriems mokiniams.

Milda Padegimaitė

2.40. Šiaulių r. Šilėnų mokykla

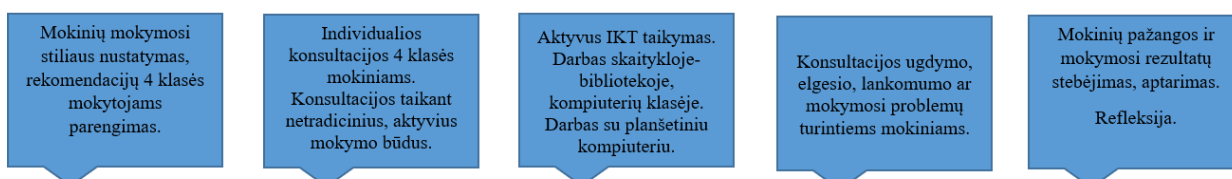
Apie mokyklą. Šiaulių r. Šilėnų mokyklos projekto vykdymo komanda: direktorė Lina Niparavičienė, pradinio ugdymo vyresnioji mokytoja Sigita Zavadzkienė, pradinio ugdymo mokytoja metodininkė Daina Janušonienė, lietuvių kalbos ir literatūros vyresnioji mokytoja Ingrida Vaitkuvienė, specialioji pedagogė, logopedė Toma Jokubaitienė.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Siekiamas pokytis – gerinti 4 klasės mokinių pasiekimus, stebint ir fiksuojant mokinių individualią pažangą, teikiant individualias konsultacijas, analizuojant mokinių individualius mokymosi stilius, priimant sprendimus dėl taikomų strategijų tinkamumo. Ši veiklos kryptis mūsų mokyklai buvo itin aktuali dėl 3 klasės mokinių, kuriems nuotolinio ugdymo metu atsirado mokymosi spragų. Pastebėta, kad II pusmetį ženkliai sumažėjo klasės mokinių pasiekimai, todėl, siekiant juos gerinti, nuspręsta dalyvauti projekte ir skatinti pasirinktos klasės mokinių individualią pažangą.

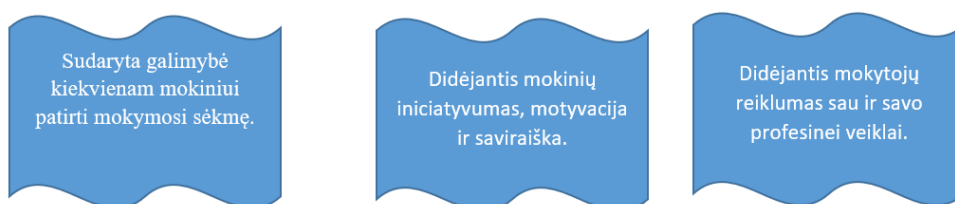
Mūsų siekiai. Įgyvendinant projektą pasirinkta tobulintina sritis – 4 klasės mokinių konsultavimas gerinant pasiekimus.

Šiaulių r. Šilėnų mokyklos 4 klasės mokinių konsultavimas gerinant pasiekimus

VEIKLOS

LAUKIAMI REZULTATAI:

Kaip mums sekėsi. Parengtas pagrindinių veiklų, priemonių planas, darbo kryptys, atliepiančios kiekvieno mokinio individualius poreikius. 4 klasės mokiniams nustatyti individualūs mokymosi stiliai, parinkti ugdymo būdai ir formos, taikant netradicinius ir aktyvius mokymo būdus, taip buvo teikta švietimo pagalba. Individualių konsultacijų metu aktyviai naudojamos IKT, žaidimai ir mokinių aktyvumą ir motyvaciją skatinančios veiklos.

Ypatingas dėmesys konsultacijų metu buvo skiriamas ugdymo, elgesio, lankomumo ir mokymosi problemų turintiems mokiniams. Patobulintas mokinio individualios pažangos stebėjimo ir fiksavimo aplankas (VIP). Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) įtraukti į mokinio individualios pažangos

stebėjimą ir vertinimą, organizuoti trišaliai susitikimai (mokytojas – vaikas – tėvai). Parinkti metodai, kurie skatintų mokinių mokymosi motyvaciją (pagyrimai, komentarai). Vaikams pateikta patraukli vaizdinė medžiaga, suteikti įdomūs ir informatyvūs įrankiai, organizuotos veiklos, kurios padėjo kiekvienam mokiniui patirti mokymosi sėkmę.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Džiugina tai, kad mokslo metų pabaigoje 4 klasės mokinių pasiekimai pagerėjo, padidėjo mokinių mokymosi ir elgesio motyvacija, saviraiška, pasitikėjimas savimi. Pastebimi mokytojų ir mokinių bendravimo ir bendradarbiavimo pokyčiai, didesnis dėmesys kiekvienam mokiniui ir poreikius atitinkantis ugdymas. Pastebimas aktyvus mokyklos administracijos įsitraukimas į projekto veiklas – kas mėnesį buvo organizuojami darbo grupės susirinkimai, siekiant aptarti pasiektus rezultatus ir numatomas veiklas. Mokiniai ir juos ugdantys mokytojai buvo aprūpinti visomis būtinomis priemonėmis – metodine literatūra, išmaniąja lenta, individualiais planšetiniais kompiuteriais, didaktiniais žaidimais.

Tikslą pasiekti padėjo individualus požiūris į kiekvieną vaiką, mokymosi sėkmės pojūtis, gerų pasiekimų ir asmeninės pažangos įvertinimas. Analizuodami mokinių pasiekimus matome, kad gerėjo mokinių pažangumas, motyvacija, komunikavimas su mokytojais; pagerėjo bendravimas ir bendradarbiavimas su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais); ypač pagerėjo mokėjimo mokytis kompetencija.

Mokytojo užduotis gerai parinkti mokymo(si)strategijas ir taikyti jas pamokose, siekiant įgyvendinti išskeltus tikslus pamokai. 4 klasės mokinių pasiekimams gerinti efektyviausios buvo šios: tėvų įtraukimas, socialinių įgūdžių ugdymas, kognityvinių strategijų ugdymas, savireguliuojantis mokymas, atminties strategijos, formuojamojo vertinimo ir grįžtamojo ryšio strategijos. Specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių ugdymui didelę įtaką turėjo mokymas bendradarbiaujant, autentiškas mokymasis, bendraamžių pagalba. Asmeninės pažangos siekimas, vertinimas ir fiksavimas – svarbi ir neatsiejama kiekvienos vykdytos pamokos (veiklos) dalis.

Džiaugiamės projekto komandos narių bendryste bei gebėjimu individualizuoti mokinių ugdymą taip, kad būtų pasiektas maksimalus poveikis kiekvienam vaikui. Sistemingi projekto veiklų aptarimai paskatino geriau pažinti vienas kitą bei pagerinti mokinių pasiekimus.

Patirtimi dalijosi Šiaulių r. Šilėnų mokyklos bendruomenė

Mokyklos konsultantės komentarai. Palaikau mokyklos komandos ryžtą ir drąsą gerinti 4 klasės mokinių pasiekimus, susisteminti ir ateityje taikyti turimą patirtį. Manau, labai gera klasės mokytojos patirtis – nuotolinio mokymo metu sudaroma kiekvienos dienos labai aiški, suprantama ir priimtina mokiniams ir tėvams (globėjams, rūpintojams) dienotvarkė.

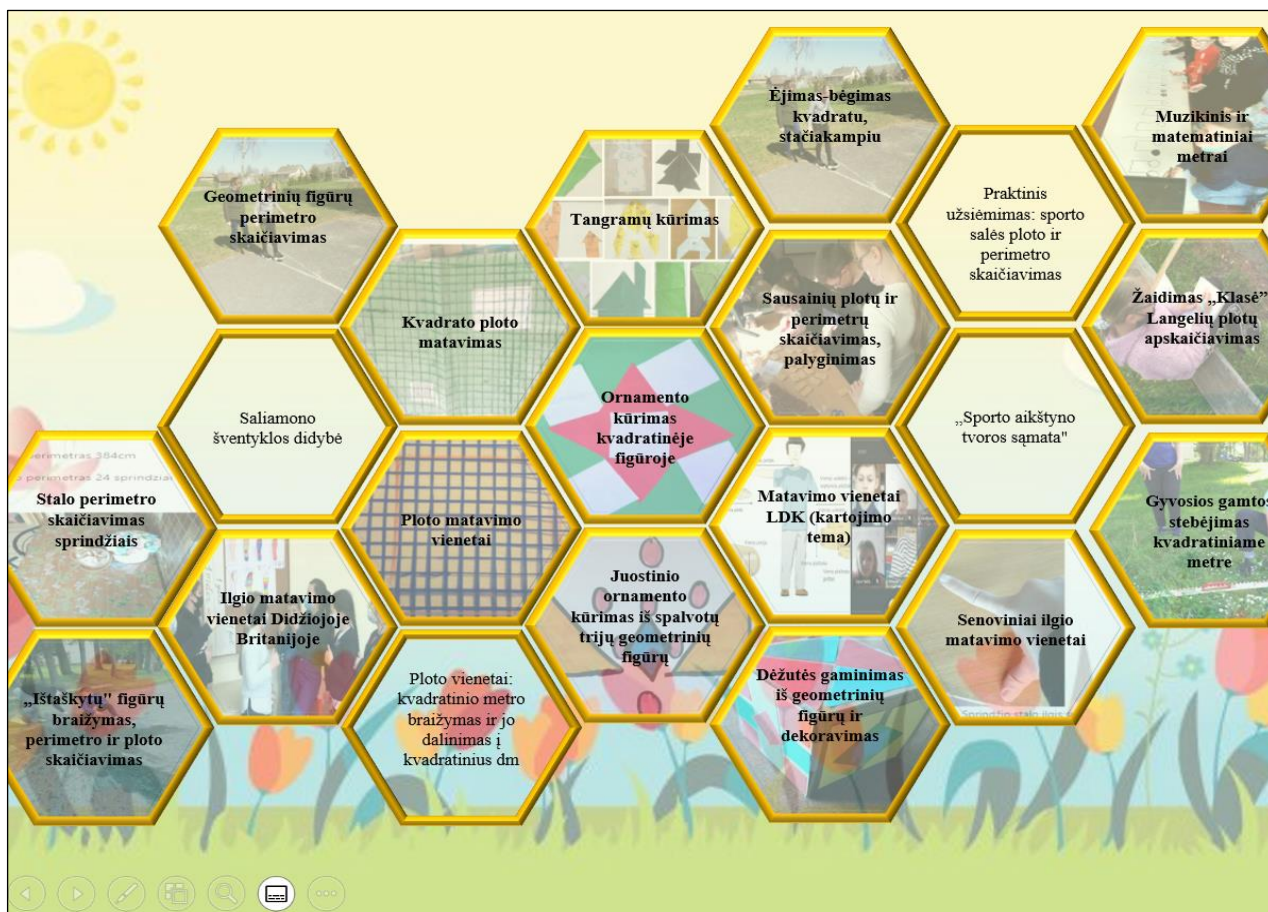
Birutė Goberienė

2.41. Šiaulių r. Šakynos mokykla

Apie mokyklą. Šiaulių r. Šakynos mokykla – nedidelė mokykla nedideliame miestelyje, kurios bendruomenei ypač svarbūs mokinių mokymosi rezultatai. Mokytojai pastebėjo, kad mokiniai žinių turi, tačiau nemoka savo žinių pritaikyti praktikoje, ypač tai pastebima per matematikos pamokas.

Mūsų siekiai. Mokyklos tikslas – 4–5 klasių mokinių matematinių pasiekimų gerinimas, skaičiuojant paprasčiausių figūrų perimetrą ir plotą. Komanda siekia, kad mokiniai gebėtų matematikos žinias pritaikyti praktikoje.

Kodėl mums buvo aktualus pokytis ir kaip apsisprendėme? Kurdamą planą mokyklos komanda numatė 20 veiklų, kurias vaizdžiai sudėliojo medaus koryje. Nors plane neįvardinta, kaip mokytojai bendradarbiaus rengiant užduotis, tačiau tai buvo numatyta iš karto. Kuriant planą mokytojų atspirties taškas buvo žinių pritaikymas ir įvairūs skaičiavimai artimoje mokiniui aplinkoje.

Jei mokyklos komanda būtų kelio pradžioje – būtų tikslinga apmąstyti apie refleksijos raštu formą, nes taip lengviau apibendrinti rezultatus.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Šiame pokyčio etape ypač svarbus ir paveikus buvo mokinių ir mokytojų bendravimas ir bendradarbiavimas. Projekto dalyviai išgyveno įvairias emocines būsenas, tačiau bendravimas bei bendradarbiavimas su kolegomis ir

mokiniais davė teigiamų rezultatų, o nuoseklumas dirbant ir įsivyravusi ramybė leido sėkmingai įgyvendinti projektą, pamatyti džiugias vaikų emocijas ir vaikų norą tęsti panašias veiklas. Dar kartą įsitikinome, jog kartojimas yra mokslų motina.

Labiausiai komanda džiaugiasi, kad mokiniai patyrė teigiamas emocijas, susipažino su juos nemokančiais mokytojais, naujomis mokymosi erdvėmis, išmoko praktiškai panaudoti išmokus dalykus namų ar kitoje aplinkoje.

Kitoms mokykloms, sprendžiančioms panašias problemas, palinkėtume kurti bendradarbiaujančias komandas, kurių veikla atlieptų mokyklos lūkesčius ir tikslus.

Mokyklos komanda sukūrė įdomų tarpdalykinės integracijos projektą, o vykdydami projekte numatytas veiklas sugebėjo sutelkti veikimui daugumą mokyklos mokytojų (iš dvidešimties mokykloje dirbančių mokytojų projekto veiklas vykdė penkiolika). Net mokyklos plano vizualizacija įrodo pokyčio esmę – tik dirbdami sutelktai, taip, kaip darbščios bitutės, galime pasiekti norimų rezultatų. Plano vizualizacijoje – medaus koriuke – po pavadinimais slepiasi puiki metodinė priemonė, kurioje nurodyti kiekvienos veiklos tikslas, uždaviniai, metodai, veiklos aprašas, pasiekti rezultatai ir refleksija. Pokyčio projekto veiklų priemonę galima rasti adresu:

<https://drive.google.com/file/d/14LiXaaRQo88bQzD7qkuxqy50cxb1AUq8/view>

Sausainių plotų apskaičiavimas ir palyginimas

Mokytojas Klasė	Daiva Jonkienė, Sigita Laurutavičienė 4 klasė
Tikslas, uždaviniai	Tikslas – matematinių gebėjimų taikymas gyvenimiškoje aplinkoje. Uždavinys • Pasikartoti kaip apskaičiuojamas kvadrato ir stačiakampio plotas ir, naudojant „saldžias“ priemones, atlikti 3 – 4 praktines užduotis skirtas ploto skaičiavimo įgūdžiams tobulinti
Metodai	Grupinis darbas, praktinė veikla – skaičiavimai naudojant savo surinktus duomenis
Veiklos aprašas (4-7 sakiniai)	1 užduotis. Mokiniai apskaičiuo duoto kvadrato plotą (cm ² , dm ²). Įrašydami skaičius nuo 1 iki 100 į kiekvieną kvadratinį centimetrą įsitikino, kad 1 dm ² turi 100 cm ² . 2 užduotis. Apskaičiuo vieno kvadratinio sausainio „Karvutė“ plotą cm ² ir visų ant lapo sutilpusių sausainių bendras plotą. 3 užduotis. Darbas grupėse. Apskaičiuo visų pakelyje esančių stačiakampių sausainių „Petit beurre“ plotą 4 užduotis. Apskaičiuo vieno stačiakampio vaflio lakšto plotą dm ² . Atsakymą patikrino sudėdami ant jo pirmoje užduotyje naudotus popieriaus lapelius, kurių plotas 1 dm ²
Rezultatai	Prisiminė, kad kvadrato ir stačiakampio plotas apskaičiuojamas sudauginus 2 kraštines – ilgį ir plotį. Tobulino ploto vienetų dm ² , cm ² vartojimą. Stengėsi kuo tiksliau išmatuoti kraštines.
Refleksija (kas pavyko, kas nepavyko, ką darytumėt kitaip ir t.t.)	Mokiniais veikla patiko. Ploto skaičiavimą suprato, bet jie patys teigia, kad galėjo geriau ir greičiau atlikti daugybės veiksmus

Patirtimi dalijosi Šiaulių r. Šakynos mokyklos bendruomenė
Mokyklos konsultantė buvo Gražina Karvelienė.

2.42. Šiaulių r. Pakapės mokykla

Apie mokyklą. Projekto vykdymo komanda:

1. Direktorė Lina Niparavičienė,
2. Pradinio ugdymo mokytoja Elena Kalinauskienė,
3. Pradinio ugdymo mokytoja Gitana Galkuvienė,
4. Pradinio ugdymo mokytoja Renata Šimaitienė.

Projekto vizija – 3 klasės mokinių mokėjimo mokytis kompetencijos ugdymas darbo su planšetiniu kompiuteriu metu.

Kodėl mums buvo aktualus pokytis ir kaip apsisprendėme? Sparčiai kintantis socialinis ekonominis gyvenimas verčia tobulinti bendrojo ugdymo tikslus ir siekti naujos ugdymo kokybės. Vis labiau mažėja poreikis įsiminti didelės apimties informaciją, tačiau vis didėja poreikis įvaldyti įrankius, leidžiančius atrinkti, apdoroti ir pritaikyti žinias, reikalingas praktinei veiklai.

Mokėjimo mokytis kompetenciją nusprendėme ugdyti įvairia pamokine ir neformaliąja veikla bei įvairių mokomųjų dalykų kontekste. Numatytoms projekto veikloms pasirinkome 3 klasės mokinius. Kad galėtų savarankiškai mokytis visą gyvenimą, mokiniai turi išmokti mokytis. Jie turėtų gebėti apmąstyti savo mokymąsi, pažinti save kaip besimokančius, suvokti individualius poreikius, išsiskirti mokymosi tikslus ir veiklą planuoti taip, kad šiuos tikslus pasiektų. Mokinys turėtų siekti išsiaiškinti, ką jau geba atlikti, o ko dar reikėtų mokytis, kurios asmeninės savybės jam padeda sėkmingai mokytis, o kurios – trukdo. Svarbu išmokti planuoti mokymosi laiką, pasirinkti užduočiai atlikti tinkamas mokymosi strategijas bei priemones, kryptingai veikti siekiant tikslų, mokytis atkakliai, kryptingai, o susidūrus su sunkumais ar nesėkmėmis, ieškoti sprendimų ir pagalbos.

Kaip mums sekėsi. Pradžioje parengėme veiklų planą, išgryninome silpną sritį – 3 klasės mokiniams sunkiai sekasi MOKYTI. To pasekoje – mokymosi motyvacijos stoka ir žemi rezultatai. Tada sudarėme aiškų veiksmų planą:

1. Klasės mikroklimate gerinimas - klasės vadovas Elena kiekvieną savaitę organizavo klasės valandėles – edukacinius užsimėmimus, padedančius kurti draugišką, vienas kitą palaikančią klasės atmosferą. Mokiniai kartu su mokiniais šventė visų gimtadienius, visas valstybines ir vietos bendruomenės šventes.

2. Aktyvus IKT taikymas – visus klasės mokinius aprūpinome planšetiniais kompiuteriais, IKT mokymas vyko tiek pamokų, tiek neformaliosios veiklos metu. Mokiniai mokėsi susirasti, apdoroti ir praktiškai pritaikyti reikiamą skaitmeninę informaciją.

3. Mokėjimo mokytis kompetencijos ugdymas – šiam tikslui įkūrėme pažinimo akademiją, kurioje mokiniams sudarėme galimybę kurti, mokytis ir eksperimentuoti. Laboratoriją aprūpinta svar-

biomis STEAM priemonėmis, individualių užduočių rinkiniais, moderniais mokymo įrankiais. Laboratorijoje vyko didžioji dalis 3 klasės mokinių pamokų. Svarbi pamokos taisyklė – mokinys turi pats rasti atsakymą į mokytojo užduodamą klausimą.

4. Pamokos netradicinėse ugdymosi erdvėse – skatino aktyvų visų mokymo(si) proceso dalyvių įsitraukimą ir bendrystę.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Komplexas šių veiksmų mums padėjo pasiekti tinkamų rezultatų. Aptarėme visų komandos narių funkcijas ir galimybę prisidėti prie numatytų rezultatų. Didelė tiesioginio darbo su 3 klasės mokiniais teko klasei vadovui – Elenai. Renata vykdė pažintines IKT pamokas. Gitana buvo atsakinga už veiklų netradicinės ugdymosi erdvėse. O direktorė Lina rūpinosi projekto veiklų susisteminiu ir organizuotumu. Šios veiklos paskatino ieškoti naujų sprendimų, pažvelgti į savo darbą ir iš šalies bei veikti kitaip – atsisakyti įprastų mokymo būdų ir priemonių, prisijaukinti išmaniąsias technologijas.

Patirtimi dalijosi Šiaulių r. Pakapės mokyklos bendruomenė

Gimnazijos konsultantės komentaras. Mokykla išsikėlė idėją - projekto metu išbandyti mokėjimo mokytis kompetencijos ugdymo priemones aukštesnei pradinio ugdymo mokinių mokymosi motyvacijai pasiekti. Yra parengta mokėjimo mokytis kompetencijos ugdymo metodika mokiniams nuo 5 klasės. Vyrauja nuomonė, kad vaikai puikiai geba valdyti šiuolaikines informacines komunikacines technologijas (toliau –IKT). Praktika rodo, kad, be planingo ir tikslingo IKT ugdymo, dalis vaikų, praradę laiko pojūtį, „įstringa“ žaidimuose, o korektiško IKT naudojimo patirties ne visada įgyja. Pakapės mokyklos bendruomenė numatė projekto metu siekti, kad, naudojant šiuolaikiniam mokiniui patrauklias priemones, padėti pradinio ugdymo mokiniams išsiugdyti mokėjimo mokytis kompetenciją. Projekto veiklos buvo suplanuotos taip, kad būtų išbandyta idėja naujomis IKT priemonėmis kasdieninį ugdymą paversti patraukliu, šiuolaikinį vaiką motyvuojančiu procesu. Nenumatytos aplinkybės susiklostė taip, kad šiuolaikinės IKT priemonės tapo pagrindinėmis ugdymo priemonėmis. Mokyklos pedagogai projekto veiklas pagilino, praplėtė ir, panaudoję integraliojo ugdymo elementus, IKT priemones naudojo ne tik klasėse, bet iškėlė į laboratorijas, kitas erdves. Mokyklos bendruomenė ir toliau taikys įgytas patirtis projekto praktikoje, nes pagrindinis mokėjimo mokytis kompetencijos ugdymo tikslas buvo sėkmingai siejamas su integraciniu ugdymu – atsakymams į iškeltus klausimus rasti, suformuluotų užduočių atlikimui, informacijos paieškai, panaudotos mokinius motyvuojančios IKT priemonės. Mokyklos bendruomenė atkreipė dėmesį ir į kitą svarbų faktorių – mokymosi motyvacija priklauso nuo to, ar mokinys jaučiasi psichologiškai saugus. Geras klasės mikroklimatas svarbus visada. Ypač svarbu jį užtikrinti neramiu pandeminiu laikotarpiu.

Mokyklos bendruomenė parodė, kad geba prisitaikyti prie kintančių aplinkybių ir pamatyti tai, kas svarbu siekiant tikslo kintančioje aplinkoje.

Aušra Zabitiene

2.43. Širvintų r. Musninkų Alfonso Petrulio gimnazija

Mokymosi planuoti savo mokymosi veiklas projektas

Apie mokyklą. Mūsų įstaiga savo gyvavimą pradėjo 1780 m. lapkričio 1 d. – buvo įsteigta papartinė mokykla, 1948 m. – progimnazija, 1952 m. – vidurinė mokykla, nuo 2010 m. gruodžio 7 d. akredituota ir pradėta vykdyti vidurinio ugdymo programa, suteiktas gimnazijos statusas ir Vasario 16-osios Nepriklausomybės akto signataro kunigo Alfonso Petrulio vardas. Pagrindinė įstaigos paskirtis – gimnazijos tipo gimnazija visų amžiaus tarpsnių vaikams. Gimnazijoje mokosi 244 mokiniai (1–12 klasės).

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Savo gimnaziją matome kaip saugią, atvirą švietimo įstaigą, kurioje gera mokytis ir augti skirtingų gebėjimų vaikams.

Remiantis kelių metų mokinių pasiekimų analize, veiklos kokybės įsivertinimo tyrimais (viena iš žemiausių verčių 2,9 – planuojame mokymosi tikslus ir galimybes tikslams pasiekti) galima teigti, kad nepakankamai ugdoma pažinimo kompetencija, t. y. sunkiai sekasi įtvirtinti mokėjimo mokytis gebėjimus.

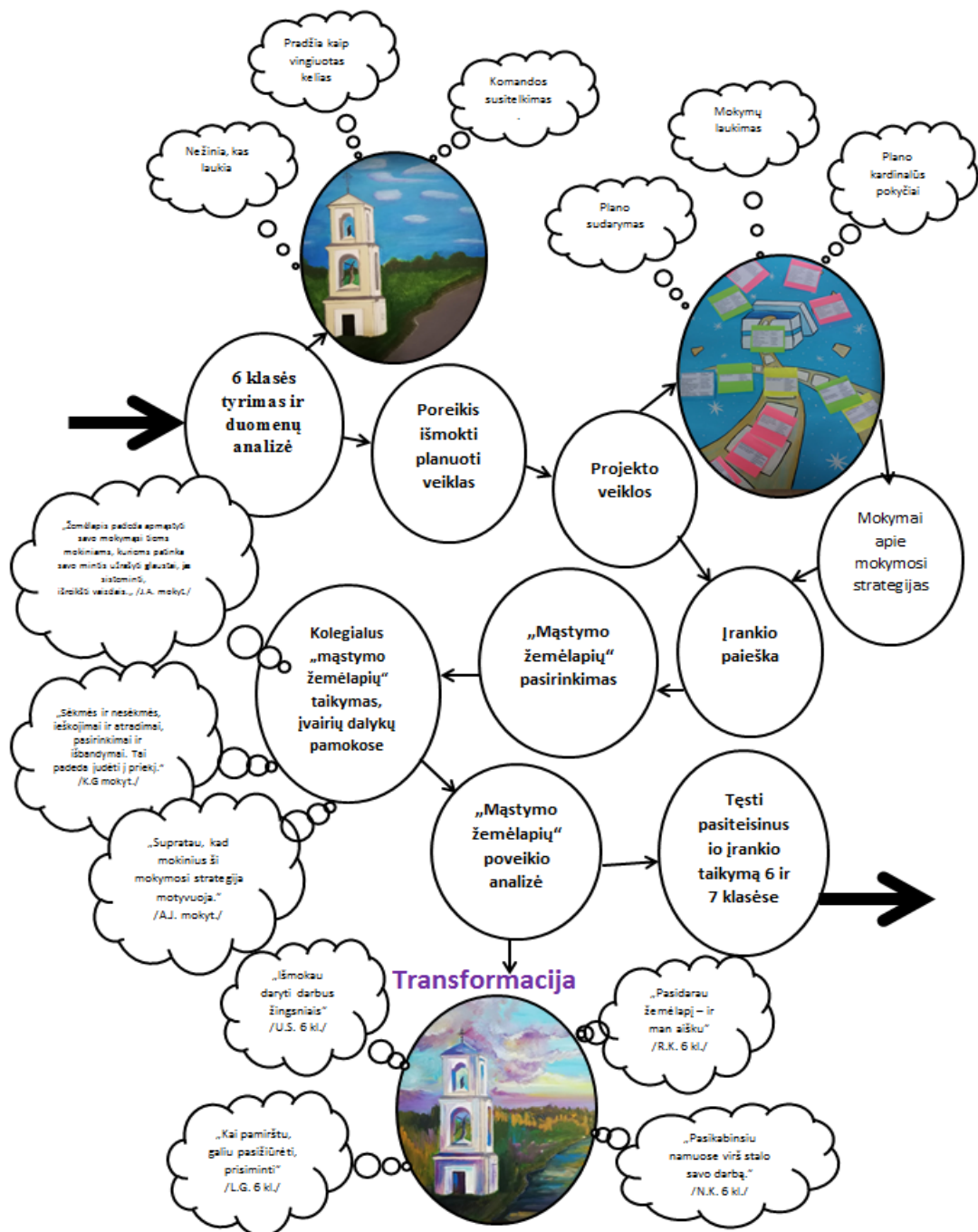
Ieškojome esamos problemos priežasčių, nagrinėjome pažintinės kompetencijos turinį, svarstėme, koks turėtų būti pirmas žingsnis, kuris padėtų pajudinti situaciją ir taptų pamatu mokinių savi-valdžiam mokymuisi. Diskutuodamos atradome, kad, nemokėdami planuoti savo mokymosi veiklą per visų mokomųjų dalykų pamokas, dauguma mokinių praranda mokymosi motyvaciją: mokiniai mokymosi srityje veikia chaotiškai, neturi nuoseklaus darbo įgūdžių. Tokioje situacijoje juos apima nerimas ar neviltis ir jie patenka į uždarą ratą: daug dirbdami nepasiekia pageidaujamų rezultatų, o žemi pasiekimai niekaip neskatina dar kartą stengtis. Tai ypač išryškėja paauglystėje, todėl projektui įgyvendinti pasirinkta būtent 6 klasė – mūsų manymu, tai toks metas, kad dar galima kažką kardinalaus pakeisti. Vėliau – būtų itin sunku.

Mūsų siekiai. Tobulinti mokinių mokėjimo mokytis kompetenciją.

Kaip mums sekėsi. Vykdamas projektą mokiniams buvo pasiūlytas mokymosi strategijoms tinkantis įrankis „Mąstymo žemėlapis“. Mokiniai išmoko jį taikyti skirtingų dalykų pamokose. Pirmiausia veikti pamokoje kitaip pradėjo projekto komandos nariai. Mokiniai išmoko taikyti mąstymo žemėlapius anglų kalbos, matematikos, lietuvių kalbos ir literatūros pamokose. Metodui pasiteisinus, mokytojų tarybos susirinkime nutarta metodą taikyti visų dalykų pamokose. Skirtingų dalykų pamokose mokiniai pastebėjo tą patį metodą ir jį atpažino. Mokiniai džiaugėsi įrankiu, nes jiems tai tapo įprasta ir žinoma. Žemėlapius kūrė skirtingų gebėjimų ir skirtingų mokymosi stilių mokiniai. Kuo toliau, tuo mokiniams buvo lengviau ir paprasčiau metodą taikyti ir panaudoti išmokimui.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Apklausus mokinius projekto pabaigoje paaiškėjo, kad 13 proc. mokinių išmoko planuoti savo veiklas (projekto pradžioje

buvo 55 proc., dabar 67 proc.), savo dienotvarkę ėmė rengti 16 proc. daugiau (buvo 42 proc., yra 58 proc.), suprasti, kas nesiseka mokantis pradėjo 11 proc. mokinių daugiau (buvo 81 proc., yra 92 proc.), net 26 proc. ėmė suprasti, ką turėtų dar išmokti, kad sektųsi geriau (buvo 74 proc., yra 100 proc.). Mokinių teigimu, mąstymo žemėlapiai padeda geriau suprasti temą, lengviau spręsti uždavinius, kai žinai žingsnius, išmoko daryti darbus nuoseklaus eiliškumo tvarka. Aptarę projekte atliktus darbus galime teigti, kad reikia nebijoti keistis, pakeitus vieną sraigtelį, visas mechanizmas pradeda veikti jau kitaip, nors iš karto ir nepastebimai, bet kas kartą vis stipriau daro poveikį. Projekte ne kartą koregavome savo planą – atsižvelgėme į esamą situaciją, ir tai mums pasiteisino. Žr. projekto veiklas atspindintį mąstymo žemėlapią.

2.44. Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazija

Apie mokyklą. Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazija, vykdydama ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, vadovaujasi bendradarbiavimo ir nuolatinio tobulinimo(si) principu, bendradarbiauja su mokiniu, jo šeima, padeda kiekvienam mokiniui siekti pažangos, tobulinti kompetencijas, sudaro sąlygas saviraiškai.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Ugdymo situacijos analizė, mokinių, mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) apklausos rezultatai nurodė būtinų pokyčių kryptį. Kadangi Švenčionių kraštas yra daugiakalbis, o gimnazijoje mokosi nemažai mokinių, kurių kasdienė kalba yra ne lietuvių, buvo atkreiptas dėmesys į *mokinių, esančių iš nepalankios kalbinės aplinkos, lietuvių kalbos galių stiprinimą per ugdymo turinį*. Atsižvelgiant į Nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimų, metinius rezultatus, dalykų pažangumo vidurkių kaitą bei jų analizę, dalyvauti projekte buvo sudaryta 8 klasių 13 mokinių grupė, numatytas **siekiamas pokytis**.

Mūsų siekiai. Mokiniai pagerins lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos, biologijos, chemijos, fizikos, istorijos ir geografijos pasiekimus lyginant 2020–2021 m. m. I ir II pusmečių rezultatus. Pokyčio komanda, t. y. 11 įvairių dalykų mokytojų, inicijavo ir įgyvendino pokyčius ugdymo procese, kūrė geresnes ugdymosi sąlygas mokiniams, esantiems iš nepalankios kalbinės aplinkos.

Kaip mums sekėsi. Žingsnių, nukreiptų į problemos – mokinių, esančių iš nepalankios kalbinės aplinkos, lietuvių kalbos galių stiprinimas per ugdymo turinį – sprendimą, seka:

- konkretaus tikslo ir uždavinių suformulavimas;
- didžiausią poveikį iškelta problemai turinčių priemonių pasirinkimas;
- konkrečių veiksmų sekos (kada, kas ką, koku periodišku atlieka) numatymas;
- proceso ir rezultato rodiklių numatymas;
- suplanuotų veiklų įgyvendinimas ir nuolatinė stebėseną (veiksmų koregavimas, perplanavimas, rezultatų stebėjimas);
- galutinių rezultatų įvertinimas, pokyčių įvardijimas (matuojami rezultatai, sąsajos su tikslu).

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems.

Priemonės, padėjusios įgyvendinti pokytį	
	Lietuvių kalbos gebėjimų ugdymas visų mokomųjų dalykų pamokose taikant įvairias mokymosi strategijas
	Dalykinių, bendrųjų, komunikavimo lietuvių kalba kompetencijų plėtojimas organizuojant popamokinę veiklą
	Motyvacijos vartoti lietuvių kalbą neformalioje aplinkoje stiprinimas

Taikydami naujas skaitymo strategijas, mokymo(si) metodus, pažangos stebėjimo, lietuvių kalbos gebėjimų vertinimo visų dalykų pamokose ir įsivertinimo priemonės, projekto dalyviai nuolat reflektavo, kas padeda gerinti procesus, derino tarpusavio veiksmus. Svarbiausia šiame procese buvo pamatyti kiekvieną vaiką, paskatinti jį patį pažinti save, apmąstyti savo mokymosi patirtį. Mokytojai dalijosi sėkmėmis ir atradimais, kurie padėjo mokiniams aktyviau dalyvauti pamokose, geriau mokytis, siekti asmeninės pažangos. Mokiniai plėtojo lietuvių kalbos pamokose įgytus gebėjimus: kalbėti ir rašyti atsižvelgiant į tikslą ir adresatą, pasirinkti tam tikram turiniui tinkamą raišką, taikyti teksto suvokimo ir kūrimo strategijas ir kt.

Labiausiai džiugina auganti mokinių, dalyvavusių šiame projekte, motyvacija, noras tobulėti, suprasti, sužinoti, išsiaiškinti. Apima geras jausmas stebint visų mokinių pažangą, nors ir minimalią.

Sprendžiant ugdymo(si) problemas, susijusias su nepalankia kalbine aplinka, svarbu:

- atkreipti dėmesį į mokinių skaitymo įgūdžius; mokiniams reikia ir strategijų, ir mokymo(si) metodų, leidžiančių ne tik sklandžiai skaityti tekstus, bet juos puikiai ar pakankamai gerai suprasti; atitinkamų dalykų užduotis įmanoma gerai išspręsti tuomet, kai suvokiama jų kalba, ir tai ne vien kalbos mokytojo problema, o visų mokytojų dalykininkų rūpestis;
- stipinti mokinių motyvaciją vartoti lietuvių kalbą neformalioje aplinkoje; mokiniui suteikta pasirinkimo laisvė, prieš tai ramiai išaiškinus vienokias ar kitokias paties mokinio apsisprendimo pasekmes, turi didelį poveikį siekiant geresnių mokymosi rezultatų.

Ką keistume?

Komanda: „Iš esmės turinio atžvilgiu nekeistume nieko, nes pakoregavę veiklos planą prisitaikėme prie projekto“

Užsibrėžtų tikslų padėjo siekti:

Komanda: „Komandos susitelkimas.“

Lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja: „Kontaktas su mokiniu. Jeigu nebus gražaus ir gero santykio su vaiku, jeigu mokinys į mokytoją žiūrės priešišškai, jokie metodai nesuveiks.“

Biologijos mokytoja: „Noras tobulėti.“

Biologijos, chemijos mokytoja: „Bendravimas, bendradarbiavimas.“

Istorijos mokytoja: „Žinojimas, kad esam ne vieni.“

Lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja: „Asmeninė motyvacija, pasiryžimas, noras padėti mokiniams tobulėti, suteikti jiems pasitikėjimo savimi. Taip pat buvo labai naudingi susitikimai su gimnazijos projekto grupės vadovėmis ir nariais, kurie padrąsindavo, pasidalindavo savo patirtimi.“

Mokinys: „Džiaugiuosi, kad padariau tokią pažangą. Manau, išmokau dirbti su tekstu, perpratau dalykinio skaitymo ypatumus, išmokau taikyti tam tikras skaitymo strategijas įvairių dalykų pamokose.“

Mokyklos vadovas: „Džiaugiuosi dėl mokytojų, kurie ryžosi dirbti kitaip, ir jų mokinių pasiekti rezultatai parodo, kad buvo verta!“

Geografijos mokytoja: „Taikyti metodai padėjo mokinius motyvuoti, skatino domėtis dalyku. Labai pasiteisino vertinimas.“

Mokinio tėvai: Vertinu teigiamai, nes vaikas ėmė geriau jaustis, sėkmingiau rasti bendrą kalbą su kitais, pasitikėti savimi, daugiau dirbo savarankiškai.“

Patirtimi dalijosi Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazijos bendruomenė

Gimnazijos konsultantės komentaras. Projekto komanda, bendradarbiaudama su gimnazijos administracija ir bendruomenės atstovais, pasirinko spręsti labai aktualią ir konkrečią problemą. Mokiniai, atėję iš nelietuviškos kalbinės aplinkos, mokymosi procese patiria sunkumų dėl nepakankamo lietuvių kalbos mokėjimo įvairių dalykų pamokose. Komanda kruopščiai suplanavo visus projekto žingsnius, darniai ir nuosekliai juos įgyvendino. Gimnazijoje į sprendžiamą problemą buvo pažiūrėta sistemiškai: į projekto įgyvendinimą įsitraukė visi tikslinės grupės mokinių mokytojai, buvo patobulintas mokinių pasiekimų vertinimo tvarkos aprašas, bendradarbiaujama su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), veiklos derinamos su kitais projektais. Sukurtas ir išbandytas modelis yra sėkmingas ir tvarus bei gali būti taikomas ir kitose mokyklose mokant vaikus, sugrįžusius iš emigracijos, bei imigrantų vaikus.

Elena Kadzevičienė

2.45. Švenčionių r. Švenčionėlių Karaliaus Mindaugo gimnazija

Mokėjimo mokyti kompetencijos ugdymas 9a klasėje

Apie mokyklą. Švenčionių r. Švenčionėlių Karaliaus Mindaugo gimnazija atsirado 2021 m. rugsėjo 1 d sujungus Švenčionėlių progimnaziją ir Švenčionėlių Mindaugo gimnaziją. Įvairiaspalvė mokykla jungia asmenybės formavimo ir akademinės pažangos puoselėjimo idėjas – 578 mokinius ugdanti institucija dar tik kuria savo veidą, tariaisi dėl geros pamokos sampratos, mokinių įsivertinimo gairių, sąlygų savivaldžiam mokymuisi sudarymo.

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Pagrindinėmis žemo pažangumo priežastimis bendruomenė įvardijo mokinių atsakomybės už mokymąsi stoka ir tėvų (globėjų, rūpintojų) atsainų požiūrį į vaiko ugdymą(si). Todėl gimnazijos pasiekimų gerinimo kryptis – mokinių atsakomybės už mokymąsi ugdymas. Tam, kad mokiniai galėtų efektyviai savivaldžiai mokyti, būtina stiprinti jų mokėjimo mokyti kompetenciją.

Projektą mokykla įgyvendino neįprastomis sąlygomis ne tik dėl prasidėjusio nuotolinio mokymo, bet ir dėl įvykusios reorganizacijos. Buvo sudėtinga sutarti, kokio pokyčio naujai mokyklai reikia. Sprendimą iš dalies lėmė faktas, kad mokyklos 1–4 klasės dalyvauja informacinių technologijų integravimo į ugdymo turinį projekte, 5–8 klasės – „Kokybės krepšelio“ projekte. Todėl į šį projektą „žaidimo kauliukas“ įtraukė 9–11 klasių mokinius. Pasirinkome 9 (I) klasę, nes manėme, kad būtų tikslinga pastiprinti jų mokėjimo mokyti kompetenciją, kad mokiniai galėtų kuo sėkmingiau tęsti mokymąsi vyresnėse klasėse. Tačiau, kadangi dvi 9 klasės buvo sudarytos iš trijų klasių, apie kurių mokymosi rezultatus galėjome spręsti tik iš išsilavinimo pažymėjimų, o apie mokėjimo mokyti ir socialinę kompetencijas – tik iš buvusių klasių vadovų komentarų, buvo sunku įvardyti, kuriai iš dviejų klasių projektas būtų tikslingesnis. Gimnazijos vadovų komandos sprendimu mokėjimo mokyti kompetencijos ugdymo modelis buvo išbandomas klasėje, kurios bendras dalykų įvertinimų vidurkis buvo žemesnis.

Mūsų siekiai:

- mokinių pažangumas pagerės bent 5 proc.;
- 60 proc. mokinių gebės pakomentuoti savo mokėjimo mokyti kompetencijos lygį;
- **daugiau** mokinių gebės surasti informaciją, pasirinkti tinkamą užduoties atlikimo būdą, prašyti pagalbos, įsivertinti savo veiklą, planuoti laiką;
- 15 proc. mokinių padarys asmeninę akademinę pažangą.

Kaip mums sekėsi. Modelio „Mokėjimo mokyti kompetencijos ugdymas 9a klasėje“ planą rengė ir įgyvendino Daiva Veronika Kašina, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja ekspertė, komandos vadovė; Asta Činčikienė, lietuvių kalbos ir literatūros

mokytoja metodininkė; Daiva Gaidamavičienė, biologijos mokytoja metodininkė; Gintaras Nalivaika, informacinių technologijų mokytojas metodininkas; Birutė Radziulienė, anglų kalbos mokytoja metodininkė; Jelena Rimkienė, anglų kalbos mokytoja metodininkė, 9a klasės vadovė; Ona Orechovienė, istorijos mokytoja metodininkė.

Modelio įgyvendinimo žingsniai:

- mokėjimo mokytis kompetencijos klausimyno parengimas ir pildymas;
- pokalbis su mokytojais apie mokinių mokėjimo mokytis kompetenciją, rezultatų palyginimas;
- mokinių mokymosi lūkesčių formulavimas ir aptarimas;
- psichologo paskaita apie refleksijos, vidinės motyvacijos reikšmę;
- mokinių gerosios patirties sklaida „Mano mokymosi sėkmės formulė“;
- trišalių įsivertinimo pokalbių (mokinys – tėvas – klasės vadovas ar mokytojas) organizavimas;
- pasiekimų ir pažangos įsivertinimo po pamokos, po skyriaus, po pusmečio formos kūrimas, išbandymas ir taikymas 9 kl.;
- atvirkštinės pamokos metodo taikymas biologijos, istorijos ir ugdymo karjerai pamokose;
- laiko planavimo patarimai ugdymo karjerai pamokose.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Projekto rezultatas (po pakartotinio klausimyno pildymo):

- 68 proc. mokinių gebėjo pakomentuoti savo mokėjimo mokytis kompetencijos lygį;
- 26 proc. daugiau mokinių kelia mokymosi tikslus pamokose;
- 42 proc. daugiau mokinių geba aptarti savo mokymąsi;
- 26 proc. mokinių išmoko geriau planuoti laiką;
- 33 proc. mokinių padarė asmeninę pažangą (pagerėjo II pusmečio dalykų vidurkis).

Mokytojų refleksija po projekto:

„Mokiniai gana dažnai blogiau įvertina kai kurias mokėjimo mokytis kompetencijos sritis nei dalyko mokytojai. Klausimyno duomenų analizė padėjo mokytojams atpažinti atskiro mokinio poreikius, sėkmingiau ugdyti kiekvieno mokinio mokėjimo mokytis kompetenciją.“

„Daugiau mokinių, remdamiesi mokytojo iškelto tikslu, geba suformuluoti mokymosi tikslą, bando argumentuotai aptarti mokymosi sėkmes ir nesėkmes.“

„Mokiniai tapo aktyvesni, didesnė dalis įsitraukia į diskusijas, nugalėjo baimes pristatyti kūrybines užduotis, nebijo klysti, klausti. Pastebiu daugiau tolerancijos.“

Darytume kitaip:

- mažesnė tikslinė grupė, pvz., keli mokiniai, kurie nori stiprinti mokėjimo mokytis kompetenciją;
- klasė, kurioje jau susiformavę tarpusavio socialiniai ryšiai, mokiniai pažįsta vienas kitą;

- siekiamybė – ne akademinė pažanga apskritai, o kompetencijos pokytis; ne abstraktus rezultatas, o konkretus produktas.

Svarbu įgyvendinant projektą – bendradarbiauti, tinkamai suplanuoti veiklas ir paskirti atsakingus asmenis, laiku reflektuoti, numatyti konkretų, lengvai ir objektyviai pamatuojamą rezultatą.

Patarimai mokykloms:

- mažiau – geriau;
- geras planas – pusė darbo.

Patirtimi dalijosi Švenčionių r. Švenčionėlių Karaliaus Mindaugo gimnazijos bendruomenė

Gimnazijos konsultantės komentaras. Gimnazijos pasirinkta projekto kryptis, t. y. tikslinės grupės mokinių mokėjimo mokytis kompetencijos stiprinimas, beveik metus buvo visų klasių mokytojų dėmesio centre. Projekto komanda labai atsakingai planavo projekto veiklas, remdamasi konkrečiais rodikliais ir prognozuodama galimą jų kaitą, derindama projekto veiklas su kitais mokykloje vykdomais projektais bei remdamasi jų patirtimi, reguliariai konsultuodamasi tarpusavyje ir reflektuodama. Parengtas planas buvo nuosekliai įgyvendinamas, nepaisant sunkumų, kilusių dėl gimnazijos reorganizacijos ir nuotolinio mokymosi. Sukurtas ir išbandytas modelis yra vertingas mokytojų darbo praktikos rezultatas ir galėtų būti taikomas adaptuojant jį konkrečiai klasei ar mažesnei, mokymosi sunkumų patiriančiai, mokinių grupei.

Elena Kadzevičienė

2.46. Ukmergės r. Taujėnų gimnazija

Apie mokyklą. Važiuodami nuo Ukmergės senuoju Panevėžio keliu, už 15 kilometrų privažiuosite Taujėnų gimnaziją, kurioje mokėsi pirmasis Lietuvos prezidentas Antanas Smetona. Apie gimnaziją plačiau galite sužinoti pažiūrėję mokinių sukurtą filmuką. <https://fb.watch/6ixMbvSPEX/>

Sprendžiama problema ar siekiamas pokytis ir kodėl toks pasirinkimas. Gimnazija organizuoja daug edukacinių veiklų ir išvykų tam, kad ugdymo procesas sietųsi su gyvenimu, motyvuotų mokinius, mokytų įgytas žinias taikyti praktiškai. Remiantis mokyklos veiklos įsivertinimo duomenimis pastebėta, kad dalis mokinių nesupranta edukacinių veiklų paskirties ir nemoka reflektuoti savo veiklos. Mokytojai deda daug pastangų siekdami išplėtoti ugdymo(si) įvairovę, bet per mažai laiko skiriama tų veiklų analizei, todėl mokiniai nesieja edukacinių veiklų su bendruoju ir dalykiniu ugdymu. Supratome, kad mokykla daugiau pasiektų, jeigu skirtų daugiau laiko refleksijai.

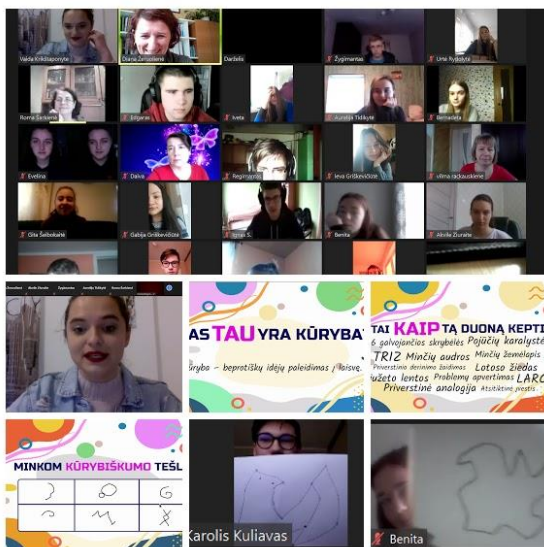
Mūsų siekiai.

Sudarius projekto planą, tapo aiškiau, ką reikia padaryti, koks turi būti galutinis rezultatas. Vienas žodis, kuriuo būtų galima apibūdinti projekto laikotarpį, būtų REFLEKSIJA.

Bandėme įvairias refleksijos formas ir ieškojome optimalaus varianto. Nusprendėme, kad refleksijos formoje neturi būti daug klausimų. Atrinkome svarbiausius: ką sužinojau, kas buvo įdomu, ko norėčiau daugiau sužinoti, kur galėčiau pritaikyti ateityje, kaip jaučiausi, kaip vertina renginį balais. IT mokytoja parengė skaitmeninę refleksijos formą „Moodle“ aplinkoje (gimnazijoje naudojama virtuali mokymosi aplinka), ir ja galėjo naudotis visi mokyklos mokiniai ir mokytojai. Užpildžius formas mokytojai iš karto matė visos klasės rezultatus ir bendrą renginio įvertinimą. Tai mums padėjo suprasti, kaip jautėsi, kaip buvo nusiteikę mokiniai, ką sužinojo naujo, kaip įvertino edukacinę veiklą.

Kaip mums sekėsi. Suorganizavome nemažai edukacinių veiklų. Jau rugsėjo mėn. mokiniai dalyvavo pėsčiųjų žygyje „Lėno partizanų keliais“, po kurio atliko pirmąją refleksiją. Spalio mėn. vyko netradicinė diena, skirta Tarptautinei mokytojų dienai, kurios metu mokiniai aplankė biblioteką, susitiko su įvairių profesijų atstovais. Prasidėjus karantinui išmokome prisitaikyti ir įveikėme sunkumus, projekto veiklos nenutrūko, jos persikėlė į virtualią erdvę. Mokiniai klasės valandėlių metu žiūrėjo filmus apie patyčias ir „Sausio 13-oji“, tada pildė jau skaitmeninę refleksijos formą. Taip pat dalyvavo didžiausioje nuotolinėje pamokoje „MOKOnomika“ („Swedbank“), atviroje etninės kultūros pamokoje su Dėdienyte ir Agotėle, vaizdo pamokoje, skirtoje Vasario 16-ajai paminėti, virtualioje MRU ekspertų pamokoje „Kompiuteriniai žaidimai ir skaitmeninė animacija: nuo „Loser'io iki Milijonieriaus!“, buvusių mūsų gimnazijos mokinių prarastose nuotolinėse pamokose „Kūrybininko duona: kaip ją išsikepti?“ ir „Pietryčių Azijos kultūra“.

Mokinių refleksijos.

Nuotolinėje pamokoje sužinojau, kad:

„gali pasirinkti kokią nori profesiją ir gali tikėti savo svajonėmis“;

„reikia taupyti pinigus, savanoriauti“;

„reikia būti drąsiam, nieko nebijoti, nebijoti klysti“.

Norėčiau daugiau sužinoti:

„nuo ko pradėti ir kaip eiti vis tolyn ir tolyn“;

„apie įžymius Lietuvos žmones“;

„kaip tapti jutuberiu“.

Mūsų rezultatai, kuo džiaugiamės, refleksija ir patarimai kitiems. Projekto metu mokiniai įpratę reflektuoti edukacines veiklas, ko anksčiau nebuvo mokomi, tapo savarankiškesni, išvėlgę prasmę veiklose, labiau save pažino, suprato savo polinkius ir interesus. Išmoko vertinti tai, ką gavo veiklose. Mokinių atsakymai pakito nuo „Patiko“ iki „Patiko, nes...“ Praktiškai patikrinome ir priėjome išvadą, kad refleksija negali būti atskirta nuo mokymosi. Tai yra ugdymo(si) dalis.

Patarimas kitoms mokykloms – išgvildenkite pastebėtus trūkumus ir jie taps privalumais.

Patirtimi dalijosi projekto vykdymo grupė: gimnazijos direktorė Loreta Zdanienė, mokytojos

Roma Šarkienė, Jolanta Jankauskienė ir Ilona Girdžiūnienė

Gimnazijos konsultanto komentaras. Ukmergės r. Taujėnų gimnazija – puiki vieta augančiam ir bręstančiam žmogui: čia ne tik kuriamas kokybiškas ugdymo procesas, bet ir visas

mokyklos gyvenimas sodriai užpildytas kultūrinio gyvenimo. Todėl projektas buvo nukreiptas ne problemų sprendimui, o tobulinimo galimybių paieškai. Refleksija projekto veiklos objektu tapo po diskusijos, kaip dar labiau sutelkti visas pastangas į mokinių patirčių stiprinimą ir ugdymą mokyklos gyvenimu.

Didžiausias sunkumas – kad refleksija lyg ir aiškus, bet niekada nebuvo iki galo suprastas procesas. Esu įsitikinusi, kad laikas, skirtas pačiai **sąvokai ir nagrinėjamam reiškiniui išsiaiškinti**, pasiteisina ir atsiperka vėliau, nes tada visi, dirbantys prie konkretaus klausimo, įgauna galimybę kalbėti ir susikalbėti, t. y. nekyla nesusipratimų ir sunkių diskusijų pačios veiklos metu. Taip nutiko ir šiai komandai.

Kitas išskirtinis tautiškių veiklos bruožas – **pozityvumas ir drąsa veikti**: sunkumai komandos nežlugdė – daug diskutavo, gebėjo rasti sprendimą į keblumą pažvelgę kitu kampu, pvz., negavę mokymų, nedelsė ir nesiteisino – ėmė studijuoti prieinamą literatūrą, kūrė refleksijos elektroninę formą, išbandė ją, koregavo.

Esminiai Tautiškių gimnazijos projekto sėkmės įrodymai: pirma – po kelių mėnesių nuolatinio ir kantraus darbo mokyklos bendruomenėje **refleksija buvo priimta ir tapo integralia edukacinių veiklų organizavimo dalimi**; antra – formuluojamas naujas siekis: **refleksiją perkelti į pamoką**. Mokykla supranta, koks didelis iššūkis jų laukia, bet dėl komandos veiklos ir sukauptos patirties **visa bendruomenė patikėjo tokio žingsnio būtinybe**.

Edita Usonienė

2.47. Ukmergės r. Deltuvos pagrindinė mokykla

Mokinių gebėjimo planuoti savo mokymosi laiką ugdymas

Kur į Šventąją skuba grakšti Armona,
Virpa kelio styga link pajūrio.
Čia vaikystės manosios miela mokykla
Mūs gyvenimo kelią sukūrus...
(ištrauka iš mokyklos dainos)

Apie mokyklą. Stabtelėkime ties žodeliu *sukūrus*. Kartu kuriame ir mes, Ukmergės r. Deltuvos pagrindinės mokyklos mokytojai. Esame nedidelė (100 mokinių) priemiesčio mokykla, su savo senomis, giliomis šaknimis bei tradicijomis. Mes ja labai didžiuojamės. Šiomet tas pasididžiavimo jausmas dvigubas – mūsų senoji Deltuva tapo Mažąja Lietuvos kultūros sostine!

Į projekto komandą susibūrė penki įvairių dalykų mokytojai. Išgirdę projekto pavadinimą – „Ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modelių žemų mokinių pasiekimų gerinimui parengimas ir įgyvendinimas“ – žiūrėjome viena į kitą ir tylėjome... Neaiškumas, nesupratimas, nežinomybė. Ir dar daug „ne“... Pavadinimo atskiros dalys skamba gražiai: „ugdymo organizavimo, pagalbos modelių parengimas ir įgyvendinimas, žemų mokinių pasiekimų gerinimas“... Nuo ko pradėti? Į pagalbą ateina konsultantė. Kartu nusprendžiame: imame vieną klasę ir ieškome tokios problemos, kuri nulemia kitas nepageidaujamas pasekmes.

Kodėl mums buvo aktualus pokytis ir kaip apsisprendėme? Analizuodami mokinių mokymąsi, aptiktos problemos esmę formulavome taip:

Mokiniai stokoja savarankiško mokymosi gebėjimų ir įgūdžių.
Mokytojai pamokoje daug darbo atlieka už mokinius. Ta pagalba mokytui manvnu. tauno laika. skatina proceso vvkmsa.
Mokiniai nepasitiki savimi, įpratę gauti pagalbą iš šalies, pradeda veltėdžiauti.
Mokytojai nori padaryti kaip geriau, greičiau ir daugiau, bet kartu nakerta mokiniu savarankiško darbo išūdzius.
Mokiniai nemoka savarankiškai mokytis ir planuoti laiko.

Mūsų siekiai. Nusprendėme – projekto metu 5 klasės mokiniai bus mokomi tikslingai planuoti savo mokymąsi. Tikimės, kad mokiniai savarankiškai ir racionaliai paskirstys mokymosi laiką, įgis gebėjimo planuoti pagrindus, įstengs valdyti savo mokymosi ir poilsio procesus, supras jų kaitos ir

teisingo santykio svarbą. Planingai ir tikslingai organizuodami savo mokymąsi ir kitas veiklas mokiniai pasieks geresnių mokymosi rezultatų. Jie geriau jausis pamokoje, taps savarankiškesni, fiziškai aktyvesni.

Kaip mums sekėsi? Darbai įsibėgėjo. Suplanavome veiklas. Visos veiklos vyko nuotoliniu būdu. Mokiniais ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams) parengėme klausimynus apie laiko planavimą. Atlikome anketavimą. Analizavome duomenis, apibendrinome duomenis diagramomis. Su mokiniais vyko pokalbiai apie racionalų laiko panaudojimą, sveiką gyvenseną, higienos įgūdžius, laisvalaikį, namų darbų atlikimą ir atsiskaitymą, nuotolinį darbą pamokose. Mokiniai mokėsi iš pateiktų pavyzdžių, rašė dienos režimo planus, juos koregavo, stengėsi jų laikytis.

Mūsų rezultatai, kuo daugiau, mės, refleksija ir patarimai kitiems. Nuo rudens iki pavasario pasikeitė mokinio dienotvarkė. Atsirado supratimas apie

Dienotvarkė rudenį

8.00 atsikelsiu ir jungsiuosi į dieną
8.15 kelsiuosi, apsirengiu ir ruošiuosi pamokai
8.20 pamoka
9.05 darysiu darbelį
10.05 bus matematika, anglų, lietuvių
14.00 darysiu namų darbus
14.30 eisiu pavadžioti šunį
15.00 panaršysiu telefone
16.00 pavalgysiu
17.00 pabūsiu su mama
18.30 skambinsiu draugei
22.30 eisiu knarkti

Dienotvarkė pavasarį

7.40 atbusiu
7.45 atsikelsiu
7.50 apsirengsiu, susišukuoti, pavalgyti, išsivalyti dantis
8.10 pasirošiu pamokai
8.20 technologijų pamoka
9.10 darysiu lesyklėlę
10.05 spręsiu matematiką
11.10 antra matematika
12.15 darysiu anglų kalbos užduotis
13.00 istorijos pamoka
14.00 jungsiuosi į dieną
14.15 pavadžiosiu šunį
14.35 eisiu mamai padėti su darbais
15.00 pažaisiu telefonu ir pažiūrėsiu filmukus
16.30 eisiu pavalgyti
16.50 eisiu pasivaikščioti su šuniu
17.25 naršysiu telefone
18.20 eisiu kambarį susitvarkyti
18.40 su mama žiūrėsiu filmą
20.00 paskambinsiu draugei
20.30 su mama vedžiosiu šunį
20.50 prausiuosi
21.30 eisiu į lovą gulti

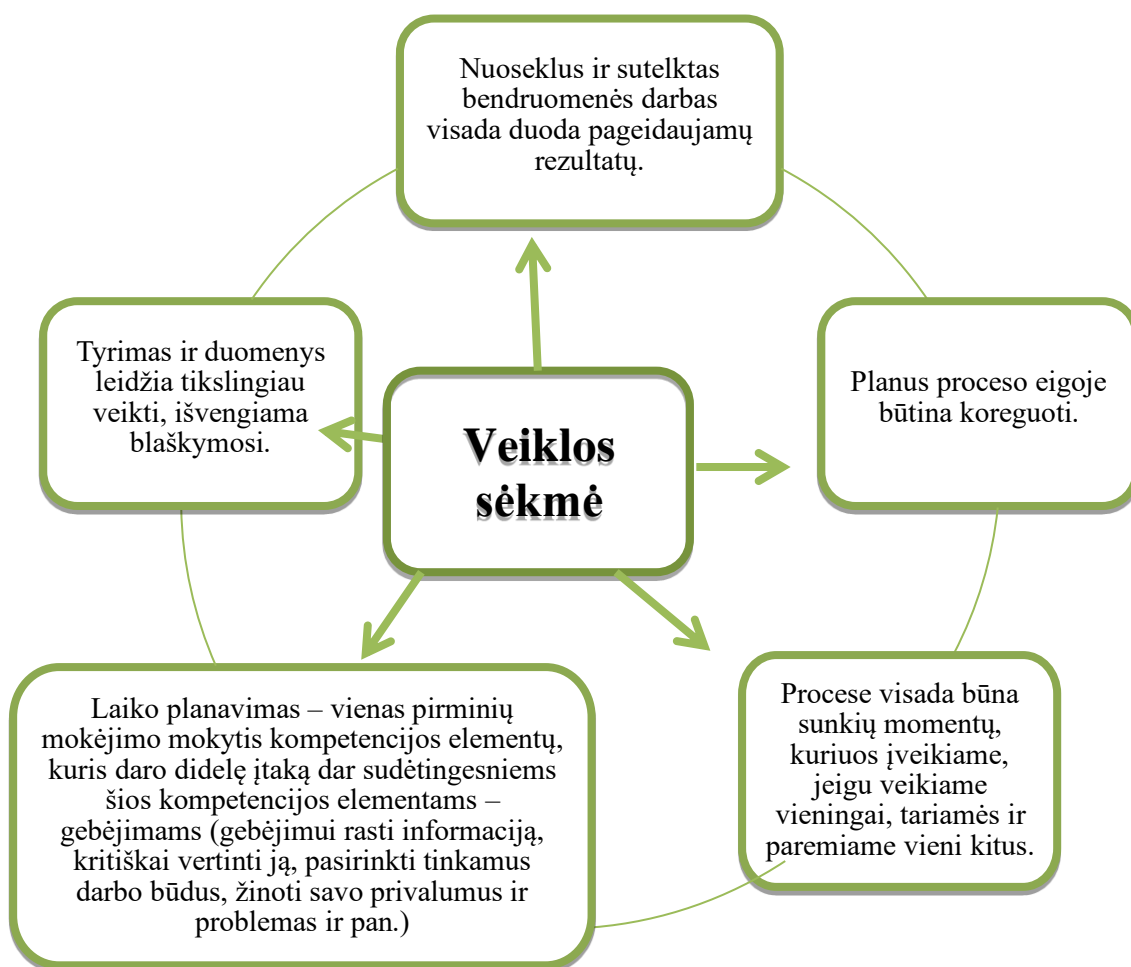
laiko planavimą, kitoks laiko vertinimas. Dienotvarkė išsiplėtė, pasipildė smulkesnėmis detalėmis. Mokiniai jau geba įvertinti, kokio laiko intervalo prireiks konkrečiam darbui atlikti.

Vykdydami projekto veiklas, daugiau bendravome su mokiniais ir jų tėvais (globėjais, rūpintojais). Veiklų metu mokiniai atsiskleidė įvairiapusiškiau, negu mes tikėjomės. Maloniai nuteikė bendradarbiavimas su tėvais. Paaiškėjo, kad yra **stiprus ne tik vaikų ir tėvų tarpusavio ryšys, bet ir šeimos ryšys su mokykla**. Vykdam projektą mes nebijojome koreguoti numatyto plano veiklas. Poveikį tam darė nuotolinis mokymas(is), anketų apibendrinimo rezultatai ir kt.

Projektas atnešė dvigubos naudos – mokiniams ir mums, mokytojams. Mokiniai, įgiję pradinį planavimo gebėjimus, pajutę naudą, namų darbų užduotis planuoja atlikti anksčiau, kad turėtų daugiau laiko laisvalaikiui ir pomėgiams. Atsirado supratimas, kiek laiko ir kokiam darbui reikėtų skirti

Mes, mokytojai, pajutome stiprų bendrystės jausmą, patobulėjome: išmokome atrasti problemą, ją spręsti, įgavome analizės, darbo planavimo, reflektavimo įgūdžių. Jeigu būtume nueito kelio pradžioje, **gebėjimą planuoti savo mokymosi laiką pradėtume ugdyti pradinėse klasėse**. Mes supratome, kad mūsų projekto veiklos pavėluotos mokinių amžiaus atžvilgiu. Turime leisti į pradines klases. Taip pat turi būti idėjos tąsa. Rezultatas pasimatys vėliau, **tai nėra tik vienerių metų darbas**.

Savo projekto sėkmę mes pasiekėme atkreipę dėmesį į kelis veiksnius.

„Kelią nueina einantis...“ – sako rytų išmintis. Tai buvo mūsų komandos šūkis – vedlys, lydėjęs mus visą projektą, padėjęs ne tik surasti kelią, bet ir teisingai juo eiti. Ir šiandien, atlikę daug veiklų, refleksijų, įsitikinome – mes tuo įdomiu, svarbiu, reikalingu keliu tikrai dar eisime...

Patirtimi dalijosi Ukmergės r. Deltuvos pagrindinės mokyklos bendruomenė

Mokyklos konsultantės komentarai. Tai nepaprastai šilta ir jauki mokykla, kur mokinius gaudia nuoširdus mokytojų rūpestis ir parama. Projekto komanda pradžioje patyrė visiškai suprantamą

sumaištį dėl fakto, kad mokykla patenka į šį projektą, kas jiems reiškė, jog abejojama mokyklos gebėjimu tinkamai dirbti. Tai truko neilgai, nes komanda pasikliovė kvietimu kartu ieškoti ir kurti – į paramą iš šalies pažvelgė, kaip į galimybę. Visa komandos veiklos ir susitelkimo dinamika puikiai įrodo, kaip dera veikti sunkumų kupiname kelyje: **pradėti, tęsti ir užbaigti**.

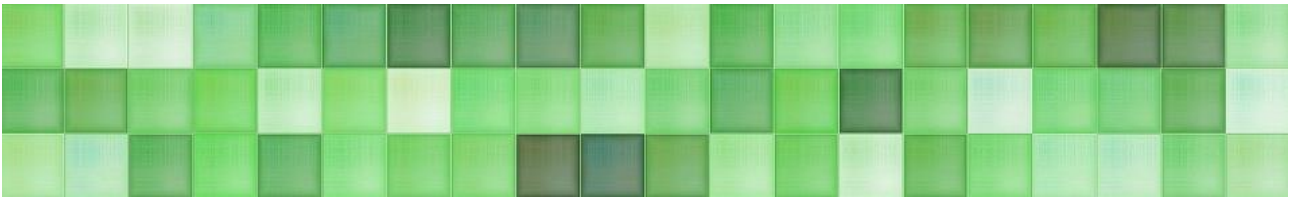
Pradėti – sunku, nes akivaizdu, kad reikės daryti, tai ko nesi daręs; tai lyg pripažinimas, kad nebuvai toks įžvalgus ir laiku kažko svarbaus nepadarei. Mokytojų bendruomenėje tai itin dažnas reiškinys, bet ši mokykla ir ši komanda to nepabijojo ir... laimėjo.

Tęsti – itin sudėtinga tada, kai prasideda sunkumai, nutinka neprognozuoti ir mokytojų galiai nepavaldūs procesai; nepalūžti ir nenuleisti rankų; skirti laiko pozityvių dalykų paieškai ir apmąstymui net tais momentais, kai visiškai nėra linksma. Pavyzdžiu galėtų būti mokinių dūsavimai ir beat-sirandantis dienotvarkės rašymo atmetimas. Padėjo žinojimas, kad sunkumai – aiškus ženklas, jog vyksta reikšmingi pokyčiai, kad mokiniai realiai mokosi ir kažką sau atranda. Neįtikėtina kantrybė ir supratimu persmelktas klasės vadovės Limos bendravimas su mokiniais padarė tikrą proveržį ir išlaikė mokinius tame pačiame ritme – pasiekę lūžio tašką pajudėjo link priėmimo ir rutinos.

Užbaigti – nepamesti pasiektų rezultatų ir įsivertinti. Nustebino praspūdusi mintis, kad „jokio modelio mes nesukūrėme“. Taip dažnai nutinka tiems, kurie dirba nuoširdžiau ir mąsto giliau – mato dar ir dar daugiau tos pačios problemos sluoksnių ir sprendimų; nesitenkina tuo, kas pasiekta. Ilgai diskutavome – patikėjo: rezultatus aprašė taip kaip dirbo – jautriai ir iš širdies. Ir tikra tiesa – „kelia nueina einantis“.

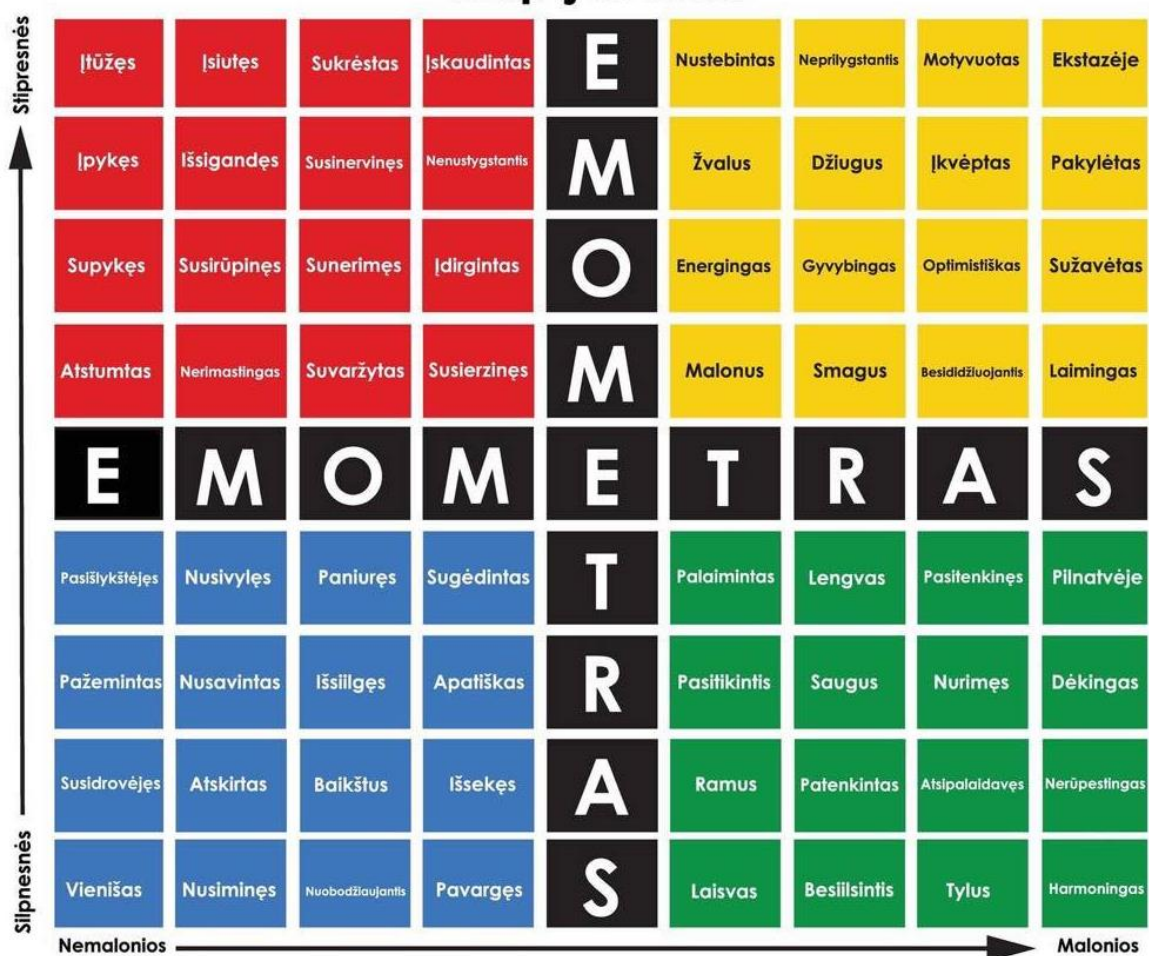
Mokyklos projekto turinio ir veiklos sėkme laikau du dalykus: padėti pamatai kitiems sudėtingesniems savivaldaus mokymosi elementams stiprinti ir atradimas, kad vaikų savarankiško mokymosi kompetencijas formuoti reikia nuo pirmos klasės... ir dar anksčiau.

Edita Usonienė

PRIEDAI

EmoMetras© Kaip jautiesi?

Is originalios MoodMeter© versijos išvertė ir išleido Lietuvos socialinio emocinio ugdymo asociacija

2018

Anykščių r. Svėdasų Juozo Tumo Vaižganto gimnazija

ESFA projekto „BENDROJO UGDYMO TURINIO IR ORGANIZAVIMO MODELIŲ SUKŪRIMAS IR IŠBANDYMAS BENDRAJAME UGDYME“ veikla „UGDYMO ORGANIZAVIMO IR MOKYMOSI PAGALBOS TEIKIMO MODELIŲ ŽEMŲ MOKINIŲ PASIEKIMŲ GERINIMUI PARENGIMAS IR ĮGYVENDINIMAS“

Mūsų veiklos tikslas – pagerinti silpnai besimokančių I g ir II g klasių mokinių pasiekimus. Sukursime modelį, padedantį pagerinti atrinktų mokinių pasiekimus, ir jį įgyvendinsime.

Projekto poveikis

Mokytojams

- Taps lankstesni taikydami naujus aktyvaus ugdymo metodus pamokose, gebės individualizuoti ugdymo procesą atsižvelgdami į ugdytinių mokymosi stilių.
- Pagerėjus mokinių ugdymo (si) rezultatams, pakils mokytojų savivertė ir motyvacija bandyti naujus kognityvinio darbo metodus.
- Išaugės gebėjimas vesti įdomesnes ir šiuolaikiškesnes pamokas naudojant įvairius mokinių pažangos vertinimo ir įsivertinimo

Mokiniui įrankius.

- Geriau pažins save kaip besimokantįjį. Išaugės pasididžiavimas savo gimnazija. Pagerės savijauta, pakils savivertė.
- Pajutus mokymosi sėkmę, keisis elgsena. Pakils motyvacija siekti aukštesnio pažymio. Pagerės ugdymosi rezultatai.
- Per pamokas taps aktyvesnis, iniciatyvus, kūrybiškas, atsakingas.
- Supras, kad kiekvienas mes galim, tik kiekvienas savaip.

Tėvams

- Tėvai pajus, kad jo vaikui gimnazijoje ugdymas yra individualizuojamas ir atitinka jo mokymosi stilių ir gebėjimus.
- Išaugės pasitikėjimas mokytojais ir gimnazija.

Mokyklai ir kolegoms

- Mokytojai daugiau bendraus tarpusavyje, dalinsis gerąja patirtimi. Pagerės santykiai tarp kolegų. Pakils gimnazijos prestižas.
- Mokyklos bendruomenė - besimokanti su kitais ir iš kitų.

Rajono Švietimo bendruomenei

- Pasidalinta projekto metu sukaupta patirtimi.
- Metodinė medžiaga prieinama visai švietimo bendruomenei.
- Išaugęs švietimo prestižas.

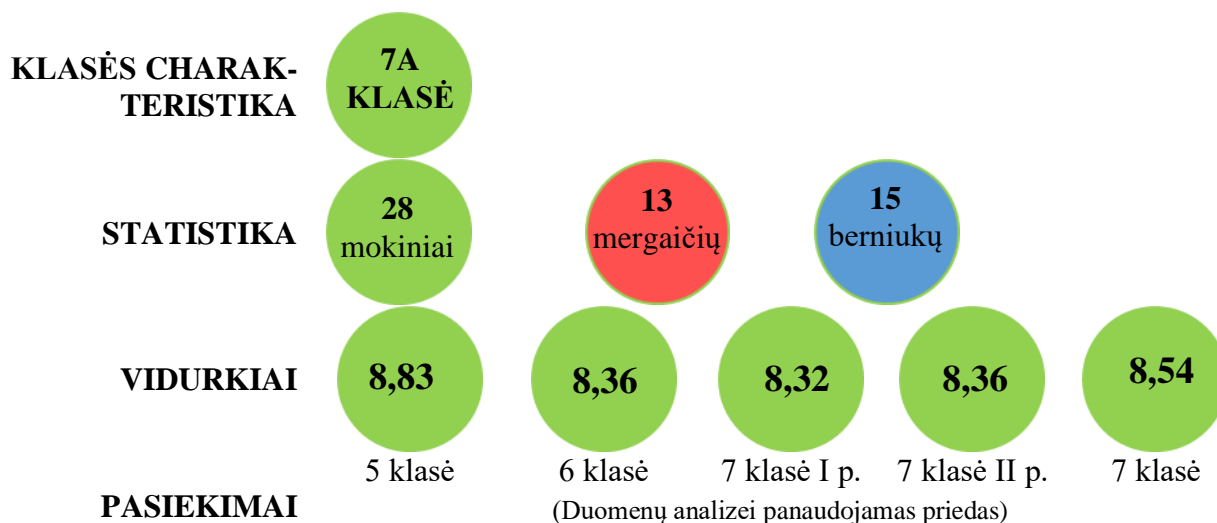
Kelmės r. Elvyravos pagrindinė mokykla

Kelmės r. Elvyravos pagrindinė mokykla

Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazija

	Nepatenkinamas	Patenkinamas	Pagrindinis	Aukštesnysis
5 kl.	0	1	7	21
6 kl.	0	1	10	17
7 kl. I p.	0	3	7	18
7 kl. II p.	0	0	13	15
7 kl.	0	0	10	18

Aprašomieji pasiekimai: asmeninė mokinių pažanga, pokyčiai, konkursai, olimpiados...

KOMPETENCIJOS	(Nurodomas aktualus laikotarpis)
Pagal veiklos sritis:	-
Skaičiai ir skaičiavimai	(Nurodoma procentais)
Reiškiniai, lygtys, nelygybės, sistemos	
Sąryšiai ir funkcijos	
Geometrija	
Matai ir matavimai	
Statistika	
Tikimybių teorija	
Pagal gebėjimus ir nuostatas:	-
Žinios ir supratimas	
Matematinis komunikavimas	
Matematinis mąstymas	
Problemų sprendimas	
Mokėjimas mokyti ir domėjimasis matematika	

POREIKIAI

Aprašomi mokinių poreikiai.

LŪKESČIAI

Aprašomi mokinių lūkesčiai, siektini rezultatai.

KLASĖS BRUOŽAI

Aprašomos klasės mokinių savybės, bruožai, kurie reikšmingi matematikos mokytojo darbe.

IŠVADOS

Duomenimis pagrindžiami mokytojo darbo prioritetai, sprendimai, išvados, rezultatų gerinimo priemonės.

Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazija

PAMOKOS STEBĖJIMO RODIKLIAI PEDAGOGINIU - PSICHOLOGINIU ASPEKTU

Rodikliai	Aukštas lygis 80 % ar daugiau mokinių	Vidutinis lygis 50-79% mokinių	Žemas lygis 1 – 49% mokinių
Mokymosi aktyvumas	Mokiniai aktyviai dirba pamokoje, kelia ranką, pateikia teisingus atsakymus.	Pastebima aktyvumo – pasyvumo kaita, aktyvumas trumpalaikis.	Daugelis mokinių nenori mokytis, visiškai neaktyvūs.
Darbo tempas	Darbo tempas vienas, pastovus.	Priklausomai nuo situacijos, pastebimi darbo tempo svyravimai.	Darbo tempas netolygus, nestabilus.
Mokinių įsitraukimas į mokymąsi	Visa klasė aktyviai dalyvauja veikloje, nėra mokinių, kurie vengtų veiklos.	Būtina skatinti daugelio mokinių motyvaciją, kad įsitrauktų į mokymąsi.	Dauguma mokinių akivaizdžiai vengia dalyvauti mokymosi veikloje.
Darbingumas	Mokiniai visą pamoką darbingai nusiteikę, nėra jokių nuovargio požymių.	Mokiniam reikalingas ilgesnis laiko tarpas, kad įsitrauktų į veiklą pamokoje, pastebimas nuolatinis nuovargis.	Mokiniai greitai pavargsta, visiškai nesidomi veikla pamokoje.
Savikontrolė	Mokiniai nuolat save kontroliuoja, laikosi taisyklių, tęsia pradėtą darbą.	Mokiniai retkarčiais turi sunkumų, kontroliuodami savo elgesį, jiems reikia suaugusiųjų kontrolės.	Mokiniai nekontroliuoja savo elgesio, neturi valios pradėti darbą.
Savarankiškumas	Mokiniai savarankiškai atlieka užduotis.	Mokiniam retkarčiais reikalinga pagalba.	Mokiniai negali atlikti užduočių be pagalbos.
Paskatinimo poreikis	Nuolatinis padrąsinimas teigiamai veikia užduočių atlikimą.	Paskatinimo poreikis atsiranda priklausomai nuo situacijos.	Neturi poreikio būti paskatinti.
Dėmesio sukaupimas	Dauguma mokinių dirba susikaupę.	Mokiniai retkarčiais nesukaupia dėmesio.	Daugelis mokinių yra išsiblaškę.

Rokiškio r. Obelių gimnazija

DIKTANTŲ ANALIZĖ
2 KLASĖ

Eil. Nr.	Pavardė, vardas	Data	Sakinio ribos	Įsimintini žodžiai	e-ė	u-ū	i-y	s-š	k-g d-t b-p	Dvibalsiai	Minkštumo ženklas	Ką?	Ko (daug)?	Kur? Kame?	Ką veikia?	Raidžių praleidimas	Kitos klaidos	Klaidų skaičius	
1.		2020 11-05			x							x				x	x	4	
		2020- 11-11	x		x	x	x						x	x		x	x	8	

Skuodo Bartuvos progimnazija „Perimetro ir ploto skaičiavimų mokymas kitaip“

Trumpas projekto aprašymas.

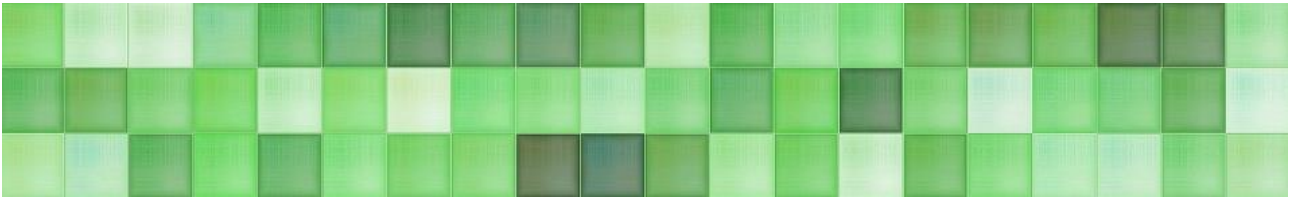
Projekto „Perimetro ir ploto skaičiavimų mokymas kitaip“ būtinybė iškilo įvertinus pradinį klasių matematikos žinias ir gebėjimus. Aptarti ir išanalizuoti 2019 m NMPP kiekvieno mokinio rezultatai. Į darbo grupę įtraukta matematikos mokytoja, dirbanti dalykinėje sistemoje, pristatė 5 klasių mokinių gebėjimus, matematikos temų spragas. Išklaustyti mokytojai, tėvai ir atsižvelgus į rezultatų analizės nuspręsta perimetro ir ploto skaičiavimų mokyti kitaip. Veiklos aptartos ir numatytos pradinį klasių mokytojų metodinėje grupėje. Rezultatų gerinimui ir pokyčiui vykdyti pasirinkta trisdešimt 3-4 klasių mokinių. Sudarytas veiklos planas.

Tikslas- Gerinti perimetro ir ploto skaičiavimų mokymo organizavimą, orientuojantis į kokybišką ir šiuolaikišką ugdymo (si) kiekvieno mokinio asmeninę pažangą, ugdant mokinių kūrybiškumą ir siejant teoriją su praktika.

Rezultatas- 32 % mokinių geriau išmoks perimetro ir ploto skaičiavimų.

Kaip sieksime pokyčio? (veiklos pokyčiui pasiekti)	Veiklos aprašymas	Veiklos trukmė	Laukiamas rezultatas ir pokytis
Ugdymo personalizavimo, mokymosi uždavinių, tempo, būdų numatymas ir išbandymas.	Darbo grupės susitikimas, bendrų uždavinių ir veiklų numatymas. 3-ių klasių mokiniams veiklos pagal 3 klasės programą. 4-ių klasių mokiniams veiklos pagal 4 klasės programą.	Rugsėjis- spalio	Sudarytas veiklos planas
Ugdymo metodų, skirtų kūrybiškam matematinės mokymui, taikymas	Sudaryta mokytojų darbo grupė renka, aptaria ir priima sprendimus dėl darbo metodų.	Spalis	Pasirinkti ugdymo metodai. Mokymas(sis) taps įdomesnis ir priimtinesnis.
Integruotų pamokų vedimas	Integruota tema per mokomųjų dalykų pamokas (pasaulio pažinimas, fizinis ugdymas, dailė ir technologijos, lietuvių kalba)	Lapkritis- gegužė	Mokymas(sis), orientuotas į gyvenimo patirtį, metodų įvairovė skatins į matematiką žvelgti kitaip ir gilinti žinias.
Papildomų, skirtingos apimties užduočių skyrimas mokiniams, atsižvelgiant į gabumus.	Mokytojos, atsižvelgdamos į ugdytinių gebėjimus, parengia individualių užduočių paketus.	Gruodis- vasaris	Parengtos individualios užduotys mokiniams leidžia įveikti sunkumus ir didina motyvaciją.
Individualios mokinio pažangos stebėjimas,	Su projekto dalyviais mokytojos sudaro sutartį, kartą per mėnesį aptaria.	Lapkritis- birželis	Nuolatinė refleksija parodo klaidas, leidžia tobulinti veiklas.

aptarimas su tėvais bei darbo grupėje. Tolesnių žingsnių numatymas.			
Integruotos projektinės veiklos organizavimas	Projektinis darbas namuose, miesto parke ir muziejuje.	Spalis - gegužė	Ugdomas mokinių kūrybiškumas mokantis matematikos kitaip.
Edukacinės išvykos, užsiėmimai, pamokos muziejuose	Viena išvyka – edukacinis užsiėmimas pėsčiomis. Viena ekskursija – edukacinis užsiėmimas autobusu.	Spalis – gegužė	Mokiniai pastebi, kad mokėjimas apskaičiuoti perimetrą ir plotą reikalingas visur. Mokosi žinias taikyti praktikoje. Puoselėjamos vertybės, tradicijos, gerėja santykiai, elgsena.
Pamokos tradicinėse ir netradicinėse edukacinėse aplinkose.	Praktiniai darbai progimnazijos kieme, stadione, skaitykloje, bibliotekoje.	Spalis – gegužė	Mokiniai teorines žinias taikys praktikoje.
Refleksija	Veiklų, sėkmių ir nesėkmių aptarimas, plano koregavimas.	Dukart per mėnesį.	Refleksija nurodys gaires ir leis lengviau pasiekti tikslų.
Foto sienelės „Bartuvos progimnazija augina“ kūrimas	Foto stendo gaminimas.	Lapkritis - birželis	Mokiniai padarys sienelės maketą. Skaičiuos plotą, perimetrą. Kirps detales, atliks skaičiavimus. Sienelę pristatys bendraamžiams, surengs fotosesiją.

Ačiū visiems

dalyvavusiems projekto „Bendrojo ugdymo turinio ir organizavimo modelių
sukūrimas ir išbandymas bendrajame ugdyme“
(09.2.1-ESFA-V-726-04-0001)

projekto 1.3 veikloje „Ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modelių
žemų mokinių pasiekimų gerinimui parengimas ir įgyvendinimas“.

